Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului şi mitropolitul Ţării Româneşti (†1508)

(11 august)

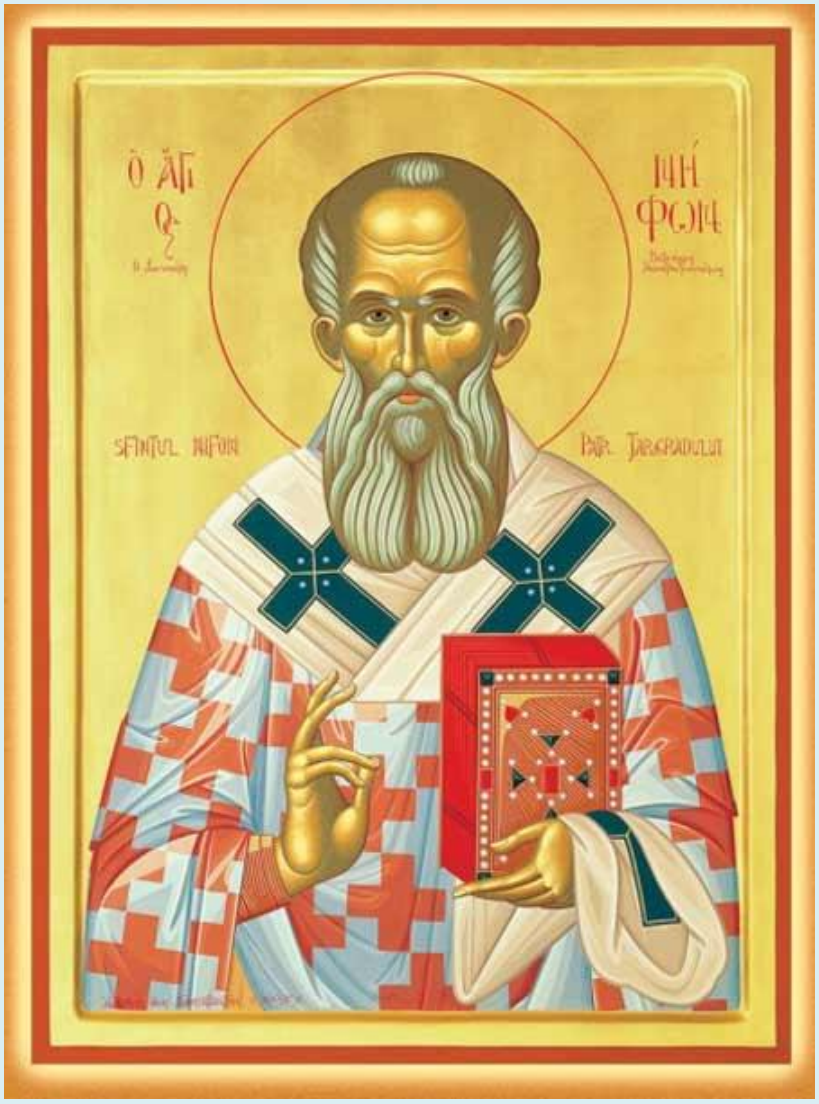

Între rugătorii fierbinţi către Dumnezeu ai neamului românesc, care au luminat viaţa duhovnicească şi culturală a poporului român, îl avem la loc de cinste şi pe Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului şi mitropolitul Ţării Româneşti, cel dintâi sfânt canonizat pe teritoriul ţării noastre, având ca dată de prăznuire 11 august.

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei 5
În această lună (august), ziua a unsprezecea - Pomenirea celui între sfinţi, părintele nostru Nifon patriarhul Constantinopolului (Minei) 7
Canon de rugăciune către Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului 36

Acatistul Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului (11 august) . 44
Acatistul Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului..... 57
Acatistul Sfântului ierarh Nifon, mitropolitul Ţării Româneşti (1508) 68
Paraclisul Sfantului ierarh Nifon (11 august) 78
Paraclisul Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului..... 84
Imnografie 98
Viaţa Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului 100
Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului - drumul spre sfinţenie122
Sinaxar - Pomenirea cuviosului şi de Dumnezeu purtătorului părintele nostru Nifon, arhiepiscopul Constantinopolului 123
Moise Aghioritul - Sinaxar - Sfântul Nifon al II-lea, patriarhul Constantinopolului 128
Sfinţi români din sec. XV-XVI - Sfântul ierarh Nifon, mitropolitul Ţării Româneşti (†1508)..... 132
Arhimandrit Ioanichie Bălan - Patericul românesc - Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului şi mitropolitul Ţării Româneşti..... 142
Arhimandrit Ioanichie Bălan - Patericul românesc - Sfântul ierarh Nifon s-a supus poruncii ascultării, împlinind astfel voia lui Dumnezeu 143
Arhimandrit Ioanichie Bălan - Patericul românesc - Sfântul ierarh Nifon nu a îngăduit abateri de la legea creştinească, mustrându-l chiar pe domnul Ţării Româneşti 145
Arhimandrit Ioanichie Bălan - Patericul românesc - Sfântul ierarh Nifon, patriarhul care a îngrijit cu smerenie catârii Mănăstirii Dionisiu..... 146
Arhimandrit Ioanichie Bălan - Patericul românesc - Rugăciunea Sfântului ierarh Nifon domoleşte furtuna pe mare 148
Arhimandrit Ioanichie Bălan - Patericul românesc - Să fim mereu în luptă cu patimile - Sfântul ierarh Nifon, mitropolitul Ţării Româneşti..... 149
Viaţa Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului 152
Pr. prof. Ion Ionescu - Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului – Viaţa şi nevoinţele 156
Kir Gavriil Protul - Viaţa şi traiul sfinţeniei sale părintelui nostru Nifon, patriarhul Ţarigradului care a strălucit între multe patimi şi ispite în Ţarigrad şi în Ţara Muntenească 166
Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului 187
Sorin Ioniţe - Calendar ortodox - Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului; Sfântul mucenic Evplu, arhidiaconul..... 188
Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului - Sfinte moaşte..... 192
Aducerea moaştelor şi canonizarea Sfântului Nifon în ţara noastră 198
Pr. Silviu Cluci - Moaştele Sfântului Nifon, patriarhul Constantinopolului 200

Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea celui între Sfinţi părintelui nostru Nifon, patriarhul Constantinopolului 205
Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Cuviosul Nifon de la Argeş 207
Sfântul nou mucenic Macarie, ucenicul patriarhului Nifon (†14 septembrie 1527) 231
Sfântul Nifon: Să vă păziți comoara curăției neprihănită!..... 233
Sfântul Nifon: Toate cele de pe pământ sunt mai înșelătoare ca visele ... 233
Sfântul Nifon: Nimic nu cere Dumnezeu de la tânăr fără numai curățenie și smerenie..... 234
Sfântul Nifon: Multe bunătăți vin de la Domnul și de la Preacurata Maica Sa, pentru cei ce nădăjduiesc spre dânșii 234
Sfântul Nifon: În toate zilele se cuvine să ai pe Dumnezeu și pe Preacurata Născătoare de Dumnezeu în inima ta..... 234
Sfântul Nifon: Ia aminte, fiul meu! 234
Sfântul Nifon - Şansa mântuirii unei vieţi pline de păcate 236
Monahul Lazăr Dionisiatul - Sfântul Nifon al Constantinopolului - izbăvitorul de la înec 238
Pr. Petroniu Tănase - Sfântul ierarh Nifon, izvor nesecat al virtuţilor 240
Claudia Tița - Vechi icoane româneşti ale Sfântului Nifon II, patriarhul Constantinopolului 242
Pentru copii - Sfântul Nifon despre Legea lui Dumnezeu şi legea oamenilor251
Preafericitul părinte Daniel – Mesaj la sărbătoarea Sfântului ierarh Nifon (2013) - Istorie, spiritualitate şi cultură la Târgovişte..... 256
Sfântul Nifon sărbătorit la biserica bucureşteană Sfinţii Voievozi - Gherghiceanu 259
ro.orthodoxwiki - Nifon al II-lea al Constantinopolului..... 261
Mormântul Sfântului Nifon al Constantinopolului..... 265
Mănăstirea Dionisiu, locul de odihnă al Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului 270
Pr. Silviu Cluci - Sfântul voievod Neagoe Basarab - ctitor al întregului Athos 276
Pr. Silviu Cluci - Mănăstirea Dionisiu - Athos 284
Peştera şi mormântul Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului 305
Pr. Silviu Cluci - Peştera Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului 308
(Foto) Clipe de zăbavă la peştera Sfântului Nifon al Constantinopolului..... 310
Pr. Silviu Cluci - Odoarele Mănăstirii Dionisiu..... 323
Pr. Silviu Cluci - Katholikonul Mănăstirii Dionisiu 325

Pr. Silviu Cluci - Icoana Maicii Domnului „Imnul Acatist” de la Mănăstirea Dionisiu 327
Pr. Silviu Cluci - Proschinitarul Sfântului Ioan Botezătorul de la Dionisiu 329
Mănăstirea Dionisiu - Pelerinajul părintelui Cleopa la Athos 331
Odoarele Mănăstirii Dionisiu - Pelerinajul părintelui Cleopa la Athos 334
Ajutoare românești la Mănăstirea Dionisiu - Pelerinajul părintelui Cleopa la Athos 336
Icoane 339

Evanghelia şi Apostolul zilei

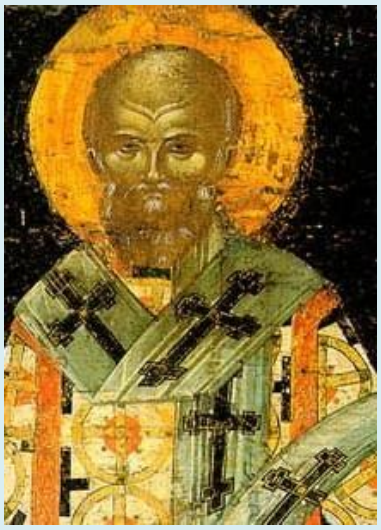

Evanghelia

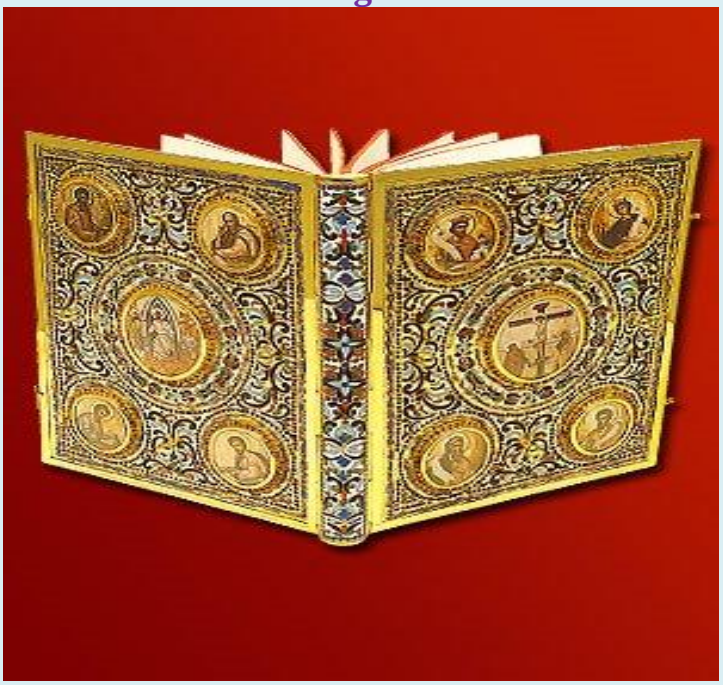

Ev. Ioan 10, 9-16

Zis-a Domnul:
9. Eu sunt uşa: de va intra cineva prin Mine, se va mântui şi va intra şi va ieşi şi păşune va afla.
10. Furul nu vine decât ca să fure şi să junghie şi să piardă. Eu am venit ca viaţă să aibă şi din belşug să aibă.
11. Eu sunt păstorul cel bun. Păstorul cel bun îşi pune sufletul pentru oile sale.

12. Iar cel plătit şi cel care nu este păstor şi ale cărui oi nu sunt ale lui, vede lupul venind şi lasă oile şi fuge şi lupul le răpeşte şi le risipeşte.
13. Dar cel plătit fuge, pentru că este plătit şi nu are grijă de oi.
14. Eu sunt păstorul cel bun şi cunosc pe ale Mele şi ale Mele Mă cunosc pe Mine.
15. Precum Mă cunoaşte Tatăl şi Eu cunosc pe Tatăl. Şi sufletul Îmi pun pentru oi.
16. Am şi alte oi, care nu sunt din staulul acesta. Şi pe acelea trebuie să le aduc şi vor auzi glasul Meu şi va fi o turmă şi un păstor.

Apostol

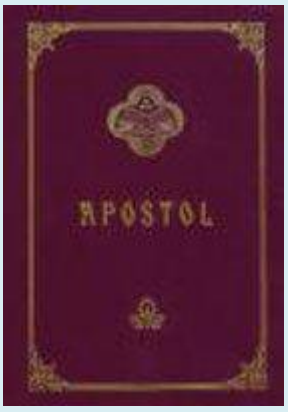

Epistola către Evrei a Sfântului apostol Pavel

Evrei 7, 26-28; 8, 1-2

Fraţilor
26. Un astfel de Arhiereu se cuvenea să avem: sfânt, fără de răutate, fără de pată, osebit de cei păcătoşi şi fiind mai presus decât cerurile.
27. El nu are nevoie să aducă zilnic jertfe, ca arhiereii: întâi pentru păcatele lor, apoi pentru ale poporului, căci El a făcut aceasta o dată pentru totdeauna, aducându-Se jertfă pe Sine însuşi.
28. Căci Legea pune ca arhierei oameni care au slăbiciune, pe când cuvântul jurământului, venit în urma Legii, pune pe Fiul, desăvârşit în veacul veacului.

1. Lucru de căpetenie din cele spuse este că avem astfel de Arhiereu care a şezut de-a dreapta tronului slavei în ceruri,
2. Slujitor Altarului şi Cortului celui adevărat, pe care l-a înfipt Dumnezeu şi nu omul.

În această lună (august), ziua a unsprezecea - Pomenirea celui între sfinţi, părintele nostru Nifon patriarhul Constantinopolului (Minei)

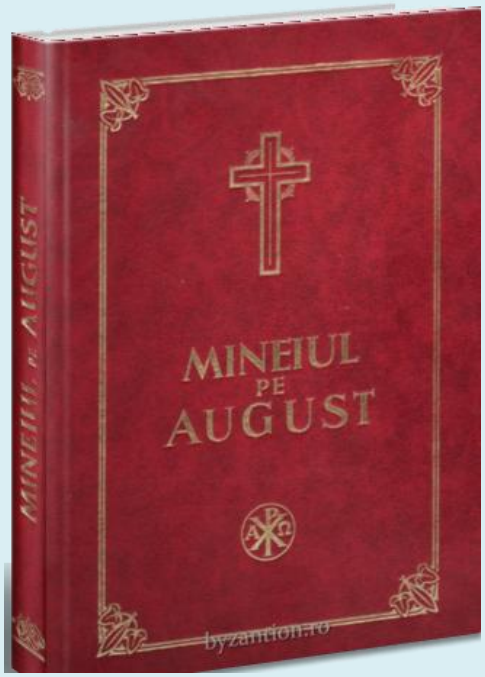

(Audio) Slujba Sfântului ierarh Nifon, atriarhul Constantinopolului: Înregistrare realizată la Catedrala mitropolitană din Iași.
https://doxologia.ro/taine-ierurgii-slujbele-bisericii/audio-slujba-sfantului-ierarh-nifon-patriarhul-constantinopolului

https://www.youtube.com/watch?v=oI7FaxTvcsg

***

La Vecernia mică

La Doamne, strigat-am..., se pun **stihirile** pe 4, glasul al 2-lea:

Podobie: Când de pe lemn, mort Te-ai pogorât, cel din Arimateea pe Tine, viaţa tuturor, cu smirnă şi cu giulgiu Te-a înfăşurat, Hristoase şi cu dragoste s-a îndemnat a săruta, cu inima şi cu buzele, trupul Tău cel nestricat. Însă fiind cuprins de frică, se bucura strigând către Tine: Slavă smereniei Tale, iubitorule de oameni!

Veniţi mulţimea credincioşilor şi cetele monahilor ca împreună să prăznuim strălucita pomenire a dumnezeiescului Nifon şi să glăsuim în cântări faptele lui cele mai presus de fire şi darurile cu care Treitatea cea Sfântă l-a mărit şi pe pământ şi în cer, ca pe cel ce a slăvit-o pe Dânsa.

Când te-ai rănit cu dorul pustniciei, Preasfinte Nifon, atunci ca un cerb însetat ai alergat la Muntele cel sfânt şi cercetând ca un înţelept toate sfintele locaşuri ai ales a locui în cinstita Mânăstire a înainte Mergătorului, socotind-o mai potrivită pentru nevoinţe.

Când ai strălucit cu lumina Treimii celei mai presus de fire stând la rugăciune, atunci te-ai arătat stâlp în chip de lumină, şi ai povăţuit, de Dumnezeu cugetătorule, cu dumnezeieşti cuvinte cetele sihaştrilor la pământul nepătimirii şi spre săvârşirea faptelor bune şi a privirii către Dumnezeu.

Când prin ameninţare dumnezeiască ai fost înălţat pe Scaunul cel dintâi al păstoriei, atunci ca un soare pe toţi credincioşii i-ai luminat prin dumnezeieştile tale cuvinte, fericite. Şi ca un păstor mare ai povăţuit popoarele la păşunea cea de mântuire, iar ca un cârmuitor înţelept ai condus corabia Bisericii lui Hristos la limanul cel de Dumnezeu păzit.

Slavă..., glasul al 4-lea

Adunarea ierarhilor celor desăvârşiţi şi a monahilor celor cuvioşi cu laude să încununăm pe fericitul Nifon, cel ce este între ierarhi cuvios şi între cuvioşi ierarh. Căci acesta mai întâi curăţindu-se prin strădanie şi vas ales al Sfântului Duh făcându-se, s-a arătat apoi şi păstor a toată lumea în împărăteasa cetăţilor. Şi păstorind, prin viaţă şi prin cuvânt, plinirea cea cu numele lui Hristos numită a adus pe mulţi la mântuirea Domnului, făcându-se slăvit de la Dumnezeu, căruia, vieţuind după moarte, se roagă neîncetat să mântuiască sufletele noastre.

Şi acum..., a Născătoarei

Păzeşte-ne pe noi robii tăi, Născătoare de Dumnezeu prea binecuvântată, de tot felul de primejdii, ca să te mărim pe tine, nădejdea sufletelor noastre.

La Stihoavnă

Stihirile, glasul al 2-lea:

Podobie: Casa Efratei, cetate sfântă, a proorocilor mărire; împodobeşte-ţi casa întru care Cel dumnezeiesc se naşte.

Car înţelegător şi chivot de lumină purtător al Treimii te-ai arătat, de Dumnezeu înţelepţite ierarhe Nifon.

Stih: Cinstită este înaintea Domnului, moartea cuviosului Său.

Te-ai arătat mai presus de doimea cea materialnică pentru Unimea Treimii celei înţelegătoare, de Dumnezeu purtătorule Nifon.

Stih: Preoţii Tăi, Doamne, se vor îmbrăca întru dreptate.

Prin faptele tale cele bune te-ai ridicat la privirea celor de sus, şezând în car de foc ca altădată Ilie proorocul, de Dumnezeu cugetătorule Nifon.

Slavă..., glasul 1

Veseliţi-vă în Domnul cele două cinstite locaşuri: Din România şi de la Atos; bucuraţi-vă şi săltaţi, că ţineţi la sânul vostru ca pe o vistierie de mult preţ prea cinstitele moaşte ale de trei ori fericitului Nifon. Acestea au în sine toate semnele sfinţeniei: Rămânerea în nestricăciune vreme de mulţi ani, mireasma cea cu bun miros şi râurile de minuni ce se revarsă peste cei ce se închină lor. Pentru aceea, prăznuind pomenirea lui cea după datorie, cu mulţumire strigaţi Mântuitorului Hristos: Slăvit eşti, Doamne, care ai dăruit fiilor noştri părinte iubitor de fii, iar smereniei noastre înălţare de bună mărire şi mijlocitor fierbinte pentru mântuirea noastră pe ierarhul Nifon, prin care vom dobândi de la Tine izbăvire de păcate şi mare milă.

Şi acum..., a Născătoarei

Ceea ce eşti bucuria cetelor cereşti şi pe pământ folositoare tare oamenilor, miluieşte, prea curată Fecioară, pe cei ce nădăjduiesc întru tine, căci după Dumnezeu spre tine, de Dumnezeu Născătoare, nădejdea ne-am pus.

Troparul, glasul al 3-lea:

Podobie: Cu faptele strălucind...

Cu faptele dreptei credinţe strălucind toată Biserica ai luminat, însoţindu-te cu smerenia cea dătătoare de înălţare, tu cinstea cea mărită a celor două sfinte locaşuri, podoaba şi înfrumuseţarea patriarhilor, mărite Nifon. Iar acum umple de dumnezeieşti daruri pe cei ce cu credinţă te măresc pe tine.

Slavă... Şi acum..., al praznicului

Ectenia mică şi otpustul.

Cade-se a şti: De se va întâmpla prăznuirea Sfântului Nifon duminică, sâmbătă seara, la Vecernia mică, se pun stihirile din Octoih; Slavă..., a sfântului; Şi acum..., a Născătoarei. La Vecernia mare: Se cântă Fericit bărbatul..., catisma

întreagă. La Doamne, strigat-am..., se pun 3 stihuri ale Învierii şi 4 ale sfântului; Slavă..., a sfântului, Şi acum..., dogmatica glasului de rând. Vohod, Lumină lină... şi paremiile sfântului.

La Litie: stihurile Praznicului şi ale sfântului; Slavă..., a sfântului, Şi acum..., a praznicului. La Stihoavnă; stihirile Învierii, Slavă..., a sfântului, Şi acum..., a praznicului. La binecuvântarea pâinilor: troparul sfântului (de 2 ori) şi Născătoare de Dumnezeu Fecioară... (o dată). Iar de nu se face binecuvântarea pâinilor, troparul Învierii, Slavă..., al sfântului, Şi acum... al praznicului.

La Utrenie: La Dumnezeu este Domnul..., troparul Învierii (de 2 ori), Slavă..., al sfântului. Şi acum..., al praznicului. După catisme, Sedelnele Învierii şi Polieleu apoi Sedelnele sfântului, pe rând; la Şi acum..., se cântă a praznicului şi binecuvântările, Antifoanele şi Prochimenul glasului de rând. Evanghelia Învierii şi celelalte.

La Canoane se pun: Canonul Învierii cu irmosul pe 4, al praznicului, pe 4 şi al sfântului, pe 6. Catavasie: Cetele israeliteneşti... După cântarea a 8-a. Condacul şi icosul praznicului şi ale sfântului, Sedealna sfântului, Slavă... Şi acum..., a praznicului. După Cântarea a 5-a, condacul şi icosul Învierii şi Sinaxarul. La Cântarea a 9-a, se cântă Ceea ce eşti mai cinstită... Luminânda Învierii Slavă..., a sfântului, Şi acum... a praznicului.

La Laude se pun 4 stihiri ale Învierii şi 4 ale sfântului; Slavă..., a sfântului, Şi acum... Prea binecuvântată eşti... Doxologia mare. După Sfinte Dumnezeule..., troparul Învierii, ecteniile şi otpustul. Apoi se cântă Slavă... Şi acum..., stihira Învierii. Ceasul întâi şi otpustul deplin.

La Vecernia mare

După obişnuitul Psalm se citeşte Fericit bărbatul... Slava întâi. La Doamne, strigat-am..., se pun stihirile pe 8:5 ale ierarhului şi 3 ale mucenicului.

Stihirile ierarhului, glasul al 4-lea:

Podobie: Dat-ai semn...

Dumnezeu, cel ce locuieşte întru cele din înălţime, te-a pus păstor al Bisericii Lui, şi grăitor şi propovăduitor al dumnezeiescului Cuvânt pe tine, Părinte Nifon. Care, prin învăţăturile tale cele de Dumnezeu înţelepţite, aprinzi adunările credincioşilor şi povăţuieşti la împlinirea dumnezeieştilor porunci pe cei ce urmează ţie cu credinţă. Pentru aceea roagă-te ca să dobândească dezlegare de păcate cei ce cinstesc cu credinţă pomenirea ta cea întru tot prăznuită.

Cu podoabele ierarhiei străduindu-te şi cu luminările împodobindu-te, cuvioase, săvârşirea cea fericită ai dobândit, părinte. Cu oştile cele de sus însoţindu-te şi cântarea cea întreit sfântă împreună cu ele cântând Celui ce stăpâneşte toate, te-ai umplut de strălucirea cea de acolo. Cu acelea împreună nu înceta să te rogi ca să se izbăvească de tot felul de ispite cei ce te laudă pe tine, prea fericite Nifon, Părintele nostru.

Cel ce te-ai arătat luminat la inimă cu dorul cel dumnezeiesc ai strălucit la suflet cu razele Duhului, din pruncie poftind a purta pe umerii tăi jugul cel uşor al Domnului. Atunci ai alergat la Muntele Atos ca un cerb la izvoarele apelor şi te-ai sălăşluit cu bucurie în locaşul înainte Mergătorului. Şi făcându-te următor aceluia, te-ai arătat adevărat dreptar al vieţuirii celei în chip îngeresc şi solitor fierbinte al credincioşilor.

Alte **stihiri**, ale mucenicului (Sfântului mucenic şi arhidiacon Evplu) , glasul 1:

Podobie: Cel ce eşti bucuria...

Tăinuitorule de sfinţenie Nifon, după dreptate te-ai învrednicit de adunarea oştilor celor de sus, cu care împreună neîncetat dănţuieşti, văzând, fericite, pe Sfânta Treime, Acesteia, stând înainte, roagă-te pururea pentru noi cei ce te cinstim pe tine.

Cu bărbăţie adormind năpădirile săltărilor trupului, de Dumnezeu purtătorule, cu toată dorirea ai tins, părinte, către Cel ce singur este desăvârşirea doririlor. De Acela îndestulându-te, cuvioase, pomeneşte-ne şi pe noi cei ce te lăudăm pe tine.

Alte **stihiri**, ale mucenicului, glasul 1:

Podobie: Prea lăudaţilor mucenici...

Evplu, pururea mărite, vitejeşte ai surpat măiestriile vrăjmaşului celui rău, biruindu-l pe el prin mucenicia ta. Căci te-ai adus jertfă curată şi bine primită lui Hristos Ziditorul tău, Împăratul tuturor, în veac împreună cu El bucurându-te.

Evplu, pururea mărite, într-armând simţirile sufletului tău cu Crucea lui Hristos, de bunăvoie ai alergat vitejeşte către luptătorul împotrivă şi în chip vădit l-ai biruit. Pentru aceea acum împărăteşti împreună cu Împăratul tuturor, în veac împreună cu El bucurându-te.

Evplu, pururea mărite, ai defăimat cele materiale, agonisind ajutor ţie pe Hristos; şi pentru Dânsul ţi-ai dat trupul chinuitorilor spre bătăi, pătimind până

la sânge, mucenice. Pentru aceasta cu cununa biruinţei te-a împodobit pe tine Stăpânul şi Mântuitorul şi Domnul.

Slavă..., a ierarhului, glasul al 6-lea

Veniţi mulţimea credincioşilor din România şi de la Atos, ca adunându-ne într-o unire astăzi cu taină să pomenim pe purtătorul de Dumnezeu părintele nostru şi cu bună cucernicie mărindu-l în cântări să zicem: Bucură-te, cel ce te-ai arătat în vremurile mai de pe urmă, însă, prin râvna ta cea dumnezeiască, te-ai nevoit împreună cu cei de demult; bucură-te, podoaba ierarhilor, lauda monahilor şi lumina sihaştrilor; bucură-te, întărirea şi desfătarea dreptcredincioşilor. Cuvioase Nifon, părintele nostru, nu înceta a te ruga pentru cei ce cu credinţă şi cu dragoste săvârşesc pomenirea ta.

Şi acum..., a praznicului, acelaşi glas

Mai înainte închipuind Învierea Ta, Hristoase Dumnezeule, ai luat pe trei ucenici ai Tăi: pe Petru, pe Iacob şi pe Ioan şi Te-ai suit pe Tabor. Şi acolo, schimbându-Te la faţă Tu, Mântuitorule, Muntele Taborului s-a acoperit cu lumină, iar ucenicii Tăi, Cuvinte, s-au aruncat cu faţa la pământ, neputând suferi să vadă chipul cel de nevăzut. Căci îngerii slujeau cu frică şi cu cutremur, cerurile s-au spăimântat, pământul s-a cutremurat văzând pe pământ pe Domnul slavei.

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul zilei.

Paremiile

De la Pilde, citire

(versete alese din diferite capitole)

Pomenirea dreptului cu laude şi binecuvântarea Domnului pe capul lui. Fericit este omul care a aflat înţelepciunea şi muritorul care ştie priceperea. Că mai bună este neguţătoria acesteia decât vistieriile aurului şi argintului, şi mai scumpă decât pietrele cele de mult preţ; şi tot ce este scump nu este vrednic de ea. Pentru că lungimea de zile şi anii vieţii sunt în dreapta ei şi în stânga ei bogăţie şi mărire. Că din gura ei iese dreptatea, legea şi mila pe limbă le poartă.

Deci ascultaţi-mă pe mine, fiilor, că lucruri de cinste vă spun; şi fericit este omul care va păzi căile mele. Că ieşirile mele sunt ieşiri de viaţă şi se găteşte vrerea de la Domnul. Pentru aceasta vă rog pe voi şi pun înainte glasul meu fiilor oamenilor. Că eu, înţelepciunea, am tocmit sfatul şi ştiinţa şi gândul eu l-am chemat. Al meu este sfatul şi întărirea, a mea este priceperea şi a mea este tăria. Eu pe cei ce mă iubesc pe mine, îi iubesc; şi cei ce mă caută vor afla har.

Înţelegeţi dar cei fără de răutate chibzuiala şi cei neînvăţaţi lipiţi-vă inima. Ascul-taţi-mă pe mine iarăşi, că lucruri de cinste vă spun. Şi voi scoate cele drepte din buzele mele, că grumazul meu se va învăţa cu adevărul. Şi urâte sunt înaintea mea buzele mincinoase. Cu dreptate sunt toate graiurile gurii mele, nimic nu este strâmb nici răzvrătit în ele. Toate sunt drepte pentru cei ce înţeleg şi netede sunt toate pentru cei ce află cunoştinţă. Că vă învăţ pe voi adevărul, ca să fie în Domnul nădejdea voastră şi să vă umpleţi de Duh.

De la înţelepciunea lui Solomon, citire

(versete alese din diferite capitole)

Gura dreptului izvorăşte înţelepciune şi buzele oamenilor înţelepţi ştiu darul cel bun. Gura înţelepţilor se învaţă înţelepciune şi dreptatea îi mântuieşte pe ei din moarte. Sfârşindu-se omul drept, nu-i piere nădejdea. Căci fiul drept se naşte spre viaţă; şi în bunătăţile sale va culege roada dreptăţii. Lumina drepţilor este de-a pururea, şi de la Domnul vor afla har şi mărire.

Limba înţelepţilor ştie cele bune şi în inima lor odihneşte înţelepciunea. Domnul iubeşte inimile cele cuvioase şi la El sunt bine primiţi toţi cei fără prihană în cale. Înţelepciunea Domnului luminează faţa celui priceput, că ea soseşte la cei ce o doresc mai înainte ca aceştia să o fi cunoscut pe ea. Cel ce mânecă la dânsa nu va osteni şi cel ce priveghează pentru ea curînd va fi fără de grijă. Că ea însăşi umblă şi caută împrejur pe cei vrednici de ea şi se arată lor cu bună plăcere; căci pe înţelepciune nu o biruieşte niciodată răutatea. Pentru aceasta am fost eu iubitor al frumuseţii ei. Şi am iubit-o şi am căutat-o pe ea din tinereţile mele. Şi am căutat-o ca să o aduc mie mireasă. Ca pe Stăpânul tuturor am iubit-o, pentru că ea învaţă în taină ştiinţa lui Dumnezeu şi cunoaşte lucrurile Lui. Ostenelile ei sunt bunătăţi; şi ea învaţă curăţia, mintea, dreptatea şi bogăţia, iar în viaţa oamenilor nimic nu este mai de trebuinţă decât acestea.

Căci de poftеşte cineva multă ştiinţă, înţelepciunea ştie cele trecute, iar cele ce urmează să fie le asemuieşte; ea ştie tălmăcirea cuvintelor şi dezlegările vorbelor cele ascunse, cunoaşte de mai înainte semne şi minuni, ca şi întâmplările vremurilor şi ale anilor; ea este sfetnic bun pentru toţi. Că nemurire este într-însa şi mărire în împărtăşirea cuvintelor ei. Pentru aceasta am vorbit

către Domnul şi m-am rugat lui şi am zis din toată inima mea: Dumnezeul părinţilor şi Domnul milei, Cel ce ai făcut toate cu cuvântul Tău şi cu înţelepciunea Ta ai tocmit pe om, ca să stăpânească făpturile cele făcute de Tine, şi să îndrepteze lumea întru cuviinţă şi dreptate, dă-mi înţelepciunea care şade pe scaunele Tale şi nu mă despărţi pe mine de robii Tăi, că eu sunt robul Tău şi fiul roabei Tale. Trimite înţelepciunea Ta din ceruri de la locaşul Tău cel sfânt şi de la scaunul slavei Tale, ca fiind cu mine: să mă înveţe ce este plăcut înaintea Ta. Şi să mă îndrepteze spre cunoştinţă şi să mă păzească întru slava sa. Că gândurile celor muritori sunt toate cu temere şi cugetele lor cu greşeală.

De la înţelepciunea lui Solomon, citire

(versete alese din diferite capitole)

Dreptul fiind lăudat se vor veseli popoarele că pomenirea lui este fără de moarte. Pentru că este cunoscut lui Dumnezeu şi de oameni şi sufletul lui este bineplăcut lui Dumnezeu. Iubiţi deci, oamenilor, înţelepciunea, poftiţi-o pe ea şi veţi învăţa că începutul înţelepciunii este dragostea şi păzirea legilor. Cinstiţi înţelepciunea ca să împărăţiţi în veci. Spune-voi vouă tainele lui Dumnezeu şi nu le voi ascunde de voi. Căci El este conducătorul înţelepciunii, Îndreptătorul înţelepţilor şi cunos-cătorul a tot cugetul şi lucrul; iar înţelepciunea învaţă toate gândurile, că într-însa este duh înţelegător şi sfânt, strălucirea luminii celei de-a pururea şi chipul bunătăţii lui Dumnezeu.

Înţelepciunea aşază soţi lui Dumnezeu şi prooroci; şi este mai frumoasă decât soarele şi decât toată strălucirea stelelor, asemănându-se luminii celei dintâi. Ea scapă de dureri pe cei ce o slujesc şi-i îndreaptă pe cărări drepte; le dă lor cu-noştinţă sfântă şi-i păzeşte de cei ce-i vânează pe ei, dându-le lor tărie în luptă; ca să înţeleagă toţi că ea este mai puternică decât toată credinţa. Şi nu va birui vreodată răutatea pe înţelepciune, nici nu va trece judecata fără să certe pe cei răi.

Căci au zis întru sine, gândind cu nedreptate: Să facem silă dreptului, să nu ne fie milă de sfinţenia lui, nici să ne ruşinăm de căruntele bătrâneţilor celei de mulţi ani; că ne va fi nouă lege tăria noastră şi vom vâna pe cel drept, că nu ne este de nici un folos şi stă împotriva lucrurilor noastre şi ne învinuieşte de greşeli faţă de lege şi ne defăimează pentru păcatele învăţăturii noastre. Şi ne spune nouă că el are cunoştinţa lui Dumnezeu şi se numeşte pe sine fiu al lui Dumnezeu. Şi ne-a fost el nouă spre vădirea cugetelor noastre şi ne este greu nouă şi vedem că viaţa lui nu este asemenea cu a altora şi s-au schimbat cărările lui. De batjocură am fost socotiţi înaintea lui şi se depărtează el de căile noastre ca de nişte necurăţii şi fericeşte cele mai de pe urmă ale drepţilor.

Să vedem dar dacă sunt adevărate cuvintele lui şi să ispitim cele ce urmează să i se întâmple lui. Cu ocară şi cu muncă să-l întrebăm pe dânsul, ca să cunoaştem blândeţile lui şi să ispitim nerăutatea lui, judecându-l pe el spre moarte de ocară, căci vor fi luate în seamă cuvintele lui. Acestea au gândit şi au rătăcit, că i-a orbit pe ei răutatea lor. Căci nu au cunoscut tainele lui Dumnezeu şi n-au socotit că Tu eşti singurul Dumnezeu Care ai stăpânire peste viaţă şi peste moarte; şi mântuieşti în vreme de scârbă, şi mântuieşti de toată răutatea ca un îndurat şi milostiv şi dai sfinţilor Tăi har şi stai împotrivă celor mândri cu braţul Tău.

La Litie

Stihirile, glasul al 2-lea:

Dumnezeu cel unul, cel ce întru sfinţi Se odihneşte, aflând sălăşluire curată prea sfinţitul tău suflet şi în el locuind, de dumnezeieşti daruri l-a umplut. Pentru aceea nu înceta a lumina pe cei ce te laudă pe tine, Nifon, părintele nostru.

Acelaşi glas:

Acum ai dobândit desfătarea cea nestricăcioasă şi îndulcirea cea veşnică, pentru că Dătătorul de plată cu îndestulare îţi dăruieşte roadele ostenelilor tale cele multe şi ale faptelor tale cele bune, pe care le-ai adunat ca într-o vistierie. Pentru aceasta primeşte cu dragoste, dumnezeiescule părinte, lauda ce se aduce ţie din buze de tină, că eşti blând şi iubitor, fericite Nifon, de Dumnezeu înţelepţite. Şi ca cel ce ai îndrăznire, cuvioase, roagă-te pentru sufletele noastre.

Slavă... glasul al 2-lea

Racla moaştelor tale cele cu bun miros, prea lăudate părinte, sfinţeşte sufletele şi trupurile celor ce se apropie de ea cu credinţă; iar sfântul tău suflet după vrednicie se veseleşte, împreună cu îngerii fiind. Pentru aceea îndrăznire având către Domnul şi cu cei fără de trup dănţuind în ceruri, împreună cu aceia roagă-te, cuvioase, să se mântuiască sufletele noastre.

Şi acum..., a praznicului, acelaşi glas

Cel ce ai sfinţit toată lumea cu lumina în Munte înalt Te-ai schimbat la faţă, Bunule, arătând ucenicilor Tăi puterea Ta de a izbăvi lumea din călcarea poruncii. Pentru aceasta strigăm Ţie: Milostive Doamne, mântuieşte sufletele noastre.

La Stihoavnă

Stihirile, glasul al 5-lea:

Podobie: Bucură-te, cămara...

Bucură-te cel ce te-ai arătat moştenitor pustniciei lui Antonie, a lui Pavel, a lui Efrem, a lui Eftimie, a lui Sava şi a celorlalţi sihaştri; care au călătorit pe calea cea cu anevoie spre câştigarea faptelor şi isprăvilor celor bune, rătăcind prin pustietăţi şi prin munţi, adesea prin peşteri omorându-se. Acestora, de care toată lumea nu este vrednică, tu ai râvnit cu deadinsul; iar acum împreună cu aceia te bucuri, părinte. Pentru aceea roagă pe Hristos să dăruiască mare milă celor ce te laudă pe tine.

Stih: Preoţii Tăi, Doamne, se vor îmbrăca întru dreptate şi cuvioşii Tăi cu bucurie se vor bucura.

Bucură-te, cel ce ai fost următor arhiereilor celor prea luminaţi de demult; care cu mare cuviinţă au vieţuit întru multe fapte bune şi au strălucit întru minuni şi care au suferit osteneli şi primejdii au răbdat. Aceia cu dreapta credinţă au întărit Biserica şi nu au lăsat-o să se clatine din pricina ereziilor. Aşa şi tu, părinte, râvnind cu de-adinsul acelora, ai suferit mii de mâhniri şi de osteneli, primejduindu-te pentru credinţă. Iar acum roagă-te, împreună cu aceia, ca să se dăruiască mare milă celor ce te laudă pe tine.

Stih: Fericit bărbatul care se teme de Domnul, întru poruncile Lui va voi foarte.

Bucură-te cu adevărat râvnitorule al proorocului ce a petrecut timp îndelungat în pustietăţi şi s-a hrănit cu muguri şi cu miere sălbatică, petrecerea şi mucenicia aceluia râvnind, cuvioase Nifon, vitejeşte ca şi acela ai pătimit cu bunăştiinţă şi de bunăvoie adesea ţi-ai omorât trupul, îndurând mucenicia care este cu mai multă durere decât mucenicia prin sabie. Pentru aceasta acum te veseleşti împreună cu mucenicii, cu care roagă-te să se dăruiască mare milă celor ce te laudă pe tine.

Slavă..., glasul al 2-lea

Lucrare pe potriva numelui ce porţi ai arătat, cuvioase, căci prin îndelungata stare de trezie şi prin rugăciune neîncetată curăţindu-ţi mintea, te-ai făcut locaş al Sfântului Duh. Pentru aceea, mutându-te la ceruri în chip tainic, ne îmbunătăţeşti pe noi la apropierea de sfintele tale moaşte. Iar acum închinându-ne cu dragoste la racla moaştelor tale, prea fericite Nifon, părintele nostru, cerem prin tine de la Dumnezeu curăţie şi mare milă pentru sufletele noastre.

Şi acum... a praznicului, acelaşi glas:

Cel ce în Muntele Taborului întru slavă Te-ai schimbat la faţă, Hristoase Dumnezeule, arătând ucenicilor Tăi slava Dumnezeirii Tale, străluceşte şi nouă lumina cunoştinţei Tale şi ne povăţuieşte pe cărarea poruncilor Tale, ca un bun şi de oameni Iubitor.

La binecuvântarea pâinilor, troparul ierarhului (de 2 ori) şi Născătoare de Dumnezeu Fecioară... (o dată).

Iar de nu se face binecuvântarea pâinilor se zice: troparul ierarhului, glasul al 3-lea (caută la Vecernia mică), Slavă... mucenicul Tău, Doamne, Evplu... Şi acum..., al praznicului.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul..., se cântă troparul ierarhului (de 2 ori);

Slavă..., al mucenicului, ***Şi acum...,*** al praznicului.

După Catisma întâi, **Sedealna**, glasul al 3-lea:

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Crucea pe umerii tăi cu osârdie ridicând-o, cuvioase, ai urmat Celui ce a binevoit a Se arăta pe pământ pentru noi. Pentru aceasta ai părăsit toată îndulcirea lumească şi ca fiind fără de trup ai vieţuit, părinte, viaţă întocmai cu îngerii. Iar acum împreună cu ei petrecând, adu-ţi aminte de cei ce cu dragoste te cinstesc pe tine. (de două ori)

A praznicului, asemenea:

Raza dumnezeieştii Tale slave, Cuvinte al lui Dumnezeu, ai arătat-o pe cât s-a putut ucenicilor Tăi în Muntele Taborului, schimbându-Te la faţă. Cu aceea luminează-ne şi pe noi cei ce Te lăudăm pe Tine, Unule şi neschimbat, Iisuse atotputernice. Pentru aceasta strigăm Ţie cu credinţă: Slavă, Hristoase, Împărăţiei Tale.

După Catisma a doua, **Sedealna**, glasul al 4-lea:

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu

Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Toată ceata cea cerească s-a mirat văzând pe pământ viaţa ta cea în trup: căci ai petrecut, prea fericite, vieţuind ca fiind fără de trup. Căci înspăimântă, înţelepte, toată mintea omenească, nepătimirea ta cea desăvârşită prin care te-ai arătat mai presus de oameni şi asemenea îngerilor. Pentru aceasta îngerii şi oamenii împreună te laudă. (de două ori)

A praznicului, asemenea:

În Muntele Taborului Te-ai schimbat la faţă, Mântuitorule, arătând schimbarea oamenilor care va să fie la a doua Ta venire în slavă. Ilie şi Moise vorbeau împreună cu Tine, iar cei trei ucenici pe care i-ai luat împreună cu Tine, văzând, Stăpâne, slava Ta, s-au spăimântat de strălucirea Ta. Iar acum luminează şi sufletele noastre, Cel ce atunci ai făcut să strălucească acelora lumina Ta.

După Polieleu, **Sedealna**, glasul al 8-lea:

Podobie: Fluierele păstoreşti...

Cântând, fericite, din fluierele păstoreşti şi păscând fără rătăcire turmele tale, ai încetat a păstori, cunoscând sălbăticimea dobitoacelor, şi ai alergat, părinte, acolo unde era prea slăvit Hristos Domnul. Şi până la sfârşit vieţuind întru Dânsul, ai dobândit dumnezeiasca slavă.

A praznicului:

Podobie: Porunca cea cu taină luând-o întru cunoştinţă, cel fără de trup, în casa lui Iosif degrab a stătut înainte, zicând celei ce nu ştia de nuntă: Cel ce a plecat cu pogorârea cerurile încape, fără schimbare, tot întru tine. Pe care şi văzându-L în pântecele Tău, luând chip de rob, mă spăimântez a striga către tine: Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară.

În Muntele Taborului ai arătat, Făcătorule de bine, strălucirea cea ascunsă sub trup a firii Tale, Hristoase, şi dumnezeiasca bună-cuviinţă, strălucind celor trei ucenici care erau împreună cu Tine slava Ta. Aceştia, neputând îndura strălucirea slavei Tale, au strigat: Sfânt eşti, că, neapropiat fiind, Te-ai făcut văzut lumii cu trup, unule Iubitorule de oameni.

Apoi Antifonul întâi al glasului al 4-lea.

Prochimen glasul al 4-lea: Cinstită este înaintea Domnului, moartea cuviosului Lui.

Stih: Preoţii Tăi, Doamne, se vor îmbrăca întru dreptate şi cuvioşii Tăi cu bucurie se vor bucura.

Sfânta Evanghelie după Ioan

Evanghelia: Din Sfânta Evanghelie după Ioan, citire: (X, 1-9) - Zis-a Domnul: Cel ce nu intră prim uşă... (caută la, 21 mai).

Ev. Ioan 10, 1-9

Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce nu intră pe uşă, în staulul oilor, ci sare pe aiurea, acela este fur şi tâlhar.
2. Iar cel ce intră prin uşă este păstorul oilor.
3. Acestuia portarul îi deschide şi oile ascultă de glasul lui şi oile sale le cheamă pe nume şi le mână afară.
4. Şi când le scoate afară pe toate ale sale, merge înaintea lor şi oile merg după el, căci cunosc glasul lui.
5. Iar după un străin, ele nu vor merge, ci vor fugi de el, pentru că nu cunosc glasul lui.
6. Această pildă le-a spus-o Iisus, dar ei n-au înţeles ce înseamnă cuvintele Lui.
7. A zis deci iarăşi Iisus: Adevărat, adevărat zic vouă: Eu sunt uşa oilor.
8. Toţi câţi au venit mai înainte de Mine sunt furi şi tâlhari, dar oile nu i-au ascultat.
9. Eu sunt uşa: de va intra cineva prin Mine, se va mântui şi va intra şi va ieşi şi păşune va afla.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.

10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă..., glasul al 2-lea

Pentru rugăciunile ierarhului Tău, Nifon, Milostive, curăţeşte mulţimea păcatelor noastre.

Şi acum...

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea păcatelor noastre.

Stih: ***Miluieşte-mă Dumnezeule după marea mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegea mea.***

Glasul al 2-lea: Cel ce ai ales pe cele nestricăcioase mai degrabă decât pe cele stricăcioase şi trecătoare, şi înţelepţeşte în locul pământului ai primit în schimb cerul, înţelepte Nifon, pe noi care încă locuim pe pământ izbăveşte-ne de cei ce voiesc războaie, ca pururea să te cinstim.

Canoanele - Canonul întâi al praznicului, cu irmosul pe 6, al ierarhului pe 4 şi al mucenicului pe 4.

Canonul ierarhului

alcătuire a lui Theona ieromonahul şi egumenul.

Cântarea 1

Irmos: Apa trecând-o ca pe uscat şi din răutatea Egiptului scăpând, israeliteanul striga: Izbăvitorului şi Dumnezeului nostru să-I cântăm.

Strălucit fiind cu slava Dumnezeirii, dumnezeiescule părinte, goneşte lipsa de lu-minare a sufletului meu, ca să laud luptele tale împotriva vrăjmaşilor celor nevăzuţi.

Rănit fiind de dragostea lui Hristos din pruncie, prea fericite, ai alergat ca un cerb însetat la izvoarele apelor şi ai ajuns la faptele cele bune.

Fugind de nestatornicia celor trecătoare, ai schimbat cele mici cu cele mari, ca un înţelept. Pentru aceasta te-ai arătat vas al Treimii, părinte prea sfinţite.

A Născătoarei

Marie, Fecioară şi Maică a lui Dumnezeu, nu înceta a te ruga Fiului tău pentru cei ce vieţuim în locaşul tău cel dumnezeiesc, ca să ne izbăvim de toată pri-mejdia.

Cântarea a 3-a

Irmos: Doamne, cel ce ai făcut cele de deasupra Crugului Ceresc şi ai zidit Biserica, Tu pe mine mă întăreşte întru dragostea Ta, Cel ce eşti marginea dori-rilor şi credincioşilor întărire, unule Iubitorule de oameni.

Ca pe un adevărat propovăduitor câştigându-te pe tine, ne-am luminat prin cuvintele tale cele înţelepte şi către cunoaşterea voii lui Dumnezeu toţi au fost povăţuiţi. Pentru aceasta te cinstim.

Potolind viforul săltărilor trupului, ai fost rănit de dragostea cea dumnezeiască, de Dumnezeu fericite. Pentru aceasta ai alergat la locaşurile Domnului din Muntele Atos şi pe toţi cei ce locuiau acolo i-ai luminat.

Cu luminarea faptelor tale cele bune covârşeşti, prea fericite, luminătorii cei de pe cer. Căci ai răsărit ca un soare în Muntele Atos, luminând pe toţi cei ce se apropie de tine.

A Născătoarei

Tu eşti mărirea pământenilor, Născătoare de Dumnezeu şi scăpare tare a celor ce cu credinţă aleargă la tine. Pentru aceea nu ne trece cu vederea, ci apucând înainte, izbăveşte de tot felul de rele pe cei ce nădăjduiesc spre tine.

Sedealna ierarhului, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Învăţând înţelepciunea cea de sus şi primind bogăţia cea de taină, ai îmbogăţit pe toţi credincioşii, prea sfinte, cu cuvintele veselind inimile dreptcredincioşilor şi înecând taberele necredincioşilor. Pentru aceea, după vrednicie, ai luat răsplătire ostenelilor tale, cununa din darul cel de sus, Nifon, părintele nostru. Iar acum roagă pe Hristos Dumnezeu să dăruiască iertare de greşeli celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Suindu-Te cu ucenicii în Munte şi strălucind întru slava Tatălui, au stat înaintea Ta Moise împreună cu Ilie. Căci Legea şi proorocii ca pe Dumnezeu Te slujesc pe Tine, a cărui existenţă fiească de Fiu mărturisind-o, Te-a numit Fiu pe Tine Părintele ceresc, pe care împreună cu Tine, Fiule şi cu Duhul Sfânt îl slăvim.

Cântarea a 4-a

Irmos: Tu eşti, Hristoase, Domnul...

Raza Sfântului Duh sălăşluind în tine, cuvioase şi curăţindu-te la trup şi la suflet, ai primit, părinte, darul preoţiei şi te-ai făcut cu adevărat locaş al Sfintei Treimi şi vas al darurilor Duhului.

Alt Moise te-ai arătat nouă, prea sfinţite; dar, dând credincioşilor legea cea de mântuire, o dăruieşti nu scrisă pe lespezi de piatră, ci scrisă prin lucrarea darului în inimile lor; şi tuturor povăţuitor făcându-te ai strigat: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Te-ai făcut Biserică vie şi însufleţită lui Dumnezeu, din pruncie fiind organ al Duhului care răsună tuturor glasul de Dumnezeu insuflat al faptei bune; şi pricină de mântuire te-ai făcut, arătând tuturor moştenirea cerurilor, prea mărite fericite Nifon.

A Născătoarei

După Dumnezeu pe tine folositoare te-am câştigat, pentru că ai fost Maică a lui Dumnezeu, a Făcătorului şi Ziditorului. Pentru aceea pe toţi care locuiesc în locaşul tău miluieşte-i, iar moştenirea pe care ai câştigat-o acoper-o şi o izbăveşte de vrăjmaşii cei nevăzuţi, prea curată.

Cântarea a 5-a

Irmos: Pentru ce m-ai lepădat de la faţa Ta, Cel ce eşti Lumină neajunsă şi m-a acoperit întunericul cel străin pe mine, ticălosul? Ci mă întoarce şi la lumina poruncilor Tale îndreptează căile mele, rogu-mă.

Încă tânăr fiind tu, ai mers la Muntele Atos şi ai intrat în Mânăstirea Botezătorului, unde ai primit strălucirea Duhului. În acest chip luminându-te, te-ai făcut propovăduitor tuturor celor de aproape şi de departe.

Nu înceta a te ruga în taină Stăpânului, prea fericite, pentru toată obştea credincioşilor; căci Dumnezeu spre luminare te-a ales întâistătător, păstor şi începător al Bisericii Tesaliei.

În ce chip voi spune, cuvioase, osârdiile, ostenelile şi nevoinţele pe care le-ai săvârşit pentru turma ta ? Şi în ce chip voi spune, fericite, străduinţa, vegherea cea de toată noaptea, răbdarea şi lupta împotriva năvălirilor diavoleşti, pe care le-ai îndurat ?

A Născătoarei

Unul în două firi, Dumnezeu şi om, Te ştim pe Tine, care în chip de negrăit Te-ai născut din prea curata Fecioară, Iubitorule de oameni. De aceea Te rugăm, Mântuitorule, pentru rugăciunile Maicii Tale celei fără de prihană, mântuieşte pe cei binecredincioşi.

Cântarea a 6-a

Irmos: Curăţeşte-mă, Mântuitorule, că multe sunt fărădelegile mele şi mă ridică din adâncul răutăţilor, rogu-mă; căci către Tine am strigat şi mă auzi, Dumnezeul mântuirii mele.

Arătatu-te-ai dreptar şi chip al preoţiei, fericite, mai întâi în Tesalia şi apoi în cetatea lui Constantin, care împărăţeşte peste toate cetăţile.

Ai adunat în sufletul tău, prea fericite, virtuţile tuturor Sfinţilor: lipsa de răutate a lui Moise, blândeţea lui David şi râvna lui Ilie. Pentru aceasta te-ai arătat a fi locaş al lui Dumnezeu.

Te-ai asemănat neguţătorului bun, părinte prea fericite, căutând mărgăritarul cu adevărat de mare preţ; şi aflându-l te-ai arătat minunat prin razele Lui cele strălucitoare, şi pe Dumnezeu ai lăudat.

A Născătoarei

Tu, singura viţă adevărată, Preacurată, ai odrăslit în chip nelucrat Strugurele cel copt, care picură vin dulce, îndulcind inimile celor ce te laudă pe tine.

Condacul ierarhului, glasul al 4-lea:

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Pomenirea nevoinţelor tale cea strălucită şi de lumină purtătoare, răsărind în chip luminat, veseleşte, părinte, sufletele tuturor celor bine credincioşi; iar atingerea de sfintele tale moaşte îndulceşte simţirile lor îndulcindu-le. Pentru aceasta după cuviinţă te mărim, înţelepte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, părintele nostru.

Icos: Înger în trup şi întocmai cu îngerii văzându-te pe tine, dumnezeiescule părinte, ne minunăm de lucrarea cea mai presus de fire a nevoinţelor tale, şi de uimire fiind cuprinşi strigăm către tine:
Bucură-te, vistieria tuturor faptelor bune;
Bucură-te, vasul luminii celei dumnezeieşti;
Bucură-te, cel ce ridici pe cei ce cad de multe ori;
Bucură-te, cel ce îndrepţi pe toţi cei ce greşesc;
Bucură-te, că te-ai arătat slugă credincioasă lui Dumnezeu;
Bucură-te, că pentru aceasta te-a încununat Hristos;
Bucură-te, stâlpul cel neclintit al Bisericii;
Bucură-te, sprijinitorul fără asemănare al Ortodoxiei;
Bucură-te, pricină de mântuire a celor ce sihăstresc;
Bucură-te, calea de slobozire a celor robiţi;
Bucură-te, dreptar care covârşeşti firea;

Bucură-te, cel ce dăruieşti dezlegare de fapte rele;
Bucură-te, părinte de Dumnezeu înţelepţite cuvioase.

Sinaxar

În această lună, în ziua a unsprezecea, pomenirea cuviosului şi de Dumnezeu purtătorului părintele nostru Nifon, arhiepiscopul Constantinopolului. Care a pustnicit în sfânta mânăstire Dionisiu din Sfântul Munte Atos, în anii de la Hristos 1460.

Acest Sfânt Nifon s-a născut în Tesalonic din părinţi binecredincioşi şi de bun neam: mama lui, Maria, era din această cetate, iar tatăl său, Daniil, se trăgea din Dalmaţia. Aşezaţi în Tesalonic, părinţii sfântului au avut trei copii: Dimitrie, Nicolae şi Maria.

După moartea tatălui, fiul cel mare, Dimitrie, a fost luat la curtea domnitorului Tesalonicului, iar cel de al doilea, Nicolae, a fost dat la învăţătura cărţilor sfinte, dovedind multă silinţă, încât la vârsta de 12 ani ştia toată rânduiala slujbelor bisericeşti, se îndeletnicea cu citirea sfintelor cărţi şi dorea să-şi adâncească cunoştinţele.

Pentru aceasta, curând, fără ştirea dascălului şi a maicii sale, a urmat pe un monah învăţat, numit Iosif, cu care a ajuns la Epidar, unde a rămas alături de vestitul pustnic Antonie, care nu după multă vreme l-a tuns în călugărie, dându-i numele Nifon.

După moartea pustnicului Antonie, călugărul Nifon, plin fiind de râvna învăţăturii şi auzind că în cetatea Iarda este un dascăl foarte învăţat, numit Zaharia, a ajuns ucenic al acestuia.

Iar când, după luarea Constantinopolului de către turci la 1453, dascălul Zaharia a fost hirotonit episcop, călugărul Nifon s-a dus la Sfântul Munte Atos, aşezându-se la început în Mânăstirea Pantelimon. Însă după o vreme s-a mutat în peştera Krughi, unde a pustnicit, desăvârşindu-se în învăţăturile sfinte. De acolo a fost chemat de întâistătătorul Lavrei celei mari a Sfântului Atanasie ca dascăl.

După multă vreme, cunoscând că în Mânăstirea Dionisiu, cu hramul Sfântului Înaintemergător şi Botezător Ioan, se află mulţi îmbunătăţiţi monahi, s-a mutat acolo, unde a îmbrăcat îngerescul chip al schimniciei şi a fost hirotesit, după canoane, citeţ şi ipodiacon, iar apoi hirotonit ierodiacon şi ieromonah.

Nevoindu-se mai mult cu cele duhovniceşti, cu privegherile, cu rugăciunea şi cu dragostea faţă de toţi, Sfântul Nifon a ajuns curând a fi un adevăr luminător nu

numai al Mânăstirii Dionisiu, ci şi al întregului Sfânt Munte Atos, încât puterea înţelepciunii lui ajunsese vestită şi în cetatea Tesalonicului.

De aceea, după moartea mitropolitului Partenie al Tesalonicului, soborul episcopilor şi al clerului aleseră ca mitropolit al Tesalonicului pe Sfântul Nifon, care cu toată împotrivirea lui a trebuit să primească.

Aici Sfântul Nifon a propovăduit prin alese cuvinte dogmele Bisericii şi îndemna pe cei bogaţi să ajute pe cei neputincioşi şi pe cei bolnavi, de care sfântul purta deosebită grijă, chiar dacă erau de altă lege.

Vestea despre puterea cuvântului şi despre faptele Sfântului Nifon s-a răspândit atât de repede şi de departe, încât când, după doi ani, a murit patriarhul Constantinopolului, Sfântul Nifon a fost făcut patriarh al Constantinopolului şi a toată lumea.

Însă nu după multă vreme, la uneltirile unor clerici, Sfântul Nifon a fost izgonit de puterea împărătească din Patriarhie la Mânăstirea Sozopoli. Dar după doi ani a fost din nou urcat în scaunul de patriarh al Constantinopolului; însă după scurtă vreme, la uneltirile unora, împăratul a surghiunit pe Sfântul Nifon în cetatea Adrianopol, unde petrecea păzit de ostaşi.

Vestea despre Sfântul Nifon s-a răspândit până departe, încât, auzind cele despre Sfântul, domnitorul Ţării Româneşti, Radu cel mare (1496-1508) dorind să-l vadă, a căpătat, aflându-se la Constantinopol pentru plata tributului, învoirea înaltei Porţi să viziteze pe Sfântul Nifon la Adrianopol.

Fiind în faţa sfântului, domnitorul Radu cel mare grăi: Eu, Stăpâne Sfinte, doream foarte mult să mă învrednicesc a vedea fericita ta faţă. Slavă lui Dumnezeu că m-am învrednicit a dobândi aceasta astăzi; sunt mâhnit însă de ispitirile ce pătimeşti.

Sfântul Nifon îi răspunse: Prea strălucite Domn, prin multe necazuri ni se cade nouă să intrăm în Împărăţia Cerurilor, căci zice Domnul că se cade să suferim primejdiile acestei vieţi cu bucurie.

Acestea şi altele asemenea auzind domnitorul Radu cel mare zise: Mă rog arhieriei tale să vii în Ţara Românească să ne înveţi pe noi, căci cu totul suntem lipsiţi de duhovnicească învăţătură şi de păstor învăţător; acolo te vei odihni şi toţi te vor primi cu bucurie. Dă-mi cuvântul şi voi mijloci la Poartă a ţi se da voie.

Şi, sfântul învoindu-se, l-a luat domnitorul Radu cel mare cu sine şi l-a dus în Ţara Românească, la anul 1504, unde toţi l-au primit ca pe un apostol al lui Dumnezeu.

Atunci domnitorul Radu i-a zis: Te avem pe tine povăţuitor şi păstor al nostru, ca să ne povăţuieşti pe noi pe calea mântuirii, şi să ai stăpânire asupra lucrurilor bisericeşti, şi orice vei porunci, se va face.

Mă rog, răspunse Sfântul Nifon, ca orice voi face spre îndreptare să primiţi cu bucurie; iar însuţi de vei greşi, să primeşti duhovnicească mea sfătuire, pentru că dacă poporul va vedea că domnul ţării primeşte îndreptare de pocăinţă, şi el cu înlesnire se va îndrepta; şi, dimpotrivă, dacă domnul ţării va călca legile şi va defăima sfintele canoane, atunci se va face tuturor mare cădere.

Apoi prea înţeleptul Nifon a poruncit să se adune în sobor toţi preoţii, egumenii mănăstirilor şi boierii divanului domnesc, cărora le-a vorbit îndemnându-i la faptele cele bune. Iar puterea cuvântului său şi înţelepciunea sa cea mare atât au mişcat inimile celor de faţă încât toţi au primit învăţătura cu bucurie şi au hotărât a-şi îndrepta năravurile.

După aceea Sfântul Nifon a hirotonit episcopi, cărora le-a dat toate rânduielile treptei lor de episcopi, sfătuindu-i să se îngrijească de turma lui Hristos.

În vremea aceea un boier din Moldova, rău nărăvit şi făcând multe rele, a fugit din ţara Moldovei în Ţara Românească cu femeia şi cu copiii săi. Aici, împrietenindu-se cu domnitorul Radu cel mare, a voit să-şi ia altă soţie, pe sora domnitorului Radu cel mare, care, cu toate că ştia că acela este însurat, s-a învoit la aceasta, nesocotind legile părinţilor săi şi canoanele Bisericii.

Aflând una ca aceasta, din plângerea femeii dintâi a aceluia, Sfântul Nifon a chemat pe boierul moldovean şi cu blândeţe l-a sfătuit să lase femeia cea luată fără lege şi să se întoarcă la soţia sa cea după lege.

Boierul moldovean a mers şi s-a plâns domnitorului Radu cel mare, căutând să-l întărite a izgoni pe sfântul din Ţara Românească.

Atunci Sfântul Nifon, netemându-se de ameninţări, s-a dus la domnitor şi arătându-i scrisoarea femeii celei după lege a boierului moldovean, i-a deschis Legea dumnezeiască şi i-a arătat că nu se cade să defaime cele rânduite de dumnezeieştile canoane.

Dar domnitorul Radu cel mare, lăsând la o parte evlavia ce arătase mai înainte, s-a pornit cu sălbăticie împotriva Sfântului Nifon, învinuindu-l că a călcat predaniile şi rânduielile ţării şi poruncindu-i să plece din Ţara Românească.

Atunci Sfântul Nifon a mers la biserică, unde a poruncit să se strângă tot poporul, pe care învăţându-l îndestul, s-a îmbrăcat în veşmintele arhiereşti şi a afurisit atât pe boierul moldovean cel fără de lege cât şi pe cei ce îl ajutaseră la săvârşirea acelei fărădelegi. Apoi a proorocit câte aveau să se întâmple Ţării Româneşti şi cum au să moară de moarte rea şi domnitorul Radu cel mare şi boierul moldovean, sfârşindu-se în fărădelegea lor. După aceea aşezând veşmintele arhiereşti pe sfânta masă a ieşit din biserică.

Auzind acestea domnitorul Radu cel mare a dat poruncă în tot oraşul ca nimeni să nu socotească pe Sfântul Nifon ca arhiereu şi nici să-i dea cinste şi căutare; căci cel care-i va da pâine sau altceva, ori îl va primi în casa sa îşi va pierde viaţa, iar averea lui va trece pe seama domniei.

Iar Sfântul Nifon s-a dus la marginea unui sat, într-o căscioară mică, unde un fiu duhovnicesc al său, Neagoe din familia Basarabeştilor, îl hrănea pe ascuns.

Atunci voievodul Radu cel mare, mustrat de cuget şi temându-se a nu veni asupra lui vreun rău pentru această faptă, a mijlocit să fie adus Sfântul Nifon din nou la palatul domnesc, unde domnitorul şi-a cerut iertare prin făgăduinţi de multe daruri.

Sfântul însă cunoscând vicleşugul domnitorului nu i-a dat iertare şi a plecat de la el repetând aceeaşi proorocie ce rostise în biserică.

Plecând din Ţara Românească, Sfântul Nifon s-a dus împreună cu doi ucenici ai săi, Macarie şi Ioasaf, mai întâi în Macedonia, apoi în Pelotonia şi de acolo în Sfântul Munte Atos, la Mânăstirea Vatopedi, unde a fost primit cu multă evlavie.

Iar din Mânăstirea Vatopedi, Sfântul Nifon a trecut ca un necunoscut în Mânăstirea Dionisiu, unde s-a supus la cele mai de rând ascultări, nefiind cunoscut de fraţii din mânăstire decât târziu prin arătare îngerească.

Şi făcând multe minuni Sfântul Nifon şi-a dat obştescul sfârşit în Mânăstirea Dionisiu, la 11 august 1508.

Ajungând domnitor, Neagoe Basarab, care fusese fiu de spovedanie al Sfântului Nifon, a trimis la Sfântul Munte Athos o delegaţie ca să aducă în Ţara Româ-

nească moaştele Sfântului Nifon ca să curăţească greşeala Radului şi a altora, care făcuse rău sfinţiei sale.

Dezgropând trupul Sfântului Nifon şi aşezându-l în coşciug de lemn, delegaţia trimisă de Neagoe Basarab, împreună cu câţiva călugări din Mânăstirea Dionisiu şi cu mitropolitul Neofit de Anchialos, l-au adus în Ţara Românească, unde l-au dus cu alai mare la Mânăstirea Dealului şi l-au aşezat deasupra mormântului lui Radu cel mare. În tot timpul nopţii în Mânăstirea Dealului s-au făcut rugăciuni pentru iertarea păcatelor domnitorului Radu cel mare; iar în revărsatul zorilor Neagoe Vodă, care era părtaş la rugăciune a văzut în aţipeală iertarea lui Radu Vodă.

După ce au fost ţinute mai multe zile pentru închinarea poporului, moaştele Sfântului Nifon au fost aşezate în sicriu de argint poleit cu aur şi înfrumuseţat cu pietre scumpe şi cu smalţ şi înapoiate la Mânăstirea Dionisiu din Sfântul Munte Athos.

Călugării de la Mânăstirea Dionisiu au dăruit cu bucurie lui Neagoe Basarab capul şi o mână din moaştele Sfântului Nifon, care au fost aşezate în Mânăstirea zidită de Neagoe Basarab la Curtea de Argeş.

Tot în această zi, pomenirea Sfântului mare mucenic Evplu diaconul.

Acest Sfânt a trăit în zilele împăratului Diocleţian şi era de neam din cetatea Catania, din Eparhia Siciliei. Fiind el pârât; la guvernatorul Calvisian că este creştin, şi nevoind a se lepăda de Hristos a fost supus la nesfârşite şi grele chinuri, după care, tăindu-i-se capul şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Tot în această zi, pomenirea târnosirii cinstitei şi înfrumuseţatei case şi dumnezeieşti Biserici a Preasfintei Stăpânei noastre, Născătoarea de Dumne-zeu, numită Eleusa.

Tot în această zi, pomenirea icoanei celei nefăcută de mână a Domnului Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

În zilele binecredinciosului împărat Tiberie la anii cinci sute şaptezeci şi şase, s-a făcut minune mare.

O femeie, anume Alaria, iubitoare de Hristos şi patriciană cu vrednicia, fiind văduvă, a căzut într-o boală grea şi fără de leac; şi deznădăjduindu-se de tot ajutorul omenesc, se lăsă în nădejdea Domnului şi Dumnezeului nostru Iisus Hristos. Deci punând întru sine bun gând, a trimis către preoţii cei ce slujeau

sfintei icoane împărăteşti şi nefăcută de mână a Domnului, rugându-i să meargă la dânsa.

Şi venind ei, ea căzu la picioarele lor, zicând: Vă rog sfinţiţi părinţi, de vreme ce Dumnezeu pentru păcatele mele a vrut să mă chinuiesc de această boală grea de moarte, voiesc şi doresc eu, ticăloasa şi nevrednica, ca prin rugăciunile voastre să primesc sfânta icoană a Domnului nostru în săraca mea căsuţă patruzeci de zile, ca doară printr-însa va face Domnul milă cu mine.

Şi preoţii, ştiindu-i viaţa şi duhovnicească ei aşezare, i-au adus sfânta icoană. Şi deschizând ei cutia în care se afla icoana, îndată a căzut şi s-a închinat femeia şi a sărutat-o; şi luând o pânză de bumbac pe măsura sfintei icoane, a pus-o deasupra icoanei; şi băgând-o într-un scrin curat, a închis-o; şi aşezând-o în paraclisul casei sale, îi făcea strălucită lumină de făclii aprinse, slujind Liturghie până la patruzeci de zile.

Şi dacă se plini acele patruzeci de zile, au început a se întări durerile femeii, de erau de nesuferit, încât nici din pat nu putea să se ridice, şi strigând pe o slujnică pe care o ştia că este mai curată, îi zise: Adu cutia sfintei icoane ca să mă închin, doară voi găsi puţină odihnă de durerile acestea mari.

Şi aceea mergând în paraclis, văzu minune mare şi înfricoşătoare şi prea mărită: o văpaie de foc mare ieşea din acea cutie, de se suia până în podul casei, şi cuprinzând tot jertfelnicul, se pogora până la faţa pământului, nestricând cu nimic jertfelnicul.

Slujnica îngrozindu-se, a căzut jos; şi alergând alta, spuse stăpânei sale, iar aceasta înfricoşându-se foarte s-a pogorât din pat şi mergând cu mare greutate în paraclis şi văzând văpaia cea de foc, a strigat: Doamne miluieşte.

După aceea a trimis şi a adus degrab pe slujitorii sfintei icoane, cu care a venit şi popor mult, şi văzând toţi minunea se minunară, căci se suia şi se pogora văpaia ca o vetreală de corabie ce se umfla de vânt tare, şi au strigat toţi multă vreme: Doamne miluieşte.

Şi făcându-se rugăciune de către preoţi s-a potolit văpaia, şi deschizând cutia au aflat sfânta icoană împărătească şi nefăcută de mâini, neatinsă de foc. Luând şi pânza cea de bumbac pe care o pusese patriciana deasupra icoanei, au aflat pe ea alt chip nefăcut de mână, asemenea chipului celui dintâi. Şi slăvind toţi pe Dumnezeu şi sărutându-L Îl puseră deasupra durerilor femeii şi îndată o lăsară durerile şi boala şi s-a tămăduit femeia şi făcându-se sănătoasă desăvârşit s-a sculat şi a slăvit pe Dumnezeu cu toţi câţi veniseră acolo cu preoţii.

După câţiva ani acea cinstită femeie, de vreme ce mai înainte îşi cunoscuse mutarea ei din viaţa aceasta, ca ceea ce era vas ales, a purtat grijă ca să dăruiască acel prea sfânt chip la o mânăstire de călugăriţe ce se afla la Melitina, în Armenia, cu hramul Înălţarea Domnului.

Şi iată, ca şi cum s-ar fi dat veste, a sosit acolo la Constantinopol Domeţian, arhiepiscopul Melitinei, vărul împăratului Mauriciu, împreună cu cei mai de cinste ai acelei cetăţi; deci, aflând patriciana a dat Sfântul chip în mâna arhiepiscopului spunându-i gândul ei de a-l trimite la Melitina.

Însă nu se cade să trecem sub tăcere şi a doua minune ce s-a făcut.

În timpul năvălirii perşilor, în zilele împăratului Iraclie, temându-se călugăriţele mânăstirii ca nu cumva să le robească şi pe ele, s-au dus la Constantinopol. Şi fiindcă erau de bun neam au cerut o mânăstire de la Serghie patriarhul, care aflând despre această sfântă şi nefăcută de mână icoană, a luat-o fără voia călugăriţelor. Însă în acele zile, i-au venit multe scârbe asupră-i, necazuri şi mânie de la împăraţi asupra lui, şi tulburări multe în Biserică.

Şi stând la multă mirare pentru acestea, a văzut noaptea în vis pe un om înfricoşător ce sta deasupra lui şi-i zicea: Întoarce înapoi cât mai degrab mânăstirii ceea ce ai luat fără dreptate.

Iar dacă s-a trezit sta de gândea, şi chemând pe cei ce erau ai lui i-a întrebat: Ce sunt aceste necazuri şi pentru care pricină le pătimesc? Mai ales că şi astă noapte am văzut un om înfricoşător care-mi zicea: Întoarce cât mai curînd mânăstirii ceea ce ai luat fără dreptate; iar eu nu ştiu de am luat cuiva ceva.

Iar ei ziseră: Nu băga în seamă unele ca acestea, stăpâne, că n-ai năpăstuit niciodată pe nimeni; iar necazurile şi nălucirile acestea sunt din lucrarea diavolească.

Dar când s-a făcut noapte iarăşi i s-a arătat omul acela şi îi zise răstit: Întoarce cât mai curând ceea ce ai luat călugăriţelor de la Mânăstirea Înălţării; oare, nu ştii că sunt străine şi fără de mângâiere căci au venit din altă parte?

După aceea trezindu-se, zise către eclesiarhul lui: Frate, când a luat chipul împărătesc de la călugăriţe, cum, le-a părut?

Iar acela zise : Foarte greu, Părinte; şi de ar fi putut ne-ar fi făcut certare.

Atunci a priceput patriarhul şi s-a dosădit pe sine şi degrab cu multă cinste a trimis Sfântul chip la mânăstirea călugăriţelor în douăzeci şi nouă ale lui

decembrie. Şi s-au potolit bântuielile şi necazurile patriarhului şi s-au bucurat călugăriţele dacă au primit acel sfânt chip al Domnului.

Tot în această zi, pomenirea Sfinţilor mucenici: Neofit, Zinon, Gaie, Marcu, Macarie şi Gaian, care s-au săvârşit prin foc.

Şi se face soborul lor la locaşul sfinţilor şi măriţilor celor fără de arginţi Cosma şi Damian.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: Tinerii, cei ce merseseră din Iudeea în Babilon de demult, cu credinţa Treimii văpaia cuptorului au călcat-o, cântând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Biserică însufleţită a cinstitului şi Sfântului Duh te-ai făcut, învăţând pe credincioşi cu adăpările cele prea dulci ale cuvintelor tale, îndemnându-i a striga: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Cetatea cea cu adevărat mai presus decât toate cetăţile se bucură că te-a câştigat pe tine păstor de la Dumnezeu. Şi luminându-se cu învăţăturile tale, acum strigă: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Toată latura României mărturiseşte puterea darurilor tale, pentru că la intrarea ta în ea ai săvârşit vindecări; şi pe credincioşii de acolo i-ai îndemnat să cânte: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

A Născătoarei

Pe Tine Cuvântul cel mai presus de lumină şi raza Tatălui, Hristos Domnul, Fecioară, norul cel luminos, fără de sămânţă Te-a născut mai presus de minte şi de cuvânt. Pentru rugăciunile ei, Mântuitorule, mântuieşte pe cei ce Te laudă pe Tine.

Cântarea a 8-a

Irmos: De şapte ori tiranul haldeilor a ars nebuneşte cuptorul pentru cinstitorii de Dumnezeu; iar văzându-i pe aceştia cu Putere mai bună mântuiţi, Făcătorului şi Mântuitorului a strigat: tineri binecuvântaţi-L, preoţi lăudaţi-L, popoare prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Ca un fulger a strălucit peste tot pământul viaţa ta şi puterea graiurilor tale şi a petrecerii tale celei minunate, care veseleşte inimile tuturor credincioşilor care neîncetat strigă: Preoţi lăudaţi, popoare prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii.

Supunându-te legii, cuvioase, ai plecat din pricina împărţirii părerilor din scaunul patriarhal; dar ca pe o comoară prea scumpă te-a primit Ţara Românească, iar mai marele poporului ei ţi-a încredinţat, după vrednicie toată ocârmuirea Bisericii ca să-i aduci pe ei lui Dumnezeu, fericite.

A Treimii

Părinte şi Fiule fără de început Mântuitorule, şi Duhule cel dumnezeiesc, Lumina cea întreită a unei firi nedespărţite şi neapropiate, păzeşte pe cântăreţii tăi şi fereşte de necazuri şi de primejdii ţara aceasta şi pe cei ce cu dreaptă credinţă vieţuiesc în ea, ca să te laude fără încetare, Sfânta Treime, întru toţi vecii.

A Născătoarei

Prea lăudată, tu eşti nădejdea, aşteptarea şi lauda mea, ancoră şi liman, zid şi întărire, folositoare, sprijin şi scăpare. Pentru aceasta nu mă lepăda, Preasfântă, pe mine cel ce scap la tine, ca să strig cu credinţă: Popoare prea înălţaţi pe cea plină de har.

Cântarea a 9-a

Irmos: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Ai alergat, prea fericite Nifon, de Dumnezeu înţelepţite, la locaşurile cele prea dorite din Muntele Athos. Şi acolo ai pus cu bărbăţie biruinţă mai întâi asupra luptătorului împotrivă, oştindu-te cu tărie. Pentru aceea ca un mare purtător de biruinţă ai primit cununa cea neveştejită.

Biserica înainte Mergătorului şi Botezătorului Ioan ai luminat, cuvioase, şi obştea ei ai înconjurat-o cu îngrădiri tari, bine povăţuind pe cei din ea către păşunea cea nepătimitoare a Edenului cel nestricăcios şi către odihna cea veşnică.

Calea ta cea bună ai săvârşit şi credinţa ai păzit pe pământ, părinte; iar în ceruri ţi s-a păzit cununa dreptăţii, de care te învredniceşti pururea, împreună cu toţi sfinţii, proorocii, apostolii şi ierarhii şi cu mucenicii.

A Născătoarei

Fecioară, Maica lui Dumnezeu, să ne izbăvim toţi cei ce vieţuim cu dreaptă credinţă în ţara aceasta de răutatea vrăjmaşilor văzuţi şi nevăzuţi, cu sprijinul tău, prea curată, şi cu rugăciunile robului tău, Nifon ierarhul, apărătorul nostru.

Luminânda

Podobie: Cuvinte, cel ce eşti Lumina...

Lumina cea înţelegătoare a Duhului strălucind în sufletul tău, prea fericite, a luminat cugetul tău, înfrumuseţându-l. Pentru aceasta luminează acum mintea mea, îndreptând-o, părinte, pe cărarea cea dumnezeiască.

Slavă... Şi acum..., a prazniculuiui

Cuvinte, cel ce eşti Lumina neschimbată a Tatălui luminii cel nenăscut, întru lumina Ta cea arătată astăzi în Muntele Taborului am văzut Lumină pe Tatăl şi Lumină pe Duhul, care aduce la lumină toată făptura.

La Laude

Stihurile pe 4, glasul al 4-lea:

Podobie: Dat-ai semn...

Veniţi acum, întru Duhul alergând, adunările iubitorilor de praznic; bucuraţi-vă şi prăznuiţi prea mărită pomenirea dumnezeiescului Nifon, care ca şi când ar fi fost fără de trup a petrecut viaţă îngerească. Pentru aceea s-a şi învrednicit a se sălăşlui în ceruri şi a sta împreună cu îngerii Celui ce străluceşte toate.

Astăzi, cete ale tuturor sfinţilor, glăsuiţi din cer şi cântaţi cântare aleasă, că astăzi a sosit cu adevărat pomenirea purtătorului de Dumnezeu, Nifon. Pentru aceasta toţi proorocii, apostolii şi mucenicii împreună cu îngerii slăviţi pe Domnul, cel ce prea măreşte pe robii Săi.

Veniţi toată mulţimea sihaştrilor din Muntele Atos să lăudăm după datorie cu cântări pe dumnezeiescul Nifon, prietenul adevărat al lui Dumnezeu; căci noi

suntem datori să mulţumim lui ca unui făcător de bine şi să avem pildă chipul nevoinţelor lui, pentru că ne-a lăsat nouă învăţătură despre toate faptele bune.

Altă **stihiră**, acelaşi glas: Veniţi adunarea credincioşilor să alcătuim ceată duhovnicească şi întru cântări să cinstim pe ierarhul lui Dumnezeu, Nifon pururea pomenitul. Căci astăzi ne-a răsărit nouă ca o stea strălucitoare, luminând cugetele tuturor celor ce cu credinţă şi cu dragoste săvârşesc cinstită pomenirea lui.

Slavă..., glasul al 5-lea

Vieţuirea ta aleasă, cea întocmai cu a îngerilor şi de Dumnezeu iubită, cetele îngereşti văzând-o, de Dumnezeu înţelepţite cuvioase Nifon, cu uimire o laudă. Iar taberele puterilor întunericului cu adâncă mâhnire se ruşinează, văzând că tu, părinte, cu înţelepciune ai defăimat toate cele pământeşti şi te-ai înălţat cu gândul la cer. Pentru aceea, te-ai făcut, fericite, adevărată pildă credincioşilor şi îndreptător monahilor. Iar acum, având îndrăznire către Dumnezeu, roagă-te să mântuiască sufletele noastre.

Şi acum..., a prazniculuiacelaşi glas

Veniţi să ne suim în Muntele Domnului şi în Casa Dumnezeului nostru şi să vedem slava Schimbării Lui la faţă, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl şi prin Lumină să luăm lumină, ca, înălţaţi cu Duhul fiind, să lăudăm pururea Treimea cea de o fiinţă.

Doxologia mare, ecteniile şi otpustul.

Canon de rugăciune către Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului

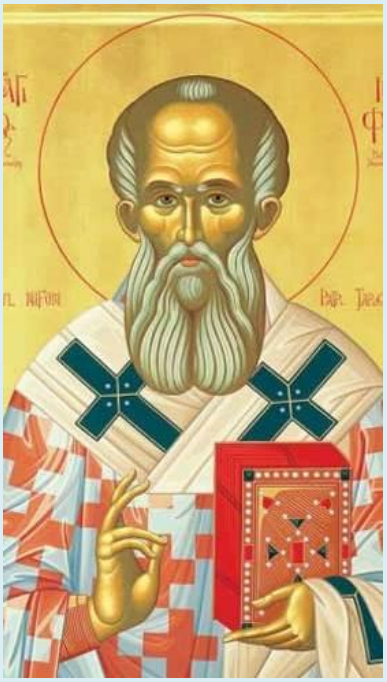

Troparul Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului, glasul al 3-lea: Cu faptele dreptei credinţe strălucind toată Biserica ai luminat, însoţindu-te cu smerenia cea dătătoare de înălţare, tu, cinstea cea mărită a celor două sfinte locaşuri, podoaba şi înfrumuseţarea patriarhilor, mărite ierarhe Nifon. Iar acum umple de dumnezeieşti daruri pe cei ce cu credinţă te măresc pe tine.

Cântarea 1

Irmos: Apa trecând-o ca pe uscat şi din răutatea Egiptului scăpând, israiliteanul striga: Izbăvitorului şi Dumnezeului nostru să-I cântăm.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Strălucit fiind cu slava Dumnezeirii, dumnezeiescule părinte, goneşte lipsa de luminare a sufletului meu, ca să laud luptele tale împotriva vrăjmaşilor celor nevăzuţi.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Rănit fiind de dragostea lui Hristos din pruncie, prea fericite, ai alergat ca un cerb însetat la izvoarele apelor şi ai ajuns la faptele cele bune.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Fugind de nestatornicia celor trecătoare, ai schimbat cele mici cu cele mari, ca un înţelept. Pentru aceasta te-ai arătat vas al Treimii, părinte prea sfinţite.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Marie, Fecioară şi Maică a lui Dumnezeu, nu înceta a te ruga Fiului tău pentru cei ce vieţuim în locaşul tău cel dumnezeiesc, ca să ne izbăvim de toată primejdia.

Cântarea a 3-a

Irmos: Doamne, cel ce ai făcut cele de deasupra Crugului Ceresc şi ai zidit Biserica, Tu pe mine mă întăreşte întru dragostea Ta, Cel ce eşti marginea doririlor şi credincioşilor întărire, unule Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca pe un adevărat propovăduitor câştigându-te pe tine, ne-am luminat prin cuvintele tale cele înţelepte şi către cunoaşterea voii lui Dumnezeu toţi au fost povăţuiţi. Pentru aceasta, te cinstim.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Potolind viforul săltărilor trupului, ai fost rănit de dragostea cea dumnezeiască, de Dumnezeu fericite părinte Nifon. Pentru aceasta, ai alergat la locaşurile Domnului din Muntele Athos şi pe toţi cei ce locuiau acolo i-ai luminat.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu luminarea faptelor tale cele bune covârşeşti, prea fericite, luminătorii cei de pe cer. Căci ai răsărit ca un Soare în Muntele Athos, luminând pe toţi cei ce se apropie de tine.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Tu eşti mărirea pământenilor, Născătoare de Dumnezeu şi scăpare tare a celor ce cu credinţă aleargă la tine. Pentru aceea, nu ne trece cu vederea, ci, apucând înainte, izbăveşte de tot felul de rele pe cei ce nădăjduiesc spre tine.

Cântarea a 4-a

Irmos: Tu eşti tăria mea, Doamne; Tu - şi puterea mea; Tu - Dumnezeul meu; Tu - bucuria mea, Cel ce n-ai lăsat sânurile Părinteşti şi a noastră sărăcie ai

cercetat-o. Pentru aceasta, cu proorocul Avacum strig către Tine: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Raza Sfântului Duh sălăşluind în tine, cuvioase şi curăţindu-te la trup şi la suflet, ai primit, părinte, darul preoţiei şi te-ai făcut cu adevărat locaş al Sfintei Treimi şi vas al darurilor Duhului.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Alt Moise te-ai arătat nouă, prea sfinţite; dar, dând credincioşilor Legea cea de mântuire, o dăruieşti nu scrisă pe lespezi de piatră, ci scrisă prin lucrarea darului în inimile lor şi tuturor povăţuitor făcându-te ai grăit: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Te-ai făcut Biserică vie şi însufleţită lui Dumnezeu, din pruncie fiind organ al Duhului care răsună tuturor glasul de Dumnezeu insuflat al faptei bune şi pricină de mântuire te-ai făcut, arătând tuturor moştenirea cerurilor, prea mărite fericite Nifon.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

După Dumnezeu, pe tine folositoare te-am câştigat, pentru că ai fost Maică a lui Dumnezeu, a Făcătorului şi Ziditorului. Pentru aceea, pe toţi care locuiesc în locaşul tău miluieşte-i, iar moştenirea pe care ai câştigat-o acopere-o şi o izbăveşte de vrăjmaşii cei nevăzuţi, prea curată.

Cântarea a 5-a

Irmos: Pentru ce m-ai lepădat de la faţa Ta, Cel ce eşti Lumină neajunsă şi m-a acoperit întunericul cel străin pe mine, ticălosul? Ci mă întoarce şi la lumina poruncilor Tale îndreptează căile mele, rogu-mă.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Încă tânăr fiind tu, ai mers la Muntele Athos şi ai intrat în Mănăstirea Botezătorului, unde ai primit strălucirea Duhului, în acest chip, luminându-te, te-ai făcut propovăduitor tuturor celor de aproape şi de departe.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Nu înceta a te ruga în taină Stăpânului, prea fericite, pentru toată obştea credincioşilor; căci Dumnezeu spre luminare te-a ales întâistătător, păstor şi începător al Bisericii Tesaliei.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

În ce chip voi spune, cuvioase, osârdiile, ostenelile şi nevoinţele pe care le-ai săvârşit pentru turma ta? Şi în ce chip voi spune, fericite, străduinţa, vegherea cea de toată noaptea, răbdarea şi lupta împotriva năvălirilor diavoleşti, pe care le-ai îndurat?

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Unul în două Firi, Dumnezeu şi Om, Te ştim pe Tine, care în chip de negrăit Te-ai născut din prea curata Fecioară, Iubitorule de oameni. De aceea Te rugăm, Mântuitorule, pentru rugăciunile Maicii Tale celei fără de prihană, mântuieşte pe cei binecredincioşi.

Cântarea a 6-a

Irmos: Curăţeşte-mă, Mântuitorule, că multe sunt fărădelegile mele şi mă ridică din adâncul răutăţilor, rogu-mă; căci către Tine am strigat şi mă auzi, Dumnezeul mântuirii mele.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Arătatu-te-ai dreptar şi chip al preoţiei, fericite, mai întâi în Tesalia şi apoi în cetatea lui Constantin, care împărăteşte peste toate cetăţile.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ai adunat în sufletul tău, prea fericite, virtuţile tuturor Sfinţilor: lipsa de răutate a lui Moise, blândeţea lui David şi râvna lui Ilie. Pentru aceasta, te-ai arătat a fi locaş al lui Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Te-ai asemănat neguţătorului bun, părinte prea fericite, căutând mărgăritarul cu adevărat de mare preţ şi aflându-l, te-ai arătat minunat, prin razele Lui cele strălucitoare şi pe Dumnezeu ai lăudat.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Tu, singura viţă adevărată, Preacurată, ai odrăslit în chip nelucrat Strugurele cel copt, care picură vin dulce, îndulcind inimile celor ce te laudă pe tine.

Condac, glasul al 4-lea;

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Pomenirea nevoinţelor tale cea strălucită şi de lumină purtătoare, răsărind în chip luminat, veseleşte, părinte, sufletele tuturor celor binecredincioşi; iar atingerea de sfintele tale moaşte îndulceşte simţirile lor, îndulcindu-le. Pentru aceasta, după cuviinţă te mărim, înţelepte ierarhe Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, părintele nostru.

Cântarea a 7-a

Irmos: Tinerii, cei ce merseseră din Iudeea în Babilon de demult, cu credinţa Treimii văpaia cuptorului au călcat-o, cântând: Dumnezeul părinţilor noştri bine eşti cuvântat.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Biserică însufleţită a cinstitului şi Sfântului Duh te-ai făcut, învăţând pe credincioşi cu adăpările cele prea dulci ale cuvintelor tale, îndemnându-i a cânta: Dumnezeul părinţilor noştri bine eşti cuvântat.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cetatea cea cu adevărat mai presus decât toate cetăţile se bucură că te-a câştigat pe tine păstor de la Dumnezeu. Şi luminându-se cu învăţăturile tale, acum cântă: Dumnezeul părinţilor noştri bine eşti cuvântat.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Toată latura României mărturiseşte puterea darurilor tale, pentru că la intrarea ta în ea ai săvârşit vindecări şi pe credincioşii de acolo i-ai îndemnat să cânte: Dumnezeul părinţilor noştri bine eşti cuvântat.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Pe Tine, Cuvântul cel mai presus de lumină şi Raza Tatălui, Hristos Domnul, Fecioara, norul cel luminos, fără de sămânţă Te-a născut mai presus de minte şi de cuvânt. Pentru rugăciunile ei, Mântuitorule, mântuieşte pe cei ce Te laudă pe Tine.

Cântarea a 8-a

Irmos: De şapte ori tiranul haldeilor a ars nebuneşte cuptorul pentru cinstitorii de Dumnezeu; iar văzându-i pe aceştia cu Putere mai bună mântuiţi, Făcătorului şi Mântuitorului a strigat: tineri binecuvântaţi-L, preoţi lăudaţi-L, popoare prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca un fulger a strălucit peste tot pământul viaţa ta şi puterea graiurilor tale şi a vieţuirii tale celei minunate, care veseleşte inimile tuturor credincioşilor care neîncetat cântă: preoţi, lăudaţi, popoare, prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Supunându-te Legii, cuvioase, ai plecat din pricina împărţirii părerilor, din scaunul patriarhal; dar, ca pe o comoară prea scumpă, te-a primit Ţara Românească, iar mai marele poporului ei ţi-a încredinţat, după vrednicie, toată ocârmuirea Bisericii ca să-i aduci pe ei lui Dumnezeu, fericite.

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie.***

Părinte şi Fiule fără de început, Mântuitorule şi Duhule cel dumnezeiesc, Lumina cea Întreită a unei Firi nedespărţite şi neapropiate, păzeşte pe cântăreţii tăi şi fereşte de necazuri şi de primejdii ţara aceasta şi pe cei ce cu dreaptă credinţă vieţuiesc în ea, ca să te laude fără încetare, Sfântă Treime, întru toţi vecii.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Prea lăudată, tu eşti nădejdea, aşteptarea şi lauda mea, ancoră şi liman, zid şi întărire, folositoare, sprijin şi scăpare. Pentru aceasta, nu mă lepăda, Preasfântă, pe mine cel ce scap la tine, ca să grăiesc cu credinţă: popoare, prea înălţaţi pe ceea ce este plină de har.

Cântarea a 9-a

Irmos: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit; Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ai alergat, prea fericite Nifon, de Dumnezeu înţelepţite, la locaşurile cele prea dorite din Muntele Athos. Şi acolo ai pus cu bărbăţie biruinţă mai întâi asupra luptătorului împotrivă, oştindu-te cu tărie. Pentru aceea, ca un mare purtător de biruinţă, ai primit cununa cea neveştejită.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Biserica Înaintemergătorului şi Botezătorului Ioan ai luminat, cuvioase şi obştea ei ai înconjurat-o cu îngrădiri tari, bine povăţuind pe cei din ea către păşunea cea nepătimitoare a Edenului cel nestricăcios şi către odihna cea veşnică.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Calea ta cea bună ai săvârşit şi credinţa ai păzit pe pământ, părinte, iar în ceruri ţi s-a păzit cununa dreptăţii, de care te învredniceşte pururea, împreună cu toţi Sfinţii, proorocii, apostolii şi ierarhii şi cu mucenicii.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Fecioară, Maica lui Dumnezeu, să ne izbăvim toţi cei ce vieţuim cu dreaptă credinţă în ţara aceasta de răutatea vrăjmaşilor văzuţi şi nevăzuţi, cu sprijinul tău, prea curată şi cu rugăciunile robului tău, Sfântul Nifon, ierarhul, apărătorul nostru.

Sedelna, glasul al 8-lea. **Podobie:** Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Învăţând înţelepciunea cea de sus şi primind bogăţia cea de taină, ai îmbogăţit pe toţi credincioşii, prea sfinte, cu cuvintele veselind inimile dreptcredincioşilor şi înecând taberele necredincioşilor. Pentru aceea, după vrednicie, ai luat

răsplătire ostenelilor tale, cununa din darul cel de sus, Sfinte ierarhe Nifon, părintele nostru. Iar acum roagă pe Hristos Dumnezeu să dăruiască iertare de greşeli celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Sedelna Praznicului Schimbării la Faţă a Domnului, glasul al 4-lea. **Podobie:** Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Suindu-Te cu ucenicii în Munte şi strălucind întru Slava Tatălui, au stat înaintea Ta Moise împreună cu Ilie. Căci Legea şi proorocii ca pe Dumnezeu Te slujesc pe Tine, a cărui existenţă firească de Fiu mărturisind-o, Te-a numit Fiu pe Tine, Părintele Ceresc, pe care împreună cu Tine, Fiule şi cu Duhul Sfânt Îl slăvim.

Acatistul Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului (11 august)

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .

Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1

Având toată purtarea de grijă pentru turma ta, ai hrănit-o pe ea cu învăţăturile cele de Dumnezeu insuflate, adăpând-o din cuvintele tale cele de miere curgătoare. Pentru aceasta ca un sfeşnic luminezi toată lumea drept-credincioşilor care-ţi cântă: ***Bucură-te, Sfinte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite!***

Icosul 1

Cine nu te va ferici pe tine, Sfinte cuvioase ierarhe Nifon, cel ce prin nevoinţe ţi-ai potolit patimile trupului şi ai dobândit mântuirea sufletului, învrednicindute şi de vederea slavei cereşti, a Luminii celei mai presus de vederea pământeană a ochilor omeneşti. Sau cine nu te va ferici iarăşi, că ai stricat cu viteazul tău cuget împletiturile cele viclene ale amăgitorului şi l-ai ruşinat?
Pentru aceasta, primeşte de la noi cântări de laudă:
Bucură-te, cel ce ai fugit de cele lumeşti ca de o fiară cumplită;
Bucură-te, că pe acelea le-ai urât cu ură desăvârşită;
Bucură-te, că din părinţi credincioşi şi din neam bun ai răsărit;
Bucură-te, că la Sfântul Botez Nicolae te-ai numit;
Bucură-te, cel ce, crescând cu vârsta trupească, ai crescut mai mult duhovniceşte;
Bucură-te, că nu te-ai îndulcit de jocurile copilăreşti, ci ai alergat să aduni mierea faptelor bune ca o albină de pe florile cele bine mirositoare;
Bucură-te, că râvneai din pruncie după viaţa monahală;
Bucură-te, că, mic fiind, urmai Sfinţilor părinţi cu dragoste, mâncând numai pâine şi apă;
Bucură-te, că ieromonahului Iosif te-ai dat şi el spre filosofia faptelor bune te-a povăţuit;
Bucură-te, că împreună cu el în ascuns ai fugit la sihastrul Antonie, de a cărui binecuvântare te-ai învrednicit;
Bucură-te, că te-a primit şi te-a rânduit cum să te nevoieşti;
Bucură-te, că viaţă îngerească ai câştigat urmând întru toate bătrânului;
Bucură-te, Sfinte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite!

Condacul al 2-lea

Cum dar vom cânta mai cu vrednicie sau cu ce cuvinte vom lăuda mărirea isprăvilor tale, Sfinte ierarhe Nifon, noi, nevrednicii, că nici cu faptele, nici cu credinţa, nu ne apropiem de cinstitele tale lucrări, doar mărturisim a noastră slăbiciune şi ne rugăm ţie a ne ajuta şi a mijloci către Dumnezeu să primească cântarea aceasta: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Ne-au cuprins acum dureri ce nu se pot spune. Nici un ajutor omenesc de la nimeni nu aşteptăm. Toţi ne-au părăsit deodată şi plăcerile care odinioară ne desfătau, acum se luptă cu noi. Vai de ticăloşia noastră! Nu avem altă nădejde decât în mila lui Dumnezeu şi în ajutorul tău, Sfinte părinte. Pentru aceasta năzuim la tine, slăvite patriarh a toată lumea, grăbeşte să ne izbăveşti cu rugăciunile tale ca, vindecându-ne, să-ţi cântăm ţie:

Bucură-te, leacul durerilor cel foarte bun;
Bucură-te, mâna vindecării cea ocrotitoare;
Bucură-te, că te-ai dăruit nevoinţelor pustniceşti;
Bucură-te, că aprins de dragostea dumnezeiască, ai cerut bătrânului să te îmbrace în cinul monahicesc;
Bucură-te, că el ţi-a primit cererea, îndrumându-te spre nevoinţe, fără de care nu se câştigă Împărăţia Cerurilor;
Bucură-te, că după aceea te-a tuns, numindu-te Nifon;
Bucură-te, că apoi ai mers la dascălul Zaharia, de la care ai deprins rânduielile Sfântului Munte Athos;
Bucură-te, că ai ajuns la Mănăstirea Vatopedului şi te-ai închinat icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului;
Bucură-te, că întâlnindu-te cu Daniil, superiorul Muntelui, ţi-a cerut cuvânt de folos pentru fraţi;
Bucură-te, că el auzise despre înţelepciunea ta;
Bucură-te, că tu, smerindu-te, ai zis: « Nu sunt vrednic să dau doctorie celor sănătoşi şi iscusiţi »;
Bucură-te, cel ce eşti decât filosofii mai înţelept;
Bucură-te, Sfinte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite!

Condacul al 3-lea

Obosit de truda gândurilor lumeşti, m-am deşteptat acum eu, ticălosul, lăcrimând, că nu am deloc fapte bune; că nefăcând nici un lucru vrednic de mântuire şi temându-mă de tăierea cuvenită smochinului celui neroditor, cad înaintea ta, Sfinte prea cuvioase Nifon şi strig: mântuieşte-mă cu rugăciunile tale, ca împreună cu tine să-I cânt lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Nelegiuirile şi mulţimea strâmbătăţilor pe care noi le-am pricinuit aproapelui nostru, ne osândesc şi nu ştiu ce vom face şi ce vom răspunde mergând la

judecată, unde toţi ne prigonesc, toţi se ridică împotriva noastră să ne împileze. Tu, însă, prea milostive părinte Nifon, care asculţi mărturisirea noastră, soleşte la Domnul, ca să prefacă soarta noastră osândită întru bunătate, scoţând din inimile vrăjmaşilor noştri toată urâciunea şi te vom preamări cu laude:

Bucură-te, al celor greşiţi fără pregetare mijlocitor;
Bucură-te, al judecătorilor celor răi îndreptător;
Bucură-te, celor flămânzi de învăţăturile dumnezeieşti hrănitor;
Bucură-te, că Daniil ţi-a zis să nu păstrezi cuvintele cele dumnezeieşti numai pentru tine;
Bucură-te, că metanie făcând, ai început să-i înveţi, încât toţi se minunau;
Bucură-te, că aşa de dulci erau cuvintele tale, încât nimeni nu putea să se despartă de tine ;
Bucură-te, că au uitat şi de hrana cea trupească, ascultând cuvintele tale cele însuflate de Duhul Sfânt;
Bucură-te, că şi la Schitul "Pantocrator" ai fost, ca să vezi pe pustnicii care acolo petreceau;
Bucură-te, că te-a minunat covârşitoarea lor răbdare şi acolo rămânând, învăţai de la dânşii, trăind filocalia;
Bucură-te, că, mergând în mănăstirea Sfântului Ioan Botezătorul numită Dionisiu, ai văzut că aveau toate de obşte;
Bucură-te, că văzând asprimea locului, te bucurai, închipuindu-ţi că vezi pe Mergătorul-Înainte, în munţi mâncând acride şi miere sălbatică;
Bucură-te, Sfinte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite!

Condacul al 4-lea

De împresurările diavoleşti îi mântuieşti pe oameni, părinte, cu rugăciunile tale, cel ce cu râurile sudorilor ai stins cuptorul patimilor. Pentru aceasta dăruieşte acum vindecări neputinţelor noastre strigând neîncetat lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

A Sfintei Treimi sălăşluire gânditoare şi casă de lumină purtătoarte te-ai arătat, de Dumnezeu înţelepţite, Sfinte Nifon; pentru aceasta toţi alergăm la doctoria rugăciunii tale celei bine primite, ca să ne vindecăm de bolile sufleteşti şi trupeşti şi să-ţi cântăm:

Bucură-te, că de Dumnezeu ai fost înţelepţit;
Bucură-te, că niciodată cuvânt deşert nu ai vorbit;
Bucură-te, că nici o carte bisericească fără lacrimi nu ai citit;
Bucură-te, că după ce te-ai făcut schimnic, rugat fiind de fraţi, preoţia ai primit;
Bucură-te, că la mai multă nevoinţă te-ai dat cu priveghi şi cu rugăciuni şi cu dragoste către toţi fraţii;
Bucură-te, că mare luminător te-ai arătat tuturor strălucind cu faptele;
Bucură-te, că, stând tu la rugăciune, te-a văzut bătrânul Petru în lumină de foc ce la cer te suiai;

Bucură-te, că el s-a dus şi i-a dezvăluit egumenului vedenia, deşi tu minunea o ascundeai;
Bucură-te, că stareţul, temându-te că vei fugi de slavă şi că de tine vor fi lipsiţi, l-a învăţat să nu mai spună aceasta nimănui;
Bucură-te, că murind mitropolitul Tesalonicului, Partenie, te-a ales tot Tesalonicul în locul lui;
Bucură-te, că ştiind cu duhul voia cea dumnezeiască, te-ai dus, punându-ţi nădejdea în Dumnezeu;
Bucură-te, Sfinte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite!

Condacul al 5-lea

Ca un bun păstor, Sfinte ierarhe Nifon, turma ta te-ai nevoit sa o duci la păşunea cea duhovnicească şi din izvoarele darului să o adapi pe ea, pentru aceea, împreună cu tine strigă: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Nevoindu-te mai presus de fire, Sfinte ierarhe Nifon, şi biruind vicleşugurile diavoleşti, un adevărat «bătrân» ostaş al lui Hristos te-ai arătat, făcându-te locuitor al Muntelui Sfânt. Pentru aceasta îţi zicem:
Bucură-te, al monahilor canon şi temelie;
Bucură-te, că înainte de a merge la Tesalonic să primeşti arhieria, ai plâns, smerindu-te că nu eşti vrednic;
Bucură-te, că egumenul cu fraţii te-au rugat să le trimiţi cele pentru nevoile trupeşti de la Tesalonic;
Bucură-te, că tu le-ai proorocit că mare primejdie îţi va urma din partea necredincioşilor;
Bucură-te, că ajungând la Tesalonic, te-a întâmpinat poporul să te vadă şi să-l binecuvântezi;
Bucură-te, că în zi de Duminică ai fost hirotonit arhiereu şi păstor al oilor cuvântătoare;
Bucură-te, că după doi ani ai fost chemat la Constantinopol pentru treburi bisericeşti;
Bucură-te, că acolo l-ai văzut pe Zaharia, dascălul tău;
Bucură-te, că s-a împlinit proorocia lui că te va mai vedea o dată în viaţă;
Bucură-te, că el după câteva zile a murit, iar tu l-ai îngropat cu mare evlavie;
Bucură-te, că după puţină vreme a murit Patriarhul Constantinopolului;
Bucură-te, că toţi cu un glas te-au pus în scaunul lui;
Bucură-te, Sfinte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite!

Condacul al 6-lea

Crucea pe umeri ridicând-o, cuvioase, ai urmat Celui ce pentru noi pe pământ a binevoit a se arăta. Pentru aceasta, îndulcirea lumii toată o ai părăsit, vieţuind ca un fără de trup, părinte Nifon, viaţă întocmai cu îngerii. Drept aceea, împreună

cu ei petrecând, adu-ţi aminte de cei ce cu dragoste te cinstesc şi-I strigă lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Cuvioase părinte de trei ori fericite, prea sfinţite, păstorule cel bun al lui Hristos, cel ce ţi-ai pus sufletul tău pentru oile tale, tu şi acum, o prea lăudate, de Dumnezeu fericite Nifon, cere cu rugăciunile tale să scăpăm de asupririle celui viclean şi luminându-ne cu solirile tale, să-ţi cântăm unele ca acestea:

Bucură-te, că la scaunul slavei Celui Preaînalt cu arhanghelii şi cu îngerii salţi şi te veseleşti;

Bucură-te, că, tu, fericite, ca un apostol ai propovăduit cu mare glas dogmele cele dumnezeieşti;

Bucură-te, că te sârguiai în tot chipul să îndepărtezi lupii de la turma lui Hristos;

Bucură-te, că mulţi creştini ai făcut în taină, cu sfaturile tale cele dumnezeieşti, botezându-i în numele Sfintei Treimi;

Bucură-te, că biserica lui Hristos foarte mult creştea şi strălucea, având-te pe tine mare luminător;

Bucură-te, că unii clerici, din zavistia vrăjmaşului, cu porunca împărătesei din scaun te-au îndepărtat;

Bucură-te, că ai cunoscut că această izgonire s-a făcut din lucrarea diavolului şi pentru răufăcătorii tăi te-ai rugat;

Bucură-te, că dorind liniştea, te duceai în calea ta, bucurându-te că de grijile bisericeşti ai scăpat;

Bucură-te, că te-ai dus în altă mănăstire a Sfântului Ioan Botezătorul, viaţă plăcută lui Dumnezeu acolo petrecând;

Bucură-te, că a strălucit peste tot vestea despre tine şi mulţi creştini veneau, de la viaţa ta cea sfântă folosire luând;

Bucură-te, că tu, de Dumnezeu fericite, mult ai ajutat lumea cu pilda vieţii tale celei strălucite;

Bucură-te, Sfinte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite!

Condacul al 7-lea

Râvnitor al dogmelor dreptei credinţe te-ai arătat, dumnezeiască iubire ai avut în inima ta, cuvioase părinte Nifon, şi focul dragostei către Hristos înfierbântându-ţi mintea, îndumnezeit cu totul şi înfricoşat te-ai făcut şi pe toate cele de faţă ca pe un vis le-ai socotit, strigând: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Râvnitor al dogmelor dreptei credinţe te-ai arătat, de trei ori fericite, şi minuni multe săvârşind, te-au văzut popoarele plin de dumnezeiască dragoste şi credinţă întru Hristos şi se îndemnau, bucurându-se cu duhul, să-ţi strige unele ca acestea:

Bucură-te, că pentru marea ta smerenie ai supus demonii şi dar de minuni şi de tămăduiri ai luat de la Hristos spre nevoinţă îndemnătorul;
Bucură-te, că după doi ani ai fost rechemat la scaunul Patriarhiei a toată lumea şi iarăşi ai strălucit ca lumina în sfeşnic;
Bucură-te, că nesuferind vicleanul diavol lumina ta, a uneltit alte prigoniri, vrând să te depărteze cu totul din această treaptă înaltă prin care puteai scoate multe suflete din ghearele lui;
Bucură-te, că, venind într-o sărbătoare de la Biserică, te-ai întâlnit cu împăratul şi, părându-i-se că nu i-ai dat cinstea cuvenită, a doua oară te-a surghiunit;
Bucură-te, că te-a păzit cu ostaşi în biserica din Adrianopol;
Bucură-te, că domnitorul Ţării Româneşti, Radu-Vodă, a venit să te vadă, plecându-şi capul cu multă evlavie;
Bucură-te, că el se mâhnea pentru ispitele şi izgonirea ce pătimeai, iar tu l-ai învăţat că aşa se dobândeşte Împărăţia Cerurilor;
Bucură-te, că el te-a rugat să vii în ţara sa ca să-l înveţi viaţă duhovnicească şi plăcută lui Dumnezeu;
Bucură-te, că Radu a mijlocit la păgâni şi te-a luat cu sine ca să le fii povăţuitor spre fapte bune;
Bucură-te, că Radu a făgăduit să te asculte întru toate, iar tu, Sfinte, ai lăudat buna lui socotinţă;
Bucură-te, că tu l-ai învăţat să păzească legile şi canoanele bisericeşti, că şi poporul îl va asculta pe el;
Bucură-te, că ajungând în Ţara Românească, ai poruncit să se facă sobor de preoţi şi de egumeni, pe care îi învăţai din Sfânta Scriptură şi din Sfinţii părinţi;
Bucură-te, că ei au primit cu mulţumire şi cu bucurie sufletească sfaturile tale, sârguindu-se să-şi îndrepteze obiceiurile;
Bucură-te, Sfinte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite!

Condacul al 8-lea

Pe pământ ca un alt Înainte-Mergător te-ai arătat, prea fericite, că acela l-a mustrat pe Irod, făcătorul fărădelegilor, iar tu, sfinte, l-ai ruşinat pe domnitorul Radu, spunându-i să nu calce legile şi canoanele bisericeşti, unindu-se cu acel moldovean şi dându-i pe sora sa în căsătorie, iar femeia şi copiii lui să rămână în părăsire şi sărmani, căzând el şi cei dimpreună cu dânsul în păcatul prea curviei. Iar noi, prea bunule părinte, lăudându-te cu cântări, Îl slăvim pe Dumnezeu, cel ce ţi-a dat ţie această pricepere şi îndrăzneală, zicând: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Mai înainte împotrivindu-te lui Radu, cel de trei ori ticălos, l-ai ruşinat că, unindu-se cu moldoveanul cel fără de lege, căuta să te izgonească de la scaunul tău, fericite, că nu sufereau ticăloşii a le mustra fărădelegea lor şi să fii iubit de Dumnezeu şi de oameni. Pentru aceasta toţi cu un glas te slăvim şi lăudăm

isteţimea minţii tale, că ai stricat socoteala cea proastă a minţii lui Radu. Deci primeşte de la noi aceste cântări de laudă:

Bucură-te, că tu, sfinte, mai întâi l-ai învăţat pe Radu cu blândeţe să pedepsească pe cei fără de rânduială;

Bucură-te, că el la început a primit învăţăturile tale şi te numea nou Ioan Gură de Aur;

Bucură-te, că venind acel moldovean cu năravrău, şi-a lăsat soţia şi copiii sărmani şi a luat-o pe sora lui Radu;

Bucură-te, că tu, fericite, te-ai întristat şi l-ai mustrat că a călcat legea şi canoanele Sfinţilor părinţi;

Bucură-te, că vicleanul moldovean a pornit spre mânie pe Radu asupra ta, vrând să te alunge din ţară;

Bucură-te, că văzând sălbăticia lui Radu, le-ai proorocit că are să vină mare urgie asupra lor;

Bucură-te, că nu te-ai temut spunându-le că eşti gata să îţi verşi sângele pentru Hristos şi pentru păzirea poruncilor Lui;

Bucură-te, că, mergând la biserică, ai adunat poporul şi, îmbrăcându-te în veşminte arhiereşti, ai afurisit pe acel moldovean şi pe părtaşii acelei fărădelegi;

Bucură-te, că l-ai scos afară din biserică împreună cu sora lui Radu şi l-ai ruşinat în faţa poporului;

Bucură-te, că le-ai proorocit că Radu şi moldoveanul vor muri de moarte rea, după faptele lor;

Bucură-te, că, punându-ţi veşmintele pe Sfânta Masă, ai plecat, având pururea nădejdea în Dumnezeu;

Bucură-te, că Radu a poruncit să nu mai slujeşti ca arhiereu şi să nu ţi se mai dea hrană:

Bucură-te, Sfinte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite!

Condacul al 9-lea

Prea cuvioase părinte Nifon, am auzit de minunile tale cele prea mari şi m-am înspăimântat, fiind cuprins de multă bucurie şi frică, încât nici nu mai ştiu ce să grăiesc, ci împreună cu tine Îi cânt lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Soare purtător de lumină, sfeşnice cu strălucire de aur, sfinţeşte şi curăţeşte pe cei ce prăznuiesc pomenirea ta dumnezeiască, că se înfricoşează toţi de viaţa ta cea cu fapte bune, Sfinte Nifon, prea fericite. Pentru aceasta te fericim, zicând:

Bucură-te, sfeşnicule strălucit cu raze de aur, care luminezi toată lumea cea de sub soare;

Bucură-te, că fiind izgonit de pe scaun la marginea satului într-o căsuţă mică ai locuit;

Bucură-te, că un boier cu numele Neagoe, fiul tău duhovnicesc, îţi aducea în ascuns cele de trebuinţă;

Bucură-te, că Radu, socotind şi urgia lui Dumnezeu şi blestemul tău, Sfinte, te-a chemat înapoi cu vicleşug;
Bucură-te, că văzând îndărătnicia lui, ca pe un nebun l-ai mustrat, apoi ieşind, te-ai dus;
Bucură-te, că i-ai proorocit lui Neagoe, boierului credincios, că va ajunge om mare dacă va păzi sfatul tău şi legea lui Dumnezeu;
Bucură-te, că l-ai binecuvântat ca pe un ucenic credincios şi te-ai dus, lăsându-l plângând;
Bucură-te, că luând pe ucenicii tăi, Macarie şi Ioan, te-ai dus la mănăstirea Vatopedului;
Bucură-te, că, ajungând acolo, pustnicii muntelui au alergat să ia binecuvântare şi să audă învăţăturile tale;
Bucură-te, că ucenicul tău Macarie, urmându-te în fapte bune, a cerut bine-cuvântare pentru moartea mucenicească;
Bucură-te, că văzând scopul lui, i-ai proorocit că va primi moarte de mucenic;
Bucură-te, că tu ai rămas în mănăstirea Dionisiu ca simplu monah, acoperit cu smerenia;
Bucură-te, că slujbă de argat la catâri ţi-au dat, neştiind darul ce locuia în tine;
Bucură-te, că, stând la rugăciune în miezul nopţii, văpăi de foc care suiau până la cer s-au văzut împrejurul tău;
Bucură-te, Sfinte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite!

Condacul al 10-lea

Te rugăm, sfinte, să ne mântuieşti cu bine-primitele tale rugăciuni, pe toţi cei ce alergăm la minunata ta prăznuire de peste an, căci mare îndrăzneală ai către Dumnezeu şi poţi să ne ajuţi nouă, celor ce-I cântăm lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Purtătorule de lumină, dumnezeiescule ierarhe Nifon, luminează şi inimile şi minţile noastre, ale celor ce cu râvnă îţi aducem laude şi cântări ca acestea:
Bucură-te, mare făcătorule de minuni, prea cuvioase;
Bucură-te, că fiind înştiinţat egumenul, s-a rugat lui Dumnezeu să-i descopere darul tău şi bunătatea faptelor tale;
Bucură-te, că i s-a arătat Sfântul Ioan Botezătorul, zicându-i să iasă cu toţi fraţii cu făclii aprinse în calea ta, că patriarhul Nifon eşti;
Bucură-te, că tu, văzându-i, ai căzut cu faţa în jos, udând pământul cu lacrimi;
Bucură-te, ca egumenul a zis către tine: «ajunge atâta smerenie, o, luminătorule al lumii»;
Bucură-te, că ducându-te prin mănăstiri, slujeai la toate ca unul din cei proşti;
Bucură-te, că şi la spălătorie mergeai şi la moară;
Bucură-te, că şi corabia mănăstirii, venind de la metocuri şi primejduindu-se de furtună, o ai scăpat;
Bucură-te, că, intrând tu în ea, a încetat furtuna;

Bucură-te, că fraţii, căzând la picioarele tale, te rugau să-i binecuvântezi să poată aduce cu uşurinţă hrana în mănăstire;
Bucură-te, că ai binecuvântat fierul corabiei şi le-ai zis să-l pună la loc şi, când va fi furtună, să-l arunce în mare;
Bucură-te, că atunci când se pornea furtuna, strigau fraţii, unul către altul: « aruncaţi-l pe Patriarh în mare ca să înceteze furtuna »;
Bucură-te, că ei slobozeau fierul în mare chemând numele tău şi se făcea linişte;
Bucură-te, Sfinte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite!

Condacul al 11-lea

Lumină trimisă de Luminătorul cel mare, arătându-te tu, prea fericite Nifon, ai luminat toată lumea cea de sub soare cu rugăciunile tale şi pe toţi monahii din acea mănăstire sfătuindu-i, mai înainte le-ai arătat lor mutarea ta din viaţă, iar ei, de întristare umplându-se, lăudau pe Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Cu îngerii cânţi acum în Ceruri, ca mai înainte cu oamenii pe pământ, cântarea cea întreit sfântă a lui Dumnezeu, pe care roagă-L pentru cei ce te cinstesc pe tine, fericite Nifon, şi cu dragoste sărută sfintele tale moaşte. Lăudându-te din suflet, strigăm aceste laude de mulţumire:
Bucură-te, înţelepte Nifon, că monahii corăbieri aveau fierul acela ca pe o comoară de mult preţ;
Bucură-te, că ai arătat fraţilor vremea mutării tale către Răsplătitorul nevoinţelor;
Bucură-te, că ei plângeau cu jale tânguindu-se pentru pierderea unui bun părinte învăţat ce le-ai fost;
Bucură-te, că tu le-ai zis proiestoşilor « cereţi ce voiţi de la mine şi eu, prin rugăciune, vă voi da vouă, mai înainte de a mă duce la Dumnezeu »;
Bucură-te, că ei au cerut să le laşi rugăciuni de dezlegare pentru cei morţi;
Bucură-te, că ai făcut rugăciuni cu lacrimi către Dumnezeu, ca să le împlinească cererea lor;
Bucură-te, că, întristându-se cei din Muntele Athos de trecerea ta la Domnul, s-au adunat să sărute cinstitele tale moaşte;
Bucură-te, că după adormirea ta, Radu, domnul Ţării Româneşti, a căzut în boală nevindecată şi tot trupul i-a putrezit;
Bucură-te, că trupul lui după moarte s-a îngropat la mănăstirea Dealu;
Bucură-te, că Neagoe, după proorocirea ta, a ajuns domn al Ţării Româneşti;
Bucură-te, că el avea dorinţa să aducă cinstitele tale moaşte în ţară;
Bucură-te, Sfinte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite!

Condacul al 12-lea

Cetele tuturor sfinţilor au întâmpinat, prea cuvioase părinte Nifon, sfânt sufletul tău când se ridica la cer şi cu îngerii cântare de biruinţă lui Dumnezeu cu laude aduceau, cântându-I: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea

Lumina cea neapusă a Preasfintei Treimi o vezi nemijlocit, Sfinte ierarhe Nifon, şi te bucuri acum cu bucuria cea adevărată, nesfârşită şi negrăită, pentru lucrările şi ostenelile cu care te-ai nevoit. Pentru aceasta, toţi te lăudăm aşa:

Bucură-te, de Dumnezeu încununate ierarhe;

Bucură-te, că un monah surd şi mut, sărutând dumnezeieştile tale moaşte, a vorbit fără împiedicare;

Bucură-te, ca şi pe un alt monah orb de amândoi ochii l-ai vindecat;

Bucură-te, că aducându-se preacinstitele tale moaşte în Ţara Românească, ai fost întâmpinat de domnul Neagoe cu mult popor cu făclii aprinse;

Bucură-te, că, aducându-le în mănăstirea Dealu, le-a aşezat pe mormântul lui Radu;

Bucură-te, că, făcând priveghere şi adormind Neagoe, te-a văzut în vedenie cum l-ai spălat pe Radu şi l-ai iertat pe el de blestem;

Bucură-te, că i-ai zis lui Neagoe să trimită moaştele tale înapoi la Sfântul Munte;

Bucură-te, că iubitorul de Dumnezeu Neagoe a strigat: « Slavă Ţie, Împărate Ceresc, cel ce ai prea mărit pe robul tău Nifon cu mărire negrăită»;

Bucură-te, că mulţi bolnavi s-au făcut sănătoşi, atingându-se de dumnezeieştile tale moaşte;

Bucură-te, că Neagoe, făcând un sicriu frumos de aur cu pietre scumpe, te-a aşezat într-însul;

Bucură-te, că Neagoe a oprit dumnezeiescul tău cap şi l-a aşezat în mănăstirea Curtea de Argeş, pe care sărutându-l, şi noi luăm iertare de păcate, prin rugăciunile tale;

Bucură-te, Sfinte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite!

Condacul al 13-lea (de trei ori)

O, prea fericite şi mare ierarhe Nifon, ascultă rugăciunea noastră şi primeşte mulţumirile acestea pe care le aducem ţie din toata inima, ca să ne izbăveşti pe noi de boli, de primejdii şi de ispitele diavoleşti, spre a cinsti pomenirea ta şi a mărturisi minunile pe care cu puterea darului Sfântului Duh le faci nouă, cei ce cu credinţă Îi cântăm lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Apoi se zice iarăşi:

Icosul 1

Cine nu te va ferici pe tine, Sfinte cuvioase ierarhe Nifon, cel ce prin nevoinţe ţi-ai potolit patimile trupului şi ai dobândit mântuirea sufletului, învrednicindu-

te şi de vederea slavei cereşti, a Luminii celei mai presus de vederea pământeană a ochilor omeneşti. Sau cine nu te va ferici iarăşi, că ai stricat cu viteazul tău cuget împletiturile cele viclene ale amăgitorului şi l-ai ruşinat? Pentru aceasta, primeşte de la noi cântări de laudă:

Bucură-te, cel ce ai fugit de cele lumeşti ca de o fiară cumplită;

Bucură-te, că pe acelea le-ai urât cu ură desăvârşită;

Bucură-te, că din părinţi credincioşi şi din neam bun ai răsărit;

Bucură-te, că la Sfântul Botez Nicolae te-ai numit;

Bucură-te, cel ce, crescând cu vârsta trupească, ai crescut mai mult duhovniceşte;

Bucură-te, că nu te-ai îndulcit de jocurile copilăreşti, ci ai alergat să aduni mierea faptelor bune ca o albină de pe florile cele bine mirositoare;

Bucură-te, că râvneai din pruncie după viaţa monahală;

Bucură-te, că, mic fiind, urmai Sfinţilor părinţi cu dragoste, mâncând numai pâine şi apă;

Bucură-te, că ieromonahului Iosif te-ai dat şi el spre filosofia faptelor bune te-a povăţuit;

Bucură-te, că împreună cu el în ascuns ai fugit la sihastrul Antonie, de a cărui binecuvântare te-ai învrednicit;

Bucură-te, că te-a primit şi te-a rânduit cum să te nevoieşti;

Bucură-te, că viaţă îngerească ai câştigat urmând întru toate bătrânului;

Bucură-te, Sfinte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite!

Condacul 1

Având toată purtarea de grijă pentru turma ta, ai hrănit-o pe ea cu învăţăturile cele de Dumnezeu insuflate, adăpând-o din cuvintele tale cele de miere curgătoare. Pentru aceasta ca un sfeşnic luminezi toată lumea drept-credincioşilor care-ţi cântă: ***Bucură-te, Sfinte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite!***

Şi se face **otpustul**.

Pentru rugăciunile Sfinţilor părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.

Acatistul Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului

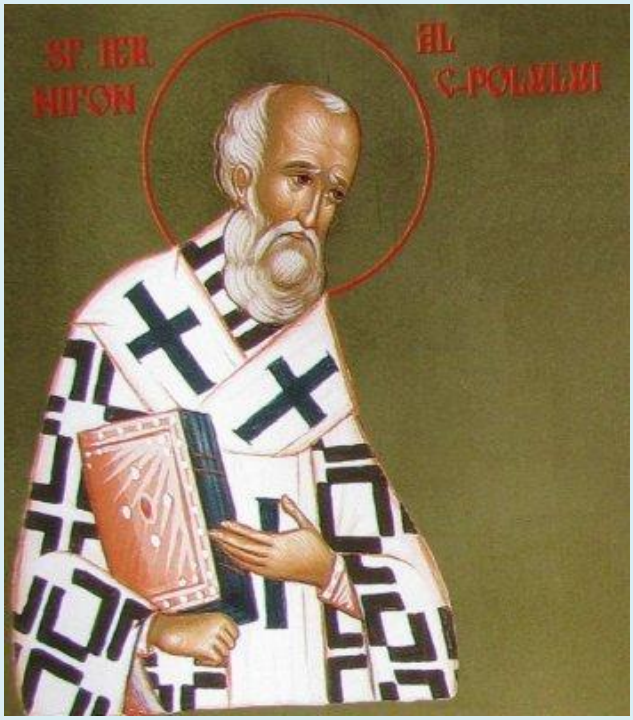

Acatistul Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului - Înregistrare realizată la Catedrala mitropolitană din Iași:
https://doxologia.ro/acatiste/audio-acatistul-sfantului-ierarh-nifon-patriarhul-constantinopolului

https://www.youtube.com/watch?v=2weu1K7XG-w

***

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.

Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1

Pe vrednicul păstor, Sfântul Nifon al Constantinopolului, Ierarhul cel minunat al Bisericii lui Hristos, cel ce, ca un luceafăr prea luminos a strălucit cu înţelepciunea şi cu smerenia pe toate laturile Ortodoxiei, să-l lăudăm după cuviinţă, ca pe un mărgăritar de mult preţ al Bisericii neamului românesc, zicându-i cu evlavie din adâncul inimii: ***Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon, lauda creştinilor!***

Icosul 1

Din tinereţile tale, harul Duhului Sfânt te-a călăuzit să-ţi înfrumuseţezi viaţa şi lucrarea rugăciunii după poruncile Evangheliei lui Hristos. Drept aceea, cu multă dragoste şi râvnă, luând crucea pe umeri, ai urmat Stăpânului Mântuitor, pentru care faptă te lăudăm, zicând:
Bucură-te, alesul lui Dumnezeu;
Bucură-te, floare duhovnicească a ţinutului Dalmaţiei;
Bucură-te, mângâierea evlavioşilor tăi părinţi;
Bucură-te, purtătorul numelui Sfântului Nicolae, ocrotitorul tău;
Bucură-te, cel ce ai crescut în dreapta credinţă;
Bucură-te, că din pruncie sufletul tău s-a făcut sălaş al Duhului;
Bucură-te, mlădiţă bună altoită în Hristos;
Bucură-te, că din tinereţe ai iubit frumuseţile ortodoxiei;
Bucură-te, că luând Crucea ai urmat lui Hristos;
Bucură-te, că dragostea de Dumnezeu a cuprins inima ta;
Bucură-te, minte luminată şi înţelepţită de Duhul Sfânt;
Bucură-te, următor al predaniilor Sfinţilor părinţi;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon, lauda creştinilor!

Condacul al 2-lea

Pătruns fiind de iubirea lui Hristos, încă din fragedă vârstă ai părăsit grija cea lumească şi îmbrăţişând viaţa smerită a monahilor, ai fost îmbrăcat în chip îngeresc. Pentru aceasta, ai mulţumit totdeauna lui Dumnezeu, cântându-I: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Ca o floare, care se deschide rodului, Sfinte părinte Nifon, alegând să mergi pe calea virtuţilor, ţi-ai deschis sufletul spre lumina învierii, făcându-l să crească întru roadele Duhului Sfânt. De aceea, ca un purtător de Dumnezeu, îţi cântăm unele ca acestea:

Bucură-te, mugur al sfinţeniei udat de apa vieţii;
Bucură-te, cămară care ţine roadele Duhului Sfânt;
Bucură-te, iconom al tainelor dumnezeieşti;
Bucură-te, râvnitor pentru casa Domnului;
Bucură-te, îndreptător al credinţei şi chip al blândeţelor;
Bucură-te, omule al lui Dumnezeu şi slugă credincioasă;
Bucură-te, smerit ascultător în mănăstirile Athosului;
Bucură-te, ucenic al pustnicului Antonie;
Bucură-te, următor şi împlinitor al pravilelor călugăreşti;
Bucură-te, cel ce ţi-ai hrănit sufletul cu înţelepciunea;
Bucură-te, candelă aprinsă din lumina învierii lui Hristos;
Bucură-te, lucrătorul virtuţilor mântuitoare;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon, lauda creştinilor!

Condacul al 3-lea

Cunoscând mai marii cetăţii Tesalonicului înţelepciunea şi viaţa ta îmbunătăţită, după trecerea la cele veşnice a mitropolitului lor, te-au chemat să fii întâi-stătător, păstor şi învăţător. Drept aceea, întru smerenie, ai primit această înaltă chemare, cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Îndreptător credinţei şi pildă de înţelepciune te-ai arătat păstoriţilor tăi, în cetatea Sfântului Dimitrie izvorâtorul de mir, Sfinte ierarhe Nifon, vrednicule de laudă, căci învăţătura şi faptele tale au uimit chiar şi pe cei necredincioşi, numele tău făcându-se cunoscut în toate părţile Ortodoxiei. Pentru aceasta îţi cântăm:

Bucură-te, vas ales al Duhului Sfânt,
Bucură-te, sârguincios slujitor al tainelor dumnezeieşti;
Bucură-te, înţelept luminător al credincioşilor ortodocşi;
Bucură-te, blândeţe şi tărie duhovnicească drept călăuzitoare;
Bucură-te, păstorul cel bun al Bisericii lui Hristos;
Bucură-te, învăţător şi tâlcuitor iscusit al Sfintelor Scripturi;

Bucură-te, luptător neînfricat împotriva nedreptăţilor;
Bucură-te, povăţuitorul monahilor şi sfătuitorul pustnicilor;
Bucură-te, stâncă neclătinată de zbuciumul lumesc;
Bucură-te, reazemul celor osteniţi şi ajutorul sărmanilor;
Bucură-te, bun chivernisitor al lucrurilor bisericeşti;
Bucură-te, iubitorule de pace şi dreptate pe pământ;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon, lauda creştinilor!

Condacul al 4-lea

Ca o făclie purtătoare de lumină din lumina PreaSfintei Treimi s-a arătat slujirea ta arhierească în întunericul necunoştinţei, căci ca nimeni altul, între ierarhii timpului tău, te-ai ostenit a conduce neamurile către lumina învăţăturii Mântuitorului Hristos. Drept aceea, învăţând şi sfinţind pe cei binecredincioşi, mulţumeai pururea lui Dumnezeu pentru darurile pe care le-ai primit, cântându-I: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Fericite ierarhe Nifon, numele tău şi faptele tale sfinte fiind cunoscute în toată Ortodoxia, Bunul Dumnezeu a binevoit ca să fii chemat la înalta slujire de patriarh al Constantinopolului, drept aceea, ca păstor al păstorilor şi vrednic şezător pe scaunul apostolesc te lăudăm zicând:
Bucură-te, următorul Sfinţilor apostoli;
Bucură-te, fericit luminător al sfintei Ortodoxii;
Bucură-te, trimis al lui Hristos să păstoreşti Biserica Sa;
Bucură-te, propovăduitor şi cinstitor evlavios al PreaSfintei Treimi;
Bucură-te, văpaie de rugăciune care arde spinii eresurilor;
Bucură-te, slujitor al adevărului şi om al dreptăţii;
Bucură-te, semănătorul cuvântului Evangheliei;
Bucură-te, glasul duhului vieţii în Biserica sfintei înţelepciuni;
Bucură-te, unsul lui Hristos şi purtător de har dumnezeiesc;
Bucură-te, potir în care s-a turnat înţelepciunea cerească;
Bucură-te, învăţător, conducător al sfinţilor credincioşi;
Bucură-te, patriarh prea înţelept al Constantinopolului;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon, lauda creştinilor!

Condacul al 5-lea

Uneltirile şi vrăjmăşiile oamenilor răuvoitori te-au făcut să părăseşti scaunul apostolesc, suferind prigoană şi necazuri pe nedrept. Dar toate acestea le-ai răbdat şi le-ai biruit cu puterea rugăciunii către Hristos, cel ce a suferit împreună cu tine şi care niciodată nu te-a părăsit, cântându-I: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Cunoscută fiind viaţa ta curată şi plină de virtuţi, voievodul Radu cel mare te-a chemat să fii povăţuitor al credincioşilor din Ţara Românească. Pentru aceasta înţelegând chemarea lui Dumnezeu pentru Grădina Maicii Domnului, Sfinte părinte Nifon, ai primit să fii păstor strămoşilor noştri, care bucurându-se ţi-au cântat unele ca acestea:

Bucură-te, Sfinte ierarhe binevenit în Ţara Românească;
Bucură-te, slujitor smerit în Biserica poporului român;
Bucură-te, învăţător statornic al dogmelor ortodoxe;
Bucură-te, organizator iscusit al vieţii bisericeşti;
Bucură-te, îţi aduc mulţumire credincioşii din episcopiile Buzăului şi Râmnicului, înfiinţate de tine;
Bucură-te, povăţuitor blând al poporului binecredincios;
Bucură-te, podoabă de mult preţ a Ortodoxiei româneşti;
Bucură-te, prieten al voievozilor şi al domnitorilor credincioşi;
Bucură-te, părinte duhovnicesc al monahilor români;
Bucură-te, fericit rugător al plaiurilor străbune;
Bucură-te, apostol între apostolii neamului românesc;
Bucură-te, fericit povăţuitor al preoţilor şi călugărilor evlavioşi;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon, lauda creştinilor!

Condacul al 6-lea

Alergat-au la tine, ca la un păstor şi învăţător prea înţelept, clerul şi poporul cel iubitor de Hristos. Iar tu, părinte, pe toţi i-ai povăţuit să aibă credinţă în Dumnezeu şi să ţină neschimbate dogmele şi Sfintele Tradiţii ale Bisericii drept măritoare, ca împreună cu îngerii să cânte cu vrednicie lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Nu te-ai cruţat, părinte, să mustri cu asprime pe cei fără de lege care se îndepărtaseră de la poruncile lui Dumnezeu, pentru care ai suferit izgonire de la slujirea sfântă a Bisericii. Însă cu credinţă în Dumnezeu, retrăgându-te în singurătatea Muntelui Athos, te-ai rugat pentru cei ce te-au prigonit pe nedrept, drept aceia noi, minunându-ne de răbdarea ta, îţi cântăm unele ca acestea:

Bucură-te, Sfinte ierarhe plin de răbdare şi iubire;
Bucură-te, că n-ai suferit călcarea poruncilor dumnezeieşti;
Bucură-te, descoperitorul minciunii şi surpătorul intrigilor;
Bucură-te, luptător vrednic împotriva uneltirilor diavoleşti;
Bucură-te, Ierarhe mai puternic decât ameninţările omeneşti;
Bucură-te, că nimic nu te-a despărţit de adevărul dumnezeiesc;
Bucură-te, că pe Hristos L-ai avut povăţuitor întru toate;
Bucură-te, străjer credincios şi statornic al Bisericii lui Hristos;
Bucură-te, sabie care taie înşelăciunea şi viclenia oamenilor;
Bucură-te, scut de apărare pentru cei nedreptăţiţi;
Bucură-te, liman celor aflaţi în primejdii şi necazuri;

Bucură-te, luceafăr răsărit în vremea prigonirilor;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon, lauda creştinilor!

Condacul al 7-lea

Mustrat fiind de cuget şi temându-se să nu vină peste el mânia lui Dumnezeu pentru fapta sa, Radu cel mare a voit să te readucă, Sfinte Nifon, în Ţara Românească; însă tu, părinte, mistuit fiind de dorul rugăciunii neîncetate şi al liniştei, ai rămas în viaţa pustnicească mulţumind lui Dumnezeu şi cântându-I: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Ierarh plăcut lui Dumnezeu şi făclie duhovnicească, exemplu al rugăciunii curate şi vistierie neîmpuţinată de sfaturi ziditoare te-ai arătat, Sfinte părinte, călugărilor şi pustnicilor Muntelui Athos, la care cu toţii alergau şi te cinsteau ca pe un călăuzitor duhovnicesc care revarsă roadele dragostei lui Hristos, zicând:
Bucură-te, ancoră tare şi nemişcată a dreptei credinţe;
Bucură-te, înger în trup, plin de lumină cerească;
Bucură-te, suflet înmiresmat de mireasma Duhului Sfânt;
Bucură-te, cel ce ai fost învrednicit de darul rugăciunii inimii;
Bucură-te, mângâietorul şi povăţuitorul monahilor ascultători;
Bucură-te, cămară în care locuieşte Hristos;
Bucură-te, lauda vieţuitorilor Muntelui Athos;
Bucură-te, purtător de lumină necreată;
Bucură-te, cel prin ale cărui rugăciuni ispitele diavoleşti se risipesc;
Bucură-te, curăţitorul patimilor şi al răutăţilor omeneşti;
Bucură-te, defăimătorul lenevirii şi al vicleşugului;
Bucură-te, nădejdea celor greu ispitiţi;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon, lauda creştinilor!

Condacul al 8-lea

Credinţa cea dreaptă păzind şi calea vieţii pământeşti săvârşind, sfinte, Dumnezeu te-a mutat de la cele vremelnice la cele nepieritoare. Drept aceea, Împăratul slavei, Hristos Mântuitorul nostru, te-a încununat şi te-a aşezat în ceata marilor dascăli ai lumii şi ierarhi, împreună cu care cânţi neîncetat în ceruri Prea Sfintei Treimi: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Dobândind Împărăţia Cerurilor, Sfinte ierarhe Nifon, te bucuri de răsplata veşnicelor bunătăţi ale Stăpânului tuturor, Hristos Dumnezeu, cel ce te-a întărit în toate ostenelile tale din Biserica Sa. Iar noi în Biserica slavei Sale cu bucurie îţi aducem unele ca acestea:
Bucură-te, prietene al Mântuitorului şi casnic al lui Dumnezeu;
Bucură-te, împreună vorbitorule cu sfinţii şi locuitorule cu îngerii;

Bucură-te, patriarh al Bisericii aşezat de Hristos în ceata ierarhilor;
Bucură-te, văzătorule al feţei celei nevăzute a lui Dumnezeu;
Bucură-te, lauda cuvioşilor şi bucuria mucenilor;
Bucură-te, lumină aprinsă din focul dumnezeirii;
Bucură-te, chip ajuns la măsura asemănării cu Dumnezeu;
Bucură-te, piatră tăiată din piatra Hristos;
Bucură-te, candelă veşnic aprinsă în Împărăţia Cerurilor;
Bucură-te, luceafăr strălucitor în lumina cea negrăită;
Bucură-te, cel ce urci din slavă în slavă în Dumnezeu;
Bucură-te, că Hristos Se oglindeşte în chipul tău;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon, lauda creştinilor!

Condacul al 9-lea

După mutarea ta la cele veşnice, nu după multă vreme, monahii mănăstirii Dionisiu, unde te-ai săvârşit întru Domnul, sfinte părinte, au scos sfintele tale moaşte care s-au arătat pline de putere dumnezeiască şi izvorâtoare de tămăduiri, pe care le-au aşezat cu evlavie spre închinare, mulţumind lui Dumnezeu şi cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Fericitul voievod Neagoe Basarab, ucenicul tău, auzind că sfintele tale moaşte au fost prea mărite de Dumnezeu, cu osârdie a trimis solie să le aducă în Ţara Românească pentru a ridica blestemul înaintaşilor săi. Drept aceea, sfintele tale moaşte, fiind aşezate pe mormântul voievodului Radu cel mare şi, după multe rugăciuni şi privegheri, toţi au cunoscut că ai iertat pe cel ce te-a prigonit. Iar noi minunându-ne de o rânduială ca aceasta, zicem:
Bucură-te, următorul în iertare al Mântuitorului Hristos;
Bucură-te, blândeţe şi tărie duhovnicească drept călăuzitoare;
Bucură-te, semn al dragostei trimis de Dumnezeu credincioşilor;
Bucură-te, casa împăcării şi pacea oamenilor;
Bucură-te, bun îndrumător şi povăţuitor al fericitului voievod Neagoe Basarab;
Bucură-te, că prin sfintele tale moaşte aduci pace şi linişte în sufletele noastre;
Bucură-te, că te rogi lui Hristos pentru neamul românesc;
Bucură-te, tămăduitorul bolilor nevindecate;
Bucură-te, împodobitorul duhovnicesc al catedralei Craiovei cu creştetul tău;
Bucură-te, că Biserica Olteniei se bucură de grija şi ajutorul tău;
Bucură-te, îţi aduc credincioşii şi monahii care poartă numele tău;
Bucură-te, lumină pentru neamuri şi bucurie pentru popoarele ortodoxe;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon, lauda creştinilor!

Condacul al 10-lea

Minunat este Dumnezeu întru Sfinţii săi, zicea oarecând în glas de rugăciune proorocul David, că pe tine, sfinte ierarhe, cel ales dintre fiii oamenilor, te-a

chemat să fii Ierarh cinstit şi preţuit de preoţi, monahi şi credincioşi, pentru care cu toţii veselindu-ne duhovniceşte ne uimim de strălucirea ta pe care ai primit-o de la Dumnezeu, unde, împreună cu îngerii cânţi PreaSfintei Treimi: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Fiind aşezat de Dumnezeu în ceruri în ceata ierarhilor şi odihnindu-te de ostenelile tale în lumina cea negrăită a PreaSfintei Treimi nu uita, părinte sfinte, pe cei ce cinstesc cu evlavie, aici pe pământ, sfântă pomenirea ta şi întru bucuria inimii îţi cântă:

Bucură-te, rugătorule neîncetat la Dumnezeu pentru noi păcătoşii;
Bucură-te, sfinte, cinstit între sfinţii neamului românesc;
Bucură-te, foc al Ortodoxiei şi stâlp al Bisericii strămoşeşti;
Bucură-te, icoana ierarhilor şi a preoţilor cucernici;
Bucură-te, pacea călugărilor şi liniştea sihaştrilor;
Bucură-te, sfetnic de lumină pentru toţi credincioşii;
Bucură-te, călăuza celor ce vor să se mântuiască;
Bucură-te, uşă deschisă către Sfânta spovedanie;
Bucură-te, povăţuitor către Sfânta Împărtăşanie;
Bucură-te, izvor duhovnicesc care adăpi spre viaţa veşnică;
Bucură-te, liman duhovnicesc în care se odihnesc cei asupriţi pentru dreptate;
Bucură-te, îndulcirea celor ce-ţi cer ajutorul în necazuri şi întristări;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon, lauda creştinilor!

Condacul al 11-lea

Cu ce cuvinte te vom lăuda pe tine, Sfinte ierarhe Nifon, cel ce te-ai asemănat pe pământ cu îngerii, vieţuind mai presus de om; propovăduitorul Evangheliei Mântuitorului Hristos, cinstitorul adevărat al Maicii lui Dumnezeu, cel ce ai fost întâi şezător pe scaunul apostolilor, frumuseţea mucenicilor şi cuvioşilor, slujitor îndumnezeit de Duhul Sfânt, care cânţi neîncetat: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Gura ta cea grabnică spre învăţătură, răsunând în urechile înţelenite de patimi, deşteaptă sufletele învârtoşate de păcate şi le face sârguincioase să înţeleagă tainele lui Dumnezeu. Pentru aceasta, Sfinte ierarhe Nifon, de Hristos cuvântătorule nu înceta să te rogi lui Hristos Dumnezeu să ne trezească şi pe noi la lucrarea faptelor bune, ca să te lăudăm zicând:

Bucură-te, rugătorule fierbinte pentru cei ce se ostenesc în aspră nevoinţă;
Bucură-te, izbăvitorul de întristare şi dătătorul bucuriei;
Bucură-te, părinte pentru cei orfani şi oropsiţi;
Bucură-te, sprijinul bătrânilor şi reazemul săracilor;
Bucură-te, risipitorul furtunilor şi aducătorul de roadă pământului;
Bucură-te, înţelept povăţuitor al tinerilor;
Bucură-te, dezlegătorul blestemelor şi al farmecelor;

Bucură-te, călăuzitorul conducătorilor noştri pe calea adevărului;
Bucură-te, întruchiparea faptelor bune şi al virtuţilor;
Bucură-te, turnul din care se vede lumina lui Hristos;
Bucură-te, arhipăstor cinstit în toată Ortodoxia;
Bucură-te, apărător statornic al canoanelor şi dogmelor credinţei;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon, lauda creştinilor!

Condacul al 12-lea
Cel ce în ceruri străluceşti în ceata ierarhilor, iar pe pământ eşti podoaba poporului celui bine credincios, Sfinte de Dumnezeu înţelepţite Nifon, roagă pe Dumnezeu să ne dăruiască harul său pentru a ajunge şi noi la împlinirea virtuţilor ca împreună cu tine să-I cântăm cântarea sfântă: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
Harul Duhului Sfânt cere nouă de la Tatăl ceresc, sfinte, ca să se reverse peste noi pentru a putea lupta împotriva vrăjmaşilor văzuţi şi nevăzuţi. Întinde mâna ta spre ajutorul nostru, împacă viaţa noastră, părinte ierarhe, ca să nu pierim în vâltoarea ispitelor ce ne împresoară, ci, bucurându-ne să-ţi zicem:
Bucură-te, râule al lui Dumnezeu cel plin de apele harului;
Bucură-te, vasul Duhului şi minte veghetoare;
Bucură-te, cunoscătorul teologiei şi al înaltei cugetări;
Bucură-te, icoană luminată de razele dumnezeirii;
Bucură-te, minte înţeleaptă şi gură de mireasmă duhovnicească;
Bucură-te, fulger care luminezi toate laturile Ortodoxiei;
Bucură-te, rugătorule înaintea PreaSfintei Treimi;
Bucură-te, lauda şi darul Bisericii Ortodoxe Române;
Bucură-te, ocrotitorul Târgoviştei şi al Argeşului;
Bucură-te, bucuria poporului românesc ortodox;
Bucură-te, ajutorul nostru în ziua judecăţii;
Bucură-te, mijlocitorule pentru sufletele noastre;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon, lauda creştinilor!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, întru tot fericite, Sfinte ierarhe Nifon, primeşte această puţină rugăciune ce ţi-o aducem din inimă curată; izbăveşte-ne de boli, de primejdii, de moarte năpraznică şi de toate ispitele diavoleşti. Roagă, sfinte, pe Înduratul Dumnezeu să ne izbăvească de focul cel veşnic, iertându-ne păcatele noastre, iar la sfârşitul vieţii noastre, să ne primească în Împărăţia Sa cerească unde toţi sfinţii se veselesc, ca împreună cu tine să cântăm: ***Aliluia!***

Apoi se zic din nou:

Icosul 1

Din tinereţile tale, harul Duhului Sfânt te-a călăuzit să-ţi înfrumuseţezi viaţa şi lucrarea rugăciunii după poruncile Evangheliei lui Hristos. Drept aceea, cu multă dragoste şi râvnă, luând crucea pe umeri, ai urmat Stăpânului Mântuitor, pentru care faptă te lăudăm, zicând:
Bucură-te, alesul lui Dumnezeu;
Bucură-te, floare duhovnicească a ţinutului Dalmaţiei;
Bucură-te, mângâierea evlavioşilor tăi părinţi;
Bucură-te, purtătorul numelui Sfântului Nicolae, ocrotitorul tău;
Bucură-te, cel ce ai crescut în dreapta credinţă;
Bucură-te, că din pruncie sufletul tău s-a făcut sălaş al Duhului;
Bucură-te, mlădiţă bună altoită în Hristos;
Bucură-te, că din tinereţe ai iubit frumuseţile ortodoxiei;
Bucură-te, că luând Crucea ai urmat lui Hristos;
Bucură-te, că dragostea de Dumnezeu a cuprins inima ta;
Bucură-te, minte luminată şi înţelepţită de Duhul Sfânt;
Bucură-te, următor al predaniilor Sfinţilor părinţi;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon, lauda creştinilor!

Condacul 1

Pe vrednicul păstor, Sfântul Nifon al Constantinopolului, ierarhul cel minunat al Bisericii lui Hristos, cel ce, ca un luceafăr prea luminos a strălucit cu înţelepciunea şi cu smerenia pe toate laturile Ortodoxiei, să-l lăudăm după cuviinţă, ca pe un mărgăritar de mult preţ al Bisericii neamului românesc, zicându-i cu evlavie din adâncul inimii: ***Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon, lauda creştinilor!***

şi **otpustul**:

Pentru rugăciunile Sfinţilor părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.

(Textul acestui Acatist a fost alcătuit de Comisia Liturgică şi Teologică a Arhiepiscopiei Târgovişte, sub conducerea Înalt prea sfinţitului părinte dr. Nifon, arhiepiscopul şi mitropolitul Târgovişte, revizuit de prea sfinţitul Ioachim Băcăoanul, arhiereu vicar al Episcopiei Romanului, corectat şi îndreptat de prea sfinţitul Irineu Slătineanul, secretarul comisiei speciale pentru canonizarea Sfinţilor români.)

Sursa: Viaţa şi Acatistul Sfântului ierarh Nifon al II-lea, patriarhul Constantinopolului şi mitropolit al Ţării Româneşti, Arhiepiscopia Târgovişte, 2008, pp. 31-46.

Acatistul Sfântului ierarh Nifon, mitropolitul Ţării Româneşti (1508)

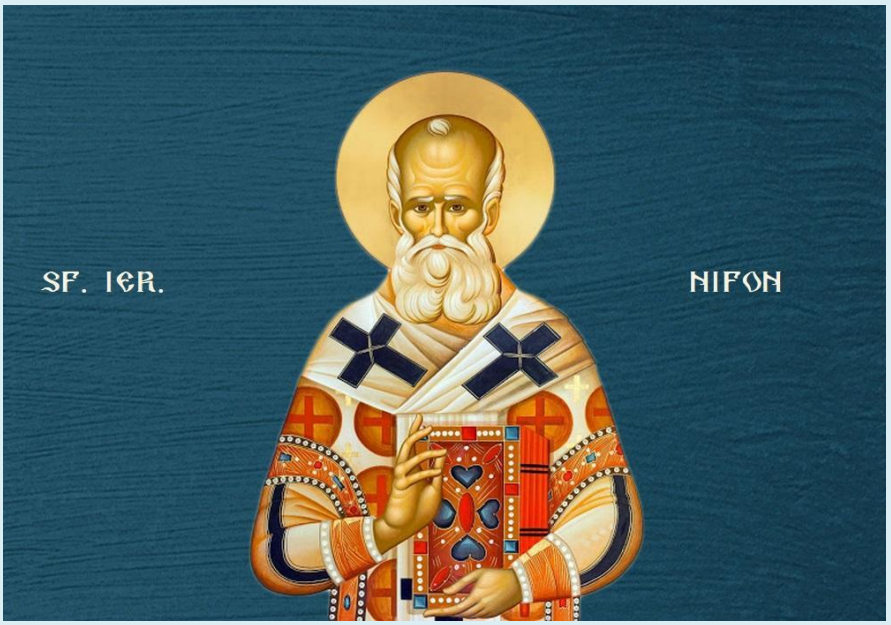

prăznuire, 11 august

Sfântul Nifon este o evidenţă în plus a „credincioşiei sfinte” faţă de „vicleniile lumii” care încearcă să „distrugă” adevărata sfinţenie a Bisericii lui Hristos. Sfântul Nifon este un „erou al sfinţeniei Bisericii”, pe lângă chipul său de monah şi cuvios. Este cinstit în mod deosebit de noi, românii, că ne-a „lăsat” moştenire „conştiinţa credincioşiei curate”. Cei evlavioşi îl iau ca sprijinitor şi chiar ca patron al vieţii proprii duhovniceşti.

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.

Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

După obişnuitul început se zice:

Tropar (glas 3) „Cu faptele dreptei credinţe strălucind, toată Biserica ai luminat, însoţindu-te cu smerenia cea dătătoare de înălţare, tu, cinstea cea mărită a celor două locaşuri, podoaba şi înfrumuseţarea patriarhilor, mărite Nifon. Iar acum umple de dumnezeieşti daruri pe cei ce cu credinţă te măresc pe tine”.

Troparul Învierii, al Născătoarei de Dumnezeu (glas 3): „Pe tine, Ceea ce ai mijlocit mântuirea neamului nostru...” (glasul 3)

Doamne miluieşte (de 3 ori). Slavă… Şi acum…

Psalmul 50, apoi:

Condacul 1
Cel mare cu sufletul şi lucrarea cea mare trebuie să săvârşească, aşa şi tu fiind pentru Biserica lui Hristos mult te-ai nevoit, neuitând nici de viaţa cea duhovnicească, pentru care şi noi te cinstim: ***Bucură-te, Sfinte ierarh Nifone, chipul de jertfă al Bisericii!***

Icosul 1
Ca un nou Ioan Gură de Aur, pe scaunul Patriarhiei Creştinătăţii ai păstorit şi de „răutatea vicleană” fiind apoi prigonit şi alungat, al Bisericii lui Hristos chip de jertfă ai ajuns:
Bucură-te, marele păstor al Constantinopolelui;
Bucură-te, marele păstor al Patriarhiei Creştine;

Bucură-te, cel vrednic de scaunul cel înalt;
Bucură-te, cel de cinste între Patriarhii lumii;
Bucură-te, cel de laudă al slujirii sfinte;
Bucură-te, păstor cu adevărat al oilor lui Hristos;
Bucură-te, jertfa vie de pe altarul lumii;
Bucură-te, jertfirea vie pentru viaţa lumii;
Bucură-te, crucea urcată la Înviere;
Bucură-te, crucea Golgotei Bisericii;
Bucură-te, crucea mereu însângerată;
Bucură-te, Sfinte ierarh Nifone, chipul de jertfă al Bisericii!

Condacul al 2-lea

Ales pe scaunul Patriarhiei Creştine din Constantinopol, mult te-ai străduit să curăţeşti Biserica cea sfântă de toate necurăţiile şi îndeosebi de păgânătăţile viclene, ce nu ştiau de: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

De mulţi potrivnici te-ai lovit şi mult ai suferit, chiar de la cei apropiaţi, şi aşa te-au pândit, până din scaun te-au scos:
Bucură-te, slujitorul cel mare al Bisericii;
Bucură-te, cel vrednic de altarul lui Hristos;
Bucură-te, curăţitorul de cele necurate;
Bucură-te, curăţitorul de cele viclene;
Bucură-te, iubitorule de locaşul lui Dumnezeu;
Bucură-te, lucrătorul cel credincios;
Bucură-te, lucrătorul din via creştină;
Bucură-te, şi lucrătorul din ţarina lumii;
Bucură-te, alegerea neghinelor;
Bucură-te, grădinarul cel cu mare grijă;
Bucură-te, plivitorul răsadurilor de buruieni;
Bucură-te, Sfinte ierarh Nifone, chipul de jertfă al Bisericii!

Condacul al 3-lea

Surghiunit şi asuprit, între străini ai pribegit, dar cu tăria credinţei neclintite dar şi mai mare ai primit, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Omul cel sfânt al Bisericii erai ştiut şi peste tot cinstea de mare arhiereu al lui Hristos ţi se dădea, şi cu adevărat acest chip ai purtat:
Bucură-te, cel dăruit lui Hristos;
Bucură-te, cel menit pentru sfinţenie;
Bucură-te, omul cel curat al lumii;
Bucură-te, omul cel nevinovat;

Bucură-te, omul - jertfă;
Bucură-te, omul purtător de cruce;
Bucură-te, cel ce ai dus crucea oamenilor;
Bucură-te, cel ce ai dus crucea vremurilor viclene;
Bucură-te, cel ce ai urcat Golgota de taină;
Bucură-te, cel ce te-ai răstignit pentru ceilalţi;
Bucură-te, drumul crucii spre Înviere;
Bucură-te, Sfinte ierarh Nifone, chipul de jertfă al Bisericii!

Condacul al 4-lea

În Ţara Românească de domnitorul Radu ai fost chemat să fii arhiereul cel sfânt al Bisericii de aici, prin care credinţa să se întărească în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

S-au bucurat toţi de venirea ta, ca de un mare dar trimis de Însuşi Domnul Hristos, şi aşa pe scaunul Mitropoliei din Târgovişte ai fost pus:
Bucură-te, arhiereul lui Hristos;
Bucură-te, arhiereul cel credincios al Bisericii;
Bucură-te, marele slujitor al altarului;
Bucură-te, cel ajuns cu chipul cel sfânt;
Bucură-te, cel ce Biserica Ţării Româneşti o rezideşti;
Bucură-te, cel ce de buruieni o cureţi;
Bucură-te, cel ce iarăşi o înalţi;
Bucură-te, cel ce îi dai iarăşi chipul strălucitor;
Bucură-te, păstorul dumnezeiesc cel aşteptat;
Bucură-te, păstorul cel bun, cel dorit;
Bucură-te, chipul renăscut al Bisericii;
Bucură-te, Sfinte ierarh Nifone, chipul de jertfă al Bisericii!

Condacul al 5-lea

Dar şi aici cei răi s-au speriat, că tu ca un adevărat păstor pe lupii răpitori din turma lui Hristos i-ai scos, ca să nu se mai piardă nici un credincios, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Bisericile părăsite le-ai refăcut, pe mulţi preoţi iarăşi i-ai pus în slujba cea sfântă, şi aşa cântarea cea dumnezeiască iarăşi peste tot se auzea:
Bucură-te, laudă sfântă a Bisericii;
Bucură-te, cinstea cea bună a slujirii;
Bucură-te, liturghie pământească;
Bucură-te, liturghie unită cu cea cerească;
Bucură-te, chemarea la mântuirea lumii;
Bucură-te, chemătorul la veşnicie;

Bucură-te, chemătorul la viaţa cea nestricăcioasă;
Bucură-te, învăţătorul celor sfinte;
Bucură-te, învăţătorul cel adevărat;
Bucură-te, al Evangheliei propovăduitor;
Bucură-te, al apostolilor următor;
Bucură-te, Sfinte ierarh Nifone, chipul de jertfă al Bisericii!

Condacul al 6-lea

Râvna ta cea mare pentru sfinţenia Bisericii nu au putut-o suferi cei răi şi vicleni şi de sfaturile tale nu au ascultat şi în păcatele lor au rămas, fără cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Chiar şi domnitorul Radu mai mult la cele lumeşti a ţinut, sfinţenia a batjocorit şi pe tine cu necinste din Mitropolie şi din ţară te-a scos, de au plâns cei credincioşi:
Bucură-te, cel prigonit de cei răi;
Bucură-te, cel nesuferit de păcat;
Bucură-te, smerenie nesuferită de mândrie;
Bucură-te, lupta dintre bine şi rău;
Bucură-te, lupta dintre viaţă şi moarte;
Bucură-te, hotarul dintre lumea de sus şi cea de jos;
Bucură-te, deosebirea duhurilor;
Bucură-te, chipul cel sfânt din mijlocul lumii;
Bucură-te, chipul cel sfânt, cel nelipsit;
Bucură-te, sfinţenia sădită între spini;
Bucură-te, chipul pomului vieţii din lume;
Bucură-te, Sfinte ierarh Nifone, chipul de jertfă al Bisericii!

Condacul al 7-lea

Dar lucrarea ta cea sfântă a rămas, că cele sfinte de credincioşi au fost primite ca o sămânţă de bună roadă, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Bisericile cele rezidite de tine în pomenire veşnică te au, ca pe un părinte ce le-ai născut din nou, din apă şi din duh, spre lauda lui Hristos:
Bucură-te, mitropolitul cel mare al Ţării Româneşti;
Bucură-te, cel între sfinţii noştri părinţi;
Bucură-te, al Bisericii nume de cinste;
Bucură-te, al Bisericii nume de închinat;
Bucură-te, lauda credincioşilor;
Bucură-te, lauda celor iubitori de Hristos;
Bucură-te, lauda celor căutători de sfinţenie;

Bucură-te, îndrăznirea celor smeriţi;
Bucură-te, limanul celor înviforaţi;
Bucură-te, părintele cu dăruirea cea mare;
Bucură-te, părintele cel atotiubitor;
Bucură-te, Sfinte ierarh Nifone, chipul de jertfă al Bisericii!

Condacul al 8-lea

La Constantinopol iarăşi ai fost chemat, dar pentru „asprimea ta de sfinţenie" iarăşi te-au alungat şi în pribegie iarăşi ai pornit, de ai ajuns până la Muntele Athos, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Doritor de odihnă după atâtea suferinţe şi umiliri, ca un „necunoscut" şi ca unul de rând în Mânăstirea Vatoped ai rămas, ştiut doar de Dumnezeu:
Bucură-te, cel ajuns la împlinirea vieţii;
Bucură-te, cel vrednic de odihnă;
Bucură-te, ostenitorul ce-şi ia plata;
Bucură-te, cel ce ai înmulţit talanţii;
Bucură-te, cel încununat;
Bucură-te, cel de acum şi în cinstea cerească;
Bucură-te, cel de acum şi în dregătoria de sus;
Bucură-te, marele slujitor şi la altarul îngeresc;
Bucură-te, cel ce cu Însuşi Hristos liturghiseşti;
Bucură-te, cel unit în trupul veşniciei;
Bucură-te, cel unit şi cu lumea întreagă;
Bucură-te, Sfinte ierarh Nifone, chipul de jertfă al Bisericii!

Condacul al 9-lea

Rodurile duhovniceşti în tine s-au copt şi nu mai puteau fi ascunse şi aşa darul cel dumnezeiesc însuşi te-a descoperit, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Trimis să păzeşti asinii Mânăstirii mult te bucurai, că cele necuvântătoare mai mult ca oamenii te ascultau şi rugăciunea curată nu ţi-o tulburau:
Bucură-te, că de grijile lumeşti te-ai eliberat;
Bucură-te, că datoriile lumii le-ai plătit;
Bucură-te, cel liber de toate ale lumii;
Bucură-te, cel cu Dumnezeu doar unit;
Bucură-te, cel cu Dumnezeu doar în vedere;
Bucură-te, cel cu Însuşi Hristos în vorbire;
Bucură-te, rugăciunea curată şi neîmpiedicată;
Bucură-te, scară la cer de acum înălţată;
Bucură-te, uşa cerească de acum deschisă;

Bucură-te, dezvăluirea celor nevăzute;
Bucură-te, intrarea în cele neajunse;
Bucură-te, Sfinte ierarh Nifone, chipul de jertfă al Bisericii!

Condacul al 10-lea

Ajuns la capătul călătoriei pământeşti, ca un ostenitor ce şi-a terminat lucrarea cu bucurie aşteptai „trecerea în veşnicie”, fără să uiţi însă de cei de jos, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Ca un bun păstor al Bisericii şi din cele cereşti, turma lui Hristos o veghezi şi o păzeşti de lupii cei răpitori şi oile rătăcite dintre spini le aduni:
Bucură-te, marele iubitor al Bisericii;
Bucură-te, iubitorule cel mare al locaşului sfânt;
Bucură-te, că tu însuţi te-ai făcut „locaş sfinţit”;
Bucură-te, că ai ajuns la nestricăciune;
Bucură-te, că ai unit Cerul cu Pământul;
Bucură-te, chipul noului Rai;
Bucură-te, noul Rai cu Pomul vieţii, Hristos;
Bucură-te, Raiul fără şarpele căderii;
Bucură-te, Raiul - Împărăţia lui Dumnezeu;
Bucură-te, Raiul veşniciei;
Bucură-te, împlinirea tainelor dumnezeieşti;
Bucură-te, Sfinte ierarh Nifone, chipul de jertfă al Bisericii!

Condacul al 11-lea

Blestem greu a căzut peste domnitorul Radu cel necredincios, dar urmaşii săi iertare ţi-au cerut şi capul tău cu cinste în ţară l-au adus, şi raclă scumpă ca pentru Sfinte moaşte au făcut, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Ca un părinte bun iertarea ai dat şi cu binecuvântarea ta Biserica Ţării Româneşti iarăşi s-a înfrumuseţat, şi în pomenire de-a pururea te-a înscris:
Bucură-te, arhiereul cel binecuvântat;
Bucură-te, că binecuvântarea ta şi noi o avem;
Bucură-te, taina cea binecuvântătoare;
Bucură-te, biruinţa cea binecuvântată;
Bucură-te, Sfinte Nifone, nume mare;
Bucură-te, Sfinte Nifone, chip de icoană;
Bucură-te, Sfinte Nifone, chip de Biserică;
Bucură-te, temelie a credinţei;
Bucură-te, piatră de altar veşnic;
Bucură-te, zugrăvire neştearsă de sfinţenie;

Bucură-te, omul cel sfânt „peste vremi”;
Bucură-te, Sfinte ierarh Nifone, chipul de jertfă al Bisericii!

Condacul al 12-lea
Sfinte Nifone, ierarhul cel sfânt al Bisericii lui Hristos, şi noi cu cinstire te prăznuim ca pe un părinte iubitor de neam şi pământ românesc, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
Potrivnici răi ai avut, dar şi mulţi fii iubitori duhovniceşti, şi aşa bucuria ta a rămas peste toate, şi ca un părinte de-a pururea rămâi:
Bucură-te, părinte, iubitorule de fii;
Bucură-te, părintele cel duhovnicesc;
Bucură-te, părintele nostru din toate nevoile;
Bucură-te, tămăduitorule de boli;
Bucură-te, îmblânzirea stăpânirilor celor rele;
Bucură-te, alungarea demonilor bântuitori;
Bucură-te, potolirea patimilor ascunse şi ucigaşe;
Bucură-te, al monahilor chip strălucitor;
Bucură-te, al arhiereilor chip prea înalt;
Bucură-te, Sfinte Nifone, cel grabnic ajutător;
Bucură-te, Sfinte Nifone, părintele nostru iubitor;
Bucură-te, Sfinte ierarh Nifone, chipul de jertfă al Bisericii!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, Sfinte mare ierarhe Nifone, cel dimpreună cu marii ierarhi ai Bisericii lui Hristos, primeşte şi puţina noastră cinstire, şi din veşnicie mijloceşte şi pentru noi, cei în multe nevoi, ca să putem cânta: ***Aliluia!***

Se citeşte apoi din nou:

Icosul 1
Ca un nou Ioan Gură de Aur, pe scaunul Patriarhiei Creştinătăţii ai păstorit şi de „răutatea vicleană” fiind apoi prigonit şi alungat, al Bisericii lui Hristos chip de jertfă ai ajuns:
Bucură-te, marele păstor al Constantinopolelui;
Bucură-te, marele păstor al Patriarhiei Creştine;
Bucură-te, cel vrednic de scaunul cel înalt;
Bucură-te, cel de cinste între Patriarhii lumii;
Bucură-te, cel de laudă al slujirii sfinte;
Bucură-te, păstor cu adevărat al oilor lui Hristos;
Bucură-te, jertfa vie de pe altarul lumii;
Bucură-te, jertfirea vie pentru viaţa lumii;
Bucură-te, crucea urcată la Înviere;

Bucură-te, crucea Golgotei Bisericii;
Bucură-te, crucea mereu însângerată;
Bucură-te, Sfinte ierarh Nifone, chipul de jertfă al Bisericii!

(Extras din cartea: Imnografie / Ieromonah Ghelasie Gheorghe. - Bucureşti: Platytera, 2016)

Paraclisul Sfantului ierarh Nifon (11 august)

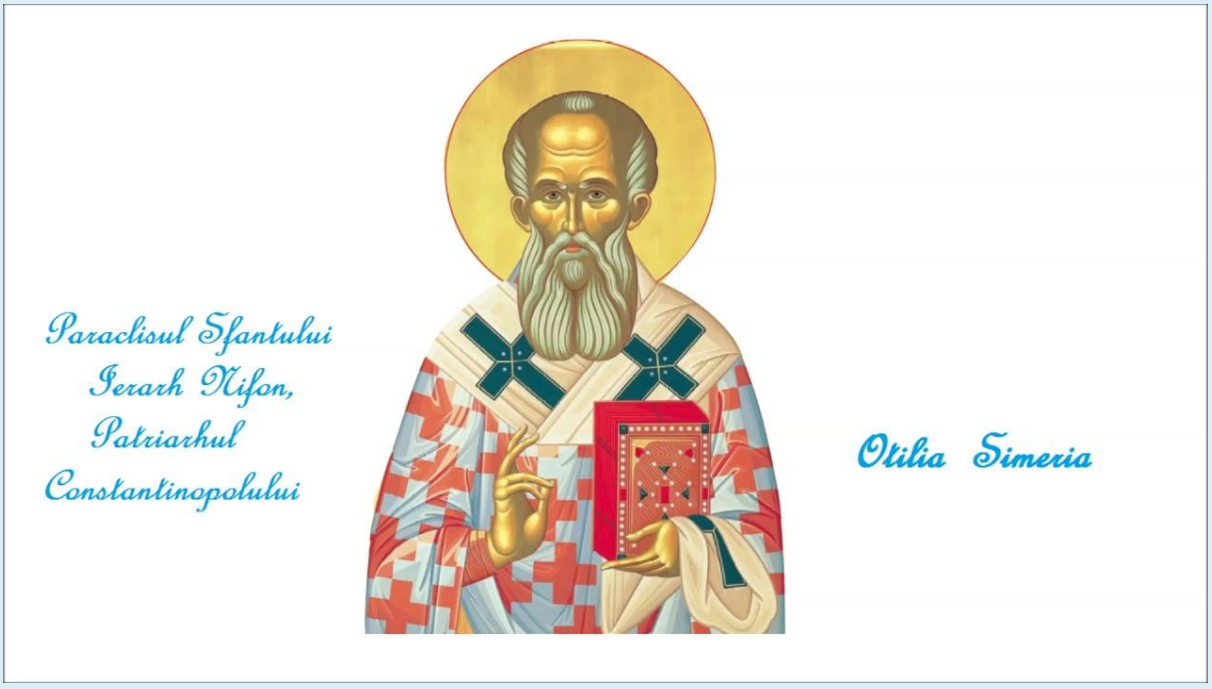

Paraclisul Sfantului ierarh Nifon (11 august) - Otilia Simeria:
https://www.youtube.com/watch?v=l99XGOHX4gk

***

Canonul Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului (pe note):

https://www.slideshare.net/steaemy1/paraclis-sf-nifon/steaemy1/paraclis-sf-nifon

https://www.academia.edu/44001978/Canonul_Sf%C3%A2ntului_ierarh_Nifon_patriarhul_Constantinopolului_pe_note_

https://archive.org/details/paraclis-sf.-nifon

***

Cântarea I

Irmos: Apa trecându-o ca pe uscat şi de răutatea egiptenilor izbăvit, israeliteanul striga: Izbăvitorului şi Dumnezeului nostru să-I cântăm.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

Cu haină de har fiind imbrăcat Sfinte ierarhe luminează-mi sufletul meu gonind de la mine lenevirea ca să slăvesc bunătatea lui Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

Rănit de iubirea lui Dumnezeu din copilărie cu nădejde ai alergat pe calea dreptăţii şi a Crucii povăţuindu-i pe toţi cu blândeţea ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Biserică vie te-ai arătat şi vas al Treimii te-ai făcut în viaţa ta sfinţite părinte drept aceea toţi credincioşii de-a pururi te laudă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Marie mireasă a Tatălui şi Maică a Domnului pe Cuvântul cel într pat din tine fără de sămânţă nu înceta a-L ruga pentru robii tăi.

Cântarea a III-a

Irmos: Doamne cela ce-ai înălţat bolta cea cerească şi ai zidit Biserica Tu întăreşte-mă întru dragostea Ta, marginea doririlor şi credincioşilor întărire Unule de oameni iubitorule.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

Câştigându-te propovăduitor adevărat ai zidit biserica noastră cu iscusinţa ta şi ai învins pe vrăjmaşi prin cuvântarea de Dumnezeu Sfinte cuvioase podoaba ierarhilor.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

Răsărind ca un soare dumnezeiesc peste noi ai ajuns ierarhul cel mare al Ţării Româneşti şi te-ai adus ca un dor trimis de Domnul puterilor ca să luminezi pe poporul cel credincios.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Luminează-mi, părinte sufletul meu cel întinat şi mă curăţeşte degrab de tina dulceţilor cu milosărdia ta ca să te laud pe tine întâistătătorul Bisericii Româ neşti.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Ceea ce pe Cuvântul prin cuvânt L-ai născut mai presus de toată rostirea, o, Maica Domnului înţelepţeşte-mă dar, de Dumnezeu Născătoare prin cuvântul tău să fac voia lui Dumnezeu.

Cântarea a IV-a

Irmos: Auzi t-am Stăpâne taina iconomiei Tale înţeles-am lucrurile Tale şi am slăvit Dumnezeirea Ta.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

Fericite părinte să nu încetezi a te ruga Domnului pentru obştea credincioşilor ca arhiereu al Tării Româneşti.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

Izgonire a dracilor şi tămăduire a toată boala sunt mâna şi sfântul tău cap Nifone, ierarhe al Bisericii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Înţelepte ierarhe aprinde făclia inimii mele cel ce eşti propovăduitor şi luminător al Ţării Româneşti.

Născătoare de Dumnezeu cu adevărat tu eşti mântuirea mea, căci spre tine am nădăjduit să mă izbăveşti din munca iadului.

Cântarea a V-a

Irmos: Luminează ne pe noi cu poruncile tale Doamne şi cu braţul Tău cel înalt pacea Ta dă-ne-o nouă de oameni iubitorule.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

Propovăduind pe Hristos cel după Lege ai biruit pe cei fără lege, mitropolite ca în pace să vieţuim.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

Nifone cel sfânt pe Hristos Îl roagă pururea moştenitor al Împărăţiei Lui să mă arate împreună cu sfinţii lui.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Te-ai numărat cu mulţimea ierarhilor şi stai la tronul Dumnezeirii pe cei ce-ţi cântă ocrotindu-i cu harul Tău.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Dă-mi ajutor Născătoare de Dumnezeu ceea ce eşti cu har dăruită ca să te laud cu credinţă şi dragoste.

Cântarea a VI-a

Irmos: Rugăciune voi vărsa către Domnul şi Lui voi spune scârbele mele că s-a umplut de rele sufletul meu şi viaţa mea de iad s-a apropiat şi ca Iona mă rog din stricăciune Dumnezeule scoate-mă.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

Părinte mitropolite Nifone cel ce eşti luminătorul de taină al ierarhilor roagă-te Domnului ca împreună cu ei să ne izbăvim de negura ispitelor de greşeli şi de toată primejdia.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

Părinte ales ai fost de Dumnezeu spre slujirea Evangheliei Sale, învredniceşte-ne Nifone Sfinte să moştenim bunătăţile veşnice pe noi care îţi cântăm cu credinţă în Sfânta Biserică.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Slăvite arhiereu al lui Hristos care vezi dumnezeiasca lui slavă ai îndrăznire la tronul Stăpânului, pentru aceasta pe Dânsul Îl roagă dar să mântuie sufletul meu de păcate prin milostivirea ta.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Fecioară neispitită de bărbat Ziditorul tuturor şi Cuvântul S-a arătat dintru tine în lume şi dintru neamuri pe tine luându-te palat, din pântecele tău Şi-a făcut negrăit Întrupându- Se.

Cântarea a VII-a

Irmos: Feciori lui Israil strămutaţi din Iudea în Babilon oarecând văpaia au călcat-o cu credinţa Treimii şi-n cuptor au cântat răcorindu-se. Bine eşti cuvântat Dumnezeul părinţilor.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

Străluceşte-mi lumina pocăinţei în sufletul meu întunecat cu multele păcate ierarhe luminate ca să fac voia Domnului şi să păzesc Legea lui slăvindu-te pe tine.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

Din mormântul păcatelor învia şi sufletul meu întunecat de apa cea vie de-a pururi curgătoare spre viaţa cea veşnică dăruindu-mi ierarhe a Duhului arvună.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu lumina credinţei şi a faptelor bune împodobit-ai părinte cuvioase Biserica cea sfântă. Mijloceşte dar pentru noi să primim de la Hristos iertare de păcate.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Prea curată Stăpână ce cântare de laudă eu netrebnicul din buze necurate îţi voi aduce ţie ca pe Fiul tău să-L arăţi prea milostiv şi iertător spre mine păcătosul.

Cântarea a VIII-a

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

Ne cercetează pe noi sfinte părinte cei ce suntem răniţi de vrăjmaşul cu mângâietorul har al Duhului de taină

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

Alină sfinte durerea inimii mele cu puterea cea mângâietoare a sfintelor taine umbrindu-mă pe mine.

Binecuvântăm pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Stea luminoasă te-ai arătat ierarhe în pustiul cumplit al orbirii şi necunoştinţei de Dumnezeu prea bunul.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Altă nădejde nu am afară de tine, Născătoare de Dumnezeu Fecioară, nici altă scăpare din multele primejdii.

Irmos: Împăratul ceresc pe care îl laudă oştile îngereşti lăuda-ţi-L şi prea înăl-ţaţi-L întru toţi veci.

Cântarea a IX-a

Irmos: Fecioară prea curată cei mântuiţi prin tine de Dumnezeu Născătoare te mărturisim cu netrupeştile cete pe tine mărindu-te.

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

O candelă aprinsă de focul iubirii celei cereşti, ierarhe al lui Hristos cu mirul faptelor bune şi eu să mă sfinţesc

Stih: ***Sfinte părinte Nifon roagă-te pentru noi.***

Icoană a iubirii şi vas al nădejdii te-ai arătat ierarhe al lui Hristos împărtăşindu-ne nouă tainele sfinţilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Lumină din lumina cea neînserată şi călăuză a celor ce rătăcesc te-ai cunoscut ierarhe podoaba Olteniei.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Liman de mântuire pe tine ştiindu-te de Dumnezeu Născătoare te chem să scoţi din stricăciune viaţa mea cu milostivirea ta.

Paraclisul Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului

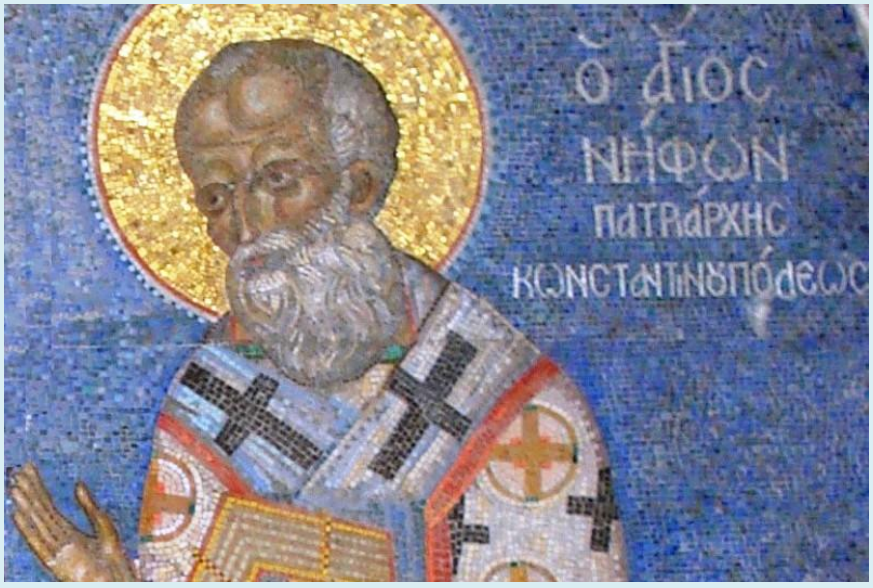

[Preotul: face obişnuitul început, zicând: Binecuvântat este Dumnezeul nostru.]

Citeţul: Amin. Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie!

Rugăciunile începătoare

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Doamne, miluieşte ! (de 12 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Veniţi să ne închinăm la Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la însuşi Hristos Împăratul şi Dumnezeul nostru.

Apoi:

Psalmul 142

1. Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea, întru credincioşia Ta, auzi-mă, întru dreptatea Ta.
2. Să nu intri la judecată cu robul Tău, că nimeni din cei vii nu-i drept înaintea Ta.
3. Vrăjmaşul prigoneşte sufletul meu şi viaţa mea o calcă în picioare; făcutu-m-a să locuiesc în întuneric ca morţii cei din veacuri.
4. Mâhnit e duhul în mine şi inima mea încremenită înlăuntrul meu.
5. Adusu-mi-am aminte de zilele cele de demult; cugetat-am la toate lucrurile Tale, la faptele mâinilor Tale m-am gândit.
6. Întins-am către Tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ însetoşat.
7. Degrab auzi-mă, Doamne, că a slăbit duhul meu. Nu-ţi întoarce faţa Ta de la mine, ca să nu mă asemăn celor ce se coboară în mormânt.
8. Fă să aud dimineaţa mila Ta, că la Tine îmi este nădejdea. Arată-mi calea pe care voi merge, că la Tine am ridicat sufletul meu.
9. Scapă-mă de vrăjmaşii mei, că la Tine alerg, Doamne.
10. Învaţă-mă să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu. Duhul Tău cel bun să mă povăţuiască la pământul dreptăţii.
11. Pentru numele Tău, Doamne, dăruieşte-mi viaţă. Întru dreptatea Ta scoate din necaz sufletul meu.

12. Fă bunătate de stârpeşte pe vrăjmaşii mei şi pierde pe toţi cei ce necăjesc sufletul meu, că eu sunt robul Tău.

Dumnezeu este Domnul şi S-a arătat nouă. Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului. (de 3 ori), *apoi:*

Troparul: Cu faptele dreptei credinţe strălucind toată Biserica ai luminat, însoţindu-te cu smerenia cea dătătoare de înălţare, tu, cinstea cea mărită a celor două sfinte locaşuri, podoaba şi înfrumuseţarea patriarhilor, mărite Nifon. Iar acum umple de dumnezeieşti daruri pe cei ce cu credinţă te măresc pe tine.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Nu vom tăcea nicicând, de Dumnezeu Născătoare, a spune pururea puterea ta noi, nevrednicii, că de nu ai fi stat tu înainte rugându-te, cine ne-ar fi scăpat pe noi de atâtea primejdii, sau cine ne-ar fi păzit pe noi până acum slobozi ? Noi de la tine, Stăpână, nu ne vom depărta, că tu mântuieşti pe robii tăi pururea din toate nevoile.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.

16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canonul Sfântului ierarh Nifon

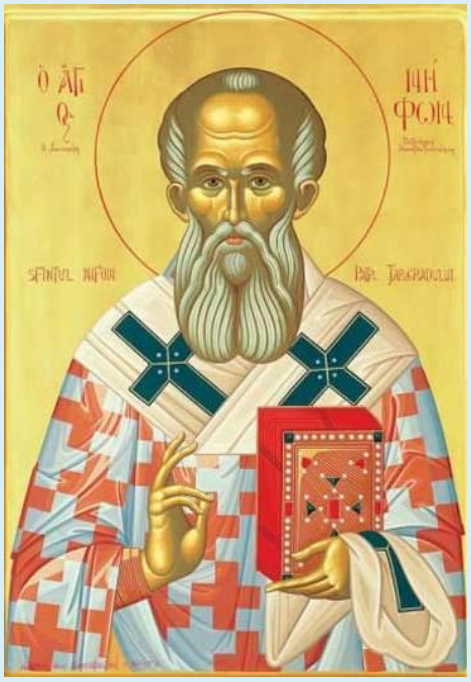

Cântarea I

Irmos: Apa trecându-o ca pe uscat şi de răutatea egiptenilor izbăvit, israeliteanul striga: Izbăvitorului şi Dumnezeului nostru să-I cântăm.

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Veniţi să împodobim cu cântări de laudă pe cel ce este slava Ierarhilor şi cartea cea pecetluită de Cuvântul a înţelepciunii îngereşti, veniţi să ne într-armăm cu smerita cugetare şi să mărim pe cel ce s-a făcut izvor al gândurilor dumnezeieşti, pe marele ierarh al Domnului, fericitul Nifon, lumina Patriarhilor, pe cel ce pământul Ţării Româneşti a sfinţit cu rugăciunile sale şi a luminat cartea istoriei cu nevoinţele sale.

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Icoană te-ai făcut monahilor prin vieţuirea ta cea mai presus de minte omenească, pentru că muntele inimii l-ai arătat Tabor înţelegător pe care s-a odihnit slava lui Hristos, pe când ţi se putea, ca să luminezi pe cei ce urcau muntele pătimirii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pe cărarea dogmelor dumnezeieşti ai călătorit, defăimând toate rânduielile omeneşti cele împotriva lui Hristos, şi pe poporul însetat de mântuire ai călăuzit la Izvorul vieţii, cu picăturile milostivirii căruia umbreşte-ne pe noi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Toată ceata îngerească te măreşte pe tine, căci cu adevărat ai minunat toate cu strălucirea neprihănirii tale şi pe toţi îi acoperi de toată răutatea potrivnicilor.

Cântarea a III-a

Irmos: Tu eşti tăria celor ce aleargă la Tine, Doamne, Tu eşti lumina celor întunecaţi; şi pe Tine Te laudă duhul meu.

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Din pruncie ai fost hrănit cu dreapta credinţă mai mult decât cu hrana cea stricăcioasă şi ai crescut în Hristos duhovniceşte, făcându-te stâlp de nădejde multor suflete.

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Toată învăţătura cea duhovnicească ai pătruns-o cu minte înţeleaptă şi pe cărările monahismului ai alergat, voind a arăta şi cu fapta cele pe care Cuvântul ţi le aşezase în cartea inimii.

Stih: ***Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.***

Ucenic al marelui povăţuitor Antonie te-ai făcut, îndreptându-te pe calea ascultării către Împăratul cel veşnic, pe care roagă-L să asculte şi rugăciunile noastre cele cu umilinţă.

Stih: ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.***

Toată suflarea ţie îţi aduce laudă ca Maicii lui Dumnezeu, pe care îl roagă să întărească sufletele noastre pe piatra credinţei.

Apoi aceste **stihiri**:

Cu sabia rugăciunii ai tăiat toate săltările patimilor şi cu legătura smeritei cugetări te-ai încins, ca un ostaş desăvârşit al lui Hristos, pe care roagă-L să izbăvească din primejdii sufletele noastre.

Maica Luminii, dăruieşte-mi acoperământul tău în toată vremea, ca să nu fiu eu biruit de toată răutatea celui rău, care caută să mă despartă de căile Vieţii.

Sedealna, glas 2:

Podobie: Ceea ce eşti rugătoare caldă şi zid nebiruit, izvor de milă şi lumii scăpare, cu deadinsul strigăm către tine, Născătoare de Dumnezeu, Stăpână: Vino degrab şi ne izbăveşte pe noi din nevoi, ceea ce eşti singură grabnic folositoare.

Muntele Athos te-a primit ca pe o comoară a înţelepciunii, nevoindu-te tu cu osârdie să afli mărgăritarele gândurilor dumnezeieşti în adâncurile cele nepătrunse ale inimii cu undiţa rugăciunii, cu care scoate din râul minţii noastre cugetele cele rele şi ne luminează cu gândurile cele bune.

Cântarea a IV-a

Irmos: Sfatul cel neurmat şi dumnezeiesc al întrupării Tale celei de sus, celei din Fecioară, proorocul Avacum socotindu-l a strigat: Slavă puterii Tale, Doamne!.

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Dorul sihăstriei te-a purtat pe culmile sfinţeniei, pe care ajungând după stăruitoare nevoinţe, te-ai înălţat ca un stâlp de foc al rugăciunii, ce luminezi acum şi sufletele noastre.

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Toată adunarea credincioşilor te întâmpină cu cântări de laudă, căci cu adevărat pe toţi ai sfătuit să nu caute la faţa omului, ci poruncilor Cuvântului să se supună fără cârtire spre mântuirea sufletelor.

Stih: ***Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.***

Cu înţelepciunea cea de sus strălucind, ca un soare te-ai arătat monahilor din muntele Athos şi către Soarele cel veşnic ai alergat, luminându-ţi cerul inimii cu razele dragostei dumnezeieşti.

Stih: ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.***

La ascultarea de Fiul tău pe toţi ai povăţuit, iar acum cu untdelemnul rugăciunilor tale vindecă sufletele noastre rănite de multe păcate grele.

Cântarea a V-a

Irmos: Negura sufletului meu, Mântuitorule, risipeşte-o cu lumina poruncilor Tale şi mă luminează ca un singur Împărat al păcii.

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca un vas ales ai fost pus în scaunul Tesalonicului, ca să reverşi poporului însetat de mântuire apa dumnezeieştilor învăţături, cu care luminează şi sufletele noastre.

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Din multa smerenie nu ai voit a lua cinstea arhierească, dar pentru stăruinţa celor ce te rugau te-ai plecat voii dumnezeieşti şi ca o făclie în sfeşnic ai strălucit cu viaţa ta cea împodobită cu virtuţi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Nu te depărta de cei ce aleargă către tine în rugăciune, ci plineşte cererile noastre cele bune ca unul ce ai aflat îndrăzneală înaintea lui Hristos şi izvorăşti tuturor râuri de minuni.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cu podoaba fecioriei strălucind şi în ceata Maicilor stând cu cuviinţă dumnezeiască, roagă-te pentru cei ce te cinstesc pe tine.

Cântarea a VI-a

Irmos: Rugăciunea mea voi înălţa către Domnul şi Lui voi spune mâhnirile mele; că sufletul meu s-a umplut de răutăţi şi viaţa mea s-a apropiat de iad. Dar ca Iona mă rog: Dumnezeule, din stricăciune scoate-mă.

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Soborul ierarhilor pe tine te cinsteşte ca pe unul ce ai biruit toată pofta trupului şi nu ai dat dormitare ochilor tăi, păzind turma ta de lupii cei înţelegători.

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

În scaunul patriarhal al Constantinopolului ai fost pus şi toată lumea ai luminat cu strălucirea faptelor tale, ca unul ce ai urmat întru totul Cuvântului vieţii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

În cetatea Adrianopol ai fost surghiunit din pricina uneltirilor unor clerici, dar Hristos ţi-a dăruit cununa răbdării în pătimire, făcându-te tuturor pildă de mântuire.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Mulţimile Arhanghelilor pe tine te măresc, ca pe una singură care ai purtat în pântece pe Slava Tatălui, cel ce dăruieşte mântuire neamului omenesc.

Apoi aceste **stihiri**:

Cununa ierarhilor fiind, ai stat ca un stâlp neclintit în faţa prigonirilor vrăjmaşilor şi ai mărturisit pe Împăratul vieţii, pe care roagă-L să învieze sufletele noastre cele omorâte de păcat.

Preacurată, care, prin cuvânt, negrăit ai născut pe Cuvântul în zilele cele mai de apoi, roagă-te Lui, ca una ce ai îndrăznire de Maică.

Condacul: Pomenirea nevoinţelor tale cea strălucită şi de lumină purtătoare, răsărind în chip luminat, veseleşte, părinte, sufletele tuturor celor bine-credincioşi; iar atingerea de sfintele tale moaşte îndulceşte simţirile lor, îndulcindu-le. Pentru aceasta, după cuviinţă te mărim, înţelepte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, părintele nostru.

Prochimenul, glas 4: Cinstită este înaintea Domnului, moartea cuviosului Său.

Stih: Fericit bărbatul cel ce se teme de Domnul...

Evanghelia după Matei

Ev. Matei 11, 27-30

Zis-a Domnul ucenicilor Săi:

27. Toate Mi-au fost date de către Tatăl Meu şi nimeni nu cunoaşte pe Fiul, decât numai Tatăl, nici pe Tatăl nu-L cunoaşte nimeni, decât numai Fiul şi cel căruia va voi Fiul să-i descopere.

28. Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi Eu vă voi odihni pe voi.

29. Luaţi jugul Meu asupra voastră şi învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi găsi odihnă sufletelor voastre.
30. Căci jugul Meu e bun şi povara Mea este uşoară.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. glasul al 2-lea

Pentru rugăciunile ierarhului Tău, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea greşalelor noastre.

Apoi stihira glas 6 (forma glasului 2), **podobie:** "Toată nădejdea mea spre tine o pun, Maica lui Dumnezeu, păzeşte-mă sub acoperământul tău."

Stih: ***Miluieşte-ne, Dumnezeule, după mare mila Ta şi după mulţimea îndurărilor Tale curăţeşte fărădelegile noastre.***

Atingerea de sfintele tale moaşte sfinţeşte gândurile noastre şi ne întăreşte pepiatra credinţei în ceasul grelelor frământări.

[*Diaconul (iar în lipsa lui, preotul) rosteşte rugăciunea: Mântuieşte, Dumnezeule, poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta, cercetează lumea Ta cu milă şi cu îndurări, înalţă fruntea creştinilor ortodocşi şi trimite peste noi milele Tale cele bogate; pentru rugăciunile prea curatei Stăpânei noastre Născătoarei de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Maria; cu puterea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci; cu ocrotirile cinstitelor, cereştilor netrupeşti Puteri; pentru rugăciunile cinstitului, măritului prooroc, Înaintemergătorului şi Botezătorului Ioan; ale Sfinţilor, măriţilor şi întru tot lăudaţilor apostoli; ale tuturor sfinţilor sfinţiţilor ierarhi; ale sfinţilor, măriţilor şi bunilor biruitori mucenici; ale prea cuvioşilor şi de Dumnezeu purtătorilor părinţilor noştri, ale Sfinţilor (N), a căror pomenire o săvârşim, ale Sfântului ierarh Spiridon, ale sfinţilor şi drepţilor dumnezeieşti părinţi Ioachim şi Ana şi pentru ale tuturor sfinţilor; rugămu-ne, Mult-milostive Doamne, auzi-ne pe noi păcătoşii, care ne rugăm Ţie, şi ne miluieşte pe noi.]*

[Strana: Doamne, miluieşte (de 12 ori).]

Cântarea a VII-a

Irmos: Chipului celui de aur neînchinându-se tinerii lui Avraam, s-au lămurit ca aurul în topitoare; că, în cuptorul cel de foc, ca într-o cămară luminată, dănţuiau, cântând: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca o podoabă ai fost pentru locaşul Înaintemergătorului, căci nevoinţa acestuia iubind, te-ai arătat următor cetelor sihaştrilor şi comoară de înţelepciune pentru cei iubitori de mântuire.

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***
Cu multă evlavie te-a cercetat domnitorul Radu Vodă, voind a te aduce în ţară ca povăţuitor al turmei binecredincioase, pe tine, cel ce ca un luceafăr ai strălucit mai înainte în scaunul Constantinopolului.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu înţelepte cuvinte ai povăţuit pe domnitorul Ţării Româneşti a păzi cu străşnicie poruncile lui Hristos, pe care Îl roagă să ne întărească şi pe noi pe calea ascultării de El.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Ca o Mireasă preadorită a Duhului ai purtat în braţe pe Fiul Tatălui, pe care îl roagă să ne poarte pe noi deasupra valurilor păcatelor.

Cântarea a VIII-a

Irmos: În văpaie de foc stau Ţie înainte heruvimii şi serafimii, Doamne, şi toată zidirea cântare frumoasă cântă Ţie: Lăudaţi-L, binecuvântaţi-L şi-L preaînălţaţi întru toţi vecii!

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Păstori vrednici ai rânduit în Ţara Românească, făcându-te pildă celor ce caută să călăuzească turma lui Hristos pe cărările Împărăţiei.

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca unul ce ai nimicit toate cursele vrăjmaşului şi te-ai făcut pildă monahilor, cu săgeţile rugăciunilor tale doboară toate ispitele cele îndreptate asupra noastră.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Proorocia ta s-a împlinit întocmai şi mânia dumnezeiască l-a ajuns pe voievodul neascultător, dar tu ai alergat către nevoinţele cele smerite, încununându-te de la Hristos.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Fiind tu Grădină a binecuvântărilor dumnezeieşti, cu strălucirea sfinţeniei tale luminează şi întunericul inimilor noastre.

Cântarea a IX-a

Irmos: Eva adică, prin păcatul neascultării, blestem înăuntru a adus, iar Tu Fecioară de Dumnezeu Născătoare, prin odrasla purtării în pântece, lumii binecuvântare ai înflorit; pentru aceasta toţi te slăvim.

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu smerenia te-ai acoperit şi Mântuitorului ai slujit în taină, dar strălucirea virtuţilor tale nu ai putut să o ascunzi de ochii omeneşti.

Stih: ***Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Primeşte gândurile noastre smerite culese din grădina inimii şi cu mireasma rugăciunilor tale alungă mirosul cel greu al patimilor noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Fiind tu lauda ierarhilor şi tuturor călăuzitor pe căile Adevărului, nu ne lipsi pe noi de acoperământul rugăciunilor tale, ci pururea ne păzeşte de ispitele celui rău.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Floare a darurilor fiind, cu mireasma milostivirii tale veseleşte sufletele noastre însetate de mântuire.

Apoi : ***Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită şi prea nevinovată şi Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce eşti mai cinstită decât Heruvimii şi mai slăvită fără de asemănare decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.***

Apoi aceste **stihiri**, glas 8:, podobie:"Ceea ce eşti mai cinstită...".

Bucură-te, slava patriarhilor înţelepţiţi de Cuvântul vieţii, cununa monahilor grăitori de cele înalte, poarta mântuirii credincioşilor, cartea cea sfinţită a smereniei, lumina sihaştrilor, cu razele rugăciunilor tale acoperă sufletele noa-stre de tot întunericul patimilor.

Făcându-te oglindă a Duhului, ai închipuit toate înălţimile înţelepciunii, pe toţi îndemnând prin iscusit cuvânt a lepăda cugetarea cea lumească şi a urca pe Taborul rugăciunii.

Cu râurile lacrimilor tale ai stins văpaia patimilor şi pe credincioşi ai îndemnat cu toiagul cuvântului a urma cărările poruncilor dumnezeieşti.

Mulţimile sihaştrilor astăzi s-au adunat într-un gând, ca să laude înălţimea nevoinţelor tale, căci asemenea mucenicilor ai strălucit întru pătimirile cele pentru Adevăr.

Ţara Românească saltă şi se veseleşte, avându-te pe tine comoară de rugăciune prin care bolile se veştejesc, necazurile se surpă şi cei credincioşi află limanul mântuirii.

Cu cinste ai povăţuit poporul binecredincios la izvorul Cuvântului, pe care îl roagă acum să reverse râurile milostivirii sale celor ce te cinstesc pe tine cu credinţă.

Cetele puterilor netrupeşti, cu Botezătorul, cu apostolii lui Hristos, ale Sfântului ierarh Nifon şi cu Născătoarea de Dumnezeu Maria, faceţi rugăciune ca să ne mântuim.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Şi după ecfonis cântăm **Troparul**, glas 4:

Podobie: Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim, când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase Dumnezeul nostru. Pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor creştini, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Cu toiagul înţelepciunii şi cu legătura smeritei cugetări fiind încins, ai alergat ca un ostaş al lui Hristos în pământul mântuirii şi cete de credincioşi ai adus lui Hristos, celui ce te-a arătat ca pe un luceafăr al înţelepciunii pe tăria Bisericii .

Apoi cântăm această **stihiră** glas 2:

Podobie: Când de pe lemn, mort Te-ai pogorât, cel din Arimateea pe Tine, viaţa tuturor, cu smirnă şi cu giulgiu Te-a înfăşurat, Hristoase şi cu dragoste s-a îndemnat a săruta, cu inima şi cu buzele, trupul Tău cel nestricat. Însă fiind cuprins de frică, se bucura strigând către Tine: Slavă smereniei Tale, iubitorule de oameni!

Vreme în care ne închinăm icoanei sfântului: Fiind tu pecete a cuvioşilor, liman sihaştrilor, slavă călugărilor şi înţelepţire patriarhilor, buna dorire a credincioşilor şi nouă tuturor scăpare în primejdii, soleşte Bisericii lui Hristos pace şi izbăvire din cursele multor erezii.

Stăpână, primeşte rugăciunile robilor tăi şi ne izbăveşte pe noi de toată nevoia şi necazul.

Toată nădejdea mea spre tine o pun, Maica lui Dumnezeu, păzeşte-mă sub acoperământul tău.

Sursa:

https://www.facebook.com/1413080078999991/photos/paraclisul-sf%C3%A2ntului-ierarh-nifon-patriarhul-constantinopolului-11-augusttroparu/1565328617108469/

Imnografie

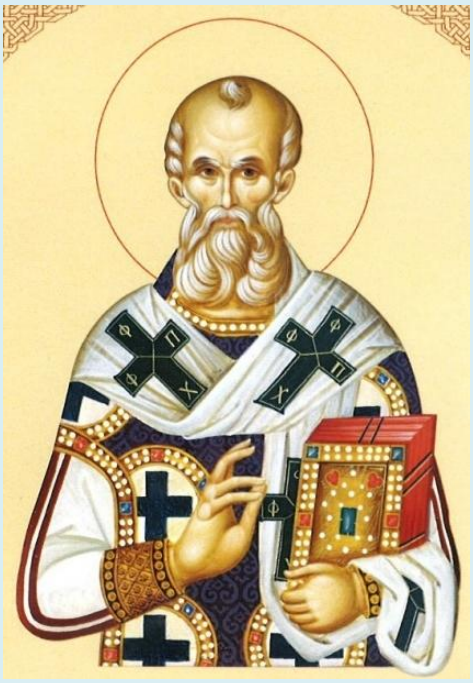

Troparul Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului: Cu faptele dreptei credinţe strălucind toată Biserica ai luminat, însoţindu-te cu smerenia cea dătătoare de înălţare, tu, cinstea cea mărită a celor două sfinte locaşuri, podoaba şi înfrumuseţarea patriarhilor, mărite ierarhe Nifon. Iar acum umple de dumnezeieşti daruri pe cei ce cu credinţă te măresc pe tine.

Condacul Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului: Pomenirea nevoinţelor tale cea strălucită şi de lumină purtătoare, răsărind în chip luminat, veseleşte, părinte, sufletele tuturor celor binecredincioşi; iar atingerea de sfintele tale moaşte îndulceşte simţirile lor, îndulcindu-le. Pentru aceasta, după cuviinţă te mărim, înţelepte ierarhe Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, părintele nostru.

(Video) Troparul Sfântului Ierarh Nifon, Patriarhul Constantinopolului - Interpret: Otilia Simeria:
https://doxologia.ro/tropare/video-sfantul-ierarh-nifon-patriarhul-constantinopolului-tropar

Sinaxar - Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului - 11 august:

https://www.trinitas.tv/sfantul-ierarh-nifon-patriarhul-constantinopolului-11-august/

Viaţa Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului

Acest dumnezeiesc părinte al nostru Nifon era din Moreea. ***El s-a născut din părinţi străluciţi în lume şi de bun neam; dar mai străluciţi şi mai de bun neam cu dreapta credinţă şi cu fapta bună, care se numeau Manoil şi Maria. Din Sfântul Botez el a fost numit Nicolae şi, venind în vârstă, a fost dat la şcoală ca să înveţe Sfintele Scripturi.*** Deci, având din început cugetări bătrâneşti, el nu se îndeletnicea cu jocuri copilăreşti, ca ceilalţi copii, ci, ca albina cea înţeleaptă, mergea la dascăli înţelepţi şi îmbunătăţiţi ca să adune mierea faptei bune, făcându-se ascultător şi următor tuturor învăţăturilor şi pildelor celor bune şi folositoare de suflet. El era încă şi atâta de isteţ la minte, încât în puţină vreme a întrecut la învăţătură pe cei care învăţau împreună cu dânsul. Citea adeseori şi Vieţile Sfinţilor Părinţi şi se veselea sufletul lui, sârguindu-se, după putinţă, să urmeze faptelor lor celor bune. El era şi păzitor minunat al întregii înţelepciuni, pentru că s-a dat cu multă osârdie la înfrânare, mâncând puţină pâine şi bând puţină apă, doar pentru a-şi potoli trebuinţa trupului. Asemenea se nevoia şi la toate celelalte fapte bune.

În zilele acelea a trecut pe la şcoală un ieromonah cu numele Iosif, dascăl desăvârşit şi foarte îmbunătăţit. Bunul Nicolae a petrecut împreună cu dânsul vorbind mult, apoi l-a rugat să-l ia cu el, fără să ştie altcineva, pentru că se temea să nu-l împiedice cumva. Iar Iosif primindu-l cu bucurie, Nicolae s-a dus pe ascuns şi a învăţat de la el filosofia. Şi mergând la Epidauron, au auzit că în părţile acelea sihăstrea un bătrân cu numele Antonie, foarte îmbunătăţit şi următor întru toate lui Antonie cel Mare. Deci s-au dus la dânsul amândoi, ca

să-l întâlnească şi să ia binecuvântare; iar după ce au vorbit din destul cu dânsul şi au auzit dumnezeieştile lui cuvinte, s-au veselit cu sufletul. Apoi Iosif, luând desăvârşita rugăciune a bătrânului, s-a dus, iar Nicolae, aruncându-se la picioarele lui Antonie, l-a rugat cu lacrimi să rămână cu dânsul. Dar Antonie, punându-i înainte ostenelile pustniciei, petrecerea cea aspră, şi mai ales tinereţea vârstei lui, se sârguia să-l oprească pe el de la aceea.

Insă Nicolae, fiind aprins de dumnezeiescul dor, şi mai mult îl ruga şi zicea: ***„Orice îmi vei porunci, părinte, cu bucurie te voi asculta, numai să nu mă lipseşti de însoţirea ta".***

Şi văzând bătrânul osârdia lui cea mare, l-a primit, i-a dat chilie şi i-a pus rânduială cum să se nevoiască. Deci bunul Nicolae s-a dat cu totul la nevoinţele pustniciei, urmând întru toate pe bătrân, pe care, după puţină vreme, l-a rugat să-l îmbrace în chipul monahicesc.

Iar ***dumnezeiescul Antonie*** a zis către dânsul: ***„Fiule, fiindcă voieşti să iei şi chipul monahicesc, să ştii că trebuie să te dai la mai multe nevoinţe şi osteneli pustniceşti, ca să nu te afle vrăjmaşul dormind şi să te rupă, ca un bântuitor şi zavistnic ce este nouă, monahilor; de aceea se cuvine să ne nevoim ca să dobândim veşnica viaţă, prin calea cea strâmtă şi necăjită". Aceasta şi altele multe zicând bătrânul către el, l-a îmbrăcat în chipul monahicesc, punându-i numele Nifon.***

De atunci fericitul Nifon se nevoia mai mult la toate nevoinţele petrecerii monahiceşti. Iar când îi venea lui gând de bogăţie sau aducere aminte de părinţi, pe care vrăjmaşul nu înceta a i le aduce ca să-l biruiască, atunci alerga îndată la bătrân, cădea cu lacrimi la picioarele lui şi se mărturisea. Şi împuternicindu-se de la el şi mângâindu-se, lua rugăciunea şi binecuvântarea bătrânului şi se ducea în chilia sa.

Iar lucrul mâinilor sale era scrierea frumoasă, cu care îşi scotea hrana vieţii sale, pentru că era prea iscusit şi bun scriitor. Fericitul Nifon păzea încă şi acestea: cuvânt deşert n-a vorbit niciodată, nici n-a râs în schit, nici carte bisericească n-a citit fără lacrimi şi nici cuvânt n-a grăit cândva fără binecuvântarea bătrânului său. De aceea s-a făcut desăvârşit în toate rânduielile monahiceşti, dar n-a trecut multă vreme şi de-a pururea pomenitul Antonie a adormit întru Domnul, iar Nifon plângea nemângâiat pierderea duhovnicescului său părinte.

Deci îngropându-l pe el şi stând multă vreme singur întru linişte, a auzit că în cetatea Nardei este un dascăl înţelept şi foarte îmbunătăţit, cu numele Zaharia, care mai înainte cu puţine zile ar fi venit din Sfântul Munte. Şi, dorind să se îndulcească de la dânsul de roadele înţelepciunii şi să înveţe şi rânduielile

Sfântului Munte, s-a dus la el şi, mărturisindu-se, l-a rugat să petreacă împreună cu dânsul. Iar Zaharia, primindu-l pe el, îl învăţa sârguinţa lui cea dorită.

Dar fiindcă în vremea aceea era mare amestecare şi tulburare în biserici, pentru mincinosul sinod ce s-a ţinut în Florenţa de către Ioan Paleologul, pe care răsăritenii nu voiau să-l primească nicidecum, pentru aceasta înţeleptul Zaharia împreună cu sfinţitul Nifon s-au dus la Ascalon, învăţând în biserică pe creştini ca să stea neclintiţi în dreapta credinţă şi în hotărârile Sfinţilor Apostoli şi ale Sinoadelor celor a toată lumea.

Întorcându-se de acolo, s-au dus în cetatea Truiei, iar stăpânitorul Gheorghe, cu numele Skanderbeg, i-a primit cu toată cinstea şi evlavia, căci auzise mai înainte de vestea lor şi, primindu-i cu mare bucurie, i-a ţinut cu dânsul în palat, făcându-l şi părinte duhovnicesc al său pe prea înţeleptul Zaharia.

Într-acea vreme a murit în Constantinopol şi împăratul Ioan Paleologul, iar în locul lui a împărăţit Constantin, fratele său, care, adunând sobor, a propovăduit ca neadevărat sinodul din Florenţa. Deci, trecând puţină vreme, cu judecăţile lui Dumnezeu, turcii au supus Constantinopolul în anul 1453. Şi era mare vifor şi tulburare în toate părţile din vărsările de sânge ale războaielor, iar creştinii fugeau din loc în loc ca să se ascundă. Atunci şi fericiţii aceştia s-au ascuns pentru o vreme într-un munte, până ce au încetat tulburările, apoi s-au dus în cetatea Ahridonului, în care era o mănăstire a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, şi au rămas într-însa împreună cu ceilalţi fraţi. Iar sfinţitul Nifon petrecea sârguindu-se la învăţăturile pe care i le dădea dascălul său, Zaharia.

Însă, în zilele acelea, arhiereul Nicolae al Ahridonului a adormit în Domnul şi, adunându-se episcopii, clericii şi toată mulţimea, au rugat pe sfinţitul Zaharia să primească dregătoria arhieriei, ca unul ce era vestit tuturor pentru faptele bune şi pentru înţelepciunea lui. Iar el făcându-se netrebnic pe sine, zicea că nu este vrednic să ia asupra sa atâta greutate de suflete, care de-abia putea să-şi mântuiască sufletul său. Însă ei nu încetau rugându-l şi îndemnându-l, până ce l-au înduplecat a primi hotărârea lor.

Iar câteva zile după ce a fost hirotonit arhiereu sfinţitul Zaharia, fericitul Nifon a cerut să-i dea binecuvântare să se ducă în Sfântul Munte să se liniştească. Iar arhiereul a zis către dânsul: „Fiule, acum aveam mare trebuinţă să te am împreună cu mine, ca să mă mângâi şi să mă uşurez de greutatea care, fără voia mea, s-a pus pe umerii mei, iar tu acum cauţi să mă laşi? Ştii că în vreme de nevoie sunt trebuincioşi prietenii şi fiii, ca să ajute părinţilor când se primejduiesc. Fiul meu, Nifone, să nu mă lipseşti de vederea ta cea prea fericită!" Când arhiereul zicea acestea cu lacrimi, dumnezeiescului Nifon îi curgeau lacrimile ca pârâul, încât nu putea să-i dea

răspuns. Deci în noaptea aceea au petrecut amândoi priveghind, iar arhiereul, adormind înspre ziuă, a văzut în vis pe sfântul înger, zicându-i: „Să laşi pe Nifon să meargă unde voieşte, că este vas ales al lui Dumnezeu". Şi dimineaţa, făcând rugăciune, a eliberat pe dumnezeiescul Nifon, zicându-i: „O, fiule, du-te unde te va povăţui Domnul, pe Care îl rog eu, nevrednicul, să mă învrednicească să te văd iarăşi în această viaţă de acum, când va voi pronia Lui cea dumnezeiască".

Iar fericitul Nifon, luând împreună călător rugăciunea arhiereului, a alergat la Sfântul Munte ca un vultur înaripat. Şi, mergând la cinstita mănăstire a Vatopedului şi închinându-se sfintelor minuni ale Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a căutat şi a găsit acolo mulţi bărbaţi îmbunătăţiţi, cărora s-a făcut osârdnic râvnitor. Apoi mergând la Careia, a întâlnit pe cel dintâi al Muntelui, pe Daniil, om foarte îmbunătăţit şi cu socoteală. Acela, văzându-l pe el, s-a bucurat foarte mult şi, sărutându-l, a zis: „O, preaînţelepte Nifone, eu m-am înştiinţat de la mulţi despre tine şi m-am rugat lui Dumnezeu să mă învrednicească să te văd mai înainte de moartea mea. Iată că Preabunul Dumnezeu a auzit smerita mea rugăciune; pentru aceea te rugăm să înveţi pe fraţii care s-au adunat cu osârdie pentru tine". Iar Nifon, smeritul cugetător, a zis: ***„Preacuvioşi părinţi, nu sunt vrednic să dau doctorie sănătoşilor şi iscusiţilor doctori, ci mai vârtos eu am trebuinţă de vindecare de la dânşii".*** Atunci dumnezeiescul Daniil i-a zis: *„Părinte, nu se cade să păstrezi dumnezeieştile cuvinte numai pentru tine, ci să le împărtăşeşti şi altora, ca să le aduci folos".*

Deci sfântul, plecându-şi capul şi făcând obişnuita metanie, a început să grăiască preaînţeleptele lui cuvinte, încât toţi se minunau de priceperea cuvintelor lui; căci era atât de dulce în vorbire, încât nimeni nu putea să se despartă de dânsul, iar de dulceaţa cuvintelor lui îşi uitau şi hrana cea trupească.

Şi umblând împrejurul schitului Careii, a găsit mulţi bărbaţi îmbunătăţiţi şi sufletul lui se bucura. Apoi s-a dus şi în sfinţita Mănăstire a Pantocratorului, şi zăbovind destulă vreme, s-a dus şi la peştera care se numeşte Criti, în care locuiau şi vieţuiau cu mare asprime pustnici minunaţi, de care minunându-se pentru covârşitoarea lor răbdare, a rămas împreună cu dânşii, învăţându-se şi trăind din scrierea mâinilor sale.

După acestea a fost chemat de proiestoşii Lavrei celei Mari a Sfântului Atanasie să meargă şi acolo ca să ia folos şi ei din cuvintele lui cele curgătoare cu miere. Iar el, ca să nu se arate neascultător, s-a dus cu bucurie, ca un următor osârdnic al Stăpânului Hristos. Deci, învăţându-i multă vreme, a auzit şi despre sfânta Mănăstire a Înainte-mergătorului, care se numeşte a Dionisiului, că într-însa erau mulţi monahi îmbunătăţiţi care păzeau toate rânduielile petrecerii

monahiceşti, având viaţă de obşte şi toate de obşte, după rânduiala Sfântului Vasile, şi petreceau întocmai ca îngerii. Deci a ieşit din lavră şi a mers acolo. Şi văzând greutatea şi asprimea locului, atât s-a bucurat fericitul, încât i se părea că vede pe dumnezeiescul Înaintemergător petrecând în munţi şi în peşteri, şi mâncând acride şi miere sălbatică. Şi toată noaptea aceea a petrecut-o fără de somn, rugându-l pe cinstitul Înaintemergător să-l învrednicească să rămână în acel loc cinstit. Deci, făcând metanie egumenului, îndată s-a îmbrăcat cu îngerescul şi dumnezeiescul chip al schimniciei. Apoi, fiind rugat de fraţi să ia dregătoria preoţiei, a zis, ca un smerit cugetător, că nu este vrednic. Apoi iarăşi fiind rugat foarte mult, s-a supus şi a fost hirotesit citeţ şi ipodiacon, iar după aceea a fost hirotonit diacon şi preot. Astfel se nevoia mai mult întru nevoinţele cele duhovniceşti, la privegheri, la postiri, la rugăciune şi la dragoste adevărată către toţi.

Şi, ca să zic pe scurt, de trei ori fericitul Nifon era mare luminător, strălucind nu numai în Mănăstirea Dionisiu, ci şi în tot Sfântul Munte, precum a mărturisit un bătrân îmbunătăţit, cu numele Petronie. Acela, petrecând într-o noapte afară din mănăstire împreună cu dumnezeiescul Nifon, s-a sculat la miezul nopţii ca să se roage şi a văzut pe sfântul că stătea drept şi îşi avea ochii şi mâinile înălţate la cer, fiind tot plin de o lumină care se suia până la cer şi strălucea peste tot, încât, din pricina acestei străluciri, Petronie a căzut la pământ ca un mort, iar sfântul l-a ridicat uimit. Şi după ce şi-a venit în fire, a căzut la picioarele lui, iar fericitul Nifon căuta să ascundă de dânsul dumnezeiasca vedenie. Petronie însă s-a dus în taină la egumen şi i-a spus vedenia. Iar acela i-a răspuns: „Părinte Petronie, aceasta arată curăţia cea desăvârşită a bărbatului şi că prin el se vor lumina mulţi. Păzeşte-te însă să nu spui aceasta altcuiva, ca să nu audă şi să se ducă de la noi, fugind de laudă; căci ne vom păgubi de un om ca acesta, pe care Dumnezeu ni l-a dăruit ca scăpare şi întărire în zilele noastre".

În vremea aceea au venit acolo doi cetăţeni tesaloniceni spre închinare la sfinţitele mănăstiri ale Sfântului Munte. Şi aflându-se ei în Mănăstirea Dionisiu, în ziua în care sfântul a slujit Sfânta Liturghie în biserica cea sobornicească, şi auzind învăţătura lui cea purtătoare de miere, s-au minunat, fiindcă şi ei erau învăţaţi. Iar după sfârşit, întâlnindu-se cu sfântul, s-au veselit de vorbele lui cele folositoare de suflet; apoi, întorcându-se în patria lor, au spus toate cele ce auziseră şi văzuseră la dumnezeiescul Nifon.

Iar în zilele acelea a murit Partenie, mitropolitul Tesalonicului, şi adunându-se episcopii şi tot clerul tesalonicenilor, au hotărât cu toţii de obşte ca păstor al lor pe prea înţeleptul Nifon. Deci, trimiţându-se doi episcopi şi clerici, s-au dus în cinstita Mănăstire Dionisiu şi vorbind deosebi cu proiestoşii, i-au rugat ca să îndemne pe sfânt să primească hotărârea lor. Iar aceia, suspinând greu, au zis:

„O, sfinţi arhierei, cine este acela care să dea altora pe dascălul lor? Noi, fiind flămânzi şi însetaţi, cum să dăm mâncarea şi băutura noastră? Până la atâta a ajuns Tesalonicul cel vestit, încât să nu aibă pe cineva vrednic de păstor şi aţi venit la noi, smeriţii, să ne lipsiţi de lumina ochilor noştri, când voi singuri vedeţi în ce locuri prăpăstioase şi greu de umblat locuim, încât ne lipsim şi de cele de nevoie ale trupului? Domnul ne-a trimis nouă mângâietor în necazurile noastre şi noi, ticăloşii, să ne lipsim acum de dânsul? Acest lucru ni se pare foarte greu, căci cu adevărat mare primejdie ne va urma nouă, de ne vom păgubi de un astfel de luminător, apoi şi toţi fraţii cu adevărat vor pătimi supărare nemăsurată". Zicând acestea, proiestoşii s-au dus.

Atunci episcopii şi clericii, văzând că n-au făcut nimic, rugau cu lacrimi fierbinţi pe Dumnezeu şi pe înaintemergătorul Ioan să nu se ducă înapoi deşerţi; iar sfântul, întrebând pe egumen despre dânşii, nu i-a dat nici un răspuns, din pricina mâhnirii lui celei nemărginite pe care o avea. Dar sfântul, fiind luminat de darul Sfântului Duh, a priceput şi i-a zis lui: ***„Nu te mâhni, părinte, că eu voi fi cu voi şi într-acest loc mântuitor de suflete am să-mi dau datoria cea de obşte, după cum am rugat pe dumnezeiescul Ioan Înaintemergătorul, când am venit în mănăstire, şi a ascultat rugăciunea mea".***

Iar egumenul a zis către dânsul: „Facă-ţi-se ţie, iubite, după cum ai cerut de la dumnezeiescul Înaintemergător. Însă îi vezi pe aceia despre care m-ai întrebat? Ei sunt episcopi ai Tesalonicului şi sunt trimişi de tot clerul şi poporul să te ia pe tine ca păstor al lor, şi noi rămânem orfani fără tine! Deci eu, mai ales, nu te voi mai vedea pe tine!" Iar aceasta o zicea fiind luminat de Dumnezeu, căci fericitul Nifon când a venit a doua oară la mănăstire, egumenul era mort şi nu l-a mai văzut pe el, după cum a proorocit. Deci acestea zicându-le, îi curgeau lacrimile ca pârâul.

Şi auzindu-le acestea Nifon, smeritul cugetător, a căzut la pământ în biserică şi, udând pământul cu lacrimi, zicea: ***„Cine sunt eu, puturosul şi păcătosul, să primesc acest fel de jug prea greu asupra grumazului meu cu totul rănit?"*** Atunci fraţii, auzind tânguirea sfântului, au alergat cu toţii la biserică, ca să vadă care era pricina mâhnirii lui; iar egumenul, văzând că s-au adunat toţi fraţii la biserică, le-a spus toate ale episcopului şi clericilor. Şi cum au auzit fraţii acestea, au înconjurat pe sfânt, plângând şi tânguindu-se atât de mult, încât au auzit aceasta episcopii şi clericii, care, venind înăuntru, au dat în mâinile sfântului scrisorile clerului din Tesalonic.

Iar sfântul, plângând, zicea: ***„Eu, sfinţiţi arhierei, fiindcă sunt cu totul rănit de multele mele păcate, am venit în locul acesta ca să mă liniştesc şi să mă sfârşesc; deci cum pot să fug de calea pocăinţei şi să iau asupra mea grija de atâtea suflete, când abia pot să-mi mântuiesc sufletul meu cel păcătos?"***

Episcopii au zis: „Părinte, să nu te arăţi împotrivitor dumnezeieştii hotărâri, că toţi de obşte, cu o socoteală şi un glas, te cer pe tine a fi păstor al lor".

Atunci egumenul, ca luminat de Sfântul Duh, a zis: „Du-te, cinstite părinte, că aşa este voia lui Dumnezeu, ca să înmulţeşti talantul şi să se mântuiască mulţi prin tine! Adu-ţi aminte totdeauna de acest sfinţit locaş, de dragostea noastră şi a fraţilor şi ajută-ne nouă cu desele tale rugăciuni, şi orice vei putea alt lucru trupesc de nevoie spre chiverniseala noastră; iar noi te vom avea pe tine întotdeauna întru pomenirea noastră, ca pe un vieţuitor de obşte şi fiu al sfinţitei noastre mănăstiri. Căci Domnul mi-a poruncit mie în noaptea aceasta să nu-ţi împiedic calea ta!" Acestea zicându-le, a sărutat pe fericitul Nifon, asemenea l-au sărutat pe el şi toţi fraţii cu lacrimi, iar el, pe urmă, a zis: ***„Părinţilor şi fraţii mei, fie voia Domnului precum hotărâţi, însă primejdie mare îmi va urma mie, nevrednicului; de aceea, rugaţi-vă Domnului pentru mine!"***

Deci, luând episcopii pe sfânt, s-au dus bucurându-se şi, mergând ei în Tesalonic, a alergat atâta mulţime de popor ca să-l vadă şi să ia binecuvântare, încât se îndesa care să apuce mai înainte. Iar Duminică l-au hirotonit pe el arhiereu şi păstor al lor. După câteva zile sfântul, văzând pe creştini tulburaţi de cei de un cuget cu latinii - adică cu papistaşii -, şi de noua izvodire a mincinosului sinod din Florenţa, învăţa în fiecare zi dumnezeieştile dogme ale apostolilor şi ale dumnezeieştilor sinoade, lepădând desăvârşit născocirile cele noi şi dovezile cele sofistice ale latinilor, poruncindu-le să păzească credinţa ortodoxă curată. El îi mai mângâia pe dânşii şi pentru neorânduielile şi ispitele agarenilor, care împărăţeau de curând, îndemnându-i să rabde fără de cârtire necazurile şi pedepsele robiei, pentru nădejdea bunătăţilor celor făgăduite, şi să păzească credinţa neclintită.

Iar pe bogaţii cei nemilostivi şi neîndurători îi îndemna cu sfaturi înţelepte să fie milostivi şi să miluiască pe cei săraci, pentru că atâta de milostiv şi iubitor de săraci era, încât de multe ori, noaptea, el însuşi ducea cele de trebuinţă bolnavilor şi neputincioşilor şi cu dulceaţa cuvintelor sale trăgea pe fiecare la dumnezeiasca voie. Încă şi pe mulţi necredincioşi, preaînţeleptul îi aducea la credinţa în Hristos şi în fiecare zi îi întorcea de la rătăcirea lor. De aceea s-a auzit pretutindeni vestea despre el şi mulţi alergau la dânsul. Faima aceasta a ajuns încă şi la biserica cea mare, încât şi arhiereii doreau să se îndulcească de dânsul. Deci, după doi ani a fost chemat de toată adunarea arhiereilor la Constantinopol, pentru oarecare pricini de nevoie ale Bisericii. Şi aceasta s-a făcut cu iconomia lui Dumnezeu, ca să se pună lumina în loc mai înalt şi să lumineze pe toţi de obşte. Deci mergând sfântul la Constantinopol, a fost primit cu toată cinstea de către patriarh, de arhierei şi de tot clerul şi poporul, pentru fapta lui cea bună şi ocârmuirea cea înţeleaptă a turmei sale. Acolo a aflat şi pe dascălul său, Zaharia, şi, sărutându-se unul cu altul, s-au bucurat peste măsură.

Deci s-a împlinit rugăciunea dumnezeiescului Zaharia, care a zis că se vor întâlni iarăşi în viaţa aceasta de acum. Iar după puţine zile, preasfinţitul Zaharia, îmbolnăvindu-se, s-a dus către Domnul, şi sfinţitele lui moaşte le-a îngropat dumnezeiescul Nifon cu cinste şi cu evlavie.

Apoi, după puţină vreme a adormit întru Domnul şi patriarhul Constantinopolului şi, fără întârziere, toţi arhiereii şi clericii au pus, cu stăpânire împărătească, pe prea ***înţeleptul Nifon*** în scaunul cel a toată lumea, deşi el nu-l voia. Apoi, ***având dumnezeiască râvnă în sfântul său suflet, el propovăduia cu mare glas dogmele dumnezeieşti, învăţând în fiecare zi ca un alt apostol, sfătuind, certând cu măsură şi sârguindu-se cu tot felul de chipuri să izgonească pe lupi din turma lui Hristos şi să întărească credinţa ortodoxă.*** Deci, cu dumnezeieştile şi prea înţeleptele lui cuvinte, câştiga şi pe mulţi necredincioşi, care luau în taină dumnezeiescul Botez de la dânsul şi, împuternicindu-se cu rugăciunile lui, se lepădau de patrie şi de neam, fugind departe, ca să nu se primejduiască de păgâni.

Deci Biserica lui Hristos se bucura având un luminător ca acesta, care strălucea în toată lumea; căci în acele vremi nu se găsea un alt ierarh asemenea lui. Dar diavolul, urătorul de bine, n-a suferit să vadă nişte bunătăţi ca acestea şi a pornit pe nişte clerici făcători de sminteală să izgonească pe sfânt departe de la turma lui şi făcând tovărăşii împotriva bunului păstor, au năvălit cu stăpânire împărătească, gonindu-l din patriarhie.

Iar dumnezeiescul Nifon, neştiind pentru care pricină se izgoneşte cu atâta mânie fără de socoteală, nu se dumirea şi se mâhnea, nu pentru că a fost scos din scaun, ci pentru lipsirea mântuirii creştinilor, cunoscând că toate cele pornite asupra sa sunt de la vicleanul diavol. Pentru aceea s-a rugat Domnului să ierte păcatul făcătorilor de sminteală şi să le dea gând bun, ca să se pocăiască; iar el s-a dus pe calea lui, bucurându-se că s-a izbăvit de griji şi că are să se îndulcească de liniştea cea dorită lui. ***Deci mergând la Sozopoli, se liniştea într-o mănăstire a Sfântului Ioan Înaintemergătorul, pe care îl iubea din tot sufletul. Şi petrecând el o viaţă prea minunată, vestea despre el a străbătut în toate părţile acelea, iar creştinii alergau să-l vadă şi să audă învăţătura lui cea folositoare de suflet.***

Şi petrecând fericitul în mănăstire doi ani întregi, a fost chemat iarăşi în Constantinopol şi suit a doua oară pe scaunul patriarhal a toată lumea. Şi a strălucit iarăşi lumina în sfeşnic; şi s-a luminat toată lumea cu desele lui învăţături. Dar diavolul, nesuferind iarăşi venirea sfântului, a măiestrit împotriva lui un alt meşteşug ca să-l gonească.

Într-o zi, pe când se întorcea în patriarhie de la o biserică unde slujise, s-a întâmplat că a întâmpinat fără de veste pe cale pe împărat şi, dându-se la o parte, i-a urat de bine după cuviinţă. Iar fudulul împărat, vrând cinste întocmai ca lui Dumnezeu, a ocărât pe sfânt că nu ştie să cinstească cum se cade pe împăraţi. Iar smeritul cugetător Nifon, negrăind nimic, s-a dus, zicând în sine: „Diavole, al tău este acest meşteşug viclean". Deci, ducându-se împăratul la palat, a izgonit pe sfânt în Adrianopol, poruncind ca acolo să-l păzească ostaşii. Iar aceia care l-au dus pe el, i-au făcut multe rele pe drum, dar Dumnezeu l-a păzit nevătămat. Şi acolo l-au lăsat să locuiască într-o biserică a Sfântului Ştefan, cu mare pază. Iar sfântul mulţumind lui Dumnezeu că i s-a dat spre mângâiere biserica întâiului mucenic, se bucura şi slăvea pe Domnul, căruia i s-a dat cu tot sufletul, fără să mai nădăjduiască la vreun ajutor omenesc.

Iar de vreme ce străbătuse vestea despre Sfântul Nifon şi în Valahia, domnul de atunci, cu numele Radu, a vrut să-l vadă pe sfânt. Deci, mergând în cetatea împărătească să plătească dajdiile, a trecut pe la Adrianopol şi, făcând în tot chipul, a luat voie de la oamenii împărăteşti şi a mers de s-a întâlnit cu sfântul; şi, plecându-şi capul, i s-a închinat cu mare evlavie. Apoi, sărutându-i cu dorinţă nemăsurată sfânta lui dreaptă, a zis: *„Eu, stăpâne sfinte, de mult doream să mă învrednicesc să văd prea fericita ta faţă şi să iau rugăciunea şi binecuvântarea ta. Slăvit să fie Dumnezeu că m-am învrednicit azi şi am dobândit ce doream, dar mă mâhnesc de ispitele ce le pătimeşti".*

Sfântul a răspuns: „Prea strălucite domn, prin multe necazuri se cuvine nouă să intrăm în Împărăţia Cerurilor, zice Domnul. Iar dumnezeiescul Pavel scrie: Nu sunt vrednice pătimirile vremii de acum, faţă de slava ce va să se descopere. Deci se cade să suferim primejdiile vieţii acesteia cu bucurie, precum se bucurau şi dumnezeieştii Apostoli când erau bătuţi de iudei, pentru că au fost necinstiţi pentru numele Domnului, după cum istoriseşte dumnezeiescul Luca în Faptele Apostolilor. Şi fericitul Pavel scrie în epistolele sale: Acum mă bucur întru pătimirile mele. Deci de trei ori fericiţii se bucurau în necazuri, suferindu-le cu mulţumire, pentru că aşteptau fericita nădejde; dar noi suntem puţini la suflet şi ce putem să suferim?"

Auzind domnul acestea, s-a umilit şi i-a zis: *„Mă rog arhieriei tale să vii în Valahia să ne înveţi pe noi, că suntem cu totul lipsiţi de învăţătura duhovnicească şi de păstor învăţător. Acolo te voi odihni şi toţi te vor primi cu bucurie. Numai dă-mi cuvântul tău, ca să mijlocesc la păgâni să ne dea voie".*

Şi primind sfântul aceasta, Radu a mijlocit şi l-a luat cu sine în Valahia şi toţi l-au primit ca pe un apostol al Domnului.

Domnitorul i-a zis: *„Părinte, de astăzi te avem povăţuitorul şi păstorul nostru, ca să ne înveţi pe noi calea mântuirii şi să ai stăpânire asupra lucrurilor bisericeşti şi orice vei porunci, să se facă".*

Iar dumnezeiescul Nifon a zis către el: ***„îţi laud socoteala ta cea bună, dar să dea Dumnezeu s-o ai până la sfârşit. Însă mă rog, orice voi face spre îndreptarea voastră, să o primiţi cu mulţumire şi chiar tu de vei greşi, să primeşti duhovnicescul meu sfat; căci atunci când poporul cel de obşte va vedea pe domnul ţării că primeşte îndreptare de pocăinţă, atunci şi ei cu înlesnire se îndreaptă; iar dimpotrivă, când domnul ţării va călca legea şi va defăima sfintele canoane, atunci se face mare cădere tuturor, pentru că oamenii se pleacă lesne spre cel rău".***

Iar domnul a zis către el: *„Părinte, orice vei face pentru folosul sufletelor noastre, vom primi cu bucurie".*

Atunci preaînţeleptul Nifon a poruncit să se facă sinod local, unde să se adune toţi preoţii Bisericii, egumenii mănăstirilor, boierii divanului şi domnul. Deci, fiind toţi adunaţi, fericitul a început să le propovăduiască dumnezeieştile cuvinte şi să-i îndemne la obiceiurile cele bune, cu dovezi din insuflatele de Dumnezeu Scripturi şi de la părinţii dumnezeieşti, ca să-i taie de la fiecare obicei rău. Deci toţi au primit învăţătura lui cea curgătoare de miere şi, plecându-se dumnezeieştilor lui cuvinte, se sârguiau să-şi îndrepteze toate rânduielile şi obiceiurile lor.

Sfântul a hirotonit şi doi episcopi şi, dându-le rânduitele episcopii Râmnic şi Buzău, le-a poruncit să se îngrijească de turma lui Hristos, că au să dea seamă pentru dânşii la înfricoşatul Judecător. Apoi, întorcându-se către domnul ţării, a zis în auzul tuturor: ***„Fiule Radu, şi tu, care ai stăpânirea în mâinile tale, se cade să sfătuieşti pe toţi supuşii tăi, să pedepseşti pe cei fără rânduială şi să nu cauţi în faţă nici la mare, nici la mic; ci să faci judecată dreaptă, că judecata este a lui Dumnezeu, după cum zice dumnezeiasca Scriptură".***

Învăţându-le sfântul toate acestea cu multă smerenie, a slobozit sinodul, ţinând destulă vreme pe preoţii şi pe monahii care erau din locuri îndepărtate, până să-i îndrepteze. Deci toţi slăveau pe Dumnezeu că le-a trimis un luminător ca acesta, care i-a povăţuit la calea adevărului, şi-l numeau pe el nou Gură de Aur. Iar el slujea dumnezeiasca Liturghie în fiecare Duminică şi praznic, ca toţi să vină la biserică şi să audă învăţătura lui. Şi se sârguia minunatul în tot chipul să-i scoată pe ei din obiceiul cel rău al beţiei, căci mai toţi erau aplecaţi cu covârşire la acea patimă, din care se nasc toate păcatele cele de moarte şi mai ales necurata desfrânare, la care erau dedaţi cei mai mulţi. Pentru aceea se silea preaînţeleptul să stingă văpaia beţiei şi cu învăţătura lui cea cu osteneală întorcea la pocăinţă

mulţime multă, care se îndrepta. Dar diavolul, urătorul de bine, ce a lucrat iarăşi împotriva sfântului, ca să împiedice dumnezeiasca lui propovăduire?

Un boier mare din Moldova, fiind cu rău obicei şi făcând multe rele, a fugit din patria sa, ca să scape de stăpânirea domnească, lăsându-şi casa, femeia şi copiii şi a venit în Valahia. Şi împrietenindu-se foarte cu Radu, domnul ţării, a voit să locuiască acolo şi să ia altă femeie. Pentru aceea domnul, deşi ştia că moldoveanul avea femeie la locul său, a trecut cu vederea şi legile părinţilor şi canoanele, şi i-a dat de soţie chiar pe sora sa, afară de lege. Iar femeia lui cea după lege, auzind acel lucru, a scris o scrisoare Sfântului Nifon, plângându-se şi arătându-i că acela este însurat şi are copii. Şi luând sfântul scrisoarea, a chemat pe moldovean şi i-a vorbit cu blândeţe şi cu smerenie cele cuviincioase, ca să lase pe femeia aceea afară de lege şi să se ducă la femeia lui cea după lege. Dar acela, fiind cu rău obicei şi nepocăit, a plecat de la sfânt cu multe înfricoşări. Şi ducându-se el la domnul ţării, l-a pornit spre mânie asupra sfântului, căutând să-l izgonească din Valahia.

Iar dumnezeiescul Nifon, netemându-se nicidecum de înfricoşări, s-a dus în palatul domnului şi a dat întâi scrisoarea pe care i-o trimisese femeia lui după lege; apoi, deschizând dumnezeiasca lege, l-a rugat să nu defaime hotărârea dumnezeiască şi dumnezeieştile canoane ale Bisericii. Dar Radu, lepădând făţărnicia evlaviei cea mai dinainte, şi-a sălbăticit năravul asupra sfântului şi i-a zis: *„Stăpâne, nu se cade să arăţi atâta asprime către noi, ci să ai ruşine şi frică de stăpânitori. Eu voiam şi mai înainte să-ţi zic că, îndată ce te-am adus aici, ai călcat şi ai defăimat toate predaniile şi rânduielile noastre şi ai schimbat toate lucrurile după socoteala ta. Pentru aceea, de astăzi înainte nu mai voim nici învăţătura ta, nici predaniile şi rânduielile tale, că noi suntem oameni ai lumii şi nu putem să urmăm după socoteala ta".*

Sfântul, auzind aceste cuvinte fără de nădejde, i-a zis: „Prea-strălucite domn, oare acestea nădăjduiam să-mi zici? Oare n-ai venit strălucirea ta cu boierii tăi de două şi de trei ori şi m-ai rugat să vin aici, pentru folosul sufletelor voastre? Arată-mi, preaînălţate, ce predanie şi rânduială rea v-am dat vouă şi am defăimat pe ale voastre? Vai mie! Acum văd arătat că are să vină mare urgie asupra voastră şi mă mâhnesc pentru sufletele voastre. Iar despre mine nu mă îngrijesc nicidecum, că nădejdea mea este la Acela pe Care L-am iubit şi-L iubesc din tinereţile mele şi pentru a Cărui dragoste am mare bucurie să-mi vărs şi sângele, dacă va cere trebuinţa. Domnule Radu, să ştii că toată puterea mea este legea Bisericii, pentru care Domnul meu Şi-a vărsat preasfântul Său Sânge, ca s-o curăţească de tot păcatul şi s-o sfinţească. Ea va fi curată şi sfântă cu lucrarea dumnezeieştilor porunci, pe care doresc să le păzesc până la sfârşitul vieţii mele".

Zicând acestea, a ieşit din palat şi, ducându-se în biserică, a poruncit celor cu bună rânduială să adune poporul. Şi învăţându-i pe ei din destul, s-a îmbrăcat în veşmintele arhiereşti şi a afurisit pe moldoveanul cel fără de lege şi pe cei care îl ajutau la a lui fărădelege, depărtându-l de la Biserică împreună cu prea desfrânata, ca pe nişte călcători de lege. Apoi, sfătuind mult poporul, a spus mai înainte câte au să se întâmple Valahiei şi că domnul Radu şi moldoveanul au să primească rea moarte şi au să se sfârşească întru fărădelegea lor. După aceea a pus veşmintele arhiereşti pe Sfânta Masă, a sărutat sfintele icoane şi s-a dus.

Auzind acestea, domnul Radu a dat poruncă la toţi cetăţenii să nu-l mai numească arhiereu, nici să-i mai dea vreo cinste şi căutare. Şi dacă se va auzi că cineva i-a dat pâine sau altceva, sau l-a primit în casa sa, aceluia să-i piardă viaţa şi lucrurile să-i rămână domniei. ***Pentru aceea, sfântul a dat loc mâniei şi s-a dus într-o margine de sat, într-o casă mică, având toată nădejdea în Dumnezeu, Care, ca un mult-milostiv, i-a trimis cele de trebuinţă, precum de demult a trimis proorocului Ilie hrană prin corbi şi lui Daniil prin Avacum; pentru că un fecior de boier din neamul Basarabilor, cu numele de Neagoe, fiu duhovnicesc al sfântului, văzându-l în atâta strâmtorare, se mâhnea foarte şi îi ducea toate cele trebuincioase pe ascuns, căci se temea de mânia domnului.***

Iar Radu, gândindu-se la blestemul sfântului şi temându-se să nu vină asupră-i fără veste vreo urgie de la Dumnezeu - pentru că, deşi avea necaz pe sfântul, îl cunoştea că este drept în toate şi cinstitor de Dumnezeu - a făcut chip şi a adus pe sfântul cu cinste în palatul său, socotind ca, prin momeli, să ia iertare. Deci i-a zis: *„Prea dumnezeiescule şi preaînţelepte părinte, iartă-ne nouă toate câte ţi-am greşit ca nişte oameni şi să ai şi preasfinţia ta iertare de la noi pentru cele ce ai zis şi ai făcut împotriva noastră; deci te rugăm să nu mai ai vreo supărare asupra noastră, iar noi să te îngrijim cu bani şi haine câte îţi vor trebui, şi să te trimitem cu multă cinste unde vei voi să te duci; şi, acolo unde te vei sălăşlui, să-ţi trimitem toate cele trebuincioase. Cât despre soţia moldoveanului să nu ai grijă, că el a luat iertare de la tot soborul arhiereilor care sunt în Constantinopol şi să dai iertare şi preasfinţia ta, cum se cade".*

Iar dumnezeiescul Nifon, suspinând din adâncul inimii, a zis către el, ca unui om de rând: ***„Radule, Radule, nu voiesc pentru trebuinţa mea banii tăi, nici hainele tale nu-mi trebuiesc pentru acoperirea mea, nici vreo cinste nu cer de la tine, să mă ferească Dumnezeu! Adu-ţi aminte câte ai făcut să mă aduci pe mine în Valahia, ca să vă învăţ pe voi cuvântul lui Dumnezeu; şi de v-am făcut vreo fărădelege, mărturiseşte. Eu am fost rânduit de Domnul meu ca să cert pe cei fără de lege, şi la această fărădelege nu voi să fiu eu părtaş, pentru că nici o lege nu mă lasă. Singur tu m-ai adus pe mine şi iarăşi tu singur mă goneşti! Deci eu mă voi duce unde mă va îndrepta Domnul, însă voi veţi muri***

întru fărădelege. Multe necazuri şi dureri şi nenumărate rele au să vină pe capul vostru şi atunci mă veţi căuta, dar nu mă veţi găsi".

Zicând sfântul acestea cu multă îndrăzneală, s-a dus de acolo şi, aflând pe Neagoe, fiul său duhovnicesc, i-a spus lui la o parte: ***„Văd, fiul meu, că mare urgie are să vină peste locul acesta şi ai să te primejduieşti şi tu cu tot neamul tău; dar Preaînduratul Dumnezeu te va păzi de tot răul, de vei păzi poruncile pe care ţi le-am dat ţie. Şi nu numai că te vei izbăvi de orice primejdie, ci te vei sui la mare cinste şi se va vesti numele tău în toate părţile; dar să-ţi aduci aminte şi de mine, părintele tău duhovnicesc, şi eu, de voi avea îndrăzneală către iubitorul de oameni Dumnezeu, Îl voi ruga pe Dânsul pentru tine".*** Apoi l-a binecuvântat şi l-a sărutat, iar Neagoe plângea şi se tânguia de lipsa unui părinte ca acesta.

După aceasta, Sfântul Nifon luând pe Macarie şi pe Ioasaf, ucenicii săi, s-a dus în Macedonia şi de acolo în Petolia, învăţând şi întărind pe creştini. Apoi s-a dus iarăşi în Sfântul Munte, la sfinţita mănăstire a Vatopedului, unde părinţii de acolo l-au primit cu toată evlavia şi bucuria, slăvind pe Dumnezeu că i-a învrednicit a dobândi un luminător şi un dascăl ca acesta. Iar pustnicii muntelui, auzind de venirea lui, alergau în fiecare zi la el, ca să ia binecuvântare şi să asculte învăţăturile lui cele folositoare de suflet.

Iar Macarie, ucenicul lui, fiind râvnitor al faptelor bune ale sfântului întru toate şi nevoindu-se cu multe nevoinţe ale pustniciei, s-a suit la vârful dumnezeieştii iubiri şi ardea inima lui să-şi săvârşească viaţa prin moarte mucenicească, pentru care şi-a arătat dorinţa sa sfântului. Şi cunoscând sfântul că dorinţa ucenicului este după dumnezeiasca voie, i-a zis: ***„Mergi, fiule, în calea mărturisirii, că, după dorinţa ta, te vei învrednici să iei cununa muceniciei şi să te bucuri veşnic împreună cu mucenicii şi cu cuvioşii".*** După aceea, pecetluindu-l pe el cu semnul făcătoarei de viaţă cruci, l-a binecuvântat. Şi, după proorocia sfântului, aşa s-a şi întâmplat; pentru că acel cu adevărat fericit, mergând în Tesalonic, a propovăduit pe Hristos, îmbărbătându-se împotriva otomanilor. Deci a fost pedepsit de dânşii fără de milă, iar pe urmă i s-a tăiat sfântul lui cap, luând astfel cununa muceniciei.

Iar dumnezeiescului Nifon i s-au descoperit acestea de la Sfântul Duh şi a zis către Ioasaf, celălalt ucenic al lui: ***„Să ştii, fiule, că astăzi s-a săvârşit prin mucenicie fratele tău, Macarie, şi merge să se bucure în ceruri".***

După aceasta, luând pe Ioasaf, a plecat pe ascuns din Mănăstirea Vatopedului, neştiind nimeni, şi a mers necunoscut la Mănăstirea Dionisiu, în care era - după cum se ştie -, acest fel de obicei, hotărât de către ctitorul mănăstirii, ca oricine va merge în mănăstire pentru a se face monah, dacă va fi primit, întâi să se facă argat la catâri, ca să aducă lemne şi să facă orice altă

slujbă proastă, atâta vreme cât ar fi fost rânduit de întâistătător, şi apoi să-l ia în mănăstire şi să-l facă monah. Iar de era monah de mai înainte, îl socoteau în rând cu fraţii mănăstirii. Deci mergând şi Sfântul Nifon necunoscut în mănăstire, ca un simplu monah, şi după obicei fiind întrebat de cel mai mare, a pus metanie şi slujea catârilor ca argat. Şi câtă vreme a rămas necunoscut, au venit oameni trimişi de la biserica cea mare din Constantinopol ca să-l caute şi să-l pună iarăşi în scaunul cel a toată lumea, cu hotărâre împărătească. Dar, fiindcă n-au putut să-l afle, s-au întors înapoi.

Iar într-una din zile, Sfântul Nifon a fost rânduit să fie de strajă într-un loc înalt în dreptul mănăstirii, ca să păzească împotriva tâlharilor ce veneau în vremea aceea fără de veste la Sfântul Munte, robind pe mulţi şi răpind tot ce apucau. Deci, ***la miezul nopţii, pe când sfântul stătea la rugăciune acolo unde străjuia, nişte monahi îmbunătăţiţi, care privegheau împrejurul locului aceluia, au văzut o văpaie de foc care se suia de la pământ până la cer.*** Iar un frate care era împreună cu sfântul de strajă, deşteptându-se în ceasul acela, a văzut pe sfânt că era tot înfocat şi, tremurând, s-a tras de la locul lui şi a mers la mănăstire, povestind tuturor vederea cea înfricoşătoare pe care a văzut-o. Asemenea au spus şi ceilalţi monahi şi i-au încredinţat pe preoţi. Deci, adunându-se cu toţii în biserică, se rugau lui Dumnezeu să le arate cine este acest om, la care se arată astfel de semn. Iar Domnul a ascultat rugăciunea lor şi a arătat în acest fel:

Egumenul mănăstirii a văzut în vedenia sa că era în biserică şi acolo i s-a arătat dumnezeiescul Înaintemergător şi i-a zis: „Adună toată frăţimea şi ieşiţi în întâmpinarea patriarhului Nifon, că îi ajunge atâta smerenie ce a arătat-o şi s-a făcut argat, ca să nu vă păgubiţi mai mult". Deci, deşteptându-se egumenul, a rămas uimit. Iar după câtăva vreme, venindu-şi în fire, a bătut toaca şi, adunându-se toţi fraţii, le-a povestit şi lor vedenia pe care a văzut-o, şi atunci au aflat ei că acel monah necunoscut era patriarhul Nifon. Iar când fericitul venea ca un argat, au ieşit cu toţii în dreptul gropniţei, cu făclii şi cu tămâieri şi l-au întâmpinat cu mare cinste. Atunci, îndată ce i-a văzut minunatul, s-a aruncat la pământ, udându-l cu lacrimi; iar egumenul, făcând metanie, i s-a închinat şi i-a sărutat sfintele lui mâini, zicându-i: „O, luminătorule al lumii, ajunge atâta răbdare din partea ta; ajunge ticăloşia desăvârşită pe care ai suferit-o de bună voie; ajunge atâta smerenie pe care ai arătat-o, neştiindu-te noi, proştii!" Iar fraţii plângeau cu toţii şi mai ales aceia care l-au mâhnit întru neştiinţă şi se tăvăleau la sfinţitele lui picioare, cerând iertare.

Atunci sfântul, cu multe lacrimi, a zis: ***„Părinţi şi fraţi ai mei, pentru aceasta m-a ascuns pe mine Domnul în acest loc de suflet mântuitor, căci eu am cerut de la Dânsul să mă izbăvesc de grijile lumii şi să fiu miluit la judecata Lui cea***

înfricoşată. Căci dacă nu ne vom lepăda de părinţi, de fraţi, de rudenii şi de toată slava cea omenească şi împătimirea acestei lumi - după cum El ne porunceşte nouă -, nu suntem vrednici să-I urmăm Lui; pentru că de vom câştiga toată lumea şi ne vom pierde sufletul nostru, ce folos ne este?"

Iar către cei ce cereau iertare, a zis: ***„O, fiii şi fraţii mei! Aceia care se nevoiesc la fapta bună se cade să aibă blândeţe şi dragoste către cei de aproape şi să nu se mânie asupra lor, măcar de ar pătimi de la ei nenumărate rele; pentru că toţi suntem oameni şi nici unul nu este curat de la sine".*** Şi aşa sfătuindu-i ca să nu facă altora la fel, ci să-şi facă fiecare slujba sa fără mânie şi cârtire, ajutându-se unul pe altul după putere, i-a sărutat şi i-a binecuvântat.

Apoi, intrând în mănăstire, se nevoia cu atâta asprime, încât este cu neputinţă ca cineva să povestească cu de-amănuntul nevoinţele şi ostenelile pe care le făcea, căci deşi era bătrân şi cu totul obosit de primejdii şi de izgoniri, iarăşi slujea la toate trebuinţele mănăstireşti, ca unul dintre cei mai de jos monahi. Şi a făcut multe zidiri din temelie, pe cei bolnavi îi cerceta şi pe cei necăjiţi îi mângâia.

De multe ori când mergeam - zice scriitorul acestei povestiri -şi rămâneam acolo ca să iau folos din învăţăturile lui cele de suflet folositoare, îl vedeam săpând în grădină, ajutând la moară, pogorându-se la arsana pentru trebuinţele corăbierilor. Şi se ostenea, de trei ori fericitul, împreună cu slujitorii, ca să nu cârtească şi să nu-şi piardă plata ostenelii lor. Cu toate acestea, urătorul de bine diavolul nu lipsea de a-i da război, pentru că, aflând pe unii unelte ale lui, i-a ridicat să ocărască şi să osândească pe sfânt, numindu-l făţarnic şi bârfitor. Însă sfântul, ca un prea înţelept, cunoscând vicleşugurile satanei, se ruga lui Dumnezeu să-l împuternicească să sufere toate ispitele până la sfârşit, iar pe ocărâtorii lui să-i ierte şi să-i mântuiască ca un iubitor de oameni. Şi atâta smerenie, răbdare, petrecere aspră şi sărăcie de bunăvoie avea pururea pomenitul, încât nu se gândea că a avut dregătoria arhierească şi că a fost patriarh a toată lumea, ci toate le socotea ca şi umbre şi visuri.

Şi văzând sfântul odată că fraţii, care aduceau cu corabia hrana mănăstirii de la metocuri, erau în primejdie din pricina furtunii, a intrat în corabie, că era aproape de mănăstire, şi îndată - o, minunile tale, Hristoase împărate! - a încetat furtuna şi marea s-a liniştit. Iar fraţii, căzând la sfintele lui picioare, au zis: „Prea cinstite părinte, credem că orice vei cere de la Dumnezeu, toate îţi va da; pentru aceasta te rugăm să faci rugăciune către Domnul, ca unul ce ai îndrăzneală către El, ca să călătorim de aici înainte fără primejdie pe mare şi să aducem fără pagubă hrana mănăstirii". Iar sfântul a răspuns: „Dacă nu vă veţi lenevi de canoanele şi de pravila voastră şi dacă nu veţi grăi cuvinte necuviincioase şi urâte, atunci cu lesnire vă va auzi Domnul şi vă va feri de toată întâmplarea cea rea". Apoi, plecându-şi genunchii pe fierul corăbiei, şi-

a înălţat mâinile şi ochii la cer şi s-a rugat în taină multă vreme. Şi ridicându-se, a binecuvântat fierul de trei ori şi a zis: ***„Fraţilor, luaţi aminte să puneţi întotdeauna acest fier la loc curat, iar când vă va ajunge primejdia, să-l atârnaţi în mare şi atunci veţi călători fără primejdie".*** *De atunci se făcea acea minune mare la fiecare primejdie a mării şi îndată ce s-ar fi întâmplat furtună, monahii atârnau fierul în mare, chemând cu evlavie numele sfântului, şi astfel se făcea linişte. Şi atât se cucerniceau monahii de fierul acela, încât, când tămâiau în vremea pravilei la cântare, tămâiau şi fierul cu evlavie, socotind că văd pe Sfântul Nifon. Iar când era furtună pe mare, fraţii strigau unul către altul: „Coborâţi, coborâţi pe patriarhul în mare ca să înceteze furtuna!" Şi ca o comoară de mult preţ a fost păzit fierul acela şi a fost ţinut în mănăstire mai mult de 150 de ani.*

Iar sfântul ajungând la adânci bătrâneţi, până la 90 de ani, şi cunoscând din dumnezeiasca descoperire că a venit vremea să se ducă către Hristos cel dorit, a adunat toată frăţimea şi le-a arătat vremea sfârşitului său, poruncindu-le să păzească cu dinadinsul rânduielile vieţii monahiceşti şi să se nevoiască în tot chipul, ca să se învrednicească Împărăţiei Cerului. Iar fraţii, auzind această veste, plângeau şi se jeleau pentru pierderea unui părinte ca acela. Şi mai ales doi fraţi care mai înainte îl ocărâseră din neştiinţă, plângeau nemângâiaţi, cerând iertare de la el.

Iar sfântul, sfătuindu-i, îi mângâia şi, binecuvântându-i, a zis către proiestoşi: ***„Fraţii mei, cereţi orice cerere duhovnicească voiţi de la smerenia mea, mai înainte de a-mi da duhul către Domnul".*** *Şi toţi au răspuns: „Voim, preasfinte Părinte, să ne dai în scris dumnezeieştile tale rugăciuni, ca să se citească la mormântul fiecărui frate când va muri şi să ia dezlegarea păcatelor care le-a făcut ca om". Iar sfântul, fiind ascultător până la sfârşit, n-a trecut cu vederea cererea lor, ci, făcând către Dumnezeu rugăciune cu lacrimi fierbinţi ca să se împlinească cererea lor, a zis către ucenicul său Ioasaf:* ***„Fiule, scrie pe hârtie cele ce voi zice, ca să rămână fraţilor mângâiere neîncetată".*** *Iar după ce Ioasaf a scris rugăciunile cele de iertare, i-a zis sfântul:* ***„Eu mă duc către Domnul cel dorit, iar tu, fiule, mergi la Constantinopol şi fă câte ţi-am poruncit, că acolo vei lua cununa muceniciei ca să te bucuri veşnic în cer".***

Apoi, luând iertare de la toţi fraţii, s-a împărtăşit cu Preacuratele Taine şi astfel şi-a dat fericitul lui suflet în mâinile lui Dumnezeu, în 11 zile ale lunii august. Şi câţi părinţi de pe la schituri şi de pe la mănăstiri s-au înştiinţat de aceasta, au alergat să sărute sfinţitele lui moaşte, iar fraţii plângeau lipsa bunului lor păstor. Deci, adunându-se mulţime multă, au făcut priveghere de toată noaptea şi a doua zi au îngropat cu mare cinste pe strălucitul luminător al lumii, pe piatra cea

tare a suferinţei, pe răbdătorul în primejdii şi ispite, pe cel lămurit ca aurul în cuptor, pe cel care a suferit toate pentru dragostea Domnului.

În acest fel a petrecut pururea pomenitul şi Sfântul patriarh Nifon în această viaţă de acum. Cu acest fel de isprăvi, nevoinţe şi fapte bune a strălucit în lume cel care, fiind patriarh, a născut a doua oară, prin dumnezeiescul botez, o mulţime de armeni, evrei şi otomani, şi i-a adus la Domnul cu dumnezeieştile şi curgătoarele de miere învăţături, mântuindu-i. Încă şi cu cununi mucenicești a trimis către Domnul pe ucenicii lui.

Pentru că şi fericitul Ioasaf, după adormirea Sfântului Nifon, mergând în Constantinopol şi făcând cum i-a poruncit el, a îndrăznit înaintea turcilor şi a propovăduit pe Sfânta Treime. El a fost muncit de ei cu multe feluri de munci şi pe urmă i s-a tăiat sfântul lui cap şi a luat cununa mărturisirii după proorocirea sfântului.
Este timpul să povestesc şi cele ce s-au întâmplat în Valahia după proorocia dumnezeiescului Nifon. Pentru că după ce el a plecat de acolo, a fost mare amestecare în Biserica Valahiei, căci s-au ridicat mari sminteli de la cei bisericeşti şi de la boieri, şi în tot locul s-au făcut tulburări de vânturi, secetă şi foamete mare. Deci toţi au cunoscut că toate acestea s-au făcut pentru că a fost izgonit sfântul de acolo. Pentru aceasta, domnul Radu a trimis în toate părţile şi l-a căutat pe Sfântul Nifon, dar nu l-a găsit, după cum îi spusese sfântul mai înainte.

Iar după adormirea sfântului, Radu a căzut în boală cumplită şi de nevindecat - tot trupul i s-a spart şi ieşea din el duhoare urâtă şi nesuferită, încât nimeni nu putea să se apropie de el. Deci s-a sfârşit cu multe dureri şi a fost îngropat în mănăstirea Sfântului Nicolae, care se numeşte Mănăstirea Dealului, pe care a

zidit-o el. Iar după îngroparea lui, pentru frica celor ce erau de faţă, a tremurat mormântul lui trei zile, după cum s-a întâmplat împărătesei Eudoxia, pe vremea Sfântului Ioan Gură de Aur, încât frică şi cutremur i-a cuprins pe toţi. Deci toţi îşi aduceau aminte de Sfântul Nifon, căci toate au urmat după cum a proorocit el. Asemenea s-a primejduit şi bunul Neagoe, duhovnicescul lui fiu, după cum i-a spus mai înainte dumnezeiescul părinte. S-a primejduit încă şi cu cele mai de pe urmă primejdii de la doi domni tirani, care au domnit după moartea domnului Radu, întâi de la Mihnea şi pe urmă de la Vlad. Însă, după proorocia sfântului, nu numai că s-a izbăvit de fiecare primejdie prin rugăciunile lui, dar şi prin cererea a tot poporul, s-a făcut domn a toată Ungrovlahia.

Deci văzând Neagoe că s-au împlinit toate proorociile părintelui său duhovnicesc şi cugetând la dumnezeieştile lui învăţături, s-a aprins cu totul de dor dumnezeiesc şi a dorit să aducă în Valahia sfinţitele lui moaşte, ca să se binecuvânteze cu venirea lor de faţă şi el şi tot locul acela, care era cu totul împilat de atâtea pedepse dumnezeieşti; dar mai ales ca să ia iertare Radu, care era sub blestemul Sfântului. Deci aşa a făcut Neagoe, ca un al doilea Teodosie, căci precum acela, pentru maica sa, Eudoxia, a adus de la Cucuso sfintele moaşte ale Sfântului Ioan Gură de Aur, tot aşa şi prea cinstitorul de Dumnezeu Neagoe a făcut cu dumnezeiescul Nifon, noul Gură de Aur. El a trimis doi egumeni ai mănăstirilor şi doi cinstiţi boieri în Sfânta Mănăstire Dionisiu din Sfântul Munte, cu scrisori şi cu daruri multe ca să aducă sfintele moaşte.

Iar aceia venind, au dat scrisorile egumenului mănăstirii, care citindu-le în auzul tuturor fraţilor, toţi au rămas fără de glas multă vreme. Apoi unul dintre bătrânii cei vechi a zis către cei trimişi: „Preacinstiţi egumeni şi prea binecredincioşi boieri, noi nu defăimăm porunca domnului ţării, dar nici nu îndrăznim să ne atingem de mormântul sfântului şi mai ales nu suferim să ne păgubim de o comoară ca aceasta, care este mântuirea mănăstirii noastre. Căci, precum în viaţa lui era păzitor şi mântuitor al nostru, tot aşa şi acum, după moarte, sfintele lui moaşte ne pricinuiesc nouă mare mângâiere la tot necazul şi strâmtorarea ce sunt aduse asupra noastră de păgâni şi la alte greutăţi ce le pătimim. Singuri vedeţi în ce loc cu anevoie de umblat şi prăpăstios locuim şi nu avem altă mângâiere decât numai sfinţitele moaşte ale Sfântului Nifon, care s-a nevoit în această mănăstire. Iar acum să le ia în alt loc ni se pare lucru străin şi ni se va pricinui nouă supărare şi durere neasemănat de mare".

Dar aceia au zis: „Preacuvioşi părinţi, ascultaţi-ne pe noi şi faceţi după cuvântul domnului nostru, adică să daţi cu bunăvoirea voastră sfintele moaşte şi alegeţi dintre voi doi proiestoşi care să meargă cu noi şi vă făgăduim vouă că domnul vă va trimite mare ajutor şi multe faceri de bine va face acestei mănăstiri, trimiţând înapoi şi sfintele moaşte".

Iar părinţii, auzind acestea, au răspuns: „Noi nu îndrăznim să săpăm, faceţi singuri ceea ce voiţi!"

Atunci unul din boieri, adică marele logofăt, apucând un târnăcop şi făcând semnul Sfintei Cruci, a zis: „Eu, întărindu-mă pe credinţa şi evlavia domnului meu, mă apuc de lucru şi nădăjduiesc în rugăciunile sfântului că nu voi lua nici o vătămare!" Şi astfel a început a săpa. ***Şi cum s-a apropiat de sfintele moaşte - o, negrăitele Tale minuni, Hristoase! -, tot locul acela s-a umplut de o bună mireasmă nepovestită. Deci, luând sfintele moaşte, le-au pus într-un sicriu şi le-au dus în mijlocul bisericii, iar biserica s-a umplut de bună mireasmă. Apoi fraţii, adunându-se, au făcut priveghere de toată noaptea. Şi s-a auzit vestea pe la chiliile, schiturile şi mănăstirile care erau acolo pe aproape, şi părinţii au alergat cu credinţă şi cu evlavie să sărute sfintele moaşte.***

Iar Atotputernicul Dumnezeu, vrând să slăvească pe Sfântul Nifon şi după adormire, pentru covârşitoarele nevoinţe şi sudori ale pustniciei lui, a rânduit ca un monah mut şi surd să meargă şi el să sărute sfintele lui moaşte. Şi îndată ce s-a apropiat de ele şi le-a sărutat, a început a vorbi fără împiedicare şi, mulţumind sfântului, povestea pretutindeni minunea. Altul, orb de amândoi ochii, fiind dus de mână, a mers să sărute şi, atingându-se cu ochii de sfintele moaşte, a văzut. Multe alte minuni a făcut Sfântul Nifon, pe care le trec pentru scurtime; dar şi acestea puţine le-am scris ca să arăt îndrăzneala pe care o avea sfântul către Dumnezeu.

Iar după trei zile, cei trimişi, luând sfintele moaşte şi oarecare monahi din mănăstire, au pornit spre Valahia şi, trecând apa Dunării, au înştiinţat pe domnul ţării, care a trimis îndată arhierei, preoţi, diaconi şi monahi spre întâmpinarea sfântului; şi când s-au apropiat sfintele moaşte de târgul Bucureştilor, a ieşit şi însuşi preacinstitorul de Dumnezeu domnul ţării, Neagoe Basarab, şi toată mulţimea poporului, cu făclii şi cu tămâieri şi, îmbrăţişând racla, au sărutat cu evlavie sfintele moaşte. Şi ridicând voievodul pe umerii săi racla cu sfintele moaşte, împreună cu cinstiţii boieri, au mers la Mănăstirea Dealului şi au pus sfintele moaşte pe mormântul domnului Radu. Apoi au făcut priveghere de toată noaptea, rugându-se fierbinte sfântului să ierte fărădelegea ticălosului Radu.

Iar la miezul nopţii, pe când privegheau, domnul Neagoe a adormit şi a văzut în vedenia sa că s-a deschis mormântul lui Radu şi s-a arătat trupul lui cu totul negru şi din toate mădularele lui curgea puroi şi ieşea o putoare rea neasemănată. Şi neputând să sufere putoarea, ruga pe sfântul să facă milă cu domnul Radu şi îndată a văzut că din racla sfintelor moaşte curgea ca un izvor, şi că sfântul spăla tot trupul acela puturos al lui Radu şi l-a făcut prea frumos şi prea strălucit, şi aşa s-a închis iarăşi mormântul lui Radu. Apoi sfântul s-a dus lângă Neagoe şi i-a zis: ***„Iată, fiule, că am auzit rugăciunea ta! Numai îţi***

poruncesc să te împaci totdeauna cu poporul tău şi să trimiţi moaştele mele la mănăstirea mea, spre mângâierea fraţilor care se nevoiesc acolo". Apoi s-a dus şi a intrat iarăşi în sicriu.

Şi deşteptându-se iubitorul de Dumnezeu, Neagoe, a rămas uimit multă vreme, cugetând la cele ce văzuse şi, venindu-şi în sine, a strigat cu glas mare: „Slavă Ţie, Împărate ceresc, Cel ce ai slăvit cu slavă negrăită pe robul Tău cel iubit, pe Sfântul Nifon!" Şi aşa au încetat cântările de psalmi şi domnul a povestit tuturor cele ce le-a văzut în vedenia sa şi toţi au slăvit pe Dumnezeu. Iar a doua zi, când s-a săvârşit dumnezeiasca Liturghie, s-au adunat şi de prin satele din afară ale Valahiei mulţime multă, aducând cu ei nenumăraţi bolnavi, care sărutau pe sfântul cu lacrimi şi cu credinţă şi îşi căpătau sănătatea. Şchiopii se îndreptau, orbii vedeau, cei ce se chinuiau de friguri se vindecau şi mai toate bolile se goneau de la cei care alergau cu credinţă la moaştele Sfântului Nifon.

Iar domnul ţării, văzând că în fiecare zi sfântul făcea minuni, a adunat sobor şi a hotărât să se prăznuiască Sfântul ierarh Nifon în ziua de 11 august, zi în care el a adormit, şi i-a alcătuit toată slujba. După acestea Neagoe, cinstitorul de Dumnezeu, a poruncit de a făcut cu multă cheltuială un sicriu foarte frumos de aur, împodobit cu pietre scumpe şi cu mărgăritare, iar deasupra acoperământului a zugrăvit pe Sfântul Nifon, şi înaintea lui s-a zugrăvit pe sine în genunchi. Apoi a pus într-însul moaştele sfântului, luând numai sfântul lui cap şi o mână, cu voia părinţilor.

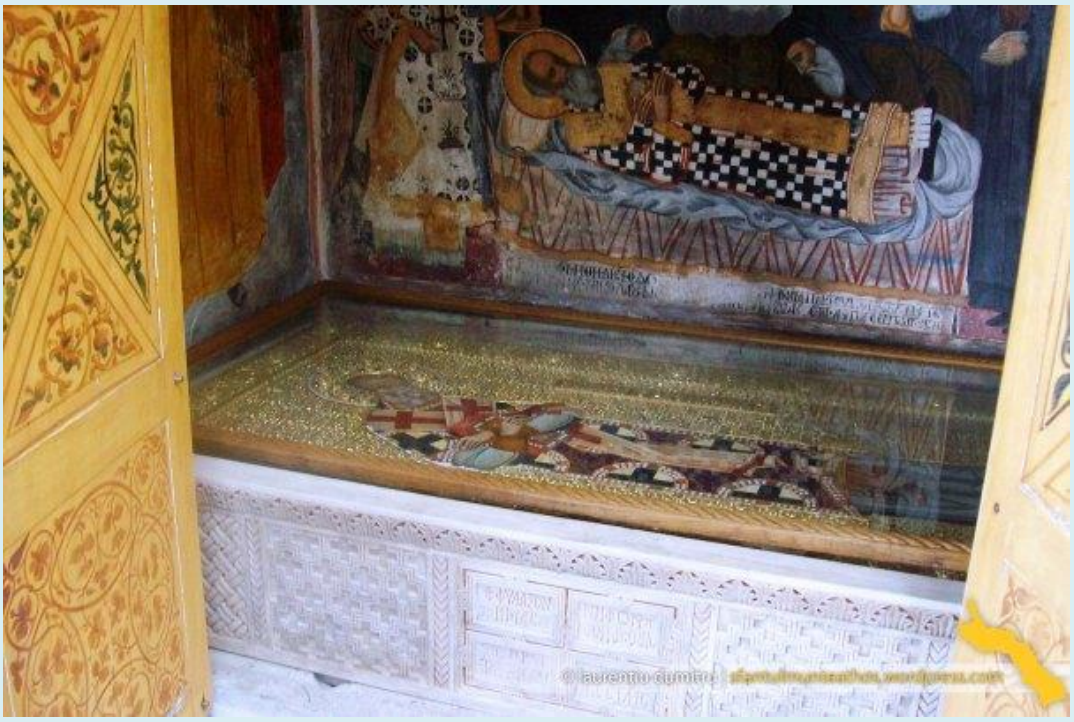

Mormântul patriarhului Nifon al Constantinopolului de la Mănăstirea Dionisiu

Iar spre răsplătirea lor, le-a dat preacinstitul cap al preaslăvitului Înaintemergătorului şi Botezătorului Ioan, pus în raclă de aur împodobită cu pietre scumpe, pe care a trimis-o în sfinţita Mănăstire Dionisiu, împreună cu celelalte cinstite moaşte ale Sfântului Nifon. Şi a dat părinţilor mult ajutor, ridicând din temelie multe zidiri în acea mănăstire şi de aceea se pomeneşte neîncetat ca ctitor.

Iar sfântul cap şi mâna dumnezeiescului Nifon, cât a trăit pururea pomenitul Neagoe, le avea cu el spre sfinţenie şi spre izgonirea potrivnicului ori unde se ducea. Iar după ducerea lui din viaţă, le-a lăsat Mănăstirii Curtea de Argeş, pe care a zidit-o el, unde se află până astăzi (în prezent, ele se află la Craiova, în biserica Sfântul Dumitru, catedrala mitropoliei Olteniei), întru slava Tatălui, a Fiului şi a Sfântului Duh. Amin.

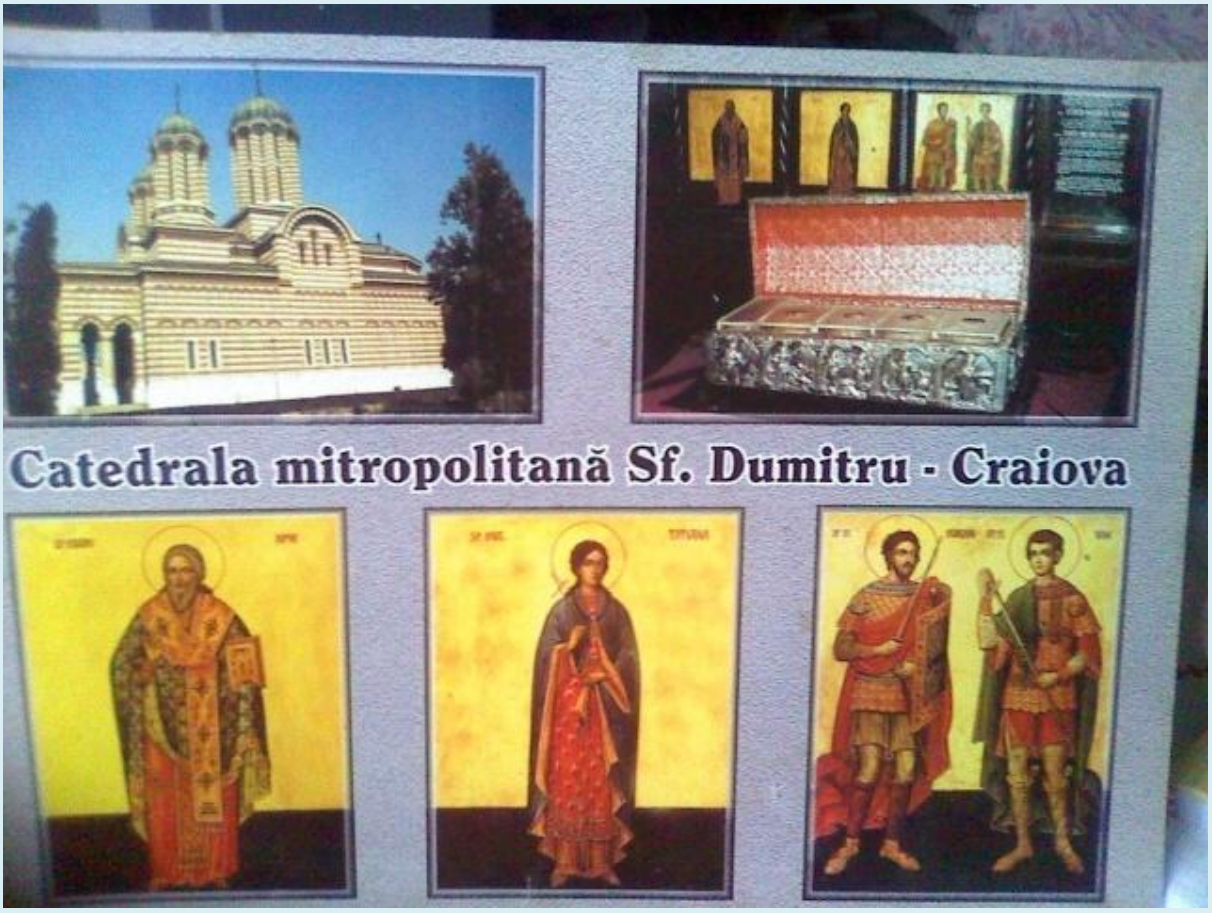
Catedrala mitropolitană Sf. Dumitru - Craiova

Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului - drumul spre sfințenie

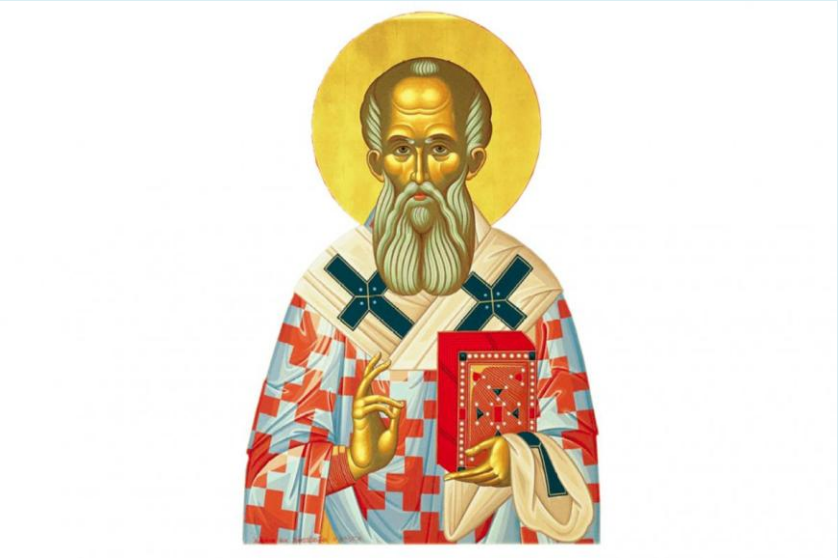

Suferind multe prigoniri și batjocuri, pentru că iubea dreptatea Domnului, Sfântul Nifon nu a luat seama la acestea, ci s-a ținut de dragostea cea dintâi, arătând, chiar și după moarte, puterea iubirii Lui.

***

Născut în sudul Greciei în secolul al XV-lea și tuns în călugărie de pustnicul Antonie, Sfântul Nifon a fost mai întâi mitropolit al Tesalonicului, iar apoi a ajuns să fie numit patriarh al Constantinopolului. Îndepărtat de Baiazid al II-lea din scaun și apoi exilat de turci, a fost adus de domnitorul Radu cel mare în Țara Românească pentru a reforma Biserica.

Retras la Mănăstirea Vatoped și apoi la Mănăstirea Dionisiu din Sfântul Munte, după ce a fost alungat de Radu Vodă, întrucât nu a suportat una dintre greșelile făcute de sora lui, Sfântul Nifon a trecut la cele veșnice în pace, iar apoi sfintele sale moaște au fost aduse și puse deasupra mormântului lui Radu Vodă, pentru o împăcare.

După ce s-a arătat în chip dumnezeiesc aceasta, capul și mâna dreaptă a Sfântului Nifon au rămas spre închinare, fiind mutate la Catedrala Mitropolitană a Craiovei, iar restul trupului a fost înapoiat Mănăstirii Dionisiu.

Sinaxar - Pomenirea cuviosului şi de Dumnezeu purtătorului părintele nostru Nifon, arhiepiscopul Constantinopolului

Icoană-Acatist a Sfântului Ierarh Nifon - secolul al XVII-lea

În această lună (august), în ziua a unsprezecea, pomenirea cuviosului şi de Dumnezeu purtătorului părintele nostru Nifon, arhiepiscopul Constantinopolului, care a pustnicit în sfânta Mănăstire Dionisiu din sfântul Munte Athos, în anii de la Hristos 1460.

Acest Sfânt Nifon s-a născut în Tesalonic din părinţi binecredincioşi şi de bun neam: mama lui, Maria, era din această cetate, iar tatăl său, Daniel, se trăgea din Dalmaţia. Aşezaţi în Tesalonic, părinţii sfântului au avut trei copii: Dimitrie, Nicolae şi Maria. După moartea tatălui, fiul cel mare, Dimitrie, a fost luat la curtea domnitorului Tesalonicului, iar cel de al II-lea, Nicolae, a fost dat la învăţătura cărţilor sfinte, dovedind multă silinţă, încât la vârsta de 12 ani ştia toată rânduiala slujbelor bisericeşti, se îndeletnicea cu citirea sfintelor cărţi şi dorea să-şi adâncească cunoştinţele. Pentru aceasta, curând, fără ştirea dascălului şi a maicii sale, a urmat pe un monah învăţat, numit Iosif, cu care a ajuns la Epidar, unde a rămas alături de vestitul pustnic Antonie, care nu după multă vreme l-a tuns în călugărie, dându-i numele Nifon.

După moartea pustnicului Antonie, călugărul Nifon, plin fiind de râvna învăţăturii şi auzind că în cetatea Iarda este un dascăl foarte învăţat, numit Zaharia, a ajuns ucenic al acestuia. Iar când, după luarea Constantinopolului de către turci la 1453, dascălul Zaharia a fost hirotonit episcop, călugărul Nifon s-a dus la Sfântul Munte Athos, aşezându-se la început în Mănăstirea Pantelimon.

Însa după o vreme s-a mutat în peştera Krughi, unde a pustnicit, desăvârşindu-se în învăţăturile sfinte.

De acolo a fost chemat de întâistătătorul Lavrei celei mari a Sfântul Atanasie ca dascăl. După multă vreme, cunoscând că în Mănăstirea Dionisiu, cu hramul Sfântului înaintemergător şi Botezător Ioan, se află mulţi îmbunătăţiţi monahi, s-a mutat acolo, unde a îmbrăcat îngerescul chip al schimniciei şi a fost hirotesit, după canoane, citeţ şi ipodiacon, iar apoi hirotonit ierodiacon şi ieromonah. Nevoindu-se mai mult cu cele duhovniceşti, cu privegherile, cu rugăciunea şi cu dragostea faţă de toţi, Sfântul Nifon a ajuns curând a fi în adevăr luminător nu numai al Mănăstirii Dionisiu ci şi al întregului Sfânt Munte Athos, încât puterea înţelepciunii lui ajunsese vestită şi în cetatea Tesalonicului.

De aceea, după moartea mitropolitului Partenie al Tesalonicului, soborul episcopilor şi al clericilor aleseră ca mitropolit al Tesalonicului pe Sfântul Nifon, care cu toată împotrivirea lui a trebuit să primească. Aici Sfântul Nifon a propovăduit prin alese cuvinte dogmele Bisericii şi îndemna pe cei bogaţi să ajute pe cei neputincioşi şi pe cei bolnavi, de care sfântul purta deosebită grijă, chiar dacă erau de altă lege, Vestea despre puterea cuvântului şi despre faptele Sfântului Nifon s-a răspândit atât de repede şi de departe, încât când, după doi ani, a murit patriarhul Constantinopolului, Sfântul Nifon a fost făcut patriarh al Constantinopolului şi a toată lumea. Însă nu după multă vreme, la uneltirile unor clerici, Sfântul Nifon a fost izgonit de puterea împărătească din Patriarhie la Mănăstirea Sozopoli. Dar după doi ani a fost din nou urcat în scaunul de patriarh al Constantinopolului; însă după scurtă vreme, la uneltirile unora, împăratul a surghiunit pe Sfântul Nifon în cetatea Adrianopol, unde petrecea păzit de ostaşi.

Vestea despre Sfântul Nifon s-a răspândit până departe, încât, auzind cele despre sfântul, domnitorul Ţării Româneşti, Radu cel Mare (1496-1508) dorind să-l vadă, a căpătat, aflându-se la Constantinopol pentru plata tributului, învoirea înaltei Porţi să viziteze pe Sfântul Nifon la Adrianopol. Fiind în faţa sfântului, domnitorul Radu cel Mare grăi: "Eu, Stăpâne Sfinţite, doream foarte mult să mă învrednicesc a vedea fericita ta faţă. Slavă lui Dumnezeu că m-am învrednicit a dobândi aceasta astăzi; sunt mâhnit însă de ispitirile ce pătimeşti".

Sfântul Nifon îi răspunse: ***"Prea strălucite Domn, prin multe necazuri ni se cade nouă să intrăm în Împărăţia Cerurilor, căci zice Domnul că se cade să suferim primejdiile acestei vieţi cu bucurie".***

Acestea şi altele asemenea auzind domnitorul Radu cel Mare zise: "Mă rog Arhieriei tale să vii în Ţara Românească să ne înveţi pe noi, căci cu totul suntem lipsiţi de duhovnicească învăţătură şi de păstor învăţător; acolo te vei odihni şi

toţi te vor primi cu bucurie. Dă-mi cuvântul şi voi mijloci la Poartă a ţi se da voie". Şi sfântul învoindu-se, l-a luat domnitorul Radu cel Mare cu sine şi l-a dus în Ţara Românească, la anul 1504, unde toţi l-au primit ca pe un Apostol al lui Dumnezeu.

Atunci domnitorul Radu i-a zis: "Te avem pe tine povăţuitor şi păstor al nostru, ca să ne povăţuieşti pe noi pe calea mântuirii, şi să ai stăpânire asupra lucrurilor bisericeşti, şi orice vei porunci, se va face".

"Mă rog, răspunse Sfântul Nifon, că orice voi face spre îndreptare să primiţi cu bucurie; iar însuţi de vei greşi, să primeşti duhovniceasca mea sfătuire, pentru că dacă poporul va vedea că domnul ţării primeşte îndreptare de pocăinţă, şi el cu înlesnire se va îndrepta; şi, dimpotrivă, dacă domnul ţării va călca legile şi va defăima sfintele canoane, atunci se va face tuturor mare cădere".

Apoi preaînţeleptul Nifon a poruncit să se adune în sobor toţi preoţii, egumenii mănăstirilor şi boierii divanului domnesc, cărora le-a vorbit îndemnându-i la faptele cele bune. Iar puterea cuvântului sau şi înţelepciunea sa cea mare atât au mişcat inimile celor de faţă încât toţi au primit învăţătura cu bucurie şi au hotărât a-şi îndrepta năravurile. După aceea Sfântul Nifon a hirotonit episcopi, cărora le-a dat toate rânduielile treptei lor de episcopi, sfătuindu-i să se îngrijească de turma lui Hristos.

În vremea aceea un boier din Moldova, rău năravit şi făcând multe rele, a fugit din ţara Moldovei în Ţara Românească cu femeia şi cu copiii săi. Aici, împrietenindu-se cu domnitorul Radu cel Mare, a voit să-şi ia altă soţie, pe sora domnitorului Radu cel Mare, care, cu toate că ştia că acela este însurat, s-a învoit la aceasta, nesocotind legile părinţilor săi şi canoanele Bisericii. Aflând una ca aceasta, din plângerea femeii dintâi a aceluia, Sfântul Nifon a chemat pe boierul moldovean şi cu blândeţe l-a sfătuit să lase femeia cea luată fără lege şi să se întoarcă la soţia sa cea după lege. Boierul moldovean a mers şi s-a plâns domnitorului Radu cel Mare, căutând să-l întărâte a izgoni pe Sfântul din Ţara Românească. Atunci Sfântul Nifon, netemându-se de ameninţări, s-a dus la domnitor şi, arătându-i scrisoarea femeii celei după lege a boierului moldovean, i-a deschis Legea dumnezeiască şi i-a arătat că nu se cade să defaime cele rânduite de dumnezeieştile canoane. Dar domnitorul Radu cel Mare, lăsând la o parte evlavia ce arătase mai înainte, s-a pornit cu sălbăticie împotriva Sfântului Nifon, învinuindu-l că a călcat predaniile şi rânduielile ţării şi poruncindu-i să plece din Ţara Românească.

Atunci Sfântul Nifon a mers la biserică, unde a poruncit să se strângă tot poporul, pe care învăţându-l îndestul, s-a îmbrăcat în veşmintele arhiereşti şi a

afurisit atât pe boierul moldovean cel fără de lege cât şi pe cei ce îl ajutaseră la săvârşirea acelei fărădelegi. Apoi a proorocit câte aveau să se întâmple Ţării Româneşti şi cum au să moară de moartea cea rea şi domnitorul Radu cel Mare şi boierul moldovean, sfârşindu-se în fărădelegea lor. După aceea aşezând veşmintele arhiereşti pe sfânta masă a ieşit din biserică.

Auzind acestea domnitorul Radu cel Mare a dat poruncă în tot oraşul ca nimeni să nu socotească pe Sfântul Nifon ca arhiereu şi nici să-i dea cinste şi căutare; căci cel care-i va da pâine sau altceva, ori îl va primi în casa sa îşi va pierde viaţa, iar averea lui va trece pe seama domniei. Iar Sfântul Nifon s-a dus la marginea unui sat, într-o căscioară mică, unde un fiu duhovnicesc al său, Neagoe, din familia Basarabeştilor, îl hrănea pe ascuns. Atunci voievodul Radu cel Mare, mustrat de cuget şi temându-se a nu veni asupra lui vreun rău pentru această faptă, a mijlocit să fie adus Sfântul Nifon din nou la palatul domnesc, unde domnitorul şi-a cerut iertare prin făgăduinţi de multe daruri. Sfântul însă cunoscând vicleşugul domnitorului nu i-a dat iertare şi a plecat de la el repetând aceeaşi proorocie ce rostise în biserică.

Plecând din Ţara Românească, Sfântul Nifon s-a dus împreună cu doi ucenici ai săi, Macarie şi Ioasaf, mai întâi în Macedonia, apoi în Pelotonia, şi de acolo în Sfântul Munte Athos, la Mănăstirea Vatoped, unde a fost primit cu multă evlavie. Iar din Mănăstirea Vatoped, Sfântul Nifon a trecut ca un necunoscut în Mănăstirea Dionisiu, unde s-a supus la cele mai de rând ascultări, nefiind cunoscut de fraţii din mănăstire decât târziu prin arătare îngerească. Şi făcând multe minuni Sfântul Nifon şi-a dat obştescul sfârşit în Mănăstirea Dionisiu, la 11 august 1508.

Ajungând domnitor, Neagoe Basarab, care fusese fiu de spovedanie al Sfântului Nifon, a trimis la Sfântul Munte Athos o delegaţie ca să aducă în Ţara Românească moaştele Sfântului Nifon "ca să curăţească greşeala Radului şi a altora, care făcuse rău sfinţiei sale". Dezgropând trupul Sfântului Nifon şi aşezându-l în coşciug de lemn, delegaţia trimisă de Neagoe Basarab, împreună cu câţiva călugări din Mănăstirea Dionisiu şi cu mitropolitul Neofit de Anchialos, l-au adus în Ţara Românească, unde l-au dus cu alai mare la Mănăstirea Dealului şi l-au aşezat deasupra mormântului lui Radu cel Mare. În tot timpul nopţii în Mănăstirea Dealului s-au făcut rugăciuni pentru iertarea păcatelor domnitorului Radu cel Mare; iar în revărsatul zorilor Neagoe Vodă, care era părtaş la rugăciune a văzut în aţipeală iertarea lui Radu Vodă.

După ce au fost ţinute mai multe zile pentru închinarea poporului, moaştele Sfântului Nifon au fost aşezate în sicriu de argint poleit cu aur şi înfrumuseţat cu pietre scumpe şi cu smalţ şi înapoiate la Mănăstirea Dionisiu din Sfântul Munte Athos.

Călugării de la Mănăstirea Dionisiu au dăruit cu bucurie lui Neagoe Basarab capul şi o mână din moaştele Sfântului Nifon, care au fost aşezate în Mănăstirea zidită de Neagoe Basarab la Curtea de Argeş.

Moise Aghioritul - Sinaxar - Sfântul Nifon al II-lea, patriarhul Constantinopolului

Sfântul Nifon al Constantinopolului şi ucenicii săi, Macarie şi Ioasaf. Pictură murală, 1806. Exonartexul Bisericii principale a Schitului Sfântului Dimitrie

Nicolae s-a născut în Peloponez la mijlocul secolului al XV-lea din părinţi de neam bun şi evlavioşi. Primele litere le-a deprins în locurile natale. I-a avut ca dascăli pe Eftimie şi pe ieromonahul Iosif. Pe cel de-al doilea l-a însoţit în peregrinările sale. La Epídavros l-au întâlnit pe virtuosul ascet Antonie, al cărui ucenic a devenit Nicolae, care după o vreme a fost tuns monah primind numele Nifon. Avea ca rucodelie caligrafia.

După adormirea şi înmormântarea lui Gheronda Antonie, Nifon a dorit să găsească un alt Gheronda la care să intre în ascultare. A aflat despre virtuosul şi înţeleptul misionar aghiorit Zaharia şi a plecat în Epir să-l întâlnească. Ieromonahul Zaharia l-a primit în obştea sa. Nifon l-a urmat cu credinţă în călătoriile sale misionare prin Epir, Epirul de nord, Macedonia şi Ahrida, predicând alături de acesta. În Ahrida, clerul şi poporul credincios au cerut ca iubitul şi cinstitul Zaharia să devină episcopul lor. Acela, deşi la început s-a opus, în cele din urmă a primit. Atunci Nifon a cerut să plece într-un loc liniştit. Părintele său nu a vrut să se despartă de el, deoarece îl dorea ajutor şi următor al

muncii sale. Numai după o vedenie dumnezeiască Zaharia i-a îngăduit să plece, spunându-i: „Mergi, fiule, unde te va conduce Domnul, pe Care Îl rog, eu nevrednicul, să mă învrednicească să te mai văd o dată în viaţa aceasta, când va dori pronia sfântă” [*Ierá Moní Dionysíou, O Ágios Nífon Patriárhis Konstantinopóleos, Sfântul Munte 1986, p. 34.*].

Domnul l-a condus în Sfântul Munte. După spusele Sfântului Nicodim Aghioritul: „Fericitul Nifon, luând drept tovarăş de drum binecuvântarea arhiereului, a alergat în Sfântul Munte, ca un vultur înaripat şi mergând în cinstita Mănăstire a Vatopediului, închinându-se sfinţeniilor Maicii Domnului, a căutat şi a găsit acolo mulţi bărbaţi sporiţi în virtuţi, al căror zelos următor a devenit” [*Nicodim Aghioritul, Néon Eklógion, p. 335.*]. Nu se cunoaşte câtă vreme a rămas în Mănăstirea Vatopedi.

A vizitat apoi Mănăstirile Pantocrator, Marea Lavră şi Karyés unde a găsit mulţi bărbaţi sporiţi în virtuţi şi pe Protosul Gavriil. La Mănăstirea Dionisiu a fost hirotonit diacon şi apoi preot. Era foarte iubit de toţi aghioriţii pentru rara sa înţelepciune şi smerenie. „Cu toţii se minunau de înţelepciunea cuvintelor sale, căci atât de dulci erau nu mai puteau să se despartă de el cei care-l ascultau încât dulceaţa cuvintelor sale îi făcea să uite şi de hrana trupească” [*Ibidem.*].

Faima sa de bărbat înţelept şi sporit în virtuţi a ajuns şi în Tesalonic. După moartea mitropolitului locului, Parthenie, cler şi popor au cerut ca păstor al lor pe Nifon. A fost ales mitropolit al Tesalonicului, împotriva voii sale, în 1482. Predica zilnic, respingând dogmele susţinătorilor latinilor, mângâia pe cei asupriţi de cuceritori, îndemna pe cei bogaţi să-i ajute pe cei săraci, el însuşi vizitându-i pe cei bolnavi şi pe cei aflaţi în suferinţe şi neputinţe. Învăţătura sa plină de bucurie adesea întorcea şi pe necredincioşi [*Monahul Moise Aghioritul, “Oi dia ton agíon shéseis Agíou Órous kai Thessaloníkis”, în Kairós, p. 169.*]. Ca membru al delegaţiei patriarhale, Nifon l-a întâlnit la Constantinopol pe Părintele său duhovnicesc, arhiepiscopul Ahridei, Zaharia, care a şi trecut la Domnul în vreme ce se afla acolo, fiind privegheat şi înmormântat de către devotatul său ucenic.

După moartea Patriarhului Simeon, Nifon a fost ridicat în tronul patriarhal, în anul 1486. A rămas în tronul patriarhal vreme de doi ani continuându-şi bogata activitate de predicare a cuvântului Evangheliei şi binefacere. După părăsirea tronului patriarhal s-a retras la Mănăstirea cinstitului Înaintemergător din Sozópolis. În anul 1497 a fost chemat iarăşi în tonul patriarhal al Constantinopolului. Anul următor a fost exilat din pricina tulburărilor şi, trecând prin Adrianopole, a ajuns în Valahia. În 1502, i s-a cerut să revină pentru a treia oară în tronul patriarhal, dar nu a primit [*Gritsópoulos T., “Nífon o B’”, Th. I. E., vol. 9, col. 455-456.*].

În Valahia s-a mutat în urma chemării insistente adresate de domnul Radu cel mare (1496-1508) de a îndrepta treburile Bisericii şi obiceiurile poporului. L-au primit cu toţii „ca pe un trimis al lui Dumnezeu”. L-au însoţit şi cuvioşii săi ucenici, Macarie şi Ioasaf. A convocat un sinod local, luând hotărâri importante pentru o mai bună organizare a Bisericii. Pentru cuvântul său dulce ca mierea a fost numit noul Gură de Aur. A salvat Biserica Română de propaganda papistaşă, din decăderea morală şi neorânduiala în care se aflau clerul şi poporul. Cu toţii slăveau pe Dumnezeu pentru prezenţa binefăcătoare şi opera salvatoare a Sfântului Nifon. Din pricină, însă, că domnul s-a întors spre fărădelegi pe care Sfântul nu le îngăduia, certându-l cu multă îndrăzneală, acela s-a întors împotriva lui cu violenţă. Astfel, dreptul sfânt mărturisitor a fost silit să plece şi să se întoarcă, însoţit de cei doi ucenici ai săi, în Sfântul Munte [*Ierá Moní Dionysíou, O Ágios Nífon Patriárhis Konstantinopóleos, Sfântul Munte 1986, pp. 44-52.*]. Pe unde trecea, predica cuvântul lui Dumnezeu creştinilor.

În Sfântul Munte, mai întâi a mers la Mănăstirea Vatopedi, unde a fost întâmpinat cu toată evlavia şi bucuria de către părinţii locului, slăvind pe Dumnezeu care îi învrednicise să se bucure de acest luminător şi dascăl. Aflând despre sosirea sa, nevoitorii Sfântului Munte alergau în toate zilele către el pentru a primi binecuvântarea sa şi pentru a asculta învăţătura sa cea folositoare de suflet. Pe când se afla la Mănăstirea Vatopedi, au adormit în Domnul acei doi ucenici pe care îi lăsase acolo mai înainte, şi i-a îngropat singur” [*Idem, p. 53.*].

În timpul acestei celei de-a doua şederi în Mănăstirea Vatopediului, Sfântul Nifon împreună cu cei doi sfinţi ucenici ai săi, Macarie şi Ioasaf, trebuie că a rămas o perioadă destul de mare, din moment ce în Sfântul Munte a venit în anul 1505 iar Macarie a fost martirizat în 1507. Martiriul său l-a anunţat Sfântul Nifon lui Ioasaf, pe când se afla la Vatopedi şi mulţi îl cinsteau. De aceea, „l-a luat cu sine pe Ioasaf şi au plecat din Sfânta Mănăstire Vatopedi în ascuns, fără să-l ştie cineva” [*Idem, p. 54.*].

S-a mutat la Mănăstirea Dionisiu nefiind ştiut de nimeni şi acolo i-a fost încredinţată slujirea de argat la catâri. Însă, curând s-a descoperit că era fostul patriarh. Cu uimire, emoţie şi străpungere au alergat toţi monahii la el pentru a asculta învăţătura sa cea de suflet folositoare. Trăind ca un simplu monah era un exemplu viu de smerenie, iar rugăciunea sa făcea minuni. Cu acest trai bineplăcut lui Dumnezeu şi nelăsând de Dumnezeu inspirata sa învăţătură şi-a încheiat viaţa în mod cuvios în Mănăstirea Dionisiu [*Geórgios Milítsis, Ágion Óros, Trikala 2002, p. 55.*].

După adormirea Sfântului Nifon (†1508), fiul său în duh, Neagoe Basarab, domnul Ţării Româneşti (1512-1521), a cerut ca cinstitele sale moaşte să fie mutate în Valahia pentru binecuvântarea poporului şi împăcarea zbuciumatei

ţări. În vremea mutării moaştelor mănăstirea s-a umplut de buna mireasmă şi s-au întâmplat multe minuni. La fel s-a întâmplat şi în vremea cât s-au aflat în Ţara Românească spre închinare.

Astăzi, în România, se păstrează cu evlavie capul şi mâna Sfântului, iar la Mănăstirea Dionisiu se păstrează sacosul, cârja şi se găsesc chilia şi locul de nevoinţă ale sfântului. Restul sfintelor moaşte se păstrează într-o minunată raclă dăruită de domnul Neagoe Basarab. Mormântul sfântului se găseşte alături de biserica funerară a Mănăstirii Dionisiu. Există, de asemenea, un paraclis afierosit sfântului, construcţie din anul 1782, iar în afara mănăstirii, aşezământul Sfântului Nifon şi locul istoric de închinare, unde i s-a făcut primirea ca patriarh, identitate descoperită egumenului în vedenie, căci Sfântul nu o destăinuise nimănui.

Primul biograf al sfântului a fost ieromonahul Gavriil, protos al Sfântului Munte şi ucenic al sfântului. Această viaţă a fost curând tradusă şi în româneşte [*Vasile Grecu, Viaţa Sfântului Nifon. O redacţie grecească inedită editată, tradusă şi însoţită cu o introducere, Bucureşti 1944. Ierá Koinótita Agíou Órous, Keimília Protátou, vol. A', Sfântul Munte 2000, pp. 29-30.*], cunoscând multe reeditări. În sfânta Mănăstire Dionisiu există destule codice de manuscrise care menţionează viaţa acestui sfânt făcător de minuni [*Manuscrise din biblioteca Sfintei Mănăstiri Dionisiou: 103 (1540), 625 (1624), 118 (1624), 820 (1637), 783 (1630), 661 (1754), 716 (1775), 647 (1804).*]. O frumoasă biografie a compus şi Sfântul Nicodim Aghioritul în Noul Ekloghion [*Nicodim Aghioritul, Néon Eklógion, pp. 333-346.*], pe care se bazează toţi autorii de vieţi sinaxarice. Slujba sa a fost scrisă de cunoscutul medic Ioan Komnīnós, cel care ulterior va deveni Mitropolit de Durostorum cu numele de Ierótheos. Această slujbă a fost revăzută şi îmbunătăţită de Sfântul Nicodim Aghioritul, care a compus şi laude.

Monahul Gherasim Mikraghiannanítul a compus şi el, de asemenea, laude.

Pomenirea Sfântului Nifon se face pe 11 august.

(Sursa: Monahul Moise Aghioritul, Vatopaidinó Synaxári, Sfânta Mare Mănăstire Vatopedi 2007, pp. 171-181.)

Sfinţi români din sec. XV-XVI - Sfântul ierarh Nifon, mitropolitul Ţării Româneşti (†1508)

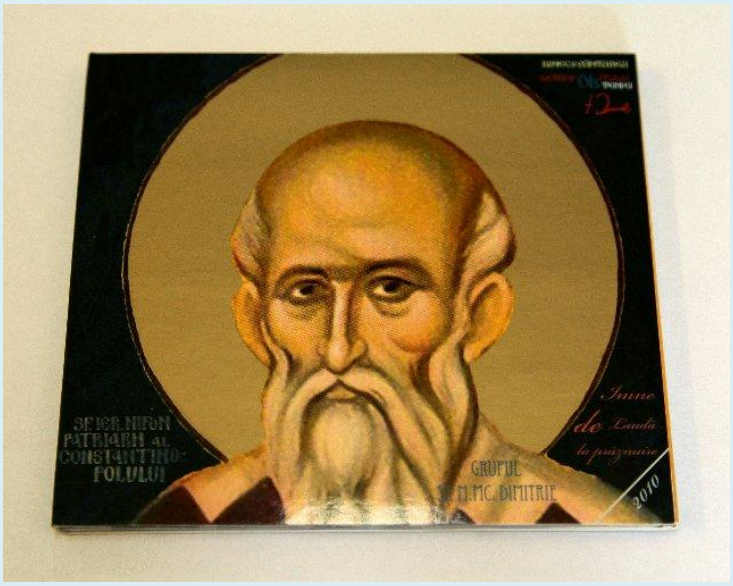

a. Viaţa

Acest fericit şi prea înţelept ierarh al Bisericii lui Hristos s-a născut prin anii 1435-1440 în Peloponez-Grecia, din părinţi binecredincioşi. După ce învaţă carte, se face călugăr şi se retrage la linişte în Muntele Athos, nevoindu-se în Mănăstirile Cutlumuş, Marea Lavră şi Dionisiu.

În anul 1483 a fost ales mitropolit al Tesalonicului, pentru sfinţenia vieţii lui, ca cel mai iscusit călugăr atonit şi păstor devotat de suflete din acea vreme. Aici păstoreşte bine turma cea cuvântătoare trei ani de zile, învăţând pe toţi frica de Dumnezeu şi dreapta credinţă.

În anul 1486 este numit patriarh al Constantinopolului, cea mai înaltă treaptă ierarhică în Biserica Ortodoxă. După ce îndreaptă pe calea cea bună pe mulţi creştini, monahi, preoţi şi dregători şi îndepărtează unele sminteli din Biserica lui Hristos, după doi ani este schimbat din scaunul patriarhal şi se nevoieşte în post şi rugăciune la un schit întemeiat de el.

În jurul anului 1500, Sfântul ierarh Nifon este adus şi numit mitropolit al Ţării Româneşti de către domnul muntean Radu cel mare. Timp de cinci ani s-a ostenit mult să călăuzească poporul după învăţătura Sfintei Evanghelii, sfătuind, îndemnând, mustrând şi zidind duhovniceşte pe toţi, de la domn până la credincioşii de rând. Apoi a hotărât în sinod întemeierea a două episcopii noi în oraşele Râmnicu-Vâlcea şi Buzău şi a rânduit peste tot păstori buni, temători de Dumnezeu şi cu multă grijă pentru turmă.

În anul 1505, ivindu-se o gravă neînţelegere între marele ierarh şi domnul muntean, din cauza unei căsătorii nelegitime, Sfântul Nifon s-a retras din scaun şi a plecat din nou în Muntele Athos, la Mănăstirea Vatopedu. ***Simţindu-şi aproape sfârşitul, s-a dus cu ucenicul său la Mănăstirea Dionisiu, ca un necunoscut, şi, după puţin timp, a adormit în Domnul, la anul 1508, 11 august, când se prăznuieşte în calendar.***

Între anii 1515-1517, moaştele Sfântului Nifon au fost aduse în Ţara Românească şi au stat la Mănăstirea Dealu, iar la 16 august 1517, Sfântul Ierarh Nifon a fost canonizat la Mănăstirea Curtea de Argeş de către Teolipt I, patriarhul Constantinopolului, împreună cu Sinodul Ţării Româneşti şi cu toţi egumenii Muntelui Athos, care au luat parte la sfinţirea frumoasei mănăstiri de la Argeş.

În acelaşi an, 1517, moaştele Sfântului Nifon au fost restituite Mănăstirii Dionisiu, restaurată integral de Vasile Lupu, Neagoe Basarab şi Petru Rareş. Drept recunoştinţă, atoniţii dăruiesc capul şi mâna dreaptă a Sfântului Nifon lui Neagoe Basarab, care le depune la ctitoria sa.

b. Fapte şi cuvinte de învăţătură

1. Fiind foarte învăţat şi împodobit cu darul cuvântului şi al smereniei, când a intrat fericitul Nifon întâia oară în Muntele Athos, l-au întâmpinat fraţii şi călugării cu multă dragoste, iar arhimandritul Daniil, mai-marele Muntelui, i-a zis:

- O, părinte Nifon, m-am înştiinţat de la mulţi despre tine şi m-am rugat lui Dumnezeu să mă învrednicească a te vedea mai înainte de moartea mea. Iată, a auzit preabunul Dumnezeu rugăciunea mea. Te rugăm, deci, să înveţi cele de folos pe fraţii adunaţi aici.

- Preacuvioşi părinţi, a răspuns el, nu sunt vrednic să dau doctorii celor sănătoşi, nici doctorilor iscusiţi, căci mai ales eu am trebuinţă de vindecare de la ei.

- Părinte Nifon, i-au răspuns atoniţii, nu se cade să păstrezi dumnezeieştile cuvinte numai pentru tine, ci să le împărtăşeşti şi altora, ca să ne folosim cu toţii.

Cerând iertare de la ei, fericitul Nifon şi-a plecat capul în jos şi a început a le grăi cuvinte de mântuire, încât toţi se minunau. Căci era atât de dulce şi înţelept la vorbire, încât cei ce ascultau nu se puteau despărţi de el şi uitau de hrana cea trupească.

2. În anul 1483, murind mitropolitul Tesalonicului, toţi episcopii, clericii şi monahii au ales păstor în loc pe fericitul Nifon de la Dionisiu. Deci, au trimis doi episcopi cu scrisori la Mănăstirea Dionisiu să-l ia pe Sfântul Nifon. Iar el le-a zis:

- Cine sunt eu, leneşul şi păcătosul, să primesc pe grumazul meu cu totul rănit un jug aşa de greu? Eu am venit în locul acesta să mă liniştesc şi să mă sfârşesc: Deci, cum pot să fug de calea pocăinţei şi să iau asupra mea grija atâtor suflete, când abia îmi pot mântui sufletul meu cel păcătos?

- Părinte, au răspuns tesalonicenii, să nu te împotriveşti dumnezeieştii hotărâri, că toţi de obşte, într-un glas, te cer pe tine a le fi păstor.

I-a spus şi egumenul mănăstirii:
- Du-te, cinstite părinte, că aşa este voia lui Dumnezeu să înmulţeşti talantul şi să se mântuiască mulţi prin tine, căci Domnul mi-a poruncit în noaptea aceasta să nu-ţi împiedic calea ta !

La urmă, supunându-se poruncii ascultării, a răspuns Sfântul Nifon:
- Părinţilor şi fraţii mei, fie voia Domnului, precum hotărâţi, însă mare primejdie îmi va urma de pretutindeni. De aceea, rugaţi-vă Domnului pentru mine !

3. După trei ani de păstorie a Mitropoliei Tesalonicului şi apoi, alţi patru ani, a Patriarhiei Ecumenice a Constantinopolului, Sfântul Ierarh Nifon a fost chemat de Radu cel Mare, domnul Ţării Româneşti, să păstorească mitropolia de la Curtea de Argeş, care i-a zis:

- Mă rog arhieriei tale să vii în Muntenia, să ne înveţi pe noi, că suntem cu totul lipsiţi de învăţătură duhovnicească, de păstori şi învăţători. Aici te vei odihni şi toţi te vom primi cu bucurie. De astăzi te avem povăţuitorul şi păstorul nostru, ca să ne înveţi calea mântuirii şi să se facă orice vei porunci!

Sfântul Nifon a răspuns:
- Fiule Radu, îţi laud socoteala cea bună; dar să dea Dumnezeu s-o ţii până la sfârşit. Orice voi face spre îndreptarea voastră, s-o primiţi cu mulţumire. Chiar tu, de vei greşi, să primeşti duhovnicescul meu sfat, căci, atunci când domnul ţării va călca legea şi va defăima sfintele canoane, se face mare cădere multora, pentru că oamenii se pleacă lesne spre lucrul cel rău.

La urmă i-a adăugat:

Tu, care ai stăpânirea în mâinile tale, se cade să sfătuieşti pe toţi supuşii tăi şi să pedepseşti pe cei fără rânduială. Să nu cauţi la faţă, nici la mare, nici la mic şi să faci judecată dreaptă, care este de la Dumnezeu.

4. Păstorind Biserica şi poporul binecredincios al Ţării Româneşti timp de cinci ani, în anul 1505, Sfântul Ierarh Nifon a plecat din nou la iubita lui linişte şi smerenie din Muntele Athos, din cauza fărădelegii făcute de domnul muntean, căsătorind pe sora lui cu un boier moldovean ce-şi lăsase femeia şi copiii.

Înainte de plecare a zis cu amărăciune către domnul muntean:

- Să ştii că toată puterea mea este legea Bisericii, pentru care Domnul meu Şi-a vărsat preasfântul Său sânge, ca s-o cureţe de tot păcatul şi s-o sfinţească. Ea va fi curată şi sfântă prin lucrarea dumnezeieştilor porunci, pe care doresc să le păzesc până la sfârşitul vieţii mele. Nu voiesc pentru nevoile mele nici bani, nici haine, nici vreo cinste nu cer de la tine. Eu am fost rânduit de Domnul ca să cert pe cei fărădelege şi nu vreau să fiu părtaş la a ta fărădelege, pentru că nici o lege nu mă lasă. Eu mă voi duce unde mă va îndrepta Domnul, însă voi veţi muri în fărădelege. Multe necazuri şi dureri şi nenumărate rele vor veni peste voi. Atunci mă veţi căuta, dar nu mă veţi mai găsi în viaţă!

Iar către fiul său duhovnicesc, Neagoe Basarab, pe care îl iubea foarte mult, a zis:

- Văd, fiul meu, că mare pedeapsă va veni peste locul acesta şi vei fi în primejdie şi tu cu tot neamul tău. Dar Preamilostivul Dumnezeu te va păzi de tot răul, de vei păzi poruncile pe care ţi le-am dat. Nu numai că te vei izbăvi de orice primejdie, ci şi la mare cinste te vei ridica şi se va vesti numele tău în toate părţile. Dar să-ţi aduci aminte de mine, părintele tău duhovnicesc. Iar eu, de voi avea îndrăzneală către iubitorul de oameni Dumnezeu, îl voi ruga pentru tine.

Apoi l-a binecuvântat şi l-a sărutat. La fel a făcut cu tot clerul şi poporul iubitor de Hristos. Căci i-a adunat pe toţi în biserică, le-a dat cel de pe urmă cuvânt de învăţătură, i-a binecuvântat cu lacrimi în ochi şi, luându-şi ucenicii săi, Macarie şi Ioasaf, a plecat spre Sfântul Munte.

5. Fiind rânduit cu paza Mănăstirii Dionisiu, Sfântul Nifon a mers cu un călugăr bătrân şi duhovnicesc, anume Petronie, în afara zidurilor ei. La miezul nopţii s-a deşteptat bătrânul să se roage şi, nu departe de el, a văzut pe Sfântul Nifon stând la rugăciune cu ochii şi mâinile înălţate la cer, învăluit într-o lumină divină care se ridica până sus şi strălucea în jurul lui. Bătrânul Petronie a căzut de spaimă la pământ, iar dimineaţa s-a dus în taină la mănăstire şi i-a spus egumenului.

Acesta i-a răspuns:
- Părinte Petronie, aceasta dovedeşte curăţenia desăvârşită a bărbatului şi ne arată că prin el se vor lumina mulţi. Păzeşte-te să nu spui această vedenie nimănui, ca să nu audă el şi să se ducă de la noi, fugind de laudă, căci ne vom păgubi de un om ca acesta pe care ni l-a dăruit Dumnezeu.

6. Fiind în Mănăstirea Vatopedu, Sfântul Nifon cunoştea cu duhul că ucenicul său Macarie dorea să mărturisească pe Hristos şi să ia cununa muceniciei.

De aceea, ştiind că aceasta este după voia lui Dumnezeu, i-a zis ucenicului:
- Mergi, fiule, în calea mărturisirii, că după dorinţa ta te vei învrednici să primeşti cununa muceniciei şi te vei bucura împreună cu mucenicii şi cuvioşii!

Apoi, petrecându-l pe cale, l-a binecuvântat cu Sfânta Cruce şi l-a sărutat. Ajungând Macarie în Tesalonic, a mărturisit cu îndrăzneală pe Hristos în faţa turcilor ce ocupaseră oraşul şi toate ţările din Balcani şi, după ce a fost închis şi bătut, i s-a tăiat capul.

Cunoscând cu duhul ziua când ucenicul şi-a dat viaţa pentru Hristos, Sfântul Nifon a zis către ucenicul său Ioasaf:
- Să ştii, fiule, că astăzi s-a săvârşit prin mucenicie fratele tău, Macarie, şi merge să se bucure în ceruri!

7. După puţin timp, Sfântul Nifon patriarhul şi-a luat ucenicul şi au plecat în taină de la Vatopedu la Dionisiu, mănăstirea sa din tinereţe, fără a fi cunoscut şi a spune cuiva cine este. După obiceiul acestei mănăstiri, fiecare monah nou venit trebuia să facă un timp ascultare la catâri şi să aducă cu ei lemne din pădure. Sfântul Nifon a făcut această ascultare cu smerenie şi dragoste până când l-a descoperit Dumnezeu întregii obşti în chip minunat.

Noaptea i s-a arătat în vedenie Sfântul Ioan Botezătorul, patronul Mănăstirii Dionisiu, egumenului acestei obşti şi i-a poruncit: - Adună toată frăţimea şi ieşiţi întru întâmpinarea patriarhului Nifon, că-i ajunge atâta smerenie ce a arătat-o ca un simplu monah, ca să nu vă păgubiţi mai mult !

Deşteptându-se, egumenul a bătut toaca, a adunat toată obştea şi le-a spus tuturor că monahul necunoscut care face ascultare la catâri este Sfântul Nifon, patriarhul Constantinopolului. Apoi, când patriarhul se întorcea de la pădure ca un argat, cu catârii încărcaţi cu lemne de foc, în faţa porţilor de intrare, clopotele mănăstirii au început să sune singure, iar părinţii toţi l-au întâmpinat cu mare cinste, cu făclii şi cu tămâieri. După ce toţi i-au făcut metanii şi i-au sărutat sfintele lui mâini, egumenul i-a zis:

- O, luminătorule al lumii, ajunge atâta răbdare din partea sfinţiei tale; ajunge suferinţa desăvârşită pe care ai îndurat-o de bunăvoie; ajunge atâta smerenie care ai arătat-o, neştiindu-te noi, nepricepuţii!

Iar Sfântul Nifon, cu multe lacrimi, le-a zis:
- Părinţi şi fraţi ai mei, pentru aceasta m-a ascuns pe mine Domnul în acest loc mântuitor de suflet, că eu am cerut de la El să mă izbăvesc cu grijile lumii şi să fiu miluit în ziua cea mare a judecăţii. Că dacă nu ne vom lepăda de părinţi, de fraţi, de rudenii şi de toată mândria acestei lumi, după cum ne-a poruncit Hristos, nu suntem vrednici să-I urmăm Lui.

8. Odată, venind corabia mănăstirii cu hrană, iar marea fiind cuprinsă de furtună, Sfântul Nifon a intrat în corabie şi odată a încetat furtuna.

Altă dată, fraţii i-au cerut să se roage pentru ei ca să călătorească fără primejdie pe mare şi să aducă cele de nevoie mănăstirii. Iar el le-a zis:
- Dacă nu vă veţi lenevi de rânduiala şi rugăciunea voastră şi dacă nu veţi grăi deşertăciuni şi cuvinte necuviincioase, atunci vă va ajuta Domnul şi vă va feri de toată întâmplarea cea rea.

Apoi, rugându-se în genunchi pe un fier din corabie, le-a spus monahilor:
- Fraţilor, puneţi acest fier la loc curat şi când veţi fi în primejdie de înecare, să atârnaţi acest fier în mare şi veţi călători fără primejdie.

9. Ajungând Sfântul Nifon la vârsta de 90 de ani şi simţindu-şi aproape sfârşitul, a adunat toată obştea, a cerut iertare de la ei şi le-a poruncit să păzească cu mare grijă rânduielile vieţii monahiceşti, nevoindu-se cu toată silinţa pentru dobândirea împărăţiei cereşti.

Apoi le-a zis:
- Fraţii mei, cereţi de la smerenia mea orice cerere duhovnicească voiţi, mai înainte de a-mi da duhul în mâinile Domnului!

Iar monahii i-au răspuns:
- Voim să ne dai în scris dumnezeieştile tale rugăciuni, ca să se citească la mormântul fiecărui frate când va muri, ca să ia dezlegare de păcate.

Atunci le-a lăsat o rugăciune pentru dezlegarea celor adormiţi. Apoi, trimiţând pe ucenicul său Ioasaf la Constantinopol, ca să-l mărturisească pe Hristos şi să ia cununa muceniciei, ***Sfântul Ierarh Nifon şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, la 11 august 1508, fiind plâns de toţi călugării Muntelui Athos.***

După ce au făcut la Dionisiu priveghere de toată noaptea, a doua zi au sărutat toţi sfintele sale moaşte şi le-au îngropat cu mare cinste şi plângere în cimitirul mănăstirii.

10. A întrebat oarecare frate pe Fericitul Nifon, zicând:
- Spune-mi, părinte, cuvânt de folos, cum să mă mântuiesc?

Şi a răspuns stareţul, zicând:
- Dacă voieşti, fiule, în mijlocul oamenilor a locui, aceasta eşti dator a păzi: a nu prihăni nicidecum pe cineva, a nu osândi, a nu ocărî, a nu te întărâta, a nu defăima, nici a te socoti pe sineţi ca şi cum vreun lucru bun ai făcut cândva, şi a te păzi de a zice: „Cutare bine petrece, iar cutare întru neînfrânare", că aceasta este aceea, adică „nu judecaţi"; ci pe toţi cu deopotrivă ochi, cu o punere înainte, cu un gând şi cu proasta inimă vezi-i; şi-i primeşte pe toţi ca pe Hristos. Să nu pui urechea ta lângă omul ce cleveteşte, nici să te îndulceşti cu unul ca acesta, ci cu tăcere multă ţine-ţi gura ta, zăbavnic fiind la grăire şi grabnic la rugăciune, şi să nu prihăneşti cândva pe cel ce cleveteşte, nici pe altul oarecare ce lucrează fărădelege, ci de-a pururea caută la ale tale greşeli, şi prihăneşte-te pe sine-ţi şi defaimă-te în fiecare zi.

- Aceasta, părinte, a nevoitorilor celor desăvârşiţi este! a zis fratele.

Şi a zis fericitul:.
- Fiule, tinereţea, dacă are smerenie, destul este ei. Că nimic nu cere Dumnezeu de la tânăr, fără numai curăţie şi smerenie. Deci tu, fiule, fii blând şi paşnic, îndurat şi milostiv, şi ţine-te pe sine-ţi dedesubtul tuturor oamenilor şi vei fi întru adevăr sălăşluindu-te cu Dumnezeu; şi nevoieşte-te şi de a nu năluci cu mintea cum că ai ajuns la măsurile cutărui sfânt, ci grăieşte-ţi ţie însuţi de-a pururea aşa: «Suflete, cunoşti că întru păcate am covârşit şi pe draci, iar vreun lucru bun încă n-am făcut pentru Dumnezeu; şi vai nouă, smeritule, ce vom face în ziua Judecăţii?»

Şi fie-ţi rugăciunea ta, fiule, în toată vremea vieţii tale ca a unui păcătos, zicând în fiecare clipă: «Doamne, Iisuse Hristoase, Fiule al lui Dumnezeu, miluieşte-mă»; şi aceea, adică: «Doamne, curăţeşte-mă pe mine, păcătosul». Zi şi graiul acesta totdeauna: «Doamne, de cele ascunse ale mele curăţeşte-mă şi de cele străine fereşte pe robul Tău».

Cunoaşte încă şi aceasta, ca niciodată să nu te mulţumeşti cu lucrurile cele bune ale tale, nici a cuteza spre dânsele, că nu ştii de sunt plăcute lui Dumnezeu sau neplăcute. Pentru aceasta, cutează mai vârtos spre Dumnezeu

şi spre puterea Lui, ca nişte ţărână nefolositoare socotindu-te pe sine-ţi, şi de aici este îndreptarea".

11. Zis-a iarăşi fratele:
- Părinte, cum poate omul să biruiască toată ispita ce-i vine lui asupra de la vrăjmaşul?

Răspuns-a stareţul:
- Fiule, orice fel de ispită de ţi-ar veni ţie asupra, tăcerea este biruinţa ei şi smerenia şi a zice: «Blagosloveşte, Părinte»; şi toate lucrurile celui smerit cugetător cunoscute sunt la Dumnezeu şi lăudate de îngerii Lui, iar tuturor dracilor de spaimă şi înfricoşate. Deci tu, fiule, fă-te smerit cu inima şi zdrobit foarte, ca să dorească Duhul Sfânt a Se sălăşlui întru tine, şi să-ţi dea ţie putere de a goni de la tine toată grija lumească.

12. Întrebat-a iarăşi:
- Oare precum acum s-au înmulţit sfinţii întru toată lumea, aşa şi la sfârşitul veacului?

Zis-a lui fericitul:
- Fiule, până la sfârşitul veacului nu va lipsi prooroc Domnului Dumnezeu; aşijderea nici satanei slujitor. Însă în zilele cele mai de apoi, câţi întru adevăr vor sluji lui Dumnezeu, se vor ascunde pe sine-şi cu bună isteţime despre oameni, şi nu va fi întru dânşii de a săvârşi semne şi minuni precum în zilele de acum, ci pe cale lucrătoare şi măsurată vor călători cu smerenie, şi mai mari decât Părinţii cei purtători de semne se vor afla întru împărăţia lui Dumnezeu. Pentru că atunci nimeni nu va fi în ochii lor ca să facă semne, ca dintr-o pricină ca aceasta, de a doua oară aţintindu-se oamenii foarte cu osârdie să se ducă către nevoinţă.

Că vor fi cei ce împodobesc scaunele preoţiei întru toată lumea cu totul neiscusiţi, neştiind ştiinţă de faptă bună; aşijderea încă şi cei mai mari ai monahilor vor fi, căci se vor birui cu totul de lăcomie, de pântece toţi, şi de mărirea deşartă, şi vor fi mai vârtos smintealã oamenilor, şi nu pildă.

Pentru aceasta mai vârtos va fi nebăgată în seamă fapta bună, căci atunci iubirea de arginţi va împărăţi. Şi vai monahilor celor ce sunt bogaţi cu aur ! Că ocară vor fi aceştia lui Dumnezeu, şi nu vor vedea faţa Domnului celui Viu. Monahul sau mireanul care îşi dă aurul său cu dobândă, de nu se va depărta de o lăcomie ca aceasta, întru adâncul tartarului se va afunda, că nu vrea să le aducă pe dânsele roadă lui Dumnezeu prin facerea de bine a săracilor. Pentru aceasta, fiule, precum mai-nainte am zis, de necunoştinţă

ţinuţi fiind, cei mai mulţi se vor prăpăstui întru lăţimea căii late şi largi, rătăcindu-se.

13. Întrebat-a iarăşi fratele:
- Spune-mi mie, părinte, cum unii îşi necăjesc trupurile lor prin înfrânare, şi patimile împărătesc întru dânşii - mânia, vrajba, pomenirea de rău, zavistia, şi, cea mai rea decât toate, nemilostivirea şi zgârcenia-, iar alţii din cei îmbunătăţiţi, şi mănâncă, şi beau vin, şi nici un lucru al păcatului nu se află întru dânşii? Ce oare este aceasta?

Cuviosul a zis:
- Precum mi se pare, fiule, că cei ce postesc mult şi nu se îndreptează, din gura lor pătimesc; că cel ce nu are păzire gurii sale totdeauna, măcar tot anul de ar posti, nimic nu se foloseşte. Pentru că, dacă diavolul te zădărăşte pe tine spre iuţime, tu să nu grăieşti, şi ai biruit patima. Iarăşi spre zavistie de te duce pe tine vrăjmaşul, tu să nu cleveteşti, şi cu totul ai biruit pe vicleanul, că rodul zavistiei clevetirea este.

Dacă te va înfoca pe tine bântuitorul spre curvie, să nu deschizi gura ta spre vorbire de muiere, nici la mâncare şi la băutură prea mult să intri, şi l-ai biruit pe dânsul; şi, luând vreun lemn mic, bate-te pe sine-ţi, şi durerea goneşte războiul. Că de folos îţi este ţie ca unul din mădularele tale să îl pierzi, şi nu tot trupul să se arunce în focul gheenei. Dacă vierul şi porcul sălbatic vor porni pofta spre bucate de mult preţ, mergând la ieşitoare, învaţă-te putoarea lor.

Dacă te va ocărî pe tine cineva sau te va osândi sau te va jigni, şi tu smereşte-ţi gândul tău şi osândeşte-te pe sine-ţi ca pe un păcătos. Şi adu-ţi aminte că Hristos, Fiul lui Dumnezeu, scuipat a fost, batjocorit de oameni păcătoşi, şi cu trestia capul I-a fost bătut; şi atunci socoteşte-te pe sine-ţi nevrednic de a trăi.

Iar pentru cei îmbunătăţiţi ce mănâncă şi beau, cunoaşte, fiule, că aceia ostaşi viteji sunt, care au călcat capetele păcatului; că acum sunt domni şi stăpânitori, fiindcă au luat darurile nepătimirii de la Dumnezeu, că mai întâi înfrânându-se şi nevoindu-se au dobândit scopul pe care îl doreau. Însă sunt şi cei ce fac pe aceasta, iar apoi, iarăşi liniştindu-se, pe cele ale înfrânării le lucrează, împlinind pe urmă în chilie prin nemâncare pe acele ce au lipsit înaintea oamenilor.

14. În anul 1512, potrivit proorociei sale, Neagoe Basarab, ucenicul său, ajunge domn al Ţării Româneşti.

În anul 1515, moaştele Sfântului Nifon au fost aduse în Muntenia, la Mănăstirea Dealu, unde au stat doi ani de zile şi au fost aşezate de evlaviosul domn într-un chivot de argint mare, donat de el.

În anul 1517, la 16 august, Sfântul Nifon a fost canonizat ca sfânt la Mănăstirea Curtea de Argeş de patriarhul ecumenic Teolipt cu tot sinodul. Aceasta a fost prima canonizare de sfinţi cunoscută în ţara noastră.

Apoi, sfintele sale moaşte au fost trimise cu mare cinste la Mănăstirea Dionisiu, unde se află şi astăzi.

Mormântul Sfântului Nifon

Drept recunoştinţă, obştea de la Dionisiu a dat în dar voievodului Neagoe Basarab capul şi mâna dreaptă a Sfântului ierarh Nifon, care au stat la Mănăstirea Curtea de Argeş, iar din anul 1949 se păstrează în Catedrala Mitropoliei din Craiova.

Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Arhimandrit Ioanichie Bălan - Patericul românesc - Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului şi mitropolitul Ţării Româneşti

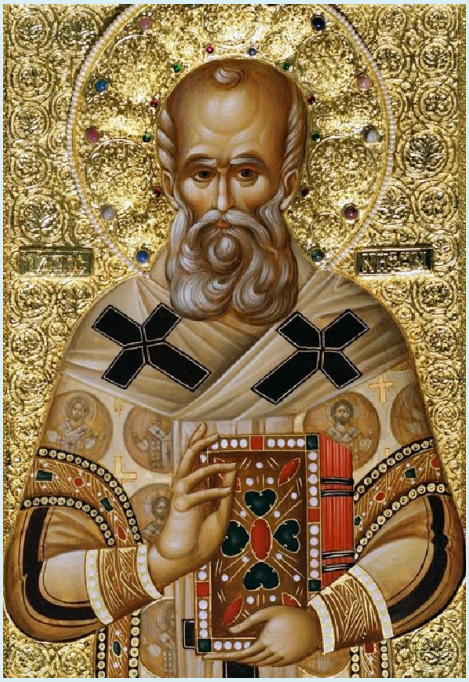

Între anii 1515-1517, moaştele Sfântului Nifon au fost aduse în Ţara Românească şi au stat la Mănăstirea Dealu, iar la 16 august 1517 Sfântul ierarh Nifon a fost canonizat la Mănăstirea Curtea de Argeş, de către Teolipt I, Patriarhul Constantinopolului, împreună cu Sinodul Ţării Româneşti şi cu toţi egumenii Muntelui Athos, care au luat parte la sfinţirea frumoasei mănăstiri de la Argeş.

***

Sfântul ierarh Nifon, mitropolitul Ţării Româneşti († 1508)

Acest fericit şi prea înţelept ierarh al Bisericii lui Hristos s-a născut prin anii 1435-1440 în Peloponez (Grecia), din părinţi binecredincioşi. După ce învaţă carte, se face călugăr şi se retrage la linişte în Muntele Athos, nevoindu-se în Mănăstirile Cutlumuş, Marea Lavră şi Dionisiu.

În anul 1483 a fost ales mitropolit al Tesalonicului, pentru sfinţenia vieţii lui, ca fiind cel mai iscusit călugăr athonit şi păstor devotat de suflete din acea vreme. Aici păstoreşte bine turma cea cuvântătoare trei ani de zile, învăţând pe toţi frica de Dumnezeu şi dreapta credinţă.

În anul 1486 este numit patriarh al Constantinopolului, cea mai înaltă treaptă ierarhică în Biserica Ortodoxă. După ce îndreaptă pe calea cea bună pe mulţi creştini, monahi, preoţi şi dregători şi îndepărtează unele sminteli din Biserica

lui Hristos, după doi ani este schimbat din scaunul patriarhal şi se nevoieşte în post şi rugăciune la un schit întemeiat de el.

În jurul anului 1500, Sfântul ierarh Nifon este adus şi numit mitropolit al Ţării Româneşti de către domnul muntean Radu cel mare. Timp de cinci ani s-a ostenit mult să călăuzească poporul după învăţătura Sfintei Evanghelii, sfătuind, îndemnând, mustrând şi zidind duhovniceşte pe toţi, de la domn până la credincioşii de rând. Apoi a hotărât în Sfântul Sinod întemeierea a două episcopii noi în oraşele Râmnicu-Vâlcea şi Buzău şi a rânduit peste tot păstori buni, temători de Dumnezeu şi cu multă grijă pentru turmă.

În anul 1505, ivindu-se o gravă neînţelegere între marele ierarh şi domnul muntean, din cauza unei căsătorii nelegitime, Sfântul Nifon s-a retras din scaun şi a plecat din nou în Muntele Athos, la Mănăstirea Vatoped.

Simţindu-şi aproape sfârşitul, s-a dus cu ucenicul său la Mănăstirea Dionisiu, ca un necunoscut, şi, după puţin timp, a adormit în Domnul, la anul 1508, pe 11 august, când se prăznuieşte în calendar.
Între anii 1515-1517, moaştele Sfântului Nifon au fost aduse în Ţara Românească şi au stat la Mănăstirea Dealu, iar la 16 august 1517, Sfântul ierarh Nifon a fost canonizat la Mănăstirea Curtea de Argeş de către Teolipt I, patriarhul Constantinopolului, împreună cu Sinodul Ţării Româneşti şi cu toţi egumenii Muntelui Athos, care au luat parte la sfinţirea frumoasei mănăstiri de la Argeş.

În acelaşi an, 1517, moaştele Sfântului Nifon au fost restituite Mănăstirii Dionisiu, restaurată integral de Vasile Lupu, Neagoe Basarab şi Petru Rareş.

Drept recunoştinţă, athoniţii dăruiesc capul şi mâna dreaptă a Sfântului Nifon lui Neagoe Basarab, care le depune la ctitoria sa.

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria, pp. 142-143)

Arhimandrit Ioanichie Bălan - Patericul românesc - Sfântul ierarh Nifon s-a supus poruncii ascultării, împlinind astfel voia lui Dumnezeu

În anul 1483, murind mitropolitul Tesalonicului, toţi episcopii, clericii şi monahii l-au ales păstor în loc pe fericitul Nifon de la Dionisiu. Deci, au trimis doi episcopi cu scrisori la Mănăstirea Dionisiu, să-l ia pe Sfântul Nifon. Iar el le-a zis: „Cine sunt eu, leneşul şi păcătosul, să primesc pe grumazul meu cu totul rănit un jug aşa de greu? Eu am venit în locul acesta să mă liniştesc şi să mă sfârşesc; deci, cum pot să fug de calea pocăinţei şi să iau asupra mea grija atâtor suflete, când abia îmi pot mântui sufletul meu cel păcătos?”.

***

Fiind foarte învăţat şi împodobit cu darul cuvântului şi al smereniei, când a intrat fericitul Nifon întâia oară în Muntele Athos l-au întâmpinat fraţii şi călugării cu multă dragoste, iar arhimandritul Daniil, mai-marele Muntelui, i-a zis:

- O, părinte Nifon, m-am înştiinţat de la mulţi despre tine şi m-am rugat lui Dumnezeu să mă învrednicească a te vedea mai înainte de moartea mea. Iată, a auzit Preabunul Dumnezeu rugăciunea mea. Te rugăm, deci, să înveţi cele de folos pe fraţii adunaţi aici.

- Preacuvioşi părinţi, a răspuns el, nu sunt vrednic să dau doctorii celor sănătoşi, nici doctorilor iscusiţi, căci mai ales eu am trebuinţă de vindecare de la ei.

- Părinte Nifon, i-au răspuns athoniţii, nu se cade să păstrezi dumnezeieştile cuvinte numai pentru tine, ci să le împărtăşeşti şi altora, ca să ne folosim cu toţii.

Cerând iertare de la ei, fericitul Nifon şi-a plecat capul în jos şi a început a le grăi cuvinte de mântuire, încât toţi se minunau. Căci era atât de dulce şi înţelept la vorbire, încât cei ce ascultau nu se puteau despărţi de el şi uitau de hrana cea trupească.

În anul 1483, murind mitropolitul Tesalonicului, toţi episcopii, clericii şi monahii au ales păstor în loc pe fericitul Nifon de la Dionisiu. Deci, au trimis doi episcopi cu scrisori la Mănăstirea Dionisiu, să-l ia pe Sfântul Nifon. Iar el le-a zis:

- Cine sunt eu, leneşul şi păcătosul, să primesc pe grumazul meu cu totul rănit un jug aşa de greu? Eu am venit în locul acesta să mă liniştesc şi să mă sfârşesc; deci, cum pot să fug de calea pocăinţei şi să iau asupra mea grija atâtor suflete, când abia îmi pot mântui sufletul meu cel păcătos?

- Părinte, au răspuns tesalonicenii, să nu te împotriveşti dumnezeieştii hotărâri, că toţi de obşte, într-un glas, te cer pe tine a le fi păstor.

I-a spus şi egumenul mănăstirii:

- Du-te, cinstite părinte, că aşa este voia lui Dumnezeu să înmulţeşti talantul şi să se mântuiască mulţi prin tine, căci Domnul mi-a poruncit în noaptea aceasta să nu-ţi împiedic calea ta!

La urmă, supunându-se poruncii ascultării, a răspuns Sfântul Nifon:

- Părinţilor şi fraţii mei, fie voia Domnului, precum hotărâţi, însă mare primejdie îmi va urma de pretutindeni. De aceea, rugaţi-vă Domnului pentru mine!

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria, pp. 143-144)

Arhimandrit Ioanichie Bălan - Patericul românesc - Sfântul ierarh Nifon nu a îngăduit abateri de la legea creştinească, mustrându-l chiar pe domnul Ţării Româneşti

„Să ştii că toată puterea mea este legea Bisericii, pentru care Domnul meu Şi-a vărsat prea sfântul Său sânge, ca s-o cureţe de tot păcatul şi s-o sfinţească. Ea va fi curată şi sfântă prin lucrarea dumnezeieştilor porunci, pe care doresc să le păzesc până la sfârşitul vieţii mele. Nu voiesc pentru nevoile mele nici bani, nici haine, nici vreo cinste nu cer de la tine. Eu am fost rânduit de Domnul ca să cert pe cei fărădelege şi nu vreau să fiu părtaş la a ta fărădelege, pentru că nici o lege nu mă lasă. Eu mă voi duce unde mă va îndrepta Domnul, însă voi veţi muri în fărădelege. Multe necazuri şi dureri şi nenumărate rele vor veni peste voi. Atunci mă veţi căuta, dar nu mă veţi mai găsi în viaţă!”

***

După trei ani de păstorie a Mitropoliei Tesalonicului şi apoi, alţi patru ani, a Patriarhiei Ecumenice a Constantinopolului, Sfântul ierarh Nifon a fost chemat de Radu cel mare, domnul Ţării Româneşti, să păstorească Mitropolia de la Curtea de Argeş, care i-a zis:
- Mă rog arhieriei tale să vii în Muntenia, să ne înveţi pe noi, că suntem cu totul lipsiţi de învăţătură duhovnicească, de păstori şi învăţători. Aici te vei odihni şi toţi te vom primi cu bucurie. De astăzi te avem povăţuitorul şi păstorul nostru, ca să ne înveţi calea mântuirii şi să se facă orice vei porunci!

Sfântul Nifon a răspuns:
- Fiule Radu, îţi laud socoteala cea bună; dar să dea Dumnezeu s-o ţii până la sfârşit. Orice voi face spre îndreptarea voastră, s-o primiţi cu mulţumire. Chiar tu, de vei greşi, să primeşti duhovnicescul meu sfat, căci, atunci când domnul ţării va călca legea şi va defăima sfintele canoane, se face mare cădere multora, pentru că oamenii se pleacă lesne spre lucrul cel rău.

La urmă i-a adăugat:
- Tu, care ai stăpânirea în mâinile tale, se cade să sfătuieşti pe toţi supuşii tăi şi să pedepseşti pe cei fără rânduială. Să nu cauţi la faţă, nici la mare, nici la mic, şi să faci judecată dreaptă, care este de la Dumnezeu.

Păstorind Biserica şi poporul binecredincios al Ţării Româneşti timp de cinci ani, în anul 1505, Sfântul ierarh Nifon a plecat din nou la iubita lui linişte şi smerenie din Muntele Athos, din cauza fărădelegii făcute de domnul muntean, căsătorind pe sora lui cu un boier moldovean ce-şi lăsase femeia şi copiii.

Înainte de plecare a zis cu amărăciune către domnul muntean:

- Să ştii că toată puterea mea este legea Bisericii, pentru care Domnul meu Şi-a vărsat Preasfântul Său Sânge, ca s-o cureţe de tot păcatul şi s-o sfinţească. Ea va fi curată şi sfântă prin lucrarea dumnezeieştilor porunci, pe care doresc să le păzesc până la sfârşitul vieţii mele. Nu voiesc pentru nevoile mele nici bani, nici haine, nici vreo cinste nu cer de la tine. Eu am fost rânduit de Domnul ca să cert pe cei fărădelege şi nu vreau să fiu părtaş la a ta fărădelege, pentru că nici o lege nu mă lasă. Eu mă voi duce unde mă va îndrepta Domnul, însă voi veţi muri în fărădelege. Multe necazuri şi dureri şi nenumărate rele vor veni peste voi. Atunci mă veţi căuta, dar nu mă veţi mai găsi în viaţă!

Iar către fiul său duhovnicesc, Neagoe Basarab, pe care îl iubea foarte mult, a zis:
- Văd, fiul meu, că mare pedeapsă va veni peste locul acesta şi vei fi în primejdie şi tu cu tot neamul tău. Dar Preamilostivul Dumnezeu te va păzi de tot răul, de vei păzi poruncile pe care ţi le-am dat. Nu numai că te vei izbăvi de orice primejdie, ci şi la mare cinste te vei ridica şi se va vesti numele tău în toate părţile. Dar să-ţi aduci aminte de mine, părintele tău duhovnicesc. Iar eu, de voi avea îndrăzneală către iubitorul de oameni Dumnezeu, Îl voi ruga pentru tine.

Apoi l-a binecuvântat şi l-a sărutat. La fel a făcut cu tot clerul şi poporul iubitor de Hristos. Căci i-a adunat pe toţi în biserică, le-a dat cel de pe urmă cuvânt de învăţătură, i-a binecuvântat cu lacrimi în ochi şi, luându-şi ucenicii săi, Macarie şi Ioasaf, a plecat spre Sfântul Munte.

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria, pp. 144-146)

Arhimandrit Ioanichie Bălan - Patericul românesc - Sfântul ierarh Nifon, patriarhul care a îngrijit cu smerenie catârii Mănăstirii Dionisiu

După puţin timp, Sfântul Nifon patriarhul şi-a luat ucenicul şi au plecat în taină de la Vatopedu la Dionisiu, mănăstirea sa din tinereţe, fără a fi cunoscut şi a spune cuiva cine este. După obiceiul acestei mănăstiri, fiecare monah nou venit trebuia să facă un timp ascultare la catâri şi să aducă cu ei lemne din pădure. Sfântul Nifon a făcut această ascultare cu smerenie şi dragoste, până când l-a descoperit Dumnezeu întregii obşti în chip minunat.

***

Fiind rânduit cu paza Mănăstirii Dionisiu, Sfântul Nifon a mers cu un călugăr bătrân şi duhovnicesc, anume Petronie, în afara zidurilor ei. La miezul nopţii s-a deşteptat bătrânul să se roage şi, nu departe de el, a văzut pe Sfântul Nifon stând

la rugăciune cu ochii şi mâinile înălţate la cer, învăluit într-o lumină divină care se ridica până sus şi strălucea în jurul lui. Bătrânul Petronie a căzut de spaimă la pământ, iar dimineaţa s-a dus în taină la mănăstire şi i-a spus egumenului.

Acesta i-a răspuns:
- Părinte Petronie, aceasta dovedeşte curăţenia desăvârşită a bărbatului şi ne arată că prin el se vor lumina mulţi. Păzeşte-te să nu spui această vedenie nimănui, ca să nu audă el şi să se ducă de la noi, fugind de laudă, căci ne vom păgubi de un om ca acesta pe care ni l-a dăruit Dumnezeu.

Fiind în Mănăstirea Vatoped, Sfântul Nifon cunoştea cu duhul că ucenicul său Macarie dorea să mărturisească pe Hristos şi să ia cununa muceniciei. De aceea, ştiind că aceasta este după voia lui Dumnezeu, i-a zis ucenicului:
- Mergi, fiule, în calea mărturisirii, că după dorinţa ta te vei învrednici să primeşti cununa muceniciei şi te vei bucura împreună cu mucenicii şi cuvioşii!

Apoi, petrecându-l pe cale, l-a binecuvântat cu Sfânta Cruce şi l-a sărutat. Ajungând Macarie în Tesalonic, a mărturisit cu îndrăzneală pe Hristos în faţa turcilor ce ocupaseră oraşul şi toate ţările din Balcani şi, după ce a fost închis şi bătut, i s-a tăiat capul.

Cunoscând cu duhul ziua când ucenicul şi-a dat viaţa pentru Hristos, Sfântul Nifon a zis către ucenicul său Ioasaf:
- Să ştii, fiule, că astăzi s-a săvârşit prin mucenicie fratele tău, Macarie, şi merge să se bucure în Ceruri!

După puţin timp, Sfântul Nifon patriarhul şi-a luat ucenicul şi au plecat în taină de la Vatoped la Dionisiu, mănăstirea sa din tinereţe, fără a fi cunoscut şi a spune cuiva cine este. După obiceiul acestei mănăstiri, fiecare monah nou venit trebuia să facă un timp ascultare la catâri şi să aducă cu ei lemne din pădure. Sfântul Nifon a făcut această ascultare cu smerenie şi dragoste, până când l-a descoperit Dumnezeu întregii obşti în chip minunat.

Noaptea, Sfântul Ioan Botezătorul, patronul Mănăstirii Dionisiu, i s-a arătat în vedenie egumenului acestei obşti şi i-a poruncit:
- Adună toată frăţimea şi ieşiţi întru întâmpinarea patriarhului Nifon, că-i ajunge atâta smerenie ce a arătat-o ca un simplu monah, ca să nu vă păgubiţi mai mult!

Deşteptându-se, egumenul a bătut toaca, a adunat toată obştea şi le-a spus tuturor că monahul necunoscut care face ascultare la catâri este Sfântul Nifon, patriarhul Constantinopolului.

Apoi, când patriarhul se întorcea de la pădure ca un argat, cu catârii încărcaţi cu lemne de foc, în faţa porţilor de intrare, clopotele mănăstirii au început să sune singure, iar părinţii toţi l-au întâmpinat cu mare cinste, cu făclii şi cu tămâieri.

După ce toţi i-au făcut metanii şi i-au sărutat sfintele lui mâini, egumenul i-a zis:
- O, luminătorule al lumii, ajunge atâta răbdare din partea sfinţiei tale; ajunge suferinţa desăvârşită pe care ai îndurat-o de bunăvoie; ajunge atâta smerenie care ai arătat-o, neştiindu-te noi, nepricepuţii!

Iar Sfântul Nifon, cu multe lacrimi, le-a zis:
- Părinţi şi fraţi ai mei, pentru aceasta m-a ascuns pe mine Domnul în acest loc mântuitor de suflet, că eu am cerut de la El să mă izbăvesc cu grijile lumii şi să fiu miluit în ziua cea mare a Judecăţii. Că dacă nu ne vom lepăda de părinţi, de fraţi, de rudenii şi de toată mândria acestei lumi, după cum ne-a poruncit Hristos, nu suntem vrednici să-I urmăm Lui.

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria, pp. 146-147)

Arhimandrit Ioanichie Bălan - Patericul românesc - Rugăciunea Sfântului ierarh Nifon domoleşte furtuna pe mare

Fraţii i-au cerut să se roage pentru ei ca să călătorească fără primejdie pe mare şi să aducă cele de nevoie mănăstirii. Iar el le-a zis: „Dacă nu vă veţi lenevi de rânduiala şi rugăciunea voastră şi dacă nu veţi grăi deşertăciuni şi cuvinte necuviincioase, atunci vă va ajuta Domnul şi vă va feri de toată întâmplarea cea rea”.

Apoi, rugându-se în genunchi pe un fier din corabie, le-a spus monahilor: „Fraţilor, puneţi acest fier la loc curat şi când veţi fi în primejdie de înecare, să atârnaţi acest fier în mare şi veţi călători fără primejdie”.

***

Odată, venind corabia mănăstirii cu hrană, iar marea fiind cuprinsă de furtună, Sfântul Nifon a intrat în corabie şi odată a încetat furtuna.

Altădată, fraţii i-au cerut să se roage pentru ei ca să călătorească fără primejdie pe mare şi să aducă cele de nevoie mănăstirii.

Iar el le-a zis:
- Dacă nu vă veţi lenevi de rânduiala şi rugăciunea voastră şi dacă nu veţi grăi deşertăciuni şi cuvinte necuviincioase, atunci vă va ajuta Domnul şi vă va feri de toată întâmplarea cea rea.

Apoi, rugându-se în genunchi pe un fier din corabie, le-a spus monahilor:
- Fraţilor, puneţi acest fier la loc curat şi când veţi fi în primejdie de înecare, să atârnaţi acest fier în mare şi veţi călători fără primejdie.

Ajungând Sfântul Nifon la vârsta de 90 de ani şi simţindu-şi aproape sfârşitul, a adunat toată obştea, a cerut iertare de la ei şi le-a poruncit să păzească cu mare grijă rânduielile vieţii monahiceşti, nevoindu-se cu toată silinţa pentru dobândirea Împărăţiei Cereşti.

Apoi le-a zis:
- Fraţii mei, cereţi de la smerenia mea orice cerere duhovnicească voiţi, mai înainte de a-mi da duhul în mâinile Domnului!

Iar monahii i-au răspuns:
- Voim să ne dai în scris dumnezeieştile tale rugăciuni, ca să se citească la mormântul fiecărui frate când va muri, ca să ia dezlegare de păcate. Atunci le-a lăsat o rugăciune pentru dezlegarea celor adormiţi.

Apoi, trimiţând pe ucenicul său Ioasaf la Constantinopol, ca să-L mărturisească pe Hristos şi să ia cununa muceniciei, Sfântul ierarh Nifon şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, la 11 august 1508, fiind plâns de toţi călugării Muntelui Athos.

După ce au făcut la Dionisiu priveghere de toată noaptea, a doua zi au sărutat toţi sfintele sale moaşte şi le-au îngropat cu mare cinste şi plângere în cimitirul mănăstirii.

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria, pp. 147-148)

Arhimandrit Ioanichie Bălan - Patericul românesc - Să fim mereu în luptă cu patimile - Sfântul ierarh Nifon, mitropolitul Ţării Româneşti

„Cei ce postesc mult şi nu se îndreptează, din gura lor pătimesc; că cel ce nu are păzire gurii sale totdeauna, măcar tot anul de ar posti, nimic nu se foloseşte. Pentru că, dacă diavolul te zădărăşte pe tine spre iuţime, tu să nu grăieşti, şi ai biruit patima.”

***

A întrebat un frate pe fericitul Nifon:
- Spune-mi mie, părinte, cum unii îşi necăjesc trupurile lor prin înfrânare, şi patimile împărăţesc întru dânşii - mânia, vrajba, pomenirea de rău, zavistia, şi cea mai rea decât toate, nemilostivirea şi zgârcenia - iar alţii din cei

îmbunătăţiţi, şi mănâncă, şi beau vin, şi nici un lucru al păcatului nu se află întru dânşii? Ce oare este aceasta?

Cuviosul a zis:
- Precum mi se pare, fiule, că cei ce postesc mult şi nu se îndreptează, din gura lor pătimesc; că cel ce nu are păzire gurii sale totdeauna, măcar tot anul de ar posti, nimic nu se foloseşte. Pentru că, dacă diavolul te zădărăşte pe tine spre iuţime, tu să nu grăieşti, şi ai biruit patima. Iarăşi spre zavistie de te duce pe tine vrăjmaşul, tu să nu cleveteşti, şi cu totul ai biruit pe vicleanul, că rodul zavistiei clevetirea este.

Dacă te va înfoca pe tine bântuitorul spre curvie, să nu deschizi gura ta spre vorbire de muiere, nici la mâncare şi la băutură prea mult să intri, şi l-ai biruit pe dânsul; şi, luând vreun lemn mic, bate-te pe sineţi, şi durerea goneşte războiul. Că de folos îţi este ţie ca unul din mădularele tale să îl pierzi, şi nu tot trupul să se arunce în focul gheenei. Dacă vierul şi porcul sălbatic vor porni pofta spre bucate de mult preţ, mergând la ieşitoare, învaţă-te putoarea lor.

Dacă te va ocărî pe tine cineva sau te va osândi sau te va jigni, şi tu smereşte-ţi gândul tău şi osândeşte-te pe sineţi ca pe un păcătos. Şi adu-ţi aminte că Hristos, Fiul lui Dumnezeu, scuipat a fost, batjocorit de oameni păcătoşi, şi cu trestia capul I-a fost bătut; şi atunci socoteşte-te pe sineţi nevrednic de a trăi.

Iar pentru cei îmbunătăţiţi ce mănâncă şi beau, cunoaşte, fiule, că aceia ostaşi viteji sunt, care au călcat capetele păcatului; că acum sunt domni şi stăpânitori, fiindcă au luat darurile nepătimirii de la Dumnezeu, că mai întâi înfrânându-se şi nevoindu-se au dobândit scopul pe care îl doreau. Însă sunt şi cei ce fac pe aceasta, iar apoi, iarăşi liniştindu-se, pe cele ale înfrânării le lucrează, împlinind pe urmă în chilie prin nemâncare pe acele ce au lipsit înaintea oamenilor.

În anul 1512, potrivit proorociei sale, Neagoe Basarab, ucenicul său, ajunge domn al Ţării Româneşti.

În anul 1515, moaştele Sfântului Nifon au fost aduse în Muntenia, la Mănăstirea Dealu, unde au stat doi ani de zile şi au fost aşezate de evlaviosul domn într-un chivot de argint mare, donat de el. În anul 1517, la 16 august, Sfântul Nifon a fost canonizat ca sfânt la Mănăstirea Curtea de Argeş de patriarhul ecumenic Teolipt cu tot sinodul. Aceasta a fost prima canonizare de sfinţi cunoscută în ţara noastră.

Apoi, sfintele sale moaşte au fost trimise cu mare cinste la Mănăstirea Dionisiu, unde se află şi astăzi.

Drept recunoştinţă, obştea de la Dionisiu a dat în dar voievodului Neagoe Basarab capul şi mâna dreaptă a Sfântului ierarh Nifon, care au stat la Mănăstirea Curtea de Argeş, iar din anul 1949 se păstrează în Catedrala Mitropoliei din Craiova.

Sfinte ierarhe Nifon, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria, pp. 149-150)

Viața Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului

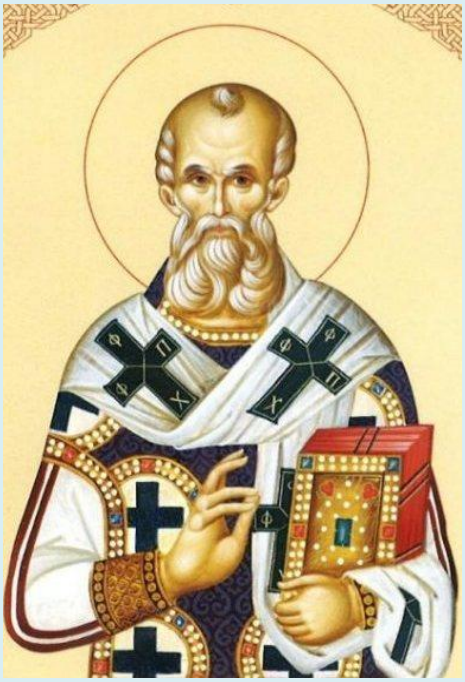

La Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă a Patriarhiei Române a apărut, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, lucrarea Viața și Acatistul Sfântului ierarh Nifon, Patriarhul Constantinopolului, în noua colecție de „Acatiste și Vieți de Sfinți”.

***

Sfântul Nifon, patriarhul Constantinopolului a fost sârb după tată și grec (din Peloponez) după mamă. Tatăl său se numea Manuel și a fost supraveghetorul copiilor de casă de la curtea voievodului Gheorghe Brancovici († 1456). Viața lui a fost în primejdie în această casă din cauza uneltirilor unui alt slujitor. Soția voievodului, doamna Irina, pentru a-l scăpa de pericol, l-a trimis la fratele ei Toma în peninsula Peloponez. Aici, Manuel s-a căsătorit cu Maria, fiica unor oameni cu o situație materială bună și a avut trei copii, doi băieți și o fată. Cel mijlociu a fost Nicolae, viitorul patriarh Nifon. Manuel a murit la puțin timp după aceasta, iar Maria a făcut tot ceea ce i-a stat în putință pentru buna creștere a copiilor.

Nicolae a fost încredințat călugărului Ioasaf care l-a îmbrăcat în haină monahală ca „frate”. După un timp fratele Nifon a intrat sub ascultarea călugărului Zaharia din orașul Narta, care l-a călugărit. Mai târziu a primit și harul preoției.

Mai târziu, Nifon s-a îndreptat spre Muntele Athos unde își petrecea timpul în rugăciune.

În anul 1483, Nifon a fost ales mitropolit al Tesalonicului, iar în anul 1486, după moartea lui Simeon, a fost ales patriarh al Constantinopolului. Datorită uneltirilor, Nifon a fost exilat. După doi ani a ocupat din nou scaunul de patriarh al Constantinopolului; însă după scurtă vreme, împăratul l-a exilat în Adrianopol.

Aici se afla patriarhul Nifon, când Radu cel mare, voievodul Țării Românești (1496-1508) l-a chemat în Țara Românească cu scopul de a conduce și reorganiza Biserica.

În anul 1503 înființează Episcopiile Râmnicului și Buzăului.

Căsătoria domniței Caplea, sora voievodului Radu cel mare, cu boierul moldovean Bogdan, care își abandonase soția, nu a fost acceptată de Mitropolitul Nifon, întrucât era împotriva canoanelor bisericești. Aceste neînțelegeri cu domnitorul Radu cel mare l-au determinat să renunțe la scaunul arhieresc și să se retragă la Mănăstirea olteană Bistrița.

Sfântul Nifon s-a retras în ultima vreme a vieții în Muntele Athos, la mănăstirile Vatoped și Dionisiu, viețuind asemenea monahilor de rând, până la 11 august 1508, când s-a mutat la cele veșnice.

La 16 august 1517, a doua zi după târnosirea catedralei ctitorite de Neagoe Basarab la Curtea de Argeș, a avut loc prima canonizare de pe teritoriul țării noastre, a Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului.

Moaștele Sfântului Nifon primite de Neagoe Basarab au fost așezate în Catedrala de la Curtea de Argeș, iar din porunca Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Romane, la 25 octombrie 1949, Sfintele moaște au fost aduse la Catedrala Mitropolitană „Sfântul Dumitru” din Craiova unde se găsesc și astăzi.

COLECȚIA ACATISTE ȘI VIEȚI DE SFINȚI

81

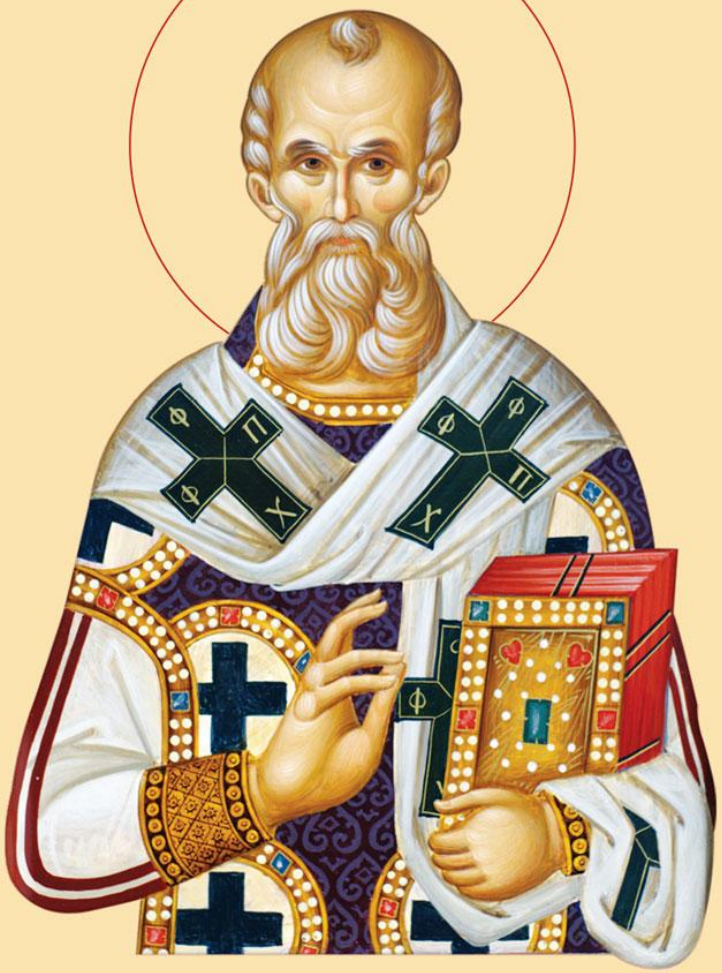

Viața și Acatistul Sfântului Ierarh NIFON Patriarhul Constantinopolului

Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă

„Cu faptele dreptei credințe strălucind, toată Biserica ai luminat, însoțindu-te cu smerenia cea dătătoare de înălțare, tu, cinstea sfintelor locașuri din România și din Athos; înfrumusețarea patriarhilor, slăvite Nifon, umple de dumnezeiești daruri pe cei ce cu credință și cu dragoste te măresc pe tine.”

Troparul Sfântului Ierarh Nifon,
Patriarhul Constantinopolului

www.editurapatriarhiei.ro
ISBN 978-973-616-307-4

Pr. prof. Ion Ionescu - Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului – Viaţa şi nevoinţele

Sf. Nifon, Patriarhul Constantinopolului

Biserica Ţării Româneşti s-a învrednicit să fie cârmuită la începutul secolului al XVI-lea de unul din marii ierarhi ai Bisericii Ortodoxe, de Sfântul Nifon, care a fost mai întâi mitropolit al Tesalonicului, apoi Patriarh al Constantinopolului în două rânduri (1486-1488; 1496-1498). Vitregiile l-au purtat şi în Muntenia, unde a păstorit ca mitropolit din 1500 (cu probabilitate) şi până în primăvara anului 1505, când s-a retras de bună voie la mănăstirea Dionisiu din Muntele Athos, unde a adormit în Domnul la 11 august 1508.

Era împodobit cu mari daruri sufleteşti.

„Ştiinţa lui de carte grecească şi slavonească nimeni n-a avut-o pe acea vreme; smerenia şi înfrânarea lui au uimit chiar şi pe cei ce l-au asuprit. Cutezanţa lui faţă de cei greşiţi nu cunoştea margini şi era fără sfială de ranguri sau dregătorii. Necazurile şi surghiunul nu i-au stăvilit iubirea sa de turmă şi de adevăr. Cinstirea pravilei creştineşti şi apărarea dreptei-credinţe l-au stăpânit întreaga viaţă. Iar milostenia sa era atât de largă încât nu şi-a aflat asemănare”.

Din câte cunoaştem din viaţa sa, Sfântul Nifon s-a născut în jurul anilor 1435-1440, în ţinutul Peloponezului din sudul Greciei de astăzi, primind la botez numele de Nicolae. Tatăl său se numea Manuil, iar „pe poreclă, Halep”, şi pe mama sa o chema Maria.

Manuil se căsătorise cu Maria prin 1433, „fată de boieri mari”, şi au avut trei copii: Dimitrie, Nicolae şi Maria. El a murit după vreo şase ani şi a rămas soţia îndurerată să-şi crească cei trei copii cu „multă osârdie”. Pe Dimitrie l-a dat să slujească la curtea voievodului Toma Cantacuzino, din Peloponez, pe Nicolae l-a trimis la un dascăl grec, Eftimie, ca să înveţe carte, iar fata a oprit-o la dânsa „pentru mângâiere”. Nicolae s-a dovedit înzestrat la învăţătură şi cu tragere de inimă, încât i-a întrecut pe toţi care erau cu dânsul şi a străbătut repede „toată dăscălia” cu înţelepciunea sa.

S-a dus apoi la un alt dascăl iscusit, călugărul Ioasaf, de la care a deprins şi mai bine învăţătura de carte. De la un schimnic, numit Antonie, din cetatea Epidaur, Nicolae a îmbrăcat haina călugărească, schimbându-şi numele, potrivit pravilei, în Nifon.

Aflând el după aceea că în cetatea Artei locuia un monah învăţat „şi plin de toate bunătăţile”, cu numele Zaharia, „ştiind carte grecească şi slavonească” şi venit de la mănăstirea Vatoped din Athos, s-a mutat şi el în Arta. Acesta l-a făcut „călugăr desăvârşit” şi a primit să-i fie părinte duhovnicesc. În curând, Nifon a fost hirotonit ierodiacon de către mitropolitul Artei. Apoi, Zaharia şi ucenicul său Nifon, împreună cu mulţi alţi fraţi, au plecat din Arta „în ţara Ascalonului”, adică în Albania, de frica turcilor prigonitori, la curtea despotului Gheorghe Scanderberg, care i-a primit cu bucurie.

În primăvara anului 1466, sultanul Mohamed, cuceritorul Constantinopolului, a pornit cu urgie asupra Albaniei, prădând şi pustiind totul în cale. Îl atacă pe Scanderberg şi asedie Croia, însă fără s-o poată cuceri, şi îşi întinse stăpânirea până la ţărmul Mării Adriatice. În faţa pustiirii, oamenii fugeau şi se ascundeau cum puteau. În aceste grele împrejurări, Zaharia şi Nifon părăsiră Albania şi se refugiară în cetatea Ohridei, găsindu-şi adăpost în vestita mănăstire a Maicii Domnului, unde se afla atunci şi scaunul mitropoliei acelei părţi.

Atunci, întâmplându-se în Biserica Ohridei unele tulburări şi răscoale, sultanul Mohamed a poruncit ca arhiepiscopul Dorotei, împreună cu mulţi fruntaşi şi preoţi, să fie surghiuniţi la Constantinopol, iar la Ohrida a trimis să păstorească pe fostul Patriarh ecumenic, Marco Xilocarav. Printre cei deportaţi acum s-a aflat şi Zaharia împreună cu ucenicul său Nifon. Aici s-a întâmplat că Zaharia a căzut bolnav şi în curând a murit.

Rămas singur, Nifon a mers să-şi caute liniştea sufletească la Muntele Athos. Luând învoirea şi binecuvântarea de la Daniil Protul, s-a dus la mănăstirea Cutlumuş, ctitoria lui Hariton, fostul mitropolit al Ţării Româneşti (1372-1381). Apoi a cercetat toate peşterile, chiliile şi schiturile mari şi mici din preajma

Cariei, a cerut blagoslovenie şi „sfat bun” de la părinţii duhovniceşti şi s-a îndulcit de învăţăturile lor.

În peştera Crit, unde a aflat nişte călugări nevoindu-se în multă răbdare cu postul şi rugăciunea şi care se hrăneau din lucrul mâinilor lor, s-a alipit şi Nifon de ei, îndeletnicindu-se cu meşteşugul scrierii, căci avea darul scrisului frumos. După ce a petrecut acolo mai multă vreme, a fost chemat la Marea Lavră a Sfântului Atanasie Atonitul, unde a stat mai bine de un an, iar de acolo a mers la mănăstirea Dionisiu ***„pentru învăţarea smereniei - la care mănăstire cu mare bucurie l-au primit şi se plecă cu totul obiceiului şi tocmelii mănăstirii şi s-au făcut decât toţi mai mic şi toată posluşania cu dragoste o umplea, cât ieşi în toate laturile lauda bunătăţilor lui”.***

Pe când Nifon trăia aici, s-a întâmplat ca Biserica Tesalonicului să rămână văduvită de arhiereul ei, prin moartea lui Partenie. Atunci clerul şi credincioşii cetăţii au socotit destoinic pentru treapta de mitropolit al lor pe învăţatul şi smeritul Nifon de la Dionisiu. Şi deşi el ***„se îndoia a primi cinstea arhieriei, pentru frica greutăţii şi lauda cea deşartă a acestei lumi, luă şi fără de voie cârma arhieriei. Şi numaidecât s-au aprins cu râvna cea bună spre învăţătură şi spre îndreptarea cea bună a Bisericii, învăţând pe toţi ca să ţie tocmelile Sfinţilor Apostoli şi ale Sfinţilor Părinţi şi să se ferească de nedreptăţi şi să se nevoiască în ascultarea Sfintei şi Dumnezeieştii Liturghii, întru care aduc preoţii pentru oameni jertfă necruntă şi cinstită lui Dumnezeu împreună cu toţi sfinţii. Aşijderea zicea: milostenia să nu lipsească de la voi, ce de-a pururea să aveţi către săraci şi către văduve şi către năpăstuiţi şi către cei neputernici, către străini şi către cei din temniţă, către flămânzi şi către cei goi şi tuturor celor lipsiţi să le daţi din destul şi neoprit, pentru ca şi voi pe acest pământ să dobândiţi însutit mai mult, iar întru Împărăţia Cerului, viaţa cea de veci, după cum a zis Domnul nostru Iisus Hristos; şi să vă feriţi de toate spurcăciunile şi vicleşugurile, ca să fie cu voi toată sfinţirea”.***

Activitatea lui Nifon ca mitropolit al Tesalonicului, între anii 1483 şi 1486, „s-ar fi mărginit mai ales în accentuarea menţinerii vechilor aşezăminte bisericeşti”. Din timpul păstoriei sale aici se cunoaşte că a luat parte la sinodul ţinut la Constantinopol împotriva unirii de la Florenţa din 1439 şi în tomosul dogmatic al acestui sinod, Nifon a iscălit în locul al cincilea, după mitropolitul Iracliei şi înainte de mitropolitul din Anchialos.

După binecuvântata păstorire în eparhia Tesalonicului, Dumnezeu a voit să-l înalţe pe Nifon la o vrednicie şi mai mare. În Constantinopol, mutându-se către Domnul Patriarhul Ecumenic, Simeon, arhiereii s-au adunat în sobor şi au hotărât, spre sfârşitul anului 1486, alegerea în scaunul ecumenic a mitropolitului Tesalonicului, Nifon, „însă nu oamenii, ci judecata lui Dumnezeu”. Şi dacă a

luat cârma Marii Biserici, fericitul Nifon ***„numaidecât chemă pe toţi, ca şi cu o trâmbiţă, către lauda lui Dumnezeu şi către folosul a tot lucrul cel bun, ca să ferească credinţa cea bună şi să fie întreagă şi aleasă de plevile şi de neghina ereticilor, de la care s-au depărtat toată sfinţirea”.*** Şi Biserica Constantinopolului se bucura de un asemenea arhipăstor, care ***„nevoindu-se în toată vremea pe mulţi au îndreptat cu învăţătura pe calea dreptăţii. Şi a fost tuturor cine cum îl vrea, ca să câştige şi să dobândească pe toţi, după cuvântul lui Pavel Apostol”.***

Păstoria patriarhului Nifon n-a durat decât până la jumătatea anului 1488, căci ***„diavolul, cel ce nu iubeşte binele, văzând atâta îndreptare (a) păcătoşilor, care scăpau din meşteşugurile şi vicleşugul său, nu putu răbda rana şi slăbiciunea cu care să junghe ca şi cu o ţapă ascuţită, puse-şi împotriva sfinţiii sale şi află oameni pe voia sa şi-i îndemnă asupra sfinţiii sale şi au împletit pizme viclene şi cu pâri atâtea de multe, câte l-au scos din scaunul patrierşăsc”.***

Părăsind patriarhia, el plecă să trăiască în mănăstirea Sfântul Ioan Botezătorul din insula care era aşezată în faţa cetăţii Sozopol, din golful Burgas. În timpul şederii sale aici, Nifon clădi în apropiere de ţărmul mării, aproape de Akra, un schit cu hramul Sfântului Nicolae, pe care îl afierosi cu toate ale sale mănăstirii Sfântului Ioan Botezătorul.

În această mănăstire petrecu împreună cu călugării fericitul Nifon opt ani în rugăciune şi sfântă ascultare, până când, cu ajutorul lui Dumnezeu, iarăşi fu chemat în scaunul ecumenic de întregul cler al Marii Biserici şi „de tot norodul” creştinesc, pe la mijlocul anului 1496, „şi încălzea pe toţi cu veselia învăţăturii sfinţiei sale”. Dar şi a doua sa păstorire în scaunul ecumenic nu dură decât doi ani şi câteva luni, până după 16 iunie 1498. ***„După aceasta nu trecu vreme multă, ci iară nu putu răbda vrăjmaşul diavol să vază lumina învăţăturii sfinţiei sale, ci se aprinse cu pizmă spre izgonirea sfântului. Şi au îndemnat oamenii de au mers de l-au pârât la Amira împăratul turcesc şi-l trimise la pază în cetatea Odriiului”,*** adică Adrianopol, şi acolo i-a dat voie să locuiască sub pază la biserica Sfântul Ştefan. Dar ***„nici acolo n-au schimbat lupta şi podvigul său în care era deprins, adică cu ajunul şi cu ruga şi cu alte fapte bune, ce încă mai vârtos să nevoia să umple toată tocmeala sa, întru care fusese deprins, ...că ieşi vestea bunătăţilor sale peste tot pământul, cât să auzi şi în Ţara Românească” ,*** unde domnea voievodul Radu cel Mare (1495-1508), care a dorit să-l vadă şi să-l cunoască personal.

Cum acesta venea în fiecare an la Constantinopol „ca să plătească dările împărăteşti” şi „să sărute mâna sultanului”, şi cum drumul obişnuit din acea vreme între Ţara Românească şi Constantinopol trecea prin Adrianopol, este

posibil ca voievodul să fi obţinut îngăduinţa de a-l cunoaşte şi vorbi cu fostul patriarh Nifon în anul următor detronării şi exilului său, adică în 1499. Se convinse că era arhiereu desăvârşit şi-l rugă să vină în Ţara Românească, dar el nu cuteză să plece fără învoirea stăpânirii turceşti, temându-se de urmări neplăcute.

În urma convorbirii, voievodul a cerut pe Nifon de la Poartă şi, dobândind aprobarea, „trimise degrabă de aduse sfântul în ţara sa şi-i deade toate pe mână, zicându-i: „eu să domnesc, iară tu să ne îndreptezi şi să ne înveţi legea lui Dumnezeu şi să fii tată şi păstoriu mie şi tuturor oamenilor şi solitoriu la Dumnezeu. Iară sfântul află turma neplecată şi neascultătoare şi Biserica izvrătită şi cu obiceiuri rele şi nesocotite. Şi chemă pe toţi egumenii de la toate mănăstirile ţării Ungrovlahiei şi tot clirosul Bisericii şi făcu săbor mare de împreună cu domnul şi cu toţi boerii, cu preoţii şi cu mirenii şi slobozi izvoare de învăţătură limpede şi necurmat. Şi le spunea din Sfânta Scriptură şi-i învăţa pe toţi şi-i adăpa cu apa milei credinţei cele adevărate. Grăia-le din pravilă şi den lege, de tocmirea Bisericii şi de dumnezeieştile slujbe, de domnie şi de boierie, de mănăstiri şi de biserici şi de alte rânduiri de ce trebuia. Şi tocmi toate obiceiurile pe pravilă şi pe aşezământul Sfinţilor Apostoli. Deci hirotoni şi 2 episcopi şi le deade şi eparhie hotărâtă, care cât va birui; şi-i învăţă cum vor purta grijă şi cum vor paşte oile cele cuvântătoare carele sunt date-şi în seamă, ca să se îndrepteze toată ţara de la arhierei”.

Sinodul mitropolitan mixt, de clerici şi mireni, prezidat la Târgovişte de Sfântul Nifon, a avut un rol important pentru organizarea Bisericii din Ţara Românească la începutul veacului al XVI-lea. Nu avem însă informaţii precise în ce an a venit el aici şi când s-a ţinut sinodul respectiv. În sprijinul cercetăto-rului vine Ecthesi Chronica, în care se consemnează că, după detronarea Patriarhului Ioachim, care a păstorit după Nifon, Sericii din Constantinopol au fost îndrumaţi de sultan să aleagă alt întâistătător, iar ei au hotărât să-i încredinţeze pentru a treia oară conducerea Marii Biserici ierarhului nostru, alegându-l Patriarh Ecumenic. Sfântul Nifon se afla atunci în Ţara Românească, adică în anul 1502, şi nu ştia nimic despre cele hotărâte. Când delegaţii patriarhiei trimişi de turci au venit să-i aducă vestea, el n-a voit să primească alegerea şi să vină la Constantinopol, cunoscând uneltirile care se depănau în jurul scaunului ecu-menic şi şi-a scris „paretisis”, adică renunţarea la această demnitate.

În cadrul sinodului mixt, Sfântul Nifon a constatat că în Ţara Românească se afla atunci numai o singură mare eparhie, greu de administrat, a Mitropoliei Ungro-Vlahiei, la care el fusese chemat conducător. Pentru îmbunătăţirea acestei situaţii, a procedat la reorganizarea ierarhiei muntene şi a hotărât să se mai înfiinţeze două episcopii, hirotonind şi pe titularii lor. Cele două episcopii nou-înfiinţate au fost: una pentru părţile de apus ale ţării, în Oltenia, cu aşezarea

în oraşul Râmnicu-Vâlcea, în locul desfiinţatei mitropolii a Severinului, pentru care s-a şi numit episcopia Râmnicului-Noul Severin, şi a doua în părţile de răsărit, episcopia Buzăului.

În sinod, între alte măsuri organizatorice, Sfântul Nifon a propus lui Radu cel Mare să mute mitropolia de la Argeş la Târgovişte, ceea ce el n-a mai apucat să vadă. Hotărârea însă avea să fie realizată sub Neagoe Basarab, de sinodul mixt, prezidat de Teolipt, patriarhul Constantinopolului, după ce a doua zi, după sfinţirea mănăstirii Argeşului, la 16 august 1517, canonizase pe Sfântul Nifon.

În Ţara Românească, Sfântul Nifon nu a avut odihnă în propovăduirea cuvântului de învăţătură, de mustrare, de îndreptare şi de îmbărbătare. Săvârşea Sfânta Liturghie în fiecare Duminică şi sărbătoare şi îndemna pe credincioşi să vieţuiască după rânduiala pravilei bisericeşti şi a cuvântului lui Dumnezeu.

Dar „pizmaşul diavolul, văzând învăţături folositoare de suflet ca acestea, nu putu răbda, ci făcu multe meşteşuguri şi vicleşuguri ca să gonească pe fericitul Nifon”. Conflictul dintre mitropolitul Nifon şi Radu cel mare a izbucnit atunci când, voievodul, neţinând seama de canoanele bisericeşti şi pravilele Sfinţilor Părinţi, a cununat în „fărădelege” pe sora sa, domniţa Caplea, cu boierul moldovean Bogdan, fugit în Ţara Românească, să scape de pedepsirea voievodului Moldovei, Ştefan cel mare, pentru trădarea sa, şi care avea soţie şi copii.

Aflând despre această faptă nelegiuită, „din plângerea femeii dintâi a lui Bogdan, Sfântul Nifon a chemat pe boierul moldovean şi cu blândeţe l-a sfătuit să lase femeia cea luată fără lege şi să se întoarcă la soţia sa cea după lege. Boierul moldovean a mers şi s-a plâns domnitorului Radu cel mare, căutând să-l întărite a izgoni pe sfântul din Ţara Românească. Atunci, Sfântul Nifon, netemându-se de ameninţări, s-a dus la domnitor şi, arătându-i scrisoarea femeii celei după lege a boierului moldovean, i-a deschis Legea dumnezeiască şi i-a arătat că nu se cade să defaime cele rânduite de dumnezeieştile canoane. Dar Domnitorul Radu cel mare, lăsând la o parte evlavia ce arătase mai înainte, s-a pornit cu sălbăticie împotriva Sfântului Nifon, învinuindu-l că a călcat predaniile şi rânduielile ţării şi poruncindu-i să plece din Ţara Românească.

Atunci Sfântul Nifon a mers la biserică, unde a poruncit să se strângă tot poporul, pe care învăţîndu-l în destul, s-a îmbrăcat în veşmintele arhiereşti şi a afurisit atât pe boierul moldovean cel fără de lege, cât şi pe cei ce îl ajutaseră la săvârşirea acelei fărădelegi. Apoi a proorocit câte aveau să se întâmple Ţării Româneşti şi cum au să moară de moarte rea şi domnitorul Radu cel Mare, şi boierul moldovean, sfârşindu-se în fărădelegea lor. După aceea, aşezând veşmintele arhiereşti pe sfânta masă, a ieşit din biserică.

Auzind acestea, domnitorul Radu cel mare a dat poruncă în tot oraşul ca nimeni să nu socotească pe Sfântul Nifon ca arhiereu şi nici să-i dea cinste şi căutare; căci cel care-i va da pâine ori altceva, ori îl va primi în casa sa, îşi va pierde viaţa, iar averea lui va trece pe seama domniei. Iar Sfântul Nifon s-a dus la marginea unui sat, într-o căscioară, unde un fiu duhovnicesc al său, Neagoe din familia Basarabeştilor, „care era mai mare peste vânători", îl hrănea pe ascuns. Atunci voievodul Radu cel mare, mustrat de cuget şi temându-se a nu veni asupra lui vreun rău pentru această faptă, a mijlocit să fie adus Sfântul Nifon din nou la palatul domnesc, unde domnitorul şi-a cerut iertare prin făgăduinţă de multe daruri. Sfântul, cunoscând însă vicleşugul voievodului, nu i-a dat iertare şi a plecat de la el repetând aceeaşi proorocie ce rostise în biserică".

În vara anului 1505, Sfântul Nifon a ieşit din ţară, a trecut Dunărea şi s-a îndreptat către Sofia, unde a poposit puţin, iar de acolo a pornit mai departe din Bitolia Macedoniei către Sfântul Munte Athos. Aici şi-a ales ca lăcaş marea mănăstire a Vatopedului, unde a stat „mai mult de un an". „Şi dacă auziră, mergeau toţi dintr-acel sfânt munte cu osârdie ca la un izvor curgător de viaţă, de la care toţi îşi luau băutură de veselie trupească şi sufletească" . În timpul cât a locuit în acea mănăstire, doi din ucenicii săi, „care merseseră cu dânsul", s-au mutat către Domnul, iar pe al treilea, anume Macarie, l-a lăsat să meargă la Tesalonic „şi-l întări cu rugăciunile sale" ca „să se sfinţească cu sfârşitul mucenicilor", pe care-l dobândi, pătimind multe chinuri pentru dreapta-credinţă.

Înţelegând cu duhul că i se apropie sfârşitul, Sfântul Nifon îşi luă cu sine pe ucenicul ce-i mai rămăsese, pe Ioasaf, şi fără să ştie nimeni, mergând prin locuri greu de străbătut, a trecut în cealaltă parte a muntelui şi a venit la mănăstirea Dionisiu, în care vieţuise aproape cu un sfert de veac în urmă. A aflat aici datinile, rânduielile şi pravila ca mai înainte şi s-a bucurat, deşi mulţi dintre fraţi, precum şi egumenul se săvârşiseră din viaţă şi nu a fost cunoscut decât mult „mai târziu şi prin arătare îngerească".

Era aici canonul rânduit chiar de Sfântul Dionisie, ctitorul mănăstirii, că oricine venea să se călugărească era întrebat de stareţ dacă primeşte mai întâi să fie îngrijitor de catâri, să care lemne şi să facă orice altă ascultare, atâta timp cât va fi rânduit. Şi dacă primea să facă aceste ascultări, atunci era primit în cin, iar dacă era călugăr de mai înainte, îl numărau în viaţa de obşte. Venind aici Sfântul Nifon a doua oară, nu s-a arătat că a fost patriarh sau mitropolit al Tesalonicului şi în Ţara Românească, ci a rămas necunoscut de obştea fraţilor mai mult timp. Fiind întrebat când a venit la mănăstire, după obicei, a făcut metanie şi a primit să îngrijească de catâri la grajd. Prin descoperire cerească, făcându-se cunoscut cine era sfântul, încetă această smerită ascultare şi, cerându-i-se iertare, i-a binecuvântat pe toţi, nevoindu-se mai departe în ascultare, cu postul şi cu rugăciunea. Iar „cât petrecu acolo în toate era tocmai

cu alţi fraţi şi cu mâncarea, şi cu postul, şi cu osteneala, şi fără de preget, atâta cât le era altor fraţi ruşine de smerenia şi de nevoinţa lui. Că era tuturor chip de învăţătură şi de mustrare şi se nevoia spre toate posluşaniile (= ascultările) şi tuturor fraţilor la toate slujbele le ajuta: la moară mergea de măcina, şi la magherniţă (= bucătărie) ajuta, şi la magupie (= brutărie) aşijderea, şi la alte posluşanii la toate, atâta cât striga ostenințele lui...". Se minunau fraţii şi părinţii de smerenia lui şi toţi pustnicii din Sfântul Munte veneau să primească binecuvântare şi să-i asculte învăţăturile mântuitoare. „Şi pe mulţi din păgâni, turci, armeni şi de alte erese, au întors de i-au botezat şi i-au uns cu Sfântul Mir; şi i-au adus în credinţa cea adevărată a pravoslaviei mai mult de 4000 de suflete. Iar pe câţi mişei au miluit şi săraci şi câţi au scos din robie, aceia n-au număr; aşa era de milostiv, şi bun tuturor, şi dumnezeiesc, şi drept".

Şi Dumnezeu a proslăvit pe cel ce-L proslăvea prin faptele sale. Înainte de mutarea cu sufletul la ceruri, Sfântul Nifon a adunat pe toţi fraţii şi i-a binecuvântat, le-a cerut tuturor iertare şi i-a iertat pe toţi. Împărtăşit cu Preacuratele Taine ale lui Hristos, după trei zile şi-a dat obştescul sfârşit, în ziua de 11 august 1508. S-au adunat mulţime de pustnici şi de călugări de prin mănăstirile Atonului, au făcut priveghere toată noaptea şi a doua zi, cu slujbe şi cântări, au pus în mormânt sfinţitul lui trup. Iar Ioasaf, ucenicul Sfântului Nifon, lăsând întristarea şi jalea, se nevoi să împlinească porunca părintelui său duhovnicesc şi merse la Constantinopol unde rândui poruncile sfântului său părinte şi pătimi acolo multe chinuri pentru dreapta-credinţă, fiind ars în foc de turci şi învrednicindu-se de cununa mucenicilor.

În anul 1515, după trei ani de domnie, Neagoe Basarab trimite o delegaţie la Muntele Athos, condusă de logofătul Danciu, cu o scrisoare adresată egumenului mănăstirii Dionisiu, prin care solicita ca moaştele Sfântului Nifon să fie dăruite un timp pentru Ţara Românească. Egumenul, împreună cu soborul mănăstirii au fost de acord cu dorinţa domnitorului şi astfel moaştele ierarhului au ajuns la mănăstirea Dealu. În 1517, în ziua de 16 august, a doua zi după târnosirea ctitoriei de la Argeş, a avut loc şi canonizarea fostului Patriarh Ecumenic şi mitropolit al Ţării Româneşti. Trecerea sa în rândul sfinţilor a fost prima canonizare despre care ştim că s-a săvârşit la noi în ţară. S-a hotărât atunci ca pomenirea lui să fie în ziua morţii, la 11 august.

Nu cunoaştem însă prima slujbă a sa, întocmită cu prilejul canonizării. Abia pe la sfârşitul secolului al XVIII-lea, egumenul Partenie de la Argeş a cerut textul ei de la Dionisiu. Alcătuită în elineşte, împreună şi cu istoria Vieţii scrisă în greaca vorbită de către Sfântul Nicodim Aghioritul († 1809), a fost tipărită în traducere românească de episcopul Iosif al Argeşului, la Sibiu, în 1806. A apărut apoi şi în alte ediţii, ca în cea din 1841, retipărită de ierodiaconul Dionisie, viitorul episcop al Buzăului.

O parte din slujba Sfântului Nifon se găseşte şi în Slujba sfinţilor, ale căror moaşte se află la sfânta monastire Curtea de Argeş, tipărită la Ploieşti în 1873. În mineie, aceasta a fost introdusă mai târziu, în 1843, mai întâi în mineiul grecesc, apărut la Constantinopol, iar în româneşte în mineiul de la Neamţ, în 1847, apoi în ediţia Sfântului Sinod, din 1894. Prin slujba tipărită aparte a Sfântului Nifon, şi apoi, din 1862, prin mineiul de la Râmnicu-Vâlcea, s-a introdus definitiv în bisericile Ţării Româneşti prăznuirea lui, care, „totuşi rămâne un sfânt local cinstit numai la Athos şi în Ţara Românească la 11 august, ziua morţii sale” .

Viaţa Sfântului Nifon a fost scrisă de Gavriil Protul (după 15 august 1517 - şi terminată până în 1519) la îndemnul lui Neagoe Basarab, care va fi dorit să cunoască viaţa părintelui său sufletesc.

Din limba greacă, opera sa a fost tradusă în slavonă, limba oficială de cult în Ţara Românească de atunci, şi ea se găseşte în manuscrisele româneşti împreună cu Învăţăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie. Din limba slavonă Viaţa Sfântului Nifon a fost tradusă în româneşte în timpul domniei lui Matei Basarab (1632—1654), poate de învăţatul cărturar Udrişte Năsturel (18).

După ce moaştele Sfântului Nifon au fost ţinute mai multe zile pentru închinarea credincioşilor, din porunca evlaviosului voievod, unii boieri, împreună cu mitropolitul Neofit, le-au însoţit înapoi, spre mănăstirea Dionisiu. Ele erau aşezate acum într-un sicriu de argint curat, poleit cu aur şi înfrumuseţat cu mărgăritare şi cu alte pietre scumpe şi cu email. Şi deasupra pleoapei sicriului era încrustat chipul Sfântului Nifon, iar jos, la picioarele lui, se afla chipul lui Neagoe în genunchi, rugându-se acestuia.

Racla dăruită de Neagoe Basarab şi în care se păstrează moaştele Sfântului Nifon are forma unei bisericuţe cu cinci turle, lucrată toată în filigran de argint aurit, împodobită cu o friză de email, pe care se află două rânduri de icoane înfăţişând pe Mântuitorul Hristos între Maica Domnului şi Ioan Botezătorul, iar de o parte şi de alta, în rândul de deasupra, în dreptul celor cinci turle, precum şi în rândul de dedesubt, aflându-se prooroci şi sfinţi. Pe o fâşie îngustă, deasupra frizei, este încrustată în greceşte următoarea pisanie: „Această cinstită şi sfântă raclă este a prea sfinţitului arhiepiscop al Constantinopolei, Romei celei Noi, şi Patriarh Ecumenic chir Nifon. S-a pus la cale şi s-a săvârşit întru Hristos Dumnezeu, de către Prea credinciosul şi iubitorul de Hristos Domn Neagoe. Patriarhul a adormit acolo în venerata şi sfânta mănăstire a cinstitului Înainte Mergător şi Botezător Ioan. (S-a făcut) la anii 7023 (1515)”.

După ce au adus racla cu moaştele Sfântului Nifon înapoi la mănăstirea Dionisiu, călugării obştei, fiind adânc mişcaţi de darurile primite din partea

domnului Ţării Româneşti, hotărâră să-i trimită „lui Neagoe Vodă plocon capul Sfântului şi o mână şi blagoslovenie de la părinţii cei sfinţi, care erau în mănăstire, ca să fie de sfinţire şi de ajutoru domnului”. Iar voievodul, primind acele daruri cu mare bucurie, „le purta cu sine pe unde mergea, şi în curte şi în biserică; iară în cale le purta în carâtă (trăsură închisă) ca şi Israil, racla legii. Iară în muntele Atonului pe groapa sfântului zidi biserică frumoasă în numele Sfântului Nifon; iară mănăstirea o au îmbogăţit cu multă avuţie şi multe zidiri au făcut şi înalte”.

Mai târziu, Neagoe Basarab a dăruit moaştele primite, ctitoriei sale de la Argeş, când, între icoanele aşezate în pronaosul bisericii, a pus şi „chipul Sfântului Nifon, ferecat tot cu aur şi cu pietre scumpe înfrumuseţat, atât de minunat cât nu poate mintea omului să închipuiască şi să spuie”.

Şi au stat moaştele Sfântului Nifon în biserica mănăstirii de la Argeş până în anul 1949, când au fost duse în biserica Sfântul Dumitru, catedrala mitropoliei Craiovei, mâna dreaptă într-o raclă mică de argint făcută de episcopul Iosif la 11 august 1795, iar capul în altă raclă, făcută de arhimandritul Partenie şi împodobită de episcopul Iosif în anul 1799, unde se află şi astăzi.

„Iar fericitul Nifon şi atuncea şi acum tot este cu noi nevăzut, şi măcar deşi dănţuieşte în cer cu îngerii, iar cei ce locuiesc pe pământ şi cheamă sfântul lui nume, nu se lipsesc de ajutorul lui”.

(Sursa: Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, Sfinţi români şi apărători ai Legii strămoşeşti, E.I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1987, p. 338-349, Viaţa şi pătimirea Părintelui nostru Nifon, Patriarhul.)

Kir Gavriil Protul - Viaţa şi traiul sfinţeniei sale părintelui nostru Nifon, patriarhul Ţarigradului care a strălucit între multe patimi şi ispite în Ţarigrad şi în Ţara Muntenească

https://www.academia.edu/44001885/Kir_Gavriil_Protul_Via%C5%A3a_%C5%9Fi_traiul_sfin%C5%A3eniei_sale_p%C4%83rintelui_nostru_Nifon_patriarhul_%C5%A2arigradului_care_a_str%C4%83lucit_%C3%AEntre_multe_patimi_%C5%9Fi_ispite_%C3%AEn_%C5%A2arigrad_%C5%9Fi_%C3%AEn_%C5%A2ara_Muntenească%C4%83

https://www.slideshare.net/steaemy1/gavriil-protul-viata-sf-nifon/steaemy1/gavriil-protul-viata-sf-nifon

https://archive.org/details/gavriil-protul-viata-sf.-nifon

***

Blagoslovit fie Dumnezeu, carele a dat nouă a înţelege Sfânta Scriptură şi lucrurile ce s-au făcut din nefiinţă în fiinţă, ca un dar mare al lui Dumnezeu, Căruia nimeni nu poate să-i numere mărirea sau mulţimea care n-are număr; căci cu cât vom mărturisi cinstea şi mărirea Sfinţeniei Sale, cu atât mai mult se înmulţeşte.

Deci să nu ne lenevim spre lucrurile cele bune, ci cu mare nevoinţă să ne păzim ale umple, căci ne tocmesc o luptare neadormită, şi să ne gătim spre ascultarea minunilor celor prea înfrumuseţate ale lui Dumnezeu; căci iată că nici pe noi nu ne-au lepădat Sfinţia Sa de părinţii noştri cei de demult şi, ca să nu uităm viaţa şi minunile ce au făcut ei, le-au arătat în scrieri şi traiul lor l-au înfrumuseţat.

Drept aceea, acel dar, cum era dintâi, aşa şi acum nu se mai micşorează, după cuvântul ce a grăit Dumnezeul nostru Iisus Hristos într-acest chip zicând: ***„Eu sunt cu voi pînă la sfârşitul veacului”.*** Pentru aceea nu se schimbă nici în aceste vremi de la cei ce-l cer cu tot dinadinsul, ci, spre lauda lui Dumnezeu Tatăl cel Ceresc, iată şi acum şi-ntotdeauna din destul se îmbogăţeşte cu prea cuvioşii şi îngăduitorii Săi. Cum s-ar zice că se împodobeşte ca cu nişte pietre scumpe şi cu mărgăritare sau ca cu o cunună împletită cu multe feluri de flori mirositoare.

Acestor pietre şi mărgăritare şi flori se închipuieşte şi părintele nostru Nicolae - că aşa i-a fost numele sfinţiei sale după Sfântul botez, iar mai apoi, dacă s-a îmbrăcat în haine călugăreşti, a fost chemat Nifon, care foarte s-a nevoit să petreacă viaţa cu îngăduinţa lui Dumnezeu.

Şi s-a împlinit şi asupra lui cuvântul pe care L-a zis Dumnezeu către Ieremia proorocul: ***„Mai înainte de a te fi născut, te-am sfinţit şi mai înainte de zămislirea ta, te-am cunoscut întru israililteni şi te-am pus întru prăznuire”.*** Drept aceea, iată, şi Sfinţia Sa s-a pus astăzi înaintea noastră şi ne cheamă spre prăznuire, căci pe el l-a arătat şi l-a crescut la arătare ostrovul cel lăudat, care se numeşte Apelapov şi care este tuturor vestit, că multe feluri de izvoare prea înţelepte s-au revărsat din el şi au fost de mare laudă pentru Sfinţii părinţi, care din acel ostrov mulţi s-au arătat făcători de minuni.

Şi acest sfânt şi prea înţelept şi înfrumuseţat cu cuvinte, sfinţia sa, părintele nostru Nifon, s-a arătat din acel ostrov. De viaţa şi traiul lui ni se apropie şi cuvântul, ca să socotim cu de-amănuntul şi începutul şi sfârşitul, căci se cade şi rădăcina şi odraslele ce a crescut să le spunem şi să le arătăm.

Pe tatăl sfinţiei sale îl chema Manuil şi pe poreclă i se spunea Harip, iar pe mamă o chema Maria. Erau oameni de neam mare şi de rudenie boierească, izvorând cu averea şi lauda şi cu lucruri bune din Ţara Dalmaţiei (Serbia), încă fiind Manuil la moşia lui slugă credincioasă în curtea lui Gheorghie, domnul Dalmaţiei, şi vătaf al copiilor din casă, a fost pârât de Manea Hlapen, şi-l băgă în puşcărie, vrând să-l piarză. O, ce jale, că iată, fiind om drept a fost clevetit de vrăjmaşi ca să piară. Dar Dumnezeu, Cel ce izbăveşte toţi drepţii din moarte, cum zice şi Scriptura, a mântuit şi pe acesta cu meşteşugul doamnei Irina din Ţara Dalmaţiei, care-l trimise pe el cu scrisoare la un frate al ei, pe care îl chema Toma şi care era voievod în ostrovul Peloponesului. Iar voievodul dacă l-a văzut, îndată l-a primit cu mare cinste, şi aşa s-a mântuit de moarte.

În acel ostrov, Manuil luă de soţie pe o jupânească ce se chema Maria, fată de boieri mari (valahi din Pelopones - n.r.), cu care a făcut doi băieţi şi o fată. Şi mult s-a nevoit la viaţa sa, cu toată credinţa în toate bunătăţile, şi aşa se pristăvi

cu pace. Iar jupâneasa lui, Maria, cu multe vărsări de lacrimi şi jale a rămas pentru bărbatul ei, după cum este obiceiul firii omeneşti; iar pentru copiii ce-i rămăseseră avea mare dragoste, căci ei o mângâiau de plângerea cea multă. ***Pe cel mai mare dintre ei l-a dat la Domnul să slujească, pe Nicolae l-a dat la un dascăl să înveţe carte, iar fata a oprit-o cu dânsa pentru mângâiere.***

Nicolae avea atâta dar de învăţătură, încât, în puţină vreme îi întrecu pe cei ce erau cu dânsul la învăţătură, şi era atât de ascuţit la minte, încât toată dăscălia filosofică a străbătut-o cu înţelepciunea sa. ***După aceea, a nimerit la un părinte călugăr pe care îl chema Ioasaf, dascăl şi provideţ (văzător cu duhul), de la care a învăţat şi mai bine toată învăţătura şi de la care a îmbrăcat şi haine călugăreşti, fiind numit Nifon.*** A petrecut puţin timp la călugărul Ioasaf, mutându-se apoi în altă latură, ca să vadă şi traiul sfinţilor şi al prea cuvioşilor părinţi, de la care a adunat toate bunătăţile, ca albina cea harnică, care strânge toate florile cele bune, cele de trebuinţă şi de cinste lui Dumnezeu, şi domnilor, şi oamenilor. În acest chip s-a arătat şi sfinţia Sa cu nevoinţă şi spre dorinţa lucrurilor bune: şi oriunde auzea că se nevoieşte cineva întru lucruri bune, îndată mergea acolo ca să vadă lucruri desăvârşite. Şi niciodată nu a greşit, nici osteneala lui nu era în deşert, după cum zice apostolul Pavel: ***„Aceea ce poftea aceea a şi dobândit”.***

Când a auzit de un părinte pe nume Zaharia, care locuia în cetatea Nardiei, om sufletesc şi plin de toate bunătăţile, ştiutor de carte grecească şi slovenească, care venise din Sfântul Munte, de la mănăstirea Vatopedului, îndată a venit la dânsul cu plecată smerenie şi-i povesti toată taina sa, rugându-l să-i fie tată sufletesc. Iar Zaharia, văzând firea lui cea smerită, l-a luat la sine şi l-a făcut călugăr desăvârşit. Căci mai-nainte avusese numai începătura călugăriei de la fericitul Ioasaf; şi nepregetând, l-a şi diaconit mitropolitul cetăţii Nardiei, pe care l-a hirotonit fericitul şi marele Nicolae, patriarhul Iustinianiei cel dintâi şi al tuturor bulgarilor şi sârbilor şi al Albaniei şi al altor laturi, pe care l-a chemat ispravnicul cetăţii Linardiei de la Ţarigrad în Ţara Ohridului la Iustiniania cea mare; că în acea vreme şi cetăţile şi satele erau fugite de la bisericile Ţarigradului, pentru al optulea Sobor, pe care au vrut să-l facă la Florenţa latinii cei deşerţi de minte.

Iar Zaharia şi Nifon, puţină vreme locuind acolo, au vrut să meargă în Ţara Alcudonului. Mulţi li se alăturară şi au purces de la Iustiniania, unii pe uscat, iar alţii pe mare în vase, şi au sosit la o cetate mare pe nume Dracea, care este în Ţara Alcudonului. Acolo s-au suit în cetatea Cruei, la şase mile depărtare de Dracea, şi au mers la Gheorghie, ispravnicul Albaniei, căruia i se spunea Schenderbeg, şi i-a primit acesta cu mare bucurie şi cu dragoste, căci auzise mai înainte de viaţa lor; şi hotărî să-i fie lui duhovnic, învăţător şi îndreptător tuturor oamenilor şi tocmitor mântuirii lor. Iar pe Nifon, cu blagoslovenia arhiereului

cetăţii Cruei, l-a preoţit, căci şi pe acel arhiereu l-a hirotonisit tot fericitul Nicolae, patriarhul.

Nu după multă vreme a fost trimis, cu voia lui Dumnezeu, pentru mulţimea păcatelor, toiagul învăţăturii cel de fier, după cuvântul proorocului, ca prin învăţătura certării să-i întoarcă pe oameni iar către înţelepciunea cea întreagă. Şi se ridicară turcii de la răsărit şi cuprinseră toate laturile spre apus, tocmai până la Marea Ochianului şi până la Albania, şi tot ce afla, tăiau, prădau şi aprindeau.

Deci oamenii, văzând spaimă ca aceea şi groază, fugeau încotro puteau, unii la mare, alţii prin peşterile munţilor şi ale pământului. Fericiţii părinţi, văzând lucruri ca acestea, îşi aduseră aminte de cuvântul apostolului Pavel, care zice: ***„Lăsaţi loc mâniei”***, şi de cuvântul proorocului Isaia, carele a zis: ***„Păşiţi, oamenii mei, şi intraţi în cămara voastră şi vă ascundeţi până va trece mânia Domnului Dumnezeu”.*** Şi au lăsat ei Albania şi au venit până la marea cetate a Ohridului. Când au intrat în cetate, au aflat înăuntrul ei o mănăstire mare şi vestită a Preacinstitei Fecioare, unde au petrecut cu mare mângâiere.

Rămânând văduvă Biserica cea mare a Iustinaniei celei dintâi, părintele Nicolae, patriarhul, a trimis la sfinţia sa, părintele Zaharia, mari rugăciuni ca să ia cârma Sfintei Biserici, iar sfinţia sa nu vroia nici într-un chip. Însă, neavând ce face, pentru rugăciunea clerului şi a norodului, se făcu fără voie patriarhul tuturor bulgarilor, sârbilor, arbănaşilor şi altor laturi. Şi a stat în scaunul cel înalt ca o lumânare în sfeşnic, şi a păstorit bine Biserica cea mare a Iustinianiei celei dintâi, şi i-a cârmuit pe toţi şi i-a îndreptat cum se cade cu învăţătura legii creştineşti, ce se cuvine arhiereului. Nu a fost lumină numai într-acea latură, ci toată lumea a luminat, pentru ale cărui bunătăţi toţi lăudau pe Tatăl cel Ceresc.
Nu trecu multă vreme şi iar se întâmplă împiedicarea şi cuprinse scârbă şi întristare mare Biserica Iustinianiei, căci împăratul a trimis la Ţarigrad pe Marco Xilocarav de Amira să fie patriarh al Iustinianiei, scoţând din scaun pe Zaharia.

Mergând patriarhul împreună cu fiul său cel sufletesc, Nifon, ca să-şi afle vina pentru care a fost scos din scaun, la Ţarigrad s-a îmbolnăvit, întru care boală îşi dete sufletul în mâinile Domnului, după ce a fost îngrijit de fericitul Nifon, care cu mare jale îl îngropă, luându-şi blagoslovenie de la dânsul, cum se cade.

Deci Nifon lăsă Ţarigradul şi merse la Sfântul Munte, căci tare dorea sufletul lui să vieţuiască în acel loc sfânt. Şi a mers la părintele Daniil, care ţinea cârma la Sfântul Munte, luând de la el blagoslovenie. A mers la mănăstirea lui Hariton (Cutlumuş - veche ctitorie valahă - n.r.) şi a umblat pe la toate peşterile şi chiliile şi pe la toate schiturile cele mari şi cele mici, care sunt împrejurul Cariei, cerând rugăciune şi blagoslovenie de la toţi părinţii cei sufleteşti şi

îndulcindu-se cu învăţăturile lor. Mergând în peşteră la Crit, a aflat nişte călugări nevoindu-se cu fapte bune şi cu multă răbdare postind şi ajunând, care se hrăneau numai din lucrul mâinilor lor, şi s-a alăturat lor. Şi Nifon se hrăni şi el din meşteşugul scrisului, căci scria foarte bine şi frumos, aşa petrecând acolo cu dânşii multă vreme. ***De acolo a fost chemat la Marea Lavră a Sfântului Atanasie, descălecătoriul Sfântului Munte Aton, unde a petrecut mai bine de un an.*** La acea mănăstire cu mare bucurie a fost primit şi el se plecă cu totul obiceiului şi tocmelii mănăstirii, făcându-se decât toţi mai mic; toată slujba cu dragoste o umplea, încât ieşi în toate laturile lauda bunătăţilor lui.

Se întâmplă, în acea vreme, de rămase Biserica cea mare a Salonicului văduvă de arhiereu. Şi încercară cetăţenii împreună cu clerul Bisericii pretutindeni, să afle undeva om care să poată fi vrednic de un lucru ca acesta şi care să poată da învăţătură Bisericii şi cetăţii. Iar Dumnezeu, Cel ce a zis: ***„Să strălucească lumina din întuneric şi lucrurile cele de taină aievea să se descopere”***, nu a vrut mai mult să fie ascunsă cetatea care sta în vârful muntelui, ci au arătat aievea bunătăţile părintelui nostru Nifon. ***Deşi se îndoia a primi cinstea arhieriei, pentru frica greutăţii şi lauda cea deşartă a acestei lumi, Sfântul Nifon luă şi fără de voie cârma arhieriei, imediat aprinzându-se cu râvna cea bună spre învăţătură şi spre îndreptarea cea bună a Sfinţilor Părinţi şi începu să se ferească de nedreptăţi şi să se nevoiască în ascultarea Sfintei Liturghii, întru care aduc preoţii pentru oameni jertfă nesângeroasă şi cinstită lui Dumnezeu, împreună cu sfinţii rugându-se să ne împreuneze lui Hristos.***

De asemenea, zicea: „Milostenia să nu lipsească de la voi, ci pururea să o aveţi către săraci şi către văduve şi către cei năpăstuiţi; către străini şi către cei din temniţă, către flămânzi şi către cei goi, şi tuturor celor lipsiţi să le daţi din destul şi neoprit; pentru ca şi voi pe acest pământ să dobândiţi însutit mai mult, iar întru Împărăţia Cerului viaţa cea de veci, după cum a zis Domnul nostru Iisus Hristos; şi să vă feriţi de toate spurcăciunile şi vicleşugurile, ca să fie cu voi toată sfinţirea.” Aşa întotdeauna avea învăţătura fără de lene, până când şi spre mai mare scaun şi cinste vru Dumnezeu să-l înalţe. Astfel, nu trecu multă vreme de la înscăunarea sa ca arhiereu la Salonic, şi se pristăvi fericitul Simeon, patriarhul Ţarigradului.

Se adunară toţi arhiereii din eparhia patriarhului, ca să aleagă om de cinste pentru acea treabă, să îndrepteze Biserica lui Dumnezeu, şi aleseră pe fericitul Nifon, însă nu oamenii ci judecata lui Dumnezeu. Se închinară toate noroadele şi mulţumeau lui Dumnezeu pentru dânsul, iar arhiereii, hirotonindu-l cu cinstea ce i se cădea şi punându-l în scaunul patriarhal, i se închinară toţi cu cinstea ce i se cădea ca unui stăpân, şi luând blagoslovenie de la dânsul, s-au dus fiecare pe la locaşurile lor cu mare bucurie şi veselie. Iar sfinţia sa, dacă a luat cârma Bisericii, numaidecât i-a chemat pe toţi, ca cu o trâmbiţă, către lauda

lui Dumnezeu şi către folosul a tot lucrul cel bun, ca să ferească credinţa cea bună şi să fie întreagă şi aleasă de neghina ereticilor, de la care s-a îndepărtat toată sfinţirea, căci n-a vrut să ţină învăţătura apostolilor şi a Sfinţilor părinţi, ci s-au închipuit cu totul evreilor, care n-au vrut să ţină proorociile sfinţilor prooroci şi ale sfinţilor patriarhi, fapt pentru care s-au şi împuţinat de la ei toate minunile şi toate jertfele, pentru aceea a venit asupra lor toată mânia lui Dumnezeu, căci cum este credinţa fără de fapte moartă, aşa şi faptele fără de credinţă sunt moarte. De aceea, nevoindu-se în toată vremea, pe mulţi a îndreptat părintele nostru Nifon cu învăţătura pe calea dreptăţii.

Diavolul, cel ce nu iubeşte binele, văzând atâta îndreptare a păcătoşilor, care scăpau din meşteşugurile şi vicleşugul lui, nu putu răbda rana şi slăbiciunea şi-i îndemnă pe oameni asupra sfinţiei sale, şi a împletit pizme viclene, astfel că l-a scos din scaunul patriarhal. Iată de ce se întunecă Biserica lui Dumnezeu.

Ieşind Sfântul Nifon din scaun, lăuda numele Domnului Ceresc pentru lucrurile câte i se întâmplaseră, şi a mers la Sozopul Elispontului, care era aproape de mare. Acolo era şi o mănăstire a Sfântului Ioan Înainte-Mergătorul, unde a fost primit şi unde a trăit împreună cu călugării viaţă mai presus de firea omenească, pentru care a fost vestit şi lăudat în toate laturile, încât veneau toţi de pretutindeni la sfinţia sa pentru a lua învăţătură de folos sufletelor lor, căci tuturor le tocmea mântuirea cea sufletească, şi mergeau toţi pe la casele lor îndreptaţi şi cu mare bucurie lăudând pe Dumnezeu şi pe Sfântul Nifon. Pentru aceasta, cu ajutorul lui Dumnezeu, iar a fost chemat la scaunul sfinţiei sale de tot norodul. Deci iar a strălucit luminat soarele cel neapus şi încălzea pe toţi cu veselia învăţăturii sfinţiei sale.

Nu trecu însă multă vreme şi iar nu putu răbda vrăjmaşul diavol să vadă lumina învăţăturii sfinţiei sale, şi se aprinse cu pizmă spre izgonirea sfântului.

Astfel, a îndemnat oamenii de au mers şi l-au pârât la Amira, sultanul turcesc, care-l trimise la pază în cetatea Ohridului. ***Acolo a sălăşluit la o biserică a Sfântului apostol şi mai dintâi mucenic Ştefan arhidiacon. Dar nici acolo n-a schimbat sfântul luptarea sa, în care era deprins, adică cu ajunul, rugăciunea şi cu alte fapte bune, ci încă mai vârtos se nevoia să împlinească toată rânduiala sa.***

Pentru acest lucru, ***cu îndrăznire vom zice că ieşi vestea bunătăţilor sale peste tot pământul, încât se auzi şi în Ţara Românească.*** Domnul Radu Voievod îl aduse şi-l văzu cu ochii săi şi-l pricepu bărbat desăvârşit, şi la chip şi la cuvinte ca să vină în ţara lui, că-l pofteşte ţara foarte tare, iar Sfântul zice: ***„Doamne, măria ta, vezi însuţi goana ce o am eu de la vrăjmaşii cei adevăraţi ai lui Dumnezeu, dar eu cum voi putea veni în ţara ta?”***

Iară domnitorul zise: „Nu purta grija aceasta, ci o lasă să fie asupra mea”.

Sfântul patriarh zise: ***„Cum ştii fă!”.***

Îndată trimise Radu Vodă la împărăţie de ceru pe acest mare păstor şi i se împlini voia, căci i-l dete sultanul.

Trimise îndată de aduse sfântul în ţara sa, şi i-a dat toate pe mână zicându-i: „Eu să domnesc, iar tu să ne îndreptezi şi să ne înveţi Legea lui Dumnezeu, şi să fii tată şi păstor mie şi tuturor oamenilor şi solitor la Dumnezeu”.

Iar sfântul află turma neplecată şi neascultătoare şi Biserica răzvrătită şi cu obiceiuri rele şi nesocotite. Chemă pe toţi egumenii de la toate mănăstirile Ţării Ungro-Vlahiei şi tot clerul Bisericii şi făcu sobor mare împreună cu domnul şi cu toţi boierii, cu preoţi şi cu mireni, slobozind izvoare de învăţătură limpede şi necurmat, şi le spunea din Sfânta Scriptură, învăţându-i pe toţi şi adăpându-i din apa milei credinţei celei adevărate. Şi le grăia din pravilă de lege, de tocmirea Bisericii şi de dumnezeieştile slujbe, de domnie şi de boierie, de mănăstiri şi de biserici, şi de alte rânduieli.

Tocmi apoi toate obiceiurile pe pravilă şi pe aşezământul Sfinţilor apostoli; hirotoni şi doi episcopi, dându-le şi eparhie hotărât, care cât va birui, şi-i învăţa cum vor purta grijă şi cum vor paşte oile cele cuvântătoare, care le sunt date în seamă, astfel încât să se îndrepteze toată ţara de la arhierie.

Iar domnitorului îi zise: „Ţie, doamne, se cade să îndreptezi pe cei strâmbi cu judecată tare şi înfricoşată, dar dreaptă, după cuvântul lui Dumnezeu, Carele a zis către Moise, îngăduitorul Său, şi către toţi feciorii lui Israel: ***Iată, v-am dat legea mea şi judecata şi îndreptarea în mâinile voastre ce nu-s făţarnice nici a mic, nici a mare, nici a văduvă, nici a venetic, nici pe cel sărac să nu-l miluieşti cu judecata, nici de cel bogat să te ruşinezi şi să-i făţărniceşti, că judecata este a lui Dumnezeu***, iar în Sfânta Evanghelie zice: nu judecaţi în făţărnicie, ci judecaţi cu dreptate. Şi iar a zis Domnul israelitenilor: ***„De veţi păzi legea Mea şi veţi umbla după poruncile Mele şi le veţi face, vă voi da ploaie în vremea ei şi pământul va da roada sa şi pomii poamele lor, şi vă va prisosi vin încă şi până în vremea arăturii şi pâinea o veţi mânca cu saţiu şi veţi locui în ţara voastră cu biruinţă şi cu tărie mare, şi voi da pace în ea şi oşti nu vor trece prin ea, şi veţi birui pe toţi vrăjmaşii voştri şi vor cădea înaintea voastră, iar cinci de-ai voştri vor birui 100 de vrăjmaşi, şi voi căuta pe voi cu milă, blagoslovindu-vă, şi vă voi înmulţi şi voi pune legea mea pe voi şi eu vă voi fi vouă Dumnezeu, iar voi veţi fi Mie oamenii Mei. Iar de nu veţi asculta, nici veţi face poruncile Mele, nici vă veţi pleca, pune-voi pe voi secetă şi lipsă şi sămănăturile voastre le veţi semăna în zadar, iar osteneala voastră o***

vor mânca vrăjmaşii voştri, şi voi întoarce faţa Mea de la voi şi veţi cădea voi înaintea vrăjmaşilor voştri, şi le veţi fi robi, şi vă vor stăpâni ei, şi veţi pieri nefiind goniţi de nimenea; şi voi face de vă va fi cerul ca de fier şi pământul ca de aramă, iar toată virtutea voastră se va pune în zadar, şi pământul nu va da roada sa, nici pomii nu vor face poame, şi voi trimite asupra voastră fiare sălbatice de pe pământ, de vă vor mânca şi vă vor împuţina şi pe voi şi pe dobitoacele voastre, şi va fi ţara voastră pustie, iar dacă vă veţi dezlipi de Mine şi Eu mă voi depărta de voi", aşa grăieşte Domnul.

Acestea şi multe alte învăţături ca acestea îi învăţa din Sfânta Scriptură, de asemenea zicând: „Iar beţia şi curvia cu totul să se lepede de la voi, că a zis apostolul: ***„Iar nunta este curată şi patul nespurcat, iar curvarilor şi prea curvarilor le va judeca Dumnezeu".*** Pentru curvie se înecă lumea cea dintâi, iar mai apoi şi Sodomul cu 5 oraşe se prăpădi şi arse cu foc şi piatră pucioasă, că acolo se arătă capul spurcăciunii celei mari. Deci, fraţilor, fugiţi de curvie şi de toată necurăţia, cum zice apostolul Pavel, şi umblaţi după curăţie, ca să vedeţi pe Dumnezeu; acestea zic vouă să le păziţi, dacă vă este voia să moşteniţi Împărăţia cea Cerească".

Pizmaşul diavol, văzând învăţături folositoare de suflet ca aceasta, nu a putut răbda şi a făcut multe meşteşuguri şi vicleşuguri, ca să gonească pe fericitul Nifon din Ţara Panoniei.

În chipul acesta a făcut: „O, vai şi amar, îi zise domnul Radu Vodă împreună cu boierii, ieşi din ţara noastră, că viaţa, traiul şi învăţăturile tale noi nu le putem răbda, că strici obiceiurile noastre".

Iar Sfântul Nifon, auzind aşa nişte cuvinte nebune şi turbate ca acestea, se miră şi zise: ***„Nu aşa, doamne, nu aşa, ci te îndreptează după legea lui Dumnezeu, şi pe tine şi pe boieri, ca nu cumva să porniţi şi să aduceţi mânia lui Dumnezeu asupra voastră şi în ţara voastră, deoarece văd că fărădelegile voastre curând se vor slobozi peste voi; iar mie nimic nu-mi este de acestea ce-mi ziceţi voi, că puterea şi tăria mea este legea cea fără de prihană şi fără făţărnicie grăiesc înaintea măriei tale şi a tuturor boierilor; că pe sora ta o ai măritat după Bogdan fără lege, căci el avea femeie cu lege şi o a lăsat fără de nici o vină, şi a luat pe sora ta; astfel, el este curvar, iar sora ta ca o prea curvă. Desparte-i şi dă bărbatului pe femeia sa şi potoleşte mânia lui Dumnezeu mai înainte de a se porni peste voi."***

Aceste cuvinte foarte aţâţară şi mâniară pe domnitor, care îndată goni pe sfântul dinaintea sa şi porunci să nu-l bage nimeni în seamă, nici să-l socotească, nici să-l cinstească.

Iar dumnezeiescul Nifon nimic nu deznădăjdui, ci-şi punea nădăjdea în Dumnezeu, după cum zice proorocul: ***„Nu vă nădăjduiţi spre domni, nici spre fiii omeneşti”.*** Dumnezeu a trimis corbul să-l hrănească pe Ilie proorocul, aşijderea a păzit cu bucate pe Daniil proorocul cu Avacum; în acest chip l-a păzit şi pe Sfântul Nifon, că îi veni în ajutor un cocon de boieri, pe care-l chema Neagoe, şi care era mai mare peste vânători. Aşa făcu Dumnezeu din cele amare dulci şi din cele pizmaşe cu prieteşug, că aducea bucate pentru hrana sfântului, şi aievea şi într-ascuns, cu îndemnarea lui Dumnezeu. Iar fericitul Nifon îl întărea cu învăţăturile sale, ca să crească şi să se înalţe în toate faptele cele bune şi să se ridice în noroc bun şi să fie plăcut înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor.

Radu Vodă tot ţinea pizmă neschimbată asupra sfântului şi nu putea folosi la nimic, nici cu frică, nici cu alte amăgiri, până ce se plecă iar sfântului cu smerenie şi-l chemă în taină, zicându-i aceste cuvinte amăgitoare: „Părinte, iartă-ne, sfinţia ta, şi ai sfinţia ta iertăciune pentru noi, să-ţi dăm avuţie câtă-ţi va trebui, şi să nu ai părere rea nici pe mine, nici pe boieri, iar pentru însurarea lui Bogdan însă nu te amesteca, căci el a luat blagoslovenie de la alţi arhierei; iar tu mergi cu pace oriunde vei vrea şi roagă pe Dumnezeu pentru mine, şi unde vei locui, eu tot voi purta grijă pentru hrana ta, şi ce-ţi va trebui îţi voi trimite”.

Atunci răspunse sfântul cu îndrăzneală şi ca unui om prost îi zise: ***„O, Radule, Radule, tu şi prietenii tăi cu multe rugăciuni m-aţi adus în ţara voastră şi m-aţi pus să vă învăţ legea lui Dumnezeu. Deci dacă v-am învăţat ceva rău şi nelegiuit, spuneţi voi şi mărturisiţi fărădelegile mele, iar de faceţi voi fărădelege, cum şi la arătare şi aievea vă vedeţi şi vă arată faptele voastre, căci mă goniţi fără de dreptate din ţara voastră, fiindcă v-am spus adevărul; eu însă mă voi duce după cuvântul vostru, iar voi rămâneţi în păcatul vostru, iar pe mine mă veţi căuta, dar nu mă veţi afla, ci veţi muri în păcatul vostru şi nu va fi cine să vă ajute în acea vreme”.***

Şi zicând aşa, ieşi din ţară şi veni la locul care-i porunci Domnul; trecând prin Macedonia şi prin Thulelia, merse în Sfântul Munte Aton, ca să petreacă acolo, în locul care e făgăduit călugărilor. Când ajunse acolo, îndată se prinse de locaş în sfânta şi marea mănăstire a Vatopedului, călugării de acolo dobândind astfel pe cel ce-l jeluiau, bucurându-se şi mulţumind lui Dumnezeu pentru acest lucru. Auzind, toţi din acel Sfânt Munte mergeau la acea mănăstire ca la un izvor curgător de viaţă, de la care toţi primeau băutură de veselie trupească şi sufletească.

Sfântul a vieţuit în acea mănăstire mai mult de un an, vreme în care pe doi din fraţii care merseseră cu el îi trimise către Dumnezeu, iar pe al treilea îl lăsă să meargă în cetatea Salonicului, şi-l întări prin rugăciunile sale, ca să se sfinţească cu sfârşitul mucenicilor.

Acesta a pătimit acolo multe munci şi sfârşi pentru lege, dobândind cunună în trei viţe, cu postul, cu ascultarea şi cu munca, iar mult pătimaşul său trup, al lui Macarie - căci aşa îl chema - a fost îngropat în Salonic, iar sufletul dănţuieşte acum cu îngerii în cer.

Dumnezeiescul Nifon pricepu că şi sfârşitul său este aproape şi se bucura sufleteşte şi se veselea luând cu sine pe poslușnicul care mai rămăsese, pre Ioasaf, a trecut muntele şi a mers la mănăstirea Dionisiatului şi se stabili acolo, căci şi mai înainte locuise acolo, iar Dumnezeu a vrut să-şi săvârşească sfântul viaţa acolo. Cât petrecea acolo în toate era întocmai ca ceilalţi fraţi, şi cu mâncarea, şi cu postul, şi cu osteneala, astfel că le era altor fraţi ruşine de smerenia şi de nevoinţa lui; că era tuturor chip de învăţătură şi la toate slujbele le ajuta, la moară mergea de măcina şi la magherniţă ajuta, şi la magupie de asemenea, şi la alte poslușanii, atâta cât puteau ostenelile lui, cum şi eu l-am văzut făcând lucruri ca acestea.

Despre smerenia sa cea multă şi despre ostenelile lui nu spun numai fraţii din acea mănăstire, ci şi alţii din alte mănăstiri dimprejur; toţi mărturisesc că era nevoitor spre slujbe şi spre spovedanii, spre pocăinţă şi spre curăţie, pe toţi îi certa şi îi învăţa zicând: ***„amar, fraţilor şi părinţilor, celuia ce-l va afla moartea nepocăit, că în iad nu este pocăinţă; pe mulţi i-a scos pocăinţa tocmai din gura diavolului, pe mulţi dintre păgâni, turci, armeni, papistaşi şi de alte eresuri, i-au întors de i-au botezat şi i-au uns cu Sfântul mir şi i-au adus la credinţa cea adevărată a pravoslaviei; iar pe câţi mişei a miluit şi săraci, şi pe câţi a scos din robie, zic că aceia nu au număr, aşa era de milostiv şi bun tuturor, şi drept. Dumnezeu a proslăvit pe cel ce L-a proslăvit, şi l-a chemat la Sine”.***

Cunoscând sfântul cu adevărat trecerea sa din această lume, i se bucură sufletul foarte şi îndată chemă pe toţi fraţii şi le spuse de vremea petrecaniei sale; îi blagoslovi pe toţi şi se iertă cu toţi, arătând tuturor dragoste, şi nu pizmă, şi către cei care-i făcuseră lui rău şi necaz, iar pe cei care erau blestemaţi îi iertă şi îi dezlegă ca un adevărat ucenic al lui Hristos, cu al Cărui Trup şi Sânge se şi împărtăşi. ***Astfel şi-a dat sufletul în mâinile Domnului şi ce era din pământ pământului a lăsat, căci cu multe cântări de la toţi călugării din toate mănăstirile Muntelui Aton s-a îngropat trupul lui cu mare cinste în luna august, ziua a douăsprezecea, când era cursul anilor de la zidirea lumii 7016.*** Astfel a apus zarea de dinainte a tot ochiul, rămânând între toţi fraţii plângere şi tânguire fără de mângâiere, căci nu era nici unul dintr-înşii care să nu fi vărsat lacrimi pentru lipsirea părintelui şi învăţătorului celui bun a toată lumea.

Ioasaf, poslușnicul lui Nifon, lăsă toată jalea şi întristarea, nevoindu-se să umple porunca părintelui său, şi merse numaidecât în Ţarigrad şi tocmi poruncile

sfântului foarte bine, pătimind acolo multe munci pentru lege; iar apoi îl arseră în foc turcii, învrednicindu-se şi el cetei mucenicilor, aşa cum mărturisise Sfântul Nifon mai înainte.

Nu a trecut multă vreme de la plecarea Sfântului din Ţara Panoniei, şi a căzut ighemonul Radu într-o boală groaznică şi cumplită, şi alte răutăţi multe îl înconjurară, şi nu se mai uşurau nevoile, ci de ce mergea, de aceea i se mai îngreunau grijile. Se scorniră în ţară răutăţi şi gâlcevi, iar în Biserică netocmire. Şi aşa sfârşi Radu Vodă întru nişte întâmplări rele ca acestea.

Dar mai înainte de sfârşitul său el căută pe sfântul, cum zisese el, şi nu-l află, ci era sufletul lui plin de frică şi de cutremur; atunci pricepură toţi că se împlinesc cuvintele sfântului, care zisese mai înainte de Radu Vodă şi de Ţara Muntenească. Iar trupul lui Radu îl îngropară în mormântul pe care-l făcuse în tinda bisericii în mănăstirea din Dealu, unde este hramul Sfântului Nicolae, făcătorul de minuni, care o zidise din temelie în timpul domniei, din piatră cioplită, iar stâlpii uşilor şi ferestrele erau din marmură, cum se vede şi acum, biserică frumoasă şi minunată; iar de zugrăvit nu a mai apucat să o zugrăvească, ci se zugrăvi mai târziu din porunca lui Neagoe Vodă cu vopsele şi cu aur.

Deci, după moartea lui Radu, boierii nu se puteau învoi pe cine vor pune domn, căci unii ziceau să fie acesta, alţii acela, şi era gâlceavă şi ceartă între dânşii, după cuvântul Evangheliei, care zice: când se va împărţi casa, atunci se va pustii. Aşa fiind ei împărţiţi, au ridicat caznă asupra lor, pentru păcatele lor, cum zisese Sfântul Nifon, şi puseră domn în scaunul ţării pe Mihnea, feciorul Dracei Armaşul. Apucând domnia, îndată se dezbrăcă lupul de pielea oii şi îşi astupă urechile ca aspida şi ca vasiliscul, iar arcul şi-l încordă şi găti săgeţi de săgeta, şi sabia şi-o fulgera, şi mâna şi-o întărea spre răni, şi prinse pe toţi boierii cei mari şi aleşi, muncindu-i cu multe munci cumplite şi le lua toată avuţia, şi se culca cu jupânesele lor şi cu fetele lor înaintea ochilor lor. Unora le-a tăiat nasurile şi buzele, pe alţii i-a spânzurat şi pe alţii i-a înecat; iar el se îmbogăţea şi creştea ca chedrul până la cer şi-şi împlinea toată voia sa...

Pe un neam care era mai ales şi temător de Dumnezeu, al cărui nume de moşie era Banovţii, adică Basarabeştii, Mihnea cu multe amăgeli şi grele jurăminte se lega că nu-i va omorî pe boierii din acel neam, nici nu le va face vreo nevoie; şi făcu cărţi de jurământ şi de afurisanie, însă în toate zilele săpa groapa şi cugeta cum va putea face să piardă şi neamul lor, ca să nu se mai pomenească în Ţara Panoniei. Dar rugăciunea Sfântului Nifon nu-l slobozea nici nu-l lăsa să le facă vreun rău, astfel că toate meşteşugurile lui Mihnea, cele viclene ca nişte păianjeni, se stricau. Îndemnat fiind de răutatea firii lui, chemă pe Stoican, sfetnicul lui cel mai mare, şi intră numai cu dânsul în pivniţa domnească, scoţându-i pe pivniceri afară. Dar, cu voia lui Dumnezeu, rămase acolo un copil

din neamul Basarabeştilor, care, văzându-l pe nedreptul domnitor că intră în pivniţă, se înfricoşă şi, de groază, neavând unde fugi, intră într-o bute seacă şi se ascunse.

Cum intrară în pivniţă, domnul şi Stoican, începură a se sfătui cum şi în ce chip vor face ca să piardă pe acel neam al Basarabeştilor, gândindu-se că în pivniţă nu este nimeni să-i audă. După ce sfârşiră sfatul, chemară pe pivniceri cerând să le dea vin să bea, de unde va fi mai bun, apoi ieşiră din pivniţă veseli, gândind că nimeni nu a auzit sfatul lor viclean.

După dânşii ieşi pe furiş şi copilul, nespunând nimănui nimic, ci căutându-şi treaba şi slujba lui, până află vreme şi prilej de spuse părinţilor şi neamului său celui mare toate lucrurile şi vicleşugurile domnitorului. Auzind aceştia aşa şi cunoscând că sunt adevărate cuvintele copilului, s-au adunat şi s-au sfătuit. Apoi, luând avuţie şi oameni cât putură, au trecut Dunărea de cealaltă parte, scăpând astfel cu toţii de cursa lui Mihnea Vodă, călcătorul de jurământ, căci era Dumnezeu şi rugăciunile Sfântului Nifon cu dânşii.

Iar zvăpăiatul domnitor, auzind de pribegia lor, de părere de rău i se schimbă firea, iar bucuria i se întoarse în întristare şi îşi arătă mânia şi urgia ce avea pe dânşii, arzându-le curţile şi casele şi chinuind cu munci grele pe câţi a aflat din acel neam, pe unii chiar omorându-i. A risipit din temelie mănăstirea zidită de Basarabeşti pe râul Bistriţa, iar biserica Sfinţilor Apostoli, zidită de Neagoe, socotitorul Sfântului Nifon, pentru a fi îngroparea morţilor, o a sfărâmat, tăind şi pomii şi scoţându-i din rădăcini. Şi a ridicat mare prigoană asupra acelui neam blagoslovit, iar tuturor preoţilor de prin satele lor le-a tăiat nasurile, spre batjocura Bisericii, şi se gândea să-i ardă pe toţi egumenii de prin toate mănăstirile şi multe alte răutăţi să facă.

Dar Dumnezeu, Cel văzător de inimi şi de cugete, nu a vrut să lase să cadă drepţii în mâinile chinuitorilor, ci-i mântui de moartea cea cumplită. Deci acei boieri drepţi merseră la împărăţie şi spuseră sultanului toate răutăţile lui Mihnea Vodă. Auzind sultanul aşa şi înţelegând că sunt cuvintele lor adevărate, a făcut sfat împreună cu dânşii, pentru a socoti în ce chip vor putea face ca să gonească pe Mihnea din scaunul Ţării Panoniei şi să pună în loc pe Vlad, fratele lui Radu Vodă.

Astfel, zise sultanul către dânşii: „Iată, eu vi-l dau pe el în mâinile voastre şi pe voi în mâinile lui, iar pe Dumnezeu în mijlocul vostru. Deci, de veţi face voi lui vreun vicleşug, sau de vă va face el vouă, Dumnezeu să vă piardă de pe faţa pământului cu tot neamul”.

Prinzând Mihnea de veste că Vlad Vodă vine cu ajutor de la turci, i se făcu frică şi fugi în Ţara Ungurească, împlinind proorocia fericitului Nifon. Iar Vlad Vodă se aşează în tronul ţării, fiind primit cu mare bucurie de toată ţara. În Ţara Ungurească Mihnea Vodă a căzut în eresul hulei Duhului Sfânt şi a împletit mreajă vicleană asupra tânărului Vlad Vodă, venind cu armata ungurească asupra lui. Dar oastea românească birui pe oastea călcătorului şi hulitorului Mihnea, care în acea luptă a fost rănit de moarte.

Vlad Vodă, lăsându-se ispitit de nelegiuitul Bogdan, a încălcat jurământul făcut la Dunăre şi s-a lepădat de Basarabeşti, pe care vru chiar să-i omoare. Aflând neamul cel drept al Basarabeştilor de intenţia lui Vlad, trecură din nou Dunărea şi merseră la Mehmet paşa şi-i povestiră toate cum se făcuseră. Mehmet s-a mâniat foarte tare când a auzit acestea şi, luând oaste, a plecat în Ţara Românească să-i răzbune pe Basarabeşti. Chiar el cu sabia sa îi tăie capul lui Vlad Vodă, ridicând în tronul ţării pe Neagoe Basarab.

Neagoe a făcut judecată şi dreptate între oameni şi l-a pus pe Macarie mitropolit a toată Ţara Românească, Plaiului şi Severinului, cu blagoslovenia lui Pahomie, patriarhul Ţarigradului. Deci în acea vreme s-a potolit ţara şi s-a împăcat de gâlceavă şi Biserica s-a veselit, că aşa ajuta ruga Sfântului Nifon.

Întocmai ca împăratului Teodosie cel mic, care a mutat moaştele Sfântului Ioan Hrisostom în Ţarigrad, şi lui Neagoe i-a venit cuget şi gând bun dumnezeiesc şi a trimis dintre boierii săi credincioşi cu cărţi la Sfântul Munte al Atonului să aducă moaştele Sfinţiei sale Nifon patriarhul, ca să curăţească şi să tămăduiască greşala lui Radu Vodă şi a altora, care îi făcuseră rău sfinţiei sale. Când au ajuns boierii la mănăstirea Dionisiatului s-au închinat în biserică, cum este obiceiul creştinesc, şi, luând blagoslovenie de la părinţi, au dat cartea domnitorului în mâna egumenului şi a bătrânilor. S-au mirat toţi de acel lucru mare şi de cererea domnitorului, dar în nici un chip nu au îndrăznit a cuteza să dea moaştele sfântului, nici nu vroiau să lase pre cineva să se apropie şi să destupe mormântul sfântului.

Sluga cea credincioasă a lui Neagoe merse la părinţi şi le zise: „Sfinţi părinţi, să nu vă fie frică de aceasta, ci să ne iertaţi că noi nădăjduim către credinţa stăpânului nostru care o are către sfinţia sa. Şi nimeni nu va avea nici o primejdie”.

Văzând ei atâta credinţă, ziseră: „Faceţi cum vă este voia!”

Sluga cea mai mare, pe care o chema Danciul bogat, chemând credinţa pe care o avea domnitorul său către fericitul Nifon, lepădă toată frica şi începu să sape,

până ajunse la moaştele sfântului; le scoase afară şi le băgă într-un sicriu cu miroseală bună.

Călugări de la toate mănăstirile s-au adunat şi au venit să se închine sfântului. Au sărutat moaştele, mulţumind lui Dumnezeu, Celui ce a proslăvit pe robul Său, şi zicând: ***„Fericită pomenirea ta, Nifone, îndreptătorul părinţilor şi învăţătorul a toată lumea!”*** Aici a arătat Dumnezeu şi minuni, că vindecă pe un călugăr care era de mulţi ani mut, pe altul de durerea capului, pe altul de friguri şi pe mulţi alţii de multe alte feluri de boli îi tămădui.

De cum au intrat în Ţara Românească cu sfintele moaşte, au făcut ştire domnului Neagoe Vodă, care a adunat tot clerul Bisericii şi toţi boierii, aşteptând pe părintele său cel sufletesc. Cu credinţa sufletului şi a inimii, domnitorul a cuprins sicriul cu moaştele sfântului în braţe şi le-a sărutat cu lacrimi şi cu multă veselie, împreună cu tot norodul creştinesc. Au dus, apoi, sicriul şi l-au pus deasupra mormântului lui Radu Vodă, rugându-se toată noaptea, împreună cu Neagoe Vodă, sfinţiei sale pentru iertarea păcatului lui Radu Vodă, care fără dreptate a lepădat pe Sfântul de la sine şi l-a gonit din ţară.

Şi - mare minune! - spre sfârşitul Utreniei, vrând Dumnezeu să arate aievea iertarea păcatului lui Radu Vodă şi al altora, care făcuseră nevoie şi scârbă sfântului, a văzut singur Neagoe Vodă descoperire ca aceasta de la Dumnezeu: s-au rupt scoabele cele de fier şi acoperământul mormântului lui Radu Vodă şi degrabă s-au desfăcut marmurile, iar dinlăuntrul s-a ivit trupul lui Radu groaznic şi întunecat, plin de puroi şi de putoare. S-a deschis şi sicriul Sfântului Nifon şi a izvorât de la sfântul izvor de apă, care a spălat tot trupul lui Radu Vodă, arătându-l luminat. Apoi toate încuietorile şi pietrele singure s-au închis şi s-au arătat lui Neagoe şi a făcut mare mulţumire.

Multe alte minuni a mai făcut Dumnezeu cu moaştele prea cuviosului Său, căci toţi cei ce mergeau la dânsul şi chemau numele sfinţiei sale în ajutor, toată vindecarea şi sănătatea dobândeau de la dânsul.

O asemenea minune a mai făcut sfântul chiar cu Neagoe Vodă, căruia i se arătă şi-i spuse: ***„Fătul meu Neagoe, ia aminte şi vezi că toţi mă socotesc sfânt, căci sunt cu darul cel bun al Duhului Sfânt, şi toţi sărută cu credinţă moaştele mele, afară de cutare boier (şi-i spuse numele), care nu are credinţă către mine şi nici nu sărută moaştele mele”.***

Sculându-se Neagoe şi luând aminte la toţi cei ce se închinau cu evlavie şi sărutau moaştele Sfântului Nifon, observă cu meşteşug, fără să bage cineva de seamă.

Văzând Neagoe Vodă atâtea minuni ale Sfântului Nifon a dat poruncă să se facă un sicriu din argint curat, suflat cu aur şi înfrumuseţat cu mărgăritare şi pietre scumpe, iar pe capacul acestuia a poruncit să fie pictat chipul sfântului, iar la picioarele acestuia să fie el pictat rugându-se în genunchi. Trimise această raclă cu mare cinste la mănăstirea Dionisiatului, prin sfinţia sa chiar mitropolitul Neofit şi prin boierii săi credincioşi.

Şi dacă-l duseră la mănăstire, călugării de acolo deteră lui Neagoe poclon capul sfântului şi o mână, şi blagoslovenie de la părinţii cei sfinţi care se aflau în mănăstire, ca să fie de sfinţire şi de ajutor Domnului. Iară el primi acele daruri cu mare bucurie, ca şi Moise proorocul Tablele Legii vechi şi le purta tot cu sine pe unde mergea, şi în curte şi în biserică, iar pe cale le purta în caretă, ca şi Israel chivotul Legii.

Iară în Muntele Atonului, pe groapa sfântului, zidi biserică frumoasă în numele Sfântului Nifon, iar mănăstirea o au îmbogăţit cu multă avuţie şi multe zidiri înalte au făcut. Iar mănăstirea lui Hariton, care îndeobşte se cheamă Kotlomuş, care o au început a o zidi din temelie Radu Vodă, a desăvârşit-o Neagoe Vodă şi cu toate frumuseţile şi podoabele au împodobit-o dinlăuntru şi dinafară, iar împrejur au îngrădit-o cu zid, şi au făcut biserica Sfântului Nicolae făcătorul de minuni cu turle, chilii şi trapezărie, pivniţă şi magupie, magherniţă, grădină, şi poartă mică şi mare, bolniţă şi ospătărie, şi dohirie, jitniţă şi vistierie şi alte case de toată trebuinţa. Iar biserica şi chiliile le-au umplut de frumuseţe şi le-au acoperit.

Biserica şi tinda au acoperit-o tot cu plumb, şi au pus la ferestre sticle şi au târnosit-o cu blagoslovenia arhiereului şi a protosului şi a altor egumeni de la alte mănăstiri, şi făcu cinste mare tuturor, şi-i dărui cu daruri mari, şi se duseră care şi-ncotro pe la locurile lor cu mare bucurie mulţumind lui Dumnezeu.

Aşijderea făcu o pristanişte în Ascalun la mare să fie de corăbieri, şi o corabie mare, alta mică cu tot ce trebuieşte, şi au zidit cu zid împrejur, şi au făcut o culă cu arme, şi cu tunuri să fie de pază, şi alte metohuri cu de toate au zidit şi au făcut şi bine le-a tocmit, din care are mănăstirea mult venit, şi au pus numele ei Lavra cea mare a Ţării Munteneşti. Iară Lavra Sfântului Atanasie şi toată biserica cea mare cu altarul şi cu tinzile le-a înnoit, şi au împreunat plumbul cel vechi cu altul nou, şi au acoperit-o toată de iznoavă, şi toată clisernița au zidit din temelie, şi au făcut vase de aur şi de argint pentru trebuinţa bisericii, şi zavese cusute cu fir de aur prea înfrumuseţate au dat, şi au făcut şi mertic mare câte 90.000 de talere pe an.

Iar în Lavra Ivirului a Sfântului Eftimie făcătorul de minuni, pe sus, pe ziduri au adus apă cu urloiul ca de la două mile de loc de departe, şi cu multă bogăţie au

îmbogăţit-o. Iar cinstita lui doamnă Despina au dat zavesă cusută tot cu fir de aur şi prea înfrumuseţată, să o pună înaintea sfintei şi făcătoarei de minuni icoane, în care este scris chipul Preacuratei Fecioare şi Maicii lui Dumnezeu Maria, care se cheamă Portăriţa, care a venit pe mare la acea mănăstire cu mare minune, cum se află scris pe dânsa.

Iar la mănăstirea Pantocrator au făcut mari zidituri ca şi la Ivirul, şi au dăruit multe daruri în Lavra cea mare, a Hilandarului, aducând apă tot ca la Ivirului.

Iar în lăudata mănăstire Vatoped tocmi să se dea milă în fiecare an, ca şi la Lavra Sfântului Atanasie, şi au pus la făcătoarea de minuni icoană a Precistei un măr de aur cu mărgăritar şi cu pietre scumpe, şi zidi şi pivniţa mare din temelie; şi au împodobit şi în marea mănăstire Xiropotam, că au făcut o trapezărie din temelie şi pivniţă.

Iar la Sfântul Pavel au zidit o culă din temelie, să fie de strajă.

Ce să mai înmulţim cuvintele, spuind toate mănăstirile pe rând, că toate mănăstirile din Sfântul Munte al Athonului le-a îmbogăţit cu bani, cu sate, şi dobitoace încă le-au dat, şi multe ziduri au făcut şi fu ctitor mare a toată Sfetagora.

Iar la biserica cea mare sobornicească din Ţarigrad au adunat tot plumbul cel vechi şi au cumpărat altul nou încă mai mult, şi au acoperit-o toată de iznoavă, şi toate chiliile din Patriarhie le-au înnoit, şi Patriarhia cu bani şi cu multe daruri o au îmbogăţit.

Şi Sfântul munte Sinai cu toate vasele bisericii şi cu alte daruri multe le-au îmbogăţit, şi au făcut şi mertic mare.

Iar Sfânta cetate a Ierusalimului, Sionul, care este mama Bisericilor, aşijderea o au dăruit şi o au îmbogăţit, dimpreună cu toate bisericile dimprejurul ei; şi alte mănăstiri de la Răsărit toate aşijderea; şi în măgura Misiei, mănăstirea Oreiscului, unde sunt moaştele Sfântului Grigorie făcătorul de minuni, tinda bisericii au zidit-o şi au acoperit-o cu plumb, şi pe tronul cu moaşte au făcut un cerdăcel de piatră, şi l-au zugrăvit frumos şi l-au poleit; iar pe tronul cu moaştele au pus un covor de mătase cusut tot cu fir de aur; şi la metohul aceleiaşi mănăstiri, care se cheamă Menorlina au zidit o casă mare să fie pentru odihna mănăstirii, în care se făcea toate slujbele ce trebuia.

Iar în Eleda o sfântă mănăstire, anume Meteora, au îmbogăţit-o cu multe daruri şi multe ziduri au făcut.

Aşijderea şi în Pethlagonia o mănăstire anume Trescaviţ o au îmbogăţit; şi în Machidonia mănăstirea de la răsărit până la apus, şi de la miazăzi până la miază-noapte, toate sfintele biserici le hrănea, şi multă milă pretutindenea da şi mai vârtos pe cei ce se înstrăinau prin pustii şi prin peşteri şi prin schituri fără de nici o scumpete îi hrănea, şi nu numai creştinilor fu mumă, ci şi păgânilor, şi fu tuturor tată milostiv, asemănându-se Domnului Celui Ceresc, care străluceşte soarele Său, şi plouă şi pe cei buni şi pe cei răi, cum arată Sfânta Evanghelie.

Şi mai vârtos în Ţara Muntenească mari şi minunate mănăstiri au făcut şi arhimandria Sfântului şi purtătorului de Dumnezeu Părintelui nostru Nicodim, care se cheamă Tismana, cu hramul Adormirii Preacuratei Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Maria.

Iar la mănăstirea din Nucet unde este hramul Sfântului şi marelui mucenic Gheorghe, multe au înnoit şi pe făcătoarea de minuni icoană a sfântului mucenic însuşi Neagoe Vodă a bătut cu cuişoare un măr de aur curat împodobit cu mărgăritar şi cu pietre scumpe.

Şi au adus icoana cea făcătoare de minuni din Ţarigrad pe care era însemnat chipul Domnului nostru Iisus Hristos Atotţiitorul, care mai înainte o înjunghiase un ovrei cu hangerul, şi cum o junghie, îndată ieşi izvor de sânge din locul acela, încât stropi şi hainele acelui ovrei. Iară el de frică nu văzu că-i sunt hainele stropite de sânge, ci numai văzu sângele ce era pe icoană. Şi aşa fiind el cuprins de spaimă, aruncă icoana într-o fântână care era în pivniţă. Deci, ieşi afară ca şi cum n-ar fi ştiut de acea minune nimica, dar îndată-l întâmpinară nişte oameni, şi îl întrebară ce va să fie aceasta. Iar el fu nevoit să mărturisească minunea şi alergară toţi împreună la fântână, şi scoaseră icoana afară; iar sângele tot izvora din arma hangeriului atât cât şi apa se făcuse roşie de sânge.
O, mari sunt minunile Tale, Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeul nostru! Care lucru dacă văzu acel ovrei, crezu în Hristos Fiul lui Dumnezeu şi se boteză el cu toată casa lui; aşijderea şi alţi ovrei mulţi, care văzură cu ochii lor acea minune mare.

Iar mutarea acestei icoane din Ţarigrad în Ţara Românească aşa fu: că se arătă în vis Domnului Neagoe Vodă această sfântă icoană şi-i zise să o mute din Ţarigrad în ţara sa, care lucru se făcu.

Iar Radu Vodă mult se nevoise mai înainte să o aducă în ţara sa, ca şi alte sfinte şi dumnezeieşti icoane şi moaşte sfinte, ce lui nici cum nu i s-au dat. Iar când a fost voia lui Dumnezeu, şi dumnezeiescul lucru s-au săvârşit, şi s-au mutat. Pe care cu mare bucurie şi mulţumire o aştepta Neagoe Vodă şi cu multă cheltuială au adus-o, şi cu dragoste au primit-o şi i-au făcut cununa tot de aur curat şi au împodobit-o cu mărgăritar ales şi cu alte feluri de pietre scumpe.

Şi sparse mitropolia din Argeş din temelie şi zidi în locul ei altă sfântă biserică din piatră cioplită şi netezită şi săpată cu flori; şi au făcut în mijlocul tinzii bisericii 12 stâlpi înalţi tot de piatră cioplită şi învârtiţi foarte frumos şi minunaţi, care închipuiesc pe cei 12 apostoli; şi sfântul altar deasupra prestolului îl făcu minunat cu turlişoare vărsate; iar ferestrele bisericii şi ale altarului tot scobite şi răzbătute prin piatră cu mare meşteşug le făcu; şi la mijloc o ocoli cu un brâu de piatră împletit în trei viţe şi cioplit cu flori; şi au poleit biserica, cu altarul şi tinda, închipuind Sfânta şi nedespărţita Treime. Iar acoperământul tot cu plumb, amestecat cu cositor; şi crucile pe turle tot poleite cu aur, şi turlele tot cioplite cu flori şi unele făcute sucite şi împrejurul boltelor făcute tot steme de piatră cioplită cu meşteşug şi poleite cu aur. Şi făcu un cerdăcel dinaintea bisericii pe patru stâlpi şi zugrăvit şi învălit şi acela cu plumb. Şi făcu scara bisericii tot de piatră scobită, cu flori şi cu 12 trepte asemănându-se celor 12 seminţii ale lui Israel şi pardosi toată biserica cu marmură albă şi o împodobi pe dinăuntru şi pe dinafară foarte frumos şi toate scobiturle pietrelor dinafară le vopsi cu lazur albastru şi florile le polei cu aur. Şi aşa vom spune cu adevărat, că nu este aşa de mare şi sobornică precum Sionul, carele îl făcu Solomon, nici ca Sfânta Sofia, care o făcu marele împărat Iustinian, dar cu frumuseţea este mai pe deasupra acelora.

Şi cum zise Preasfinţia sa Nifon patriarhul încă lui Radu Vodă, că se va muta mitropolia din Argeş în Târgovişte, ci Radu Vodă nu s-a învrednici a o muta, iară cu Neagoe Vodă s-au împlinit cuvântul Preasfinţiei sale şi a lui blagoslovenie: deci zidi mitropolia în Târgovişte mare şi frumoasă cu 8 turle şi toate rotunde, încât se satură ochii tuturor de vederea ei, şi încă mai zidi şi o altă biserică în Târgovişte din temelie cu hramul Sfântului şi marelui mucenic Gheorghe, cu clopotniţă înaltă spre tindă.

Iară la mănăstirea Cozia, de care am povestit, au înnoit biserica cea veche şi au pus icoane prea frumoase; că acea mănăstire avea locuri fără gâlceavă şi alese de petrecerea călugărească depărtată de lume şi plină de toate bunătăţile; cu munţi mari şi cu văi îngrădită şi ocolită cu un râu mare, şi izvoare mari şi multe împrejurul ei, şi are toată hrana călugărească, poieni şi livezi, nuci şi alţi pomi roditori fără de număr, şi tot pământul împrejurul ei este pământ roditor; pe care şi noi l-am văzut cu ochii noştri şi am zis: pământul cel făgăduit.

Deci porunci Neagoe Vodă şi pofti toţi arhimandriţii din muntele cel sfânt al Athonului, dimpreună cu toţi egumenii de la toate mănăstirile, şi scrise şi cărţi. Iar Gavriil protosul, dacă văzu cartea şi scrisoarea Domnului, aici îşi chemă pe toţi egumenii de la toate mănăstirile cele mari: de la Lavră, de la Vatoped, de la Ivir, de la Hilandar, de la Xeropotam, de la Caracal, de la biserica lui Alimpie, de la Haritonul Cotlomuz, care este lavră românească, de la biserica lui Filotei, de la Xinof, de la Zografu, care este lavră bulgărească, de la Simensca, de la

Dohiar, de la lavra rusească, de la Pantocrator, de la Constamonit, de la Sfântul Pavel, şi de la Ohisat, de la biserica Sfântului Grigore şi de la Simonpetra. Aceşti egumeni toţi veniră la Neagoe Vodă în Ţara Românească, dimpreună cu Gavriil protosul, carele fu zis mai înainte. Deci chemă Domnul şi pe Teolipt ţarigrădeanul, patriarhul a toată lumea şi cu dânsul patru mitropoliţi: de la Sereş, de la Sardica, de la Midia, şi de la Melichin, şi veniră şi ei, şi-i primi Domnul cu mare cinste, şi chemă şi pe toţi egumenii din ţara sa şi pe tot clirosul. Şi merseră dimpreună cu Neagoe, ighemonul Panoniei şi cu Macarie, mitropolitul ţării la mănăstirea cea nouă şi minunată de la Argeş, şi făcură Vecernie şi colivă spre lauda Adormirii Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, şi dete de luară toţi oamenii din colivă, după obicei. Apoi făcu cină ca să se odihnească oamenii, lăudând pe Dumnezeu. Iar după cină tocară şi făcură bdenie (priveghere) toată noaptea şi se rugau lui Dumnezeu cu cântări şi rugăciuni.

Iar alţi oameni ziceau toţi: „Gospodi pomilui!” şi sfârşiră bdenia când se vărsă zorile. Deci dacă trecu şi ceas de zi în luna lui august în 15 zile, traseră clopotele, ca să meargă patriarhul cu mitropoliţii şi cu tot clirosul dimpreună, să târnosească biserica. Iar prestolul în altar îl tocmi şi-l aşeză însuşi Neagoe Vodă cu mâinile sale spre sfinţire, şi aşeză şi făcătoarele de minuni icoane ale Pantocratorului şi a Precistei în biserică la locul lor, împodobite tot cu aur şi cu pietre scumpe; aşijderea puse şi alte sfinte icoane în Biserică, şi în tindă printre stâlpi; şi cele din tindă erau cu două feţe, şi pe deasupra cu bolte săpate cu meşteşug şi poleite; şi era acele icoane toate ferecate cu argint curat şi poleite cu aur, între care era şi chipul Sfântului Nifon ferecat tot cu aur, şi cu pietre scumpe înfrumuseţat, atâta de minunat, cât nu poate mintea omului să închipuiască şi să spună.

Deci, dacă târnosiră biserica şi aşezară toate lucrurile şi le sfinţiră, se odihniră puţintel. Şi iar merseră la biserică domnul Neagoe Vodă şi doamna lui Despina, şi cu toţi boierii, fiind şi patriarhul cu mitropoliţii şi cu toţi egumenii şi clirosul în biserică. Iar dacă sfârşiră dumnezeiasca Liturghie, făcu domnul ospăţ mare şi veselie tuturor oamenilor, şi-i dărui pe toţi, pe cei mari şi pr cei mici, pe săraci şi pe văduve, pe mişei şi pe neputernici, şi tuturor cât li se cădea milă le dete.

Iar slujba care se făcuse fericitului Nifon se blagoslovi de Teolipt patriarhul şi de tot soborul. Şi puseră pe kir Iosif să fie arhimandrit într-acea mănăstire nouă şi-l blagosloviră să facă Liturghie cu bederniţă. Şi blagoslovenie se dădu de kir Teolipt patriarhul şi de tot soborul, cum şi mai înainte se dăduse şi se făcuse la Tismana cu blagoslovenia lui Filotei patriarhul. Şi tocmi să fie aceste mănăstiri amândouă cinstite într-un chip, şi arhimandrii şi scaune mai mari decât toate mănăstirile Ţării Munteneşti; şi se făcu lucrul acesta cu mare legământ şi cu groaznic blestem.

Iar mitropolia s-a mutat de la Argeş la Târgovişte. Şi cum zise mai înainte Sfântul Nifon, acum se umplu de Teolipt, patriarhul Ţarigradului, şi de Macarie mitropolitul, şi de Neagoe Vodă domnul Ungro-Vlahiei, şi de toţi boierii cei mari şi cei mici şi de tot sfântul sobor. Şi aşa se tocmi ca de-acum niciodată în veci să nu mai fie mitropolie în Argeş, ci să fie mănăstire şi arhimandrie, iar în Târgovişte să fie mitropolie stătătoare cum s-au aşezat; şi se făcură aceste lucruri ca mare opreală şi blestem, ca să nu se mai clătească nici să se mute în veci nici de patriarh, nici de mitropolit, nici de domn, nici de boieri, niciodată. Acestea toate se aşezară când fu cursul anilor 7025, luna lui august în 17 zile, în zilele credinciosului domn Io Neagoe Vodă, şi acelui Teolipt, patriarhul Ţarigradului, şi a lui Macarie, mitropolitul Ungro-Vlahiei, spre slava lui Dumnezeu şi spre frumuseţea şi lauda a toată Ţara Muntenească. Drept aceea înălţară laudă domnului şi boierilor şi cuvinte de cinste şi la toată curtea lui şi tuturor oamenilor ţării. Deci bunul şi iubitorul de Hristos domnul Neagoe Vodă le făcu mare cinste şi-i dărui cu multe daruri şi-i lăsă de se duseră toţi pe la locurile lor.

Iar mănăstirea cea nouă din Argeş o îngrădi împrejur cu ziduri şi înlăuntru curţii făcu multe chilii călugăreşti şi o înfrumuseţă cu tot felul de trebuinţă, făcu trapezărie şi magherniţă, magupie şi povarnă de olovină pivniţă, şi clopotniţă înaltă, şi puse clopote mari, şi o făcu asemenea Raiului lui Dumnezeu, iar în mijloc era acea casă dumnezeiască, stând ca şi pomul acela al vieţii, însă nu aşa că dintr-acela mâncară strămoşii noştri poama morţii, iar dintr-acesta se mănâncă dătătorul de viaţă Trup şi Sânge al Domnului nostru Iisus Hristos, Carele se junghie în toate zilele întru iertarea păcatelor şi în viaţa de veci.

Acestea făcu bunul credincios domn Io Neagoe Vodă. Fericită să fie pomenirea lui, şi întotdeauna creştea şi se înmulţeau bunătăţile lui, în inima acestui bun domn; şi alcătuise slujba şi rugăciunile dreptului şi fericitului Nifon, părintele şi sprijinitorul său. Iar rugăciunile lui îl păzeau cu pace în domnia sa, şi pe toţi vrăjmaşii îi supunea sub picioarele lui; şi cum înălţa pe Avraam rugăciunea şi dragostea şi credinţa lui Melhisedec, şi cum întăriră rugăciunile lui Samuil proorocul şi arhiereul pe David asupra lui Goliat, aşa şi acum ajutară rugăciunile Sfântului Nifon lui Neagoe Vodă.

Iar fericitul Nifon şi atunci şi acum tot este cu noi nevăzut, deşi dănţuieşte în cer cu îngerii. Iar cei ce locuiesc pe pământ şi cheamă sfântul lui nume, nu se lipsesc de ajutorul lui şi credem că şi după moarte trăieşte, după cuvântul Domnului nostru Iisus Hristos Carele zice: ***„Cel ce va crede în Mine, măcar de va şi muri, va învia”.***

Iar acesta din naşterea sa fu robul drept al Împăratului Ceresc, păstor iar nu argat, sfânt sfinţilor şi Bisericii trâmbiţă cu glas mare, care cheamă toată

Pravoslavia spre înţelegerea cea dumnezeiască care răsună tare şi zice: „Fii omeneşti, până când veţi fi cu inimi grele, până când veţi iubi cele deşarte şi veţi crede minciunile”. Să ştiţi că a minunat Domnul pe cuviosul Său.

O, frumuseţea pustnicilor şi cârmaciul cel bun al pustnicilor, carele eşti începător negâlcevitor de cele dumnezeieşti şi sprijinire caldă împăraţilor şi domnilor celor binecredincioşi, şi ajutor grabnic, carele supui sub picioarele lor pe toţi vrăjmaşii şi pizmaşii, şi frângi coarnele tuturor hulitorilor eretici, care sunt urâţi lui Dumnezeu, şi dai pace şi linişte a toată lumea dumnezeieştilor biserici şi oamenilor creştini şi păstorilor care îndreptează dreptul şi adevăratul cuvânt al lui Dumnezeu; aşijderea dă-mi şi mie spăşenie (mântuire), celui ce am scris dumnezeiasca ta viaţă, din neştiinţa şi neînvăţătura mea, însă cu prea sfintele tale rugăciuni, că te-am auzit cu urechile mele din sfânta şi fericita ta gură, şi de alţi bărbaţi credincioşi auzite, care şi eu însumi le-am văzut. Acestea le-am dat oamenilor, ca să cânte şi să laude desăvârşit dumnezeiasca-ţi patimă şi frumuseţea măririi tale, întru slava lui Dumnezeu, ca şi noi toţi să ne învrednicim milei şi bunei întâmplări a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia I se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, cu al Lui fără de început Tată şi cu Preabunul şi Sfântul Făcătorul de viaţă Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(scrisă de kir Gavriil Protul, adică mai marele Sfetagorei (Sfântului Munte))

Arhid. Ștefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului

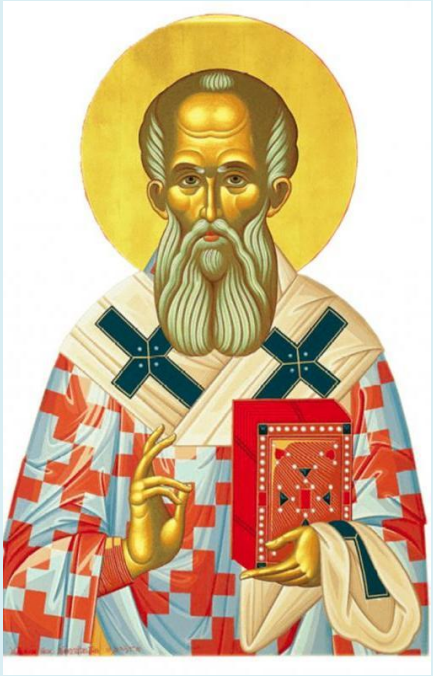

Sfântul ierarh Nifon (†1508) era originar din Moreea (Grecia) şi s-a născut din părinţi străluciţi în dreapta credinţă şi în faptele bune, primind la botez numele Nicolae. Arătând multă dragoste pentru carte, a avut mai mulţi dascăli iscusiţi.

S-a călugărit de tânăr la Mănăstirea „Sfântul Pantelimon” din Muntele Athos. După ce a trecut pe la mai multe mănăstiri, schituri, peşteri şi chilii pustniceşti, printre care şi Marea Lavră, Sfântul Nifon s-a stabilit la Mănăstirea Dionisiu. Aici, sfântul s-a ostenit multă vreme cu scrierea cărţilor sfinte.

Datorită vieţii sale a fost ales mitropolit al Tesalonicului şi apoi în 1486 patriarh al Constantinopolului. Turcii l-au supus la numeroase abuzuri, fiind depus din scaun de două ori.

Domnitorul Radu cel mare (1495-1508) l-a adus pe Sfântul Nifon în anul 1504 în Ţara Românească, cu scopul de a reorganiza Biserica Ortodoxă de aici.

Neînţelegându-se cu domnitorul român, Sfântul Nifon a plecat din nou la Muntele Athos, la Mănăstirea Vatoped, şi apoi s-a retras în smerenie şi sărăcie la Dionisiu.

A plecat la Domnul, ca şi domnitorul Radu cel mare, în anul 1508. Sfântul ierarh Nifon a fost canonizat în anul 1517, în timpul domniei Sfântului domnitor Neagoe Basarab.

Sorin Ioniţe - Calendar ortodox - Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului; Sfântul mucenic Evplu, arhidiaconul

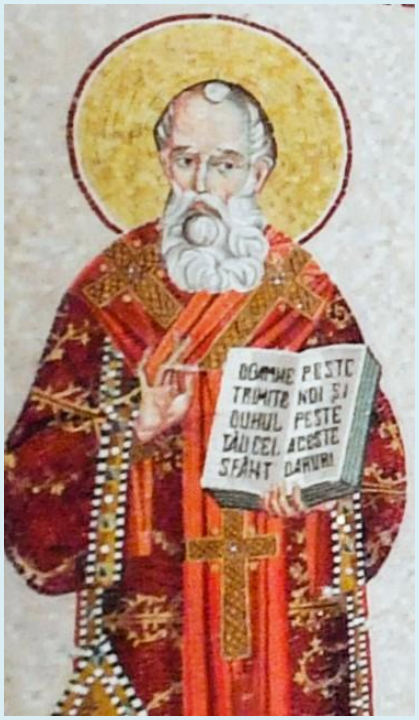

Sfântul Nifon, patriarhul Constantinopolului s-a născut în Peloponez în prima jumătate a veacului al XV-lea, din părinţi străluciţi cu neamul, dar şi cu dreapta credinţă şi cu faptele bune, Manuel şi Maria, primind la botez numele de Nicolae.

Tropar, glasul 3: Cu faptele dreptei credinţe strălucind toată Biserica ai luminat, însoţindu-te cu smerenia cea dătătoare de înălţare, tu, cinstea cea mărită a celor două sfinte locaşuri, podoaba şi înfrumuseţarea patriarhilor, mărite ierarhe Nifon. Iar acum umple de dumnezeieşti daruri pe cei ce cu credinţă te măresc pe tine.

Arătând multă dragoste pentru carte, a avut mulţi dascăli iscusiţi şi cuvioşi la şcolile Despotatului din Mistra, care i-au dat o învăţătură aleasă dar l-au povăţuit şi pe căile slujirii lui Dumnezeu. După trecerea la cele veşnice a tatălui său, alege calea vieţii monahale, plecând în ascultare la pustnicul Antonie din Epidaur, apoi la dascălul său, ieromonahul athonit Zaharia, din mâinile căruia a primit chipul monahicesc, luând numele Nifon, care în limba greacă înseamnă: cel ce veghează.

Împreună cu acesta, din pricina tulburărilor iscate de Sinodul unionist de la Ferrara-Florenţa (1438-1439) a plecat din Grecia în Albania, unde a fost hirotonit ieromonah, iar, după cucerirea ei de către turci, a stat o vreme la Mă-

năstirea Maicii Domnului din Ohrida. După moartea îndrumătorului său, a plecat la Muntele Athos.

Acolo, cercetând mai multe mănăstiri, schituri, peşteri şi chilii pustniceşti, s-a aşezat în cele din urmă la Mănăstirea Dionisiu, unde s-a ostenit multă vreme în ascultare, în nevoinţe, în privegheri şi mai ales în rostirea neîncetată a rugăciunii minţii. Aflând, însă, de evlavia şi de înţelepciunea lui, clerul şi credincioşii din Tesalonic l-au ales mitropolit, în anul 1483.

Acolo a păstorit cu vrednicie, învăţând şi întărind în Ortodoxie pe credincioşii săi, tulburaţi de zvonurile falsei uniri cu Biserica latină. În anul 1484, mitropolitul Nifon a luat parte la un sinod care a osândit hotărârile de la Ferrara-Florenţa.

În anul 1486, Sfântul Nifon a fost ales patriarh al Constantinopolului. De vreme ce împrejurările erau deosebit de grele - întrucât, de la cucerirea Constantinopolului (1453), turcii se amestecau necontenit în treburile Bisericii Ortodoxe - şi păstoria Sfântului Nifon a fost zbuciumată. A fost alungat din scaun, apoi iarăşi chemat, la cererea credincioşilor, iar în anul 1498 a fost surghiunit la Adrianopol.

În această cetate l-a aflat voievodul Ţării Româneşti, Radu cel mare (1495-1508), în anul 1503, pe când se întorcea de la Constantinopol spre ţară, şi l-a înduplecat să vină spre a pune bună rânduială în Biserica Ţării Româneşti. Astfel a venit la Târgovişte, însoţit de cei doi ucenici ai săi, Macarie şi Ioasaf (care, fiind mai târziu martirizaţi de păgâni, sunt şi ei cinstiţi în rândul Sfinţilor).

Deci, îndată ce a sosit în Ţara Românească, Sfântul ierarh Nifon a adunat în sobor pe egumenii şi boierii ţării.

Atunci au fost întemeiate Episcopia de la Râmnic şi cea de la Buzău, iar Sfântul Nifon a sfinţit pe cei doi episcopi. De asemenea, s-a îngrijit de apărarea credinţei ortodoxe şi de bunul mers al vieţii monahale.

În Ţara Românească a avut ca fiu duhovnicesc pe Neagoe Basarab, cel care avea să devină în 1512 domnitor.

Nu a trecut, însă, multă vreme şi Sfântul Nifon nu s-a mai putut bucura de buna rânduială pe care o pusese în Biserica Ţării Româneşti, deoarece domnitorul Radu cel mare a săvârşit o nelegiuire, căsătorind pe o soră a sa cu un boier moldovean, numit Bogdan, care avea în Moldova, soţie şi copii. Sfântul Nifon, neputând încuviinţa o asemenea căsătorie, a rămas neînduplecat la rugăminţile voievodului.

După puţină vreme, a plecat din Ţara Românească, împreună cu cei doi ucenici ai săi, mergând întâi în Bitolia Macedoniei, iar de acolo la Sfântul Munte, aşezându-se la Mănăstirea Vatoped.

După moartea mucenicească a ucenicului său Macarie (14 septembrie 1507), Sfântul Nifon s-a stabilit în Mănăstirea Dionisiu, unde, prorocind pătimirea pentru Hristos a celuilalt ucenic al său, Ioasaf († 26 octombrie 1516), şi-a dat fericitul suflet în mâinile lui Dumnezeu, la 11 august 1508.

După şapte ani, Sfântul voievod Neagoe Basarab (1512-1521), noul domn al Ţării Româneşti, a trimis pe boierii săi la Mănăstirea Dionisiu şi, cu încuviinţarea monahilor de acolo, luând moaştele Sfântului Nifon, le-au pus într-un sicriu de lemn şi le-au adus în ţară cu mare alai. Apoi, le-au aşezat deasupra mormântului lui Radu cel mare, de la Mănăstirea Dealu, ctitoria acestuia, ca, astfel, Sfântul să ierte greşeala răposatului domnitor.

Sfântul voievod Neagoe Basarab a rânduit ca sfintele moaşte ale ierarhului să fie puse într-o raclă de argint, poleită cu aur şi pietre scumpe, şi să fie duse înapoi la Sfântul Munte. Însă, părinţii din acea mănăstire, văzând adânca evlavie a voievodului, i-au dăruit capul Sfântului Nifon şi o mână.

Deci, zidind Sfântul voievod Neagoe Basarab biserică nouă la Curtea de Argeş, în anul 1517 a venit la sfinţire patriarhul Teolipt al Constantinopolului, săvârşind şi trecerea în rândul Sfinţilor a marelui ierarh Nifon.

Moaştele lui au fost aşezate acolo, iar din anul 1949 se află în Catedrala Mitropolitană din Craiova.

Pentru rugăciunile Sfântului ierarh Nifon, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Sfântul mucenic Evplu, arhidiaconul

Acest sfânt a trăit în zilele împăratului Diocleţian şi era de neam din cetatea Catania, din Eparhia Siciliei. Fiind el pârât la guvernatorul Calvisian că este creştin, şi nevoind a se lepăda de Hristos a fost supus la nesfârşite şi grele chinuri, după care tăindu-i-se capul şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Tropar, glasul 4: Mucenicul Tău, Doamne, Evplu întru nevoinţa sa, cununa nestricăciunii a dobândit de la Tine, Dumnezeul nostru; că având puterea Ta, pe chinuitori a învins; zdrobit-a şi ale demonilor neputincioase îndrăzniri. Pentru rugăciunile lui, mântuieşte sufletele noastre, Hristoase Dumnezeule.

Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului - Sfinte moaşte

Părticele din Moaştele Sfântului se află la:

- **Catedrala Mitropolitană Sfântului Dumitru din Craiova**, Str. Matei Basarab Nr. 14;
- **Mănăstirea Sfântul Nicolae-Mihai Vodă, Bucureşti**, Str. Sapientei Nr. 4 (la câteva sute de metri de staţia de metrou Izvor);
- **Mănăstirea Curtea de Argeş**, situată în oraşul Curtea de Argeş la cca. 36 km NV de la Piteşti;
- **Catedrala Mitropolitană din Târgovişte**;

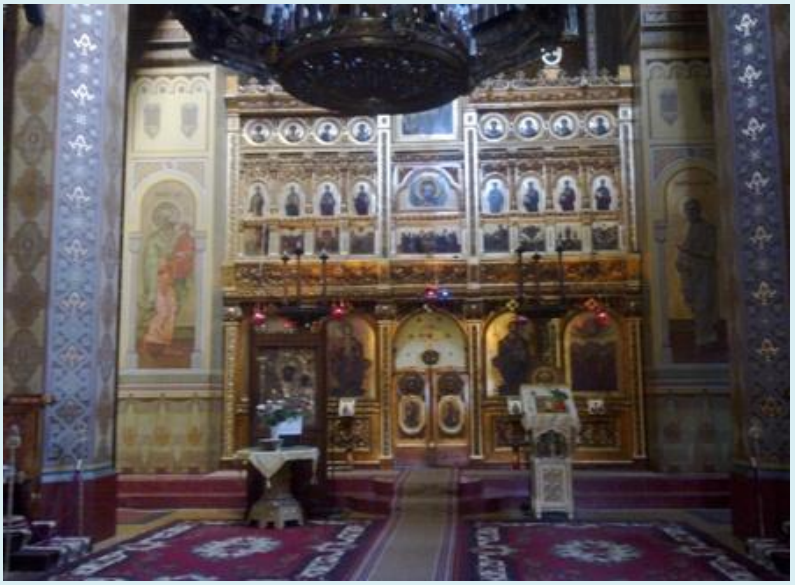

Racla cu sfintele moaşte
de la Catedrala Mitropolitană din Târgovişte

Radu cel mare îl aduce Mitropolit
pe Sfântul Nifon în Ţara Românească

Sfântul Neagoe îl ajută pe Sfântul Nifon

Sfântul Nifon potoleşte furtuna pe mare

Detalii de pe racla cu sfintele moaşte de la Catedrala Mitropolitană din Târgovişte.

- Mănăstirea Dionisiu, Sfântul Munte Athos;

Peştera Sfântului Nifon, lângă Mănăstirea Dionisiu din Muntele Athos

Mormântul Sfântului Nifon, Patriarhul Constantinopolului (Mănăstirea Dionisiou, Muntele Athos, Grecia - în imagine sunt reprezentate mormântul şi acoperământul raclei unde se află sfintele moaşte)

- Mănăstirea Ceahlău, cu hramurile Schimbarea la Faţă, Ştefan cel Mare şi Sfânt; Acces: la altitudinea de 1770 m, pe Muntele Ceahlău; de la Bicaz către Lacul Roşu; Stareţ: protos. Casian Florea; Adresa: com. Ceahlău, 617125, jud. Neamţ.

Răcliţa de la Mănăstirea Ceahlău

Aducerea moaştelor şi canonizarea Sfântului Nifon în ţara noastră

După trecerea a şapte ani, evlaviosul domnitor Neagoe Basarab (1512-1521), care purtase de grija lui Nifon în timpul neînţelegerilor sale cu Radu cel mare, a trimis o solie la mănăstirea Dionisiu, ca să ceară pentru o vreme osemintele lui, spre a fi aduse în ţară, „ca să curăţească şi să tămăduiască greşeala Radului Vodă". Egumenul şi soborul au îndeplinit rugămintea domnului muntean, încât osemintele patriarhului au fost aduse la noi în ţară, fiind primite cu mare bucurie. Au fost puse deasupra mormântului lui Radu cel mare, făcându-se rugăciuni pentru iertarea lui. Apoi au fost aşezate într-o frumoasă raclă de argint poleit cu aur, împodobită cu pietre scumpe şi cu email - în forma unei bisericuţe cu cinci turle - dăruită de Neagoe Vodă, după care au fost înapoiate mănăstirii Dionisiu.

Călugării de aici, adânc mişcaţi de darul domnului român, i-au trimis capul sfântului şi o mână, pe care el le-a dăruit minunatei sale ctitorii de la Curtea de Argeş. Au stat aici până în anul 1949, când au fost duse în Catedrala Mitropolitană, cu hramul Sfântul Dumitru, din Craiova.

La 16 august 1517, a doua zi după sfinţirea mănăstirii lui Neagoe Vodă din Curtea de Argeş, de faţă fiind şi patriarhul ecumenic Teolipt I, a avut loc canonizarea lui Nifon, adică trecerea sa în rândul sfinţilor, prima despre care se ştie că s-ar fi făcut la noi în ţară. S-a hotărât ca pomenirea lui să se facă în ziua morţii sale, adică la data de 11 august a fiecărui an.

Să ne rugăm acestui sfânt care a trăit pe pământ românesc şi din ale cărui moaşte o parte se găsesc la Craiova, ca să mijlocească înaintea lui Dumnezeu pentru poporul român dreptcredincios, pentru pace şi bună înţelegere între neamuri.

(Pr. prof. Mircea Păcurariu, Sfinţi Daco-Români şi Români, Editura Trinitas, Iaşi, 1994, pp. 94-95)

Pr. Silviu Cluci - Moaştele Sfântului Nifon, patriarhul Constantinopolului

Moaştele Sfântului Nifon se află la mănăstirea Dionisiu din Athos, aşezate într-o raclă de argint poleită cu aur şi înfrumuseţată cu pietre scumpe, dăruită mănăstirii de Sfântul Neagoe Basarab. Cinstitul cap şi o mână a Sfântului Nifon au fost aşezate în Mănăstirea zidită de Neagoe Basarab la Curtea de Argeş.

Pelerini închinându-se moaştelor Sfântului Nifon la mănăstirea Dionisiu, Athos

Chivotul cu moaştele Sfântului Nifon aflat la mănăstirea Dionisiu, Athos

Pe interiorul capacului este pictată icoana Sfântului Nifon, alături de voivodul Neagoe Basarab, care ia binecuvântare de la el.

Capul şi o mâna din Moaştele Sfântului Nifon aflate la Catedrala Mitropolitană „Sfântul Dumitru” din Craiova

Capul şi o mâna din Moaştele Sfântului Nifon aflate la Catedrala Mitropolitană „Sfântul Dumitru” din Craiova

Sfântul Nifon s-a născut în Grecia, în secolul al XV-lea. El a fost tuns monah încă din tinereţile lui, vieţuind întru toate sfintele nevoinţe, până când în cele din urmă a ajuns la Sfântul Munte Athos pe care mult l-a dorit. El s-a nevoit în mai multe mănăstiri din Sfântul Munte, dar cel mai mult, în Mănăstirile Vatoped şi

Dionisiu. El a fost foarte iubit de toţi Părinţii Athoniţi, atât pentru virtuţile lui rare, cât şi pentru neobişnuita şi marea lui blândeţe. El a fost sfinţit episcop al Tesalonicului în pofida voinţei lui, iar apoi, doi ani mai târziu, pe când s-a aflat la Constantinopol pentru nevoi ale eparhiei, a fost înscăunat acolo Patriarh al Slăvitei Cetăţi, care nu avea întâistătător. După un timp sultanul turcesc l-a surghiunit pe Sfântul Nifon la Jedrene, unde el a vieţuit ceva timp. Apoi Radu, domnitorul Ţării Româneşti, l-a cerut pe Sfântul Nifon de la sultan, spre a-l avea păstor, poporului din ţara lui.

Sfântul Nifon a intrat în conflict cu domnitorul care, încălcând pravilele şi canoanele, cununase pe domniţa Caplea, sora sa, cu un boier care era căsătorit şi avea copii în Moldova. Sfântul Nifon nu a îngăduit aceasta şi a fost alungat de domnitor din scaunul mitropolitan.

Afurisind pe călcătorii de lege, sfântul s-a retras o vreme într-un colţ de ţară, unde s-a îngrijit de el fiul său duhovnicesc, tânărul Neagoe Basarab, cel care avea să ajungă domn al Ţării Româneşti. Mai apoi, bătrânul ierarh s-a întors în Sfântul Munte, la Mănăstirea Dionisiu.

După plecarea Sfântului Nifon din Țara Românească, au început mari tulburări și necazuri, după proorocia Sfântului. Domnul Radu s-a îmbolnăvit de o boală nevindecabilă și i s-a găurit tot trupul. Atunci a trimis să-l caute pe Sfântul Nifon, dar l-au aflat trecut la cele veșnice. Radu a murit în chinuri și a fost îngropat la Mănăstirea Dealu, ctitoria sa. După îngropare, trei zile și trei nopți i s-a cutremurat mormântul (precum oarecând împărătesei Eudoxia, prigonitoarea Sfântului Ioan Gură de Aur). Atunci, frică mare a cuprins pe tot poporul și ziceau că pentru izgonirea Sfântului Nifon s-au întâmplat toate acestea.

Ajungând domnitor, Sfântul Neagoe Basarab a trimis la Sfântul Munte Athos o delegaţie ca să aducă în Ţara Românească moaştele Sfântului Nifon „ca să curăţească greşeala Radului şi a altora, care făcuseră rău sfinţiei sale”.

Dezgropând trupul Sfântului Nifon şi aşezându-l în coşciug de lemn, delegaţia trimisă de Neagoe Basarab, împreună cu câţiva călugări din Mănăstirea Dionisiu şi cu mitropolitul Neofit de Anchialos, l-au adus în Ţara Românească, unde l-au dus cu alai mare la Mănăstirea Dealu şi l-au aşezat deasupra mormântului lui Radu cel mare. În tot timpul nopţii, în Mănăstirea Dealu s-au făcut rugăciuni pentru iertarea păcatelor domnitorului Radu cel mare.

În timpul Privegherii, ațipind domnitorul puțin, din cauza ostenelii, a văzut în vedenie că s-a deschis mormântul lui Radu și se vedea trupul lui negru și rău mirositor, curgând din el puroi și putreziciune. Neputând domnitorul să sufere acea privelişte, s-a rugat Sfântului să-şi facă milă de nefericitul Radu. Deodată,

vede o apă curată ieșind din racla Sfântului Nifon și pe Sfânt, care spăla trupul lui Radu. După spălare, Radu a devenit frumos și strălucit. Apoi l-a închis din nou în mormânt și venind spre Neagoe, i-a zis: „Iată, fiule, că am ascultat rugăciunea ta. Îți mai poruncesc să ai pace întotdeauna cu poporul tău, iar moaștele mele să le trimiți din nou la mănăstirea mea, pentru mângâierea fraților ce viețuiesc acolo”. Acestea spunând, a intrat iarăși în raclă. Deșteptându-se domnitorul Neagoe, a dat slavă lui Dumnezeu și Sfântului Nifon.

Apoi, cu voia părinților de la Dionisiu care însoțeau moaștele, a oprit capul și mâna Sfântului Nifon și a dat în locul acestora mâna dreaptă a Sfântului Ioan Botezătorul, îmbrăcată în aur foarte frumos lucrat. Restul moaștelor Sfântului le-a pus într-o raclă de argint poleită cu aur şi înfrumuseţată cu pietre scumpe şi cu smalţ.

Pe interiorul capacului este pictată icoana Sfântului Nifon, alături de voievodul Neagoe Basarab, care ia binecuvântare de la el. Pe o fâșie îngustă sta încrustat în greceşte: „Această cinstită şi sfântă raclă este a Prea Sfinţitului Arhiepiscop al Constantinopolei, Romei celei noi şi patriarh ecumenic chir Nifon. S-a pus la cale şi s-a săvârşit întru Hristos Dumnezeu, de către prea credinciosul şi iubitorul de Hristos Domn Neagoe. Patriarhul a adormit acolo în venerată şi sfânta mănăstire a cinstitului Înainte Mergător şi Botezător Ioan, la anii 7023 (1515)”. Apoi a trimis racla cu Sfintele moaşte la Dionisiu.

Capul şi o mână din Moaştele Sfântului Nifon au fost aşezate în Mănăstirea zidită de Neagoe Basarab la Curtea de Argeş. În secolul al XVIII-lea, moaştele au fost ferecate în argint.

Din porunca Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, la 25 octombrie 1949, acestea au fost aduse la Catedrala Mitropolitană „Sfântul Dumitru” din Craiova.

În anul 2009, printr-o nouă hotărâre a Sfântului Sinod, moaşte Sfântului Nifon au fost mutate la Catedrala din Târgovişte.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea celui între Sfinţi părintelui nostru Nifon, patriarhul Constantinopolului

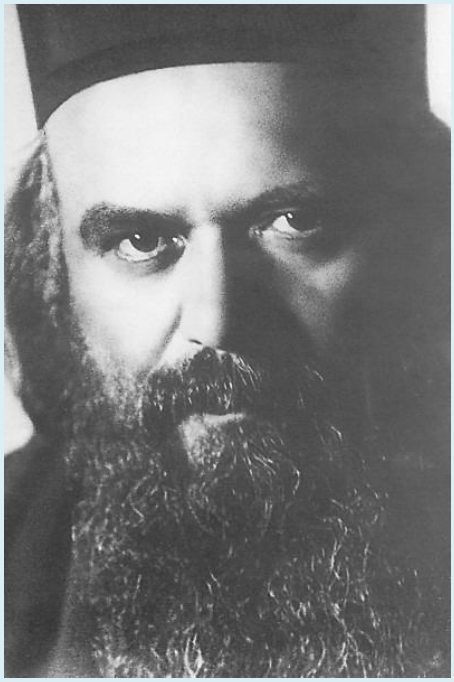

Sfântul Nifon s-a născut în Grecia. El s-a tuns monah încă din tinereţile lui, vieţuind întru toate sfintele nevoinţe, până când în cele din urmă a ajuns la Sfântul Munte Athos pe care mult 1-a dorit.

El s-a nevoit în mai multe mânăstiri din Sfântul Munte, dar cel mai mult în Mânăstirile Vatopedi şi Dionisiu.

El a fost foarte iubit de toţi părinţii atoniţi, atât pentru virtuţile lui rare, cât şi pentru neobişnuita şi marea lui blândeţe. El a fost sfinţit episcop al Tesalonicului în pofida voinţei lui, iar apoi, doi ani mai târziu, pe când s-a aflat la Constantinopol pentru nevoi ale eparhiei, a fost înscăunat acolo patriarh al slăvitei Cetăţi, care nu avea întâistătător.

Mai către sfârşit sultanul turcesc 1-a surghiunit pe Sfântul Nifon la Jedrene, unde el a vieţuit ceva timp. Apoi Radu, domnitorul Ţării Româneşti, 1-a cerut pe Sfântul Nifon de la sultan, spre a-1 avea păstor poporului din ţara lui.

Dar din pricina nelegiuirilor lui Radu, Sfântul Nifon a părăsit Valahia şi s-a întors în Sfântul Munte Athos, la Mânăstirea Dionisiu. Acolo el s-a nevoit aspru până când a ajuns întru al nouăzecilea an al vieţii sale şi s-a înfăţişat înaintea Domnului Iisus Hristos, în Împărăţia Cerurilor.

Sfântul Nifon este alcătuitorul rugăciunii de dezlegare care se citeşte la Slujba înmormântării.

Cugetare

Când omul începe să pornească în viaţă pe căile dreptăţii, atunci el nu mai are voie să păşească decât pe ele, cu amândouă picioarele, iar nu cu unul pe calea dreptăţii, iar cu celălalt pe a nedreptăţii. Căci astfel a grăit Dumnezeu prin gura proorocului despre drepţii care lucrează şi fărădelege: ***Dar şi dreptul, dacă se va abate de la dreptatea sa şi se va purta cu nedreptate şi va face toate acele ticăloşii pe care le face nelegiuitul, va fi el oare viu? Toate faptele lui bune, pe care le va fi făcut, nu se vor pomeni, ci pentru nelegiuirea sa, pe care va fi făcut-o şi pentru păcatele sale, pe care le-a săvârşit, va muri (Iezechiel 18: 24).***

Domnitorul român Radu a fost un bărbat drept şi multe fapte bune a făcut. El 1-a scos pe Sfântul Nifon din surghiunul de la Jedrene şi 1-a adus în Ţara Românească, punându-1 arhiepiscop al Bucureştilor. Dar pe neaşteptate Radu a comis o nelegiuire: el a dat-o pe sora lui de soţie ticălosului domnitor Bogdan al Moldovei, câtă vreme soţia legitimă a acestuia din urmă era încă în viaţă. Radu nu a voit să audă de mustrarea cea dreaptă a Sfântului arhiepiscop Nifon.

Nifon atunci i-a prorocit lui Radu că rău va pieri, 1-a dat anatemei despărţindu-1 de Biserică şi a lăsat şi Bucureştii, retrăgându-se în Sfântul Munte.

La scurt timp după aceea toată Ţara Românească a fost lovită cu secetă şi cu foamete, iar Radu a căzut într-o cumplită şi incurabilă boală, de la care i s-a umplut de răni tot trupul; iar din cauza acestor răni purulente şi rău mirositoare nimeni nu se putea apropia de el. După ce a murit în felul acesta oribil şi după ce 1-au îngropat, mormântul lui s-a cutremurat timp de trei zile, aşa cum s-a întâmplat şi cu mormântul nelegiuitei Eudoxia, prigonitoarea şi ucigaşa Sfântului Ioan Gură de Aur.

Sfântul Ioan Iacob (Hozevitul) - Din Ierihon către Sion – Cuviosul Nifon de la Argeş

Poate să le pară cam "de şanţ" unora felul cum se zugrăveşte (din cele ce urmează) starea de decădere duhovnicească a "Ţării Româneşti" (adică Muntenia), pe vremea domniei lui Radu Vodă, înainte de a veni la păstorie cuviosul Nifon, fostul patriarh al Ţarigradului.

Însă trebuie de ţinut seamă că în vremea aceea norodul pravoslavnic din toate părţile era încă tulburat mult de "Scandalul de la Florenţa" şi multe Biserici ortodoxe au rupt legătura cu Patriarhia Ecumenică de la Constantinopol. Între acestea era şi Biserica Ţării Româneşti (a Ungro-Vlahiei) care rupsese de mult legătura şi se conducea mai mult de sine, îngrădindu-se cu Biserica sârbească şi bulgară (mai mult pentru nevoile hirotoniilor).

În vremea aceea de zdruncinare duhovnicească, la noi în ţară nu se aflau şcoli, nici "dascăli" învăţaţi şi nici cărţi româneşti prin care să se lumineze norodul în cele ale credinţei.

În schimb propaganda papistăşească luase un mare avânt prin Episcopiile "catolice" a Cumanilor, a Argeşului, a Milcovei şi a Severinului (acestea sunt numai din Muntenia).

Pentru asta bietul norod trăia în nedumerire şi era stăpânit de multe obiceiuri rele şi de superstiţii.

Lipsa de îndrumare duhovnicească nu era o rânduială sănătoasă nici în dregătoriile politice ale ţării, de aceea cuviosul Nifon (despre care ne este povestirea) a întâmpinat multe greutăţi la păstoria Bisericii din Ţara Românească şi în cele din urmă a suferit prigoană şi izgonirea din scaune pe nedrept.

Cel care a scris viaţa cuviosului a fost unul dintre fiii lui duhovniceşti, având viaţă îmbunătăţită, care cunoştea bine Ţara Românească şi prin urmare, spusele lui sunt vrednice de crezare.

Împletind versurile ce urmează, m-am folosit numai de materialul aflat în biografia Sfântului, fără să adaug decât doară câteva cuvinte de încheiere.

Înainte de a intra în materia povestirii, aş vrea să atrag atenţia încă despre un lucru şi anume: se ştie din istorie că în vremea cea veche, erau trimişi uneori în ţările noastre arhierei şi egumeni străini (mai mult cu sila) ca să păstorească norodul, ori să chivernisească anumite mânăstiri (fără să-i aleagă şi fără să-i dorească cineva din ţară!).

Mai totdeauna, asemenea "Păstori" nu zăboveau mult la noi, ci erau siliţi să plece "acasă", de multe ori "cu nepusă masă"! Dar asta se întâmpla numai cu cei "nepoftiţi" şi nealeşi după canoane.

Nu trebuie să socotească cineva în rândul "păstorilor nepoftiţi" şi pe Sfântul şi prea înţeleptul Ierarh Nifon de la Argeş, despre care ne este cuvântul. Acest vestit dascăl al Bisericii, care a stat ca un sfeşnic luminos în scaunul Patriarhiei Ecumenice, nu a fost trimis de cineva din afară şi nici el singur n-a râvnit dregătorie sau avere în ţară la noi. El a fost adus cu multe rugăminţi şi cu îndelungate stăruinţe, de către voievodul de atunci al Ţării Româneşti (Radu Vodă), cu sfatul boierilor şi al clericilor.

Pentru asta scoaterea lui pe nedrept din scaun şi izgonirea din ţară a fost un act de mare nedreptate, care a mâniat pe Dumnezeu, aducând după sine pedeapsă pentru voievodul Radu şi pentru ţara întreagă.

Crâmpei din Viaţa Sfântului Nifon de la Argeş care a fost patriarh la Constantinopol

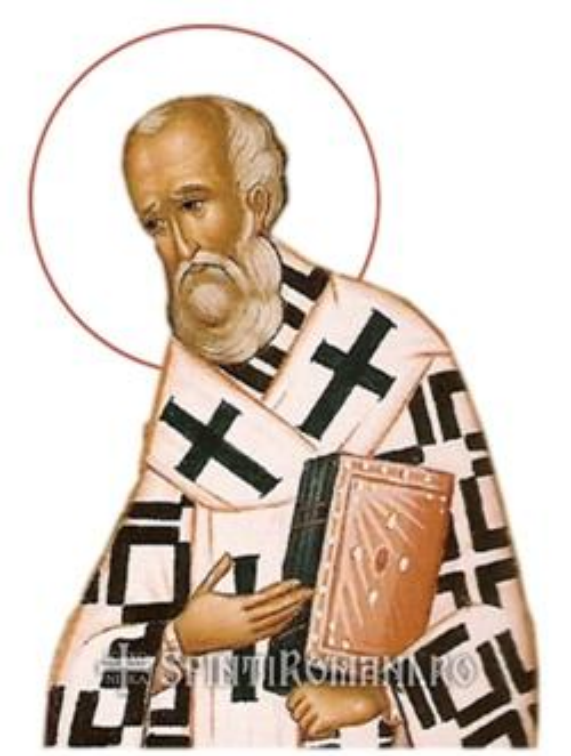

Pe vremea când domnea la Argeş
Semeţul Radu Voievod
Era nedumerire mare
Şi decădere în norod.

Atunci, în "Ţara Românească"
(Cum spun bătrânii scriitori)
Lipsea duhovnicească hrană
Şi bunii povăţuitori:

Beţia şi destrăbălarea
Se răspândea în largul său
Şi nu era atuncea cine
Să pună stavilă la rău.

Când toţi se rătăceau în noapte
Cu întuneric pierzător,
A răsărit de peste mare
"Luceafăr prea luminător".

Vestitul pustnic, Sfântul Nifon,

Care fusese patriarh,
A fost trimis atunci de Domnul
La noi în ţară Chiriarh.

Chemat fiind de Radu Vodă
A fi “duhovnicesc Păstor”,
El pune regulă în toate
Şi dăscăleşte pe popor.

Mustrând mereu fărădelegea
Nu cruţă nici pe dregători
Şi nici pe însuşi Radu Vodă,
Cel mândru între Domnitori

Acesta, mai întâi, primeşte
Mustrarea Sfântului cu drag,
Dar mai pe urmă lasă “masca”,
Şcoţându-şi ura în vileag.

“Ai fost chemat - îi zice Vodă -
Să ai al Păstoriei Post,
Iar Prea Sfinţia ta, Părinte,
Ne strici al rânduielii rost!

Suntem doar trăitori în lume,
Cu obiceiuri bătrâneşti
Şi nu putem pleca grumazul
La rânduieli călugăreşti!

N-ajunge că le-ai pus la Preoţi
Şi la călugări rânduieli?
Te-ai apucat să te amesteci
Într-ale mele socoteli!

Acum nu ne mai trebuie
În ţară păstoria ta,
Deci pleacă întru “ale tale”,
Aici nu ai ce căuta!

Însemnarea întâia pentru Sfântul Nifon

Sfântul Nifon se trăgea din părţile Peloponezului. Numele lui de botez era Nicolae. Era om învăţat şi îmbunătăţit în fapte încă din vârsta copilăriei. A plecat pe ascuns de acasă, în anii tinereţii şi a intrat sub ascultarea unui sihastru vestit de la Epidaur, cu numele Antonie.

La sihăstria asta a primit cinul călugăresc şi a pus temelie nevoinţelor duhovniceşti. Ocupaţia lui era caligrafia (scrisul), din care îşi agonisea hrana. După săvârşirea Părintelui său a mai petrecut o vreme cu vestitul dascăl Zaharia (călugăr aghiorit) de la care a învăţat filozofia (cea după Dumnezeu). După ce dascălul său ajunge Episcop, ***cuviosul Nifon pleacă în Sfântul Munte unde este primit la Mânăstirea Dionisiului.*** Podoaba virtuţilor lui şi înţelepciunea cuvintelor l-au făcut vestit în toate părţile. Mânăstirile din Sfântul Munte se întreceau care mai de care să-l cheme să ţină cuvânt de învăţătură fraţilor. Alergau sihaştrii din pustietăţi să se îndulcească din gura cea curgătoare de miere.

Ocupaţia lui mai de seamă, pe lângă învăţătura fraţilor era scrisul, la care avea mare talent.

N-a trecut multă vreme şi a trebuit să părăsească Mânăstirea (spre părerea de rău a lui şi a fraţilor), fiind ales arhiepiscop la vestita cetate a Tesalonicului. Fiind lumea tulburată din cauza soborului viclean de la Florenţa, unde s-a pus la

cale unirea ortodocşilor cu papistaşii, Sfântul Nifon s-a străduit să întărească norodul ortodox împotriva uneltirilor papistăşeşti.

Predicile lui erau ascultate de toţi, ca şi cele ale Sfântului Ioan Gură de Aur, căci în vremea aceea nu se afla alt luminător vestit ca Sfântul Nifon. ***De la Tesalonic a fost chemat la Constantinopol, unde ajunge Patriarh Ecumenic (a toată lumea).*** Viaţa şi cuvintele lui îl făceau să strălucească întocmai ca un soare în toată lumea pravoslavnică.

În vremea păstoriei lui mulţi dintre iudei şi dintre păgâni au primit Sfântul Botez, atraşi fiind de podoaba vieţii lui şi de minunatele lui cuvinte. Cu povaţa lui mulţi dintre rătăciţi (armeni şi papistaşi) se întorc la dreapta credinţă şi mulţi dintre creştinii râvnitori primesc cununa muceniciei, mărturisind pe Hristos în faţa Stăpânirii păgâneşti, fiind înarmaţi cu rugăciunile şi cu îndemnurile Sfântului Nifon.

Dar vrăjmaşul mântuirii şi organele lui nu puteau să rabde strălucirea acestui minunat Luminător al Bisericii. Au uneltit toate meşteşugurile ca să-l îndepărteze de la turmă.

- *Mai întâi s-au ridicat împotriva lui o parte din clerici (care erau otrăviţi de zavistie şi l-au silit să plece în surghiun). Însă Biserica n-a putut răbda mult lipsirea luminii lui, ci l-a chemat în scurtă vreme să lumineze în sfeşnicul obştesc al Pravoslaviei.*
- *A doua oară a fost scos cu sila din scaunul păstoriei de către sultanul turcesc, pe motiv că nu i-a dat cinstea cuvenită, când l-a întâlnit pe drum.*

Fiind îndepărtat cu tiranie de la cârma Bisericii, era ţinut sub pază la Adrianopol. Aflând despre asta ***voievodul Munteniei Radu, l-a rugat să primească păstoria Bisericii din Ţara Românească şi el va mijloci ca să fie slobod din partea Stăpânirii.*** După mai multe rugăminţi din partea voievodului şi a boierilor, ***cuviosul Nifon primeşte propunerea şi este adus în ţară ca mitropolit al Ungro-Vlahiei (Munteniei).***

Fiind pe atunci mare lipsă de carte şi de povăţuitori duhovniceşti, Sfântul Nifon a avut de luptat mult cu apucăturile cele rele care erau învechite la norod. A pus rânduială pe la biserici şi mânăstiri, povăţuindu-şi turma pe calea mântuirii, cu multă râvnă şi cu adâncă înţelepciune. Mustra pe toţi cei care defăimau legea, fără a se sfii de cei mari. ***Mustra când era nevoie şi pe preoţi şi pe dregători şi chiar pe semeţul domnitor al ţării, Radu Vodă.***

La început, voievodul primea poveţele Sfântului şi părea a fi bucuros de orânduielile lui, însă n-a răbdat multă vreme. A venit prilejul ca să-şi dea pe faţă mândria lui (să-şi arate arama);

În vremea aceea s-a oploşit la curtea lui Radu Vodă un boier fugar din Moldova, cu numele Bogdan. El îşi lăsase acasă femeia şi copiii fiind urmărit de stăpânire şi venind în Muntenia căuta ca să ia în căsătorie pe sora voievodului Radu. Radu s-a învoit la această fărădelege măcar că ştia despre familia lui Bogdan din Moldova.

Sfântul Nifon s-a împotrivit acestei cununii necanonice şi a mustrat cu asprime pe boier şi pe voievod, arătându-le scrisoarea de la femeia legitimă a lui Bogdan.

Dar vorbele Sfântului n-au fost luate în seamă de ei, ba dimpotrivă, s-au sculat amândoi cu duşmănie împotriva Sfântului Păstor şi la urmă l-au silit să plece din ţară.

Atuncea cuviosul Nifon,
Mustrând pe mândrul voievod,
Vorbeşte întru adunare,
(La dregători şi la norod):

“M-am străduit să apăr “Legea”,
Cu râvnă după Dumnezeu
Şi pentru asta Domnul vostru
Mă scoate de la postul meu!

Rămâneţi, fiilor, de-acuma,
Mai mult nu mă aveţi cu voi!
Dar vor veni pe capul Ţării
Necazuri grele şi nevoi!

Nelegiuitul cel de Radu
Cu moarte grea se va sfârşi,
Că răilor le vine vremea
Când, căutând, nu m-or găsi!”

Zicând acestea cuviosul,
Îşi pune sfântul omofor
Şi leagă pe Bogdan-boierul
Şi pe semeţul Domnitor.

Apoi se-ntoarce spre Neagoe,
(Iubitul fiu duhovnicesc
Din viţă veche domnitoare)
Zicând cu glasul părintesc:

De-acuma, fiule, nevoia
Ne face să ne despărţim,
Dar noi cu Duhul – întru Domnul -
De-a pururea avem să fim!

Plângând Neagoe cu suspinuri
Ca cel orfan se tânguia:
De-acuma altă sprijineală
La cine oare voi afla?

Ai fost dulceaţa vieţii mele
Şi sprijinul duhovnicesc,
Cum pot să sufăr eu de tine
Pe viitor să mă lipsesc?

Zicând acestea cu durere,
La inimă se sfâşia
Şi sta îngenunchiat, rugându-l
Blagoslovenie să-i dea.

Iar el, îmbrăţişând pe tânăr,
Îl mângâia cu glasul blând
Şi cele ce vor fi pe urmă
Le-a arătat atunci zicând

Mânia cea dumnezeiească
În ţara voastră va veni;
Pe mulţi din neamul tău va pierde,
Iar tu nevătămat vei fi!

Eu merg precum voieşte Domnul,
Lăsându-te în seama Lui
Vei trece pe sub “spada morţii”,
Apoi la Tron te vei sui!

Păzeşte sfaturile mele,
Şi Dumnezeu te va păzi,
Că rugăciunea mea smerită

În toate te va însoţi!

Zicând acestea Fericitul,
L-a sărutat pe el cu drag,
Apoi făcând o rugăciune,
Apucă “drumul de pribeag”.

Însemnarea a 2-a pentru Sfântul Nifon - După izgonirea din scaun

Înainte de a pleca din ţară, cuviosul Nifon afuriseşte în sobor pe nelegiuitul Bogdan şi pe toţi care fură părtaşi cu el la fărădelege (adică pe Radu Vodă). Aflând de asta voievodul, a dat ordin în toată ţara ca nimeni să nu dea nici un respect cuviosului Nifon şi ameninţa cu pedeapsă de moarte pe cel care ar îndrăzni să-l găzduiască ori să-l ajute cu ceva.

Dar cuviosul Nifon a fost îngrijit o bucată de vreme de către iubitul lui fiu duhovnicesc Neagoe, care se trăgea din familia veche domnitoare a "Basarabilor" şi care ţinea foarte mult la Sfântul.

Iar când a fost să plece din ţară cuviosul Nifon, atunci a fost mare durere pentru evlaviosul tânăr. Atunci a auzit rostindu-se cuvintele prooroceşti ale părintelui său duhovnicesc pentru cele ce vor urma în ţară după plecarea lui.

Mergând necunoscut de nimeni,
La Sfântul Munte s-a oprit
Şi paznic la catâri acolo
Egumenul l-a rânduit.

O! Pogorâre negrăită!
Acelui minunat ierarh!
Ce sta pe tron odinioară,

A toată lumea patriarh!

De o smerenie ca asta
Şi Îngerii s-au minunat
Iară vrăjmaşii mântuirii
De asta s-au înspăimântat!

Dar Dumnezeu Prea Milostivul
Nu l-a lăsat necunoscut,
Ci arătat la tot soborul
(Întru minune) l-a făcut.

Căci în vedenie s-arată
Botezătorul lui Hristos
Şi porunceşte cu asprime
Amenințând pe Proestos:
Adună-ţi repede frăţimea,
Ca să întâmpini cu sobor
Pe Patriarhul Ecumenic,
Pe marele Luminător!

I-ajunge multa pogorâre,
Ajunge lui cât s-a smerit!
Primiţi cu cinste pe Păstorul!
Destul a stat acoperit!

Lovind în toaca de aramă
Soborul tot s-a adunat
Şi, cu făclii şi tămâiere
Pe Sfântul l-au întâmpinat.

Privelişte prea mişcătoare
Era atuncea de văzut
Când Sfântul aducea catârii
Venind pe jos de la păscut!

Văzând în poartă adunarea
Şi clopotele auzind,
S-a dat în dosul mânăstirii,
Nimic de sine bănuind.

Soborul însă cu grăbire
Întâmpinare i-a făcut,

Iar el, căzând lor la picioare,
Plângând, iertare le-a cerut.

Atunci Egumenul, cu cinste,
Pân-la pământ s-a închinat
Şi dreapta cea arhierească
Cu plânsete a sărutat.

Acele vorbe mişcătoare
Ce s-au rostit atunci de toţi,
În faţa slugii prea smerite
A le descrie nu le poţi!

În sunete veselitoare
De clopote şi de cântări,
S-a închinat toată frăţimea,
Cerându-i binecuvântări.

Iar cei cari mai înainte
Pe Cuvios îl defăimau,
Cerând cu lacrămi iertăciune,
Amar acum se tânguiau!

El, sărutându-i părinteşte,
Le-a spus cuvinte de folos,
Apoi intrând în mânăstire
Se nevoia întru Hristos.

Însemnarea a 3-a pentru Sfântul Nifon - După plecarea lui din Muntenia şi săvârşirea lui la Aton

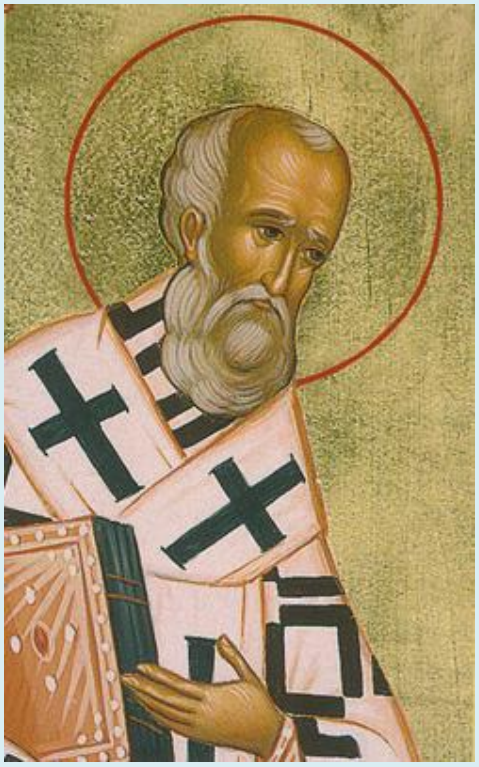

La mânăstirea Dionisiului din Sfântul Munte (cu hramul Sfântul Ioan Botezătorul) era aşa rânduială ca toţi cei care doreau să fie închinoviaţi, trebuiau să slujească mai întâi la catârii mânăstirii (adică la "odaie", cum se zicea la noi).

La această slujbă a fost rânduit şi ***cuviosul Nifon, fostul patriarh ecumenic şi păstor duhovnicesc al "Ţării Româneşti".*** Acolo slujea ca un argat, păscând catârii şi cărând cele de nevoie pentru mânăstire, din pădure şi de la metoc (căci nu-l mai cunoştea nimeni şi nici el n-a spus cine este şi de unde vine).

Odată i-a venit rândul să facă de strajă noaptea din cauza piraţilor, care prădau mânăstirile. Pe la miezul nopţii pe când îşi făcea rugăciunea obişnuită, l-au văzut nişte fraţi şi pustnici îmbunătăţiţi din apropiere că era la înfăţişare ca o pară de foc şi minunându-se au spus egumenului pentru asta. Atunci egumenul a rânduit ca să se facă rugăciunile de obşte spre a descoperi Dumnezeu taina acelui frate începător. Atunci s-a arătat Sfântul Ioan Botezătorul Egumenului în vedenie poruncindu-i să întâmpine cu cinste pe Sfântul Nifon.

În chipul acesta s-au vădit cele ascunse ale smeritei slugi care făcea corvoadă la Mânăstirea Dionisiului.

Făcându-i-se primirea cu cinste ca unui patriarh, s-a rugat de toţi ca să-i rânduiască ascultare în mânăstire, fără a face deosebire de ceilalţi fraţi din sobor. ***Deşi era acum bătrân şi slab, îşi petrecea viaţa cu multe osteneli, îndeplinind treburile cele mai de rând şi întărind pe fraţi prin pilda vieţii lui şi prin cuvintele lui cele pline de dar. El era întru toate şi pentru toţi "icoana cea vie a virtuţii şi izvorul cel pururea curgător de miere duhovnicească".***

Multe semne şi minuni a arătat Dumnezeu prin rugăciunile acestui pustnic smerit şi prea luminat Ierarh al lumii!

Odată primejduindu-se fraţii mânăstirii cu barca pe mare, când aduceau merinde de la metoc, cuviosul Nifon a făcut rugăciune fierbinte pentru ei şi s-au domolit îndată valurile mării. Cunoscând fraţii puterea rugăciunii lui, l-au rugat cu multă stăruinţă ca să le dea ceva blagoslovit de el spre a fi păziţi în vreme de primejdie, pe viitor. Atunci Cuviosul Nifon, căzând în genunchi la rugăciune, le-a blagoslovit un fier (ce aveau în corabie), zicându-le să-l păstreze în loc curat şi la vreme de primejdie să-l slobozească cu o frânghie în apă şi se vor izbăvi de primejdie (numai dacă îşi vor ţine regulat pravila şi canonul). Şi era lucru de mare mirare, căci prin slobozirea fierului în apă, se domoleau numaidecât valurile, ca şi cum s-ar fi cucernicit de atingerea lui. Oricând se ivea primejdia pe mare, auzeai semnalul fraţilor: "Pogorâţi, pogorâţi repede pe "Patriarhul" în apă!" (adică fierul blagoslovit de Cuviosul Nifon). Şi totdeauna se făceau minuni prea slăvite cu fierul acela, încât fraţii îl ţineau la mare cinste, închipuindu-şi că au împreună cu ei pe Sfântul.

S-a păstrat la corabia mânăstirii Dionisiului "Fierul Nifon" peste 150 de ani, până când s-a pierdut în apă.

Cuviosul Nifon alerga în toate părţile unde erau treburile mai grele spre a da ajutor şi a încuraja pe fraţi, căci fiind mânăstirea aşezată pe o coastă prăpăstioasă, cu multe necazuri şi primejdii îşi agoniseau cele de nevoie. ***Cuvintele lui erau ca un balsam de alinare pentru toţi, căci în tot Sfântul Munte nu se afla alt părinte duhovnicesc şi dascăl iscusit ca Sfântul Nifon.***

Aproape de sfârşitul vieţii lui, s-au adunat mulţimi nenumărate de monahi de prin toate mânăstirile şi de prin pustietăţi ca să ia blagoslovenia lui cea de pe urmă. Şi toţi erau cuprinşi de o jale negrăită pentru lipsirea povăţuitorului obştesc.

L-au rugat atunci cu multe lacrămi şi cu amare tânguiri ca să le dea în scris o rugăciune de dezlegare pentru sufletele celor adormiţi (spre a se citi pe Mormânt). Atunci fericitul le-a lăsat "cu limbă de moarte" Molifta cea de

dezlegare pentru răposaţi, pe care o foloseşte Sfânta Biserică de Răsărit până astăzi.

La mormântul lui se săvârşesc minuni şi semne prea slăvite întotdeauna.

Cu poveţele lui cele înţelepte şi cu rugăciunile lui cele bine primite de Dumnezeu, multe suflete s-au mântuit şi mulţi rătăciţi au aflat calea adevărului. Iar o parte din ei au primit cununa muceniciei, cu blagoslovenia lui.

Doi ucenici a avut Sfântul mai aproape şi amândoi au fost număraţi în rândul mucenicilor, mărturisind pe Hristos cu îndrăzneală înaintea stăpânirii păgâneşti (a turcilor). Amândoi ucenicii - Macarie şi Ioasaf - au petrecut împreună cu Sfântul în Muntenia şi după aceea l-au însoţit în Sfântul Munte. Macarie a mărturisit pentru Hristos în Tesalonic, în vremea când trăia încă Sfântul Nifon, iar Ioasaf a mărturisit în Constantinopol, după săvârşirea din viaţă a Părintelui său, după cum a fost proorocit şi blagoslovit de el.

În chipul acesta minunat a vieţuit şi s-a săvârşit cuviosul Părintele nostru Nifon, prea strălucitul Luminător al lumii, piatra cea neclătită a răbdării, care s-a lămurit ca şi aurul în cuptor prin grele încercări şi primejdii. Pomenirea lui se săvârşeşte la 11 ale lunii august.

PS. Este de însemnat şi aceasta, că în vremea când argăţea (necunoscut) la catârii mânăstirii Dionisiului, au fost trimişi delegaţi de la Sinodul Arhiereilor din Constantinopol, ca să-l aducă înapoi pe "Tronul Ecumenic", văzându-se lipsa care era în Biserică, după plecarea lui. L-au căutat în toate părţile având şi întărire de la sultanul turcesc ca să-l aducă neapărat la postul lui. Au mers şi la Sfântul Munte, iscodind pe la mânăstiri şi prin pustietăţi pentru dascălul lor, însă nu l-au putut afla nicăieri, căci cine îşi putea închipui că "rândaşul" de la odaia Dionisiului a fost Patriarh a toată lumea şi luminătorul Ortodoxiei!

Atunci în "Ţara Românească",
(Pentru semeţul voievod)
A fost grozavă tulburare,
La mânăstiri şi la norod.

Stârnitu-s-au şi boale grele
Şi secetă cu groaznic vânt,
Ca o pedeapsă de la Domnul
Pentru gonirea "celui Sfânt"!

Din mult-acea neplouare,
Pământul roadă n-a adus

Şi toţi au cunoscut din asta
“Bătaia Domnului de sus!”

Abia şi-a cunoscut greşeala
Nechibzuitul Domnitor,
Şi căuta acum pe Sfântul
În toate părţile de zor.

Dar n-a putut să-i dea de urmă
(Precum a şi fost proorocit),
Apoi şi el căzu în boala
Care cumplit l-a chinuit!

Că trupul - de multe rane -
Ca ciurul i s-a găurit
Şi putrezind, ieşea dintr-însul
Duhoare de nesuferit!

Deci, neputând atuncea nimeni
Să se apropie de el,
Cu chinuri nemaipomenite
S-a stins la Argeş, în “Castel”.

Iar după moartea lui – se spune -
Că Dumnezeu a arătat
Un semn de groaznică mânie,
La toţi fiind înfricoşat!

Mormântul lui la Mânăstire
Era trei zile tremurând
Şi toţi erau cuprinşi de spaimă,
“Mânia cerului” văzând!

Apoi la “Tronul de Domnie”
Neînţelegeri au urmat,
Suindu-se, cu tiranie,
Boierii Mihnea şi cu Vlad;

Iar pe Neagoe (despre care
Mai înainte am vorbit),
Au căutat ca să-l omoare
Dar Sfântul Nifon l-a păzit.

Prin rugăciunea cea fierbinte
A Sfântului ocrotitor,
Se izbăveşte de la moarte,
Fiind ales ca Domnitor.

Suindu-se pe “Tronul Ţării”
Neagoe s-a călăuzit
De rugăciunea şi povaţa
Părintelui celui Sfinţit.

Însemnarea a 4-a pentru Sfântul Nifon - Împlinirea proorocirilor lui pentru pedepsirea lui Radu Vodă şi a ţării

În Muntenia, după plecarea silnică a cuviosului, au urmat multe necazuri şi tulburări. Din cauza secetei îndelungate şi a vânturilor celor rele, n-a rodit pământul nici pâine pentru hrana norodului şi nici păşune pentru vite, pentru asta a urmat foamete grea şi boli omorâtoare. La mânăstiri au fost tulburări şi răscoale în norod. Iar boierimea s-a împărţit în tabere pentru ocuparea domniei. Din multa duşmănie ce era între ei, s-a vărsat mult sânge între fraţi, iar familia Basarabilor (din care se trăgea tânărul Neagoe, fiul duhovnicesc al Sfântului Nifon) a suferit prigoane înfricoşate şi însuşi Neagoe a scăpat prin minune de la moarte.

Fiind acoperit prin rugăciunile sfântului său Părinte duhovnicesc, Neagoe se izbăveşte de la moarte sigură şi este ales Domnitor al Munteniei. În toată viaţa lui a păzit cu sfinţenie sfaturile cuviosului său Părinte, văzând cu ochii cum se împlineau toate vorbele lui.

Fiind acum la bătrâneţe
Smeritul "pustnic şi ierarh",
Prea cuvios îşi dă sfârşitul
Adevărat "de patriarh"!

Fiind rugat de tot soborul
El lasă fraţilor când moare,
Spre veşnica lui pomenire
"Molifta cea de dezlegare".

Iar trupul lui cinstit rămâne
Ca un izvor vindecător

Şi sfânt “liman de ocrotire”
Prea necăjitului sobor.

Trimis-a deci atunci “solie”
Evlaviosul Domnitor
S-aducă Moaştele sfinţite
În Ţară pentru ajutor.

Primindu-le cu multă cinste,
Le-a pus deasupra, pe mormânt,
Unde zăcea cu neiertare
Acel ce izgonea pe “Sfânt”!

Făcând obştească priveghere
Prin semne s-a încredinţat
Că fericitul lui Părinte
Pe Radu Vodă l-a iertat.

Cu negrăită bucurie
Pe Sfântul l-au sărbătorit
Şi toţi se vindecau de boale
Prin darul lui cel prea slăvit.

Căci orbii dobândeau vederea
Şi cei ologi se îndreptau,
Iar cei cu duhuri necurate,
Prin darul lui, se izbăveau!

Odată - noaptea - Sfântul Nifon
S-a arătat lui Vodă-n vis
Şi, sfătuindu-l părinteşte,
La urmă către el a zis:

“De-acuma, fiule iubite,
Trimite-mi trupul înapoi,
Să ne fie pentru mângâierea
Soborului întru nevoi!”

Deci ascultându-l voievodul,
La Aton iarăşi l-a trimis,
Oprind cinstitul cap şi mâna,
Precum “Soborul i-a permis”.

De-atunci la Curtea de Argeş
Păstratu-s-a cinstitul cap
În prea măreaţa mânăstire
A lui Neagoe Basarab.

Iar trupul “Sfântului”, la Aton,
Rămâne ca cinstit odor,
Păstrat în cea mai scumpă raclă
De la numitul Domnitor.

Însemnarea a 5-a pentru Sfântul Nifon - Aducerea Sfintelor moaşte în Ţară, iertarea lui Radu Vodă şi întoarcerea moaştelor

Aflând evlaviosul Domnitor Neagoe despre săvârşirea întru Domnul a Sfântului său Părinte duhovnicesc, a trimis pe doi egumeni mai însemnaţi şi câţiva boieri cu daruri bogate şi cu scrisori la Sfântul Munte (în mânăstirea Dionisiului), cerând cinstitele Moaşte ale cuviosului Nifon, ca să fie aduse în Muntenia spre blagoslovenia şi iertăciunea Ţării întregi şi spre dezlegarea afuriseniei răposatului voievod Radu, care murise neîmpăcat.

Grea de tot a fost pentru sobor cererea aceasta şi nu s-ar fi învoit cu nici un chip, însă cuviosul Nifon a arătat prin semne că este voia lui să împlinească dorinţa iubitului său fiu duhovnicesc, Neagoe. Nimeni dintre părinţi n-a îndrăznit să deschidă mormântul Sfântului, atunci Marele Logofăt al lui Neagoe, având îndrăzneală şi încredere în multa evlavie a Stăpânului său, a început să sape la mormântul Sfântului şi îndată a ieşit o mireasmă prea minunată de la cinstitele moaşte, care s-a răspândit în toată latura aceea. Deci scoţând cinstitele moaşte le-au aşezat într-o raclă prea scumpă şi s-a făcut priveghere de toată noaptea. Au alergat atunci din toate părţile monahi spre a se închina şi mulţi s-au vindecat de boli prin atingerea lor.

Aduse fiind apoi în ţară la noi cu multă cinste, au fost primite la Dunăre de episcopii ţării cu mare sobor de clerici, de boieri şi de norod.

Când s-au apropiat de cetatea lui Bucur (Bucureşti) a ieşit întru întâmpinare şi voievodul cu toată curtea lui. Îmbrăţişând cu lacrimi fierbinţi racla Sfântului a sărutat cu negrăită bucurie şi cu adâncă evlavie cinstitele moaşte ale iubitului său părinte şi ocrotitor. Apoi ridicând pe umerii săi Racla Sfântului, dimpreună

cu cei mai de seamă sfetnici ai săi au mers cu alai strălucit (în sunetele clopotelor şi al cântărilor) până la mânăstirea Dealu, care era zidită de Radu Vodă, unde era îngropat acesta. Acolo au aşezat racla cu Sfintele moaşte pe mormântul lui Radu Vodă, ca semn de împăcare a Sfântului cu prigonitorul său. După aceea s-a făcut priveghere de toată noaptea, cu tot soborul şi cu toată "Curtea Domnească".

Pe la miezul nopţii, aţipind puţin Neagoe (în vremea privegherii) i-a descoperit în vedenie cuviosul Nifon că s-a împlinit dorinţa lui şi a fost iertat răposatul Radu Vodă, pricinuind negrăită bucurie tuturor.

După aceea s-au făcut litanii mari cu cinstitele moaşte, prin multe locuri din ţară şi s-au săvârşit nenumărate minuni cu bolnavii care se atingeau de ele. Alerga norodul din toate părţile şi de peste hotare ca să se închine la racla Sfântului. Apoi luând înştiinţare prin vis ca să întoarcă cinstitele moaşte la Aton, Neagoe Basarab le-a aşezat într-o raclă minunată şi le-a trimis cu cinste în Sfântul Munte. Ea este lucrată din aur cu un meşteşug neîntrecut şi-i împodobită peste tot cu pietre scumpe şi cu smalţ. Deasupra are zugrăvită Icoana Sfântului, având alături pe Neagoe îngenunchiat la picioarele lui. Toate "Proschinatarele" Sfântului Munte şi toţi care au trăit sau au vizitat Sfântul Munte mărturisesc că racla dăruită de Neagoe este un odor fără pereche – în scumpete şi în meşteşug.

La trimiterea cinstitelor Moaşte din ţară, Neagoe Basarab - după aprobarea Soborului din Sfântul Munte – a oprit cinstitul cap şi mâna Sfântului Nifon, iar el a dăruit mânăstirii Dionisiului cinstitul cap al Sfântului Ioan Botezătorul (al cărui hram este mânăstirea) într-un chivot lucrat la fel din aur şi pietre scumpe.

Odată cu cinstitele moaşte, evlaviosul voievod a trimis şi multe daruri bogate pentru mânăstire, apoi a ridicat din temelie multe clădiri în cuprinsul mânăstirii Dionisiului, unde este pomenit totdeauna la Ctitori, la un loc cu Împăraţii bizantini.

Cât a trăit Neagoe nu s-a despărţit nicidecum de moaştele Părintelui său duhovnicesc, ci le purta cu sine oriunde mergea - ca un scut de apărare împotriva celor văzuţi şi nevăzuţi potrivnici. După moartea sa le-a dăruit Mânăstirii de la Curtea de Argeş, zidită de el.

Cinstitul Cap al Sfântului ierarh Nifon se află până în ziua de azi în minunata Biserică a lui Neagoe de la Curtea de Argeş, alături de cinstitele capuri ale Sfinţilor mucenici Serghie şi Vah şi al Sfintei muceniţe Tatiana, ţinând tovărăşia feciorescului şi prea cinstitului trup al Sfintei muceniţe Filofteia.

De la capul acestui minunat Ierarh şi grabnic ajutător al ţării noastre, la nevoie îşi iau binecuvântarea prea evlavioşii voievozi când pornesc la lupte împotriva păgânilor, a ungurilor şi a polonilor, vrăjmaşii credinţei şi ai neamului nostru.

Cu rugăciunile cuviosului Nifon se înarmează marele voievod Mihai Viteazul, când îngrozeşte pe păgâni şi-i înfrânge de istov, care loveşte ca un fulger pe unguri şi pe poloni şi moare, apoi, ucis mişeleşte pe Câmpia Turzii.

În trecerea lui spre locaşul de veci de la Mânăstirea Dealu - ctitoria cu mormântul lui Radu Vodă - capul lui Mihai Viteazul este prohodit în Biserica lui Neagoe de la Argeş, unde îl aşteaptă Sfântul patriarh Nifon, înconjurat de Sfinţii mucenici, spre a-l întâmpina ca pe un adevărat mucenic al cauzei noastre naţionale.

Megalinaria (Mărimurile) Sfântului Nifon, glas 2, după melodia megalinariilor de la Paraclisul Maicii Domnului: Apo ton polon mu amartioan
Tronul Ecumenic împodobeşti
Şi păstor pe urmă
Te arăţi Ţării Româneşti,
Apoi din Sfântul Munte
Cu daruri vii la noi,
Spre mântuirea turmei
La vreme de nevoi.

Troparul cuviosului Nifon, glas 5, după: Tin tahian su schepin che tin boithian
Ca sfeşnic în lume ai strălucit
Şi la noi în ţară ai păstorit,
Aşezând orânduieli
Dăscălit-ai pe norod
Izbăvindu-l de sminteli.
Înalt Prea Sfinţite Nifon,
Cel mare între Ierarhi
Şi Sfânt între Patriarhi.

Condacul, glas 3, pe melodia condacului de la Naşterea Domnului în greceşte (I Parthena simeron)
Prea cinstitul cap al tău,
La Curtea de Argeş,
Depărtare celui rău
S-a arătat totdeauna;
Prea Cuvioase,
Daruri dând la Voievozii cei vrednici
Şi pe calea mântuirii

Îndrepţi pe cinstitorii tăi.

Epilog

Tulburările şi lipsa
Care scrie c-au urmat
Când l-au scos pe Sfântul Nifon,
Astăzi iar s-au arătat!

Iarăşi vezi în toată lumea,
Cum a fost atunci la noi
Urâciune între neamuri,
Prigonire şi nevoi.

Terminatu-s-a cu "Radu"
Cel cu vechi "aşezământ",
Azi domneşte "Vlad cu Mihnea"
În tot locul pe pământ!

Iar "Neagoe şi cu Nifon"
Sunt de-a pururi prigoniţi
Şi departe de la "turmă"
Stau acuma surghiuniţi.

Până când acei "legitimi"
Nu vor fi la "locul lor",
Noaptea este fără lună,
Munca este fără spor!

(Ieroschimonahul Ioan Iacob 25 ianuarie 1955, în Schitul "Sfânta Ana" de la Hozeva, Valea Enon)

Sfântul nou mucenic Macarie, ucenicul patriarhului Nifon (†14 septembrie 1527)

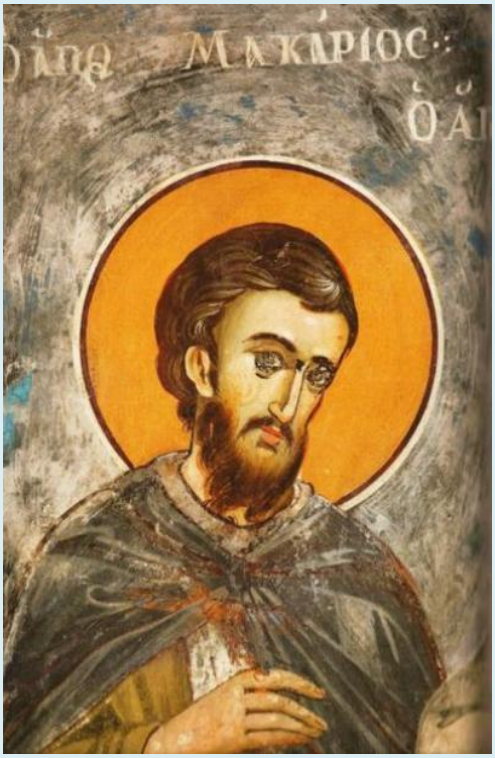

Despre prima parte a vieţii Sfântului Macarie se ştiu foarte puţine lucruri. Nu se cunoaşte nimic despre părinţii săi. Ştim însă că a fost ucenicul Patriarhului Nifon al II-lea al Constantinopolului şi că mai târziu s-a călugărit. Pe când se aflau amândoi la mănăstirea Vatoped din Muntele Athos, Macarie a fost cuprins de dorinţa de a fi mucenic al lui Iisus Hristos. El şi-a mărturisit dorinţa Patriarhului Nifon al II-lea, care i-a dat binecuvântarea sa.

Curând după aceea, Macarie a părăsit Muntele Athos şi s-a dus în cetatea Tesalonicului unde s-a apropiat de o mulţime de musulmani şi a început să le propovăduiască pe Iisus Hristos. Cu îndrăzneală el le-a vestit că Hristos este Fiul lui Dumnezeu Care a venit pe pământ pentru a mântui pe toţi oamenii. Când musulmanii au auzit, s-au năpustit asupra lui Macarie şi nu numai că l-au bătut, dar l-au şi rănit cu cuţitul. Apoi l-au dus la închisoare.

A doua zi, Sfântul Macarie a fost dus înaintea cadiului, care i-a făgăduit bogăţie şi cinstiri dacă Îl va tăgădui pe Hristos şi va primi islamul. Macarie a refuzat, zicând: „Dacă ai ajunge să cunoşti credinţa noastră creştin-ortodoxă, care este adevărată, desăvârşită şi neprihănită, ai cere şi tu să te botezi în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, şi te-ai slobozi de credinţa cea rătăcită.”

Cuvintele lui Macarie nu au făcut decât să-i umple de mânie şi mai tare pe musulmanii prezenţi acolo, care s-au năpustit din nou pe el cu cuţitele. În ciuda acestui fapt, Sfântul Macarie a rămas şi pe mai departe statornic în ortodoxia sa şi pentru aceasta a fost osândit la moarte, tăindu-i-se capul.

Astfel călugărul Macarie şi-a dat viaţa în cetatea Tesalonicului din dragoste pentru Iisus Hristos, la 14 septembrie 1527.

(Pr. Nomikos Mihail Vaporis, Mărturisitori ai lui Hristos: vieţile Noilor Mucenici ortodocşi din vremea stăpânirii turceşti (1437-1860), traducere de Constantin Făgeţan, Editura Sophia, Bucureşti, 2002, pp. 88-89)

Sfântul Nifon: Să vă păziți comoara curăției neprihănită!

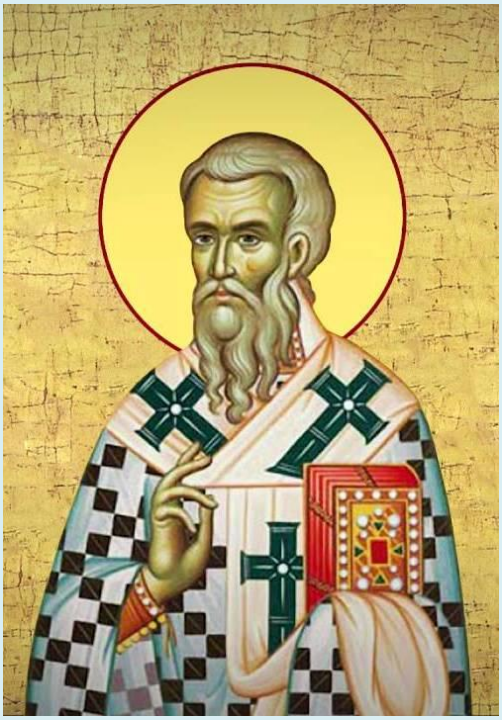

Copiii mei, să vă păziți comoara curăției neprihănită, ca Domnul să vă iubească și să-Și gătească sălaș în sufletele voastre! Căci într-un vas de necinste, murdar și spart, mirul harului nu va suferi să stea.

***

Precum un parfum puternic, chiar de este închis într-un vas, îmbălsămează cu mirosul său aerul și desfătează nu numai pe cei ce stau aproape de vas, dar chiar și pe cei de mai departe de el, tot astfel și mireasma curată a sufletelor feciorelnice, curgând afară prin simțuri, prin privire, prin glas și prin toate câte se pot simți, scoate la iveală virtutea lor ascunsă. Copiii mei, să vă păziți comoara curăției neprihănită, ca Domnul să vă iubească și să-Și gătească sălaș în sufletele voastre! Căci într-un vas de necinste, murdar și spart, mirul harului nu va suferi să stea. (Sfântul Nifon, mitropolitul Țării Românești)

(Măria Sa, Neagoe Basarab, Ediție alcătuită și îngrijită la Mănăstirea Diaconești, Editura Bonifaciu, 2013, p. 37)

Sfântul Nifon: Toate cele de pe pământ sunt mai înșelătoare ca visele

Fiul meu, să nu te încrezi în fericirea pământească, în slava și strălucirea acestei lumi, căci toate cele de pe pământ sunt mai înșelătoare ca visele. (Sfântul Nifon, mitropolitul Țării Românești)

(Măria Sa, Neagoe Basarab, Ediție alcătuită și îngrijită la Mănăstirea Diaconești, Editura Bonifaciu, 2013, p. 50)

Sfântul Nifon: Nimic nu cere Dumnezeu de la tânăr fără numai curățenie și smerenie

Fiul meu, tinerețea, dacă are smerenie, destul îi este ei! Că nimic nu cere Dumnezeu de la tânăr fără numai curățenie și smerenie. (Sfântul Nifon, mitropolitul Țării Românești)

(Măria Sa, Neagoe Basarab, Ediție alcătuită și îngrijită la Mănăstirea Diaconești, Editura Bonifaciu, 2013, p. 51)

Sfântul Nifon: Multe bunătăți vin de la Domnul și de la Preacurata Maica Sa, pentru cei ce nădăjduiesc spre dânșii

Multe bunătăți vin de la Domnul și de la Preacurata Maica Sa, pentru cei ce nădăjduiesc spre dânșii.

Sfântul Nifon: În toate zilele se cuvine să ai pe Dumnezeu și pe Preacurata Născătoare de Dumnezeu în inima ta

În toate zilele se cuvine să ai pe Dumnezeu și pe Preacurata Născătoare de Dumnezeu în inima ta, căci toate bunătățile vin de la Domnul și de la Preacurata Maica Sa pentru cei ce nădăjduiesc spre dânșii. Fie-ți drag a te ruga de-a pururea și ți se va lumina inima și va vedea pe Dumnezeu. (Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului)

(Monahia Platonida, Doamna Despina a Ţării Româneşti, Măria Sa, Neagoe Basarab, Ediție alcătuită și îngrijită la Mănăstirea Diaconești, Editura Bonifaciu, Bucureşti, 2013, p. 52)

Sfântul Nifon: Ia aminte, fiul meu!

Despre ceea ce este adevărat de preţ în viaţă

Dumnezeu este aerul sufletului nostru, fiule Neagoe. Fără El, asemeni unei păsări, noi nu putem a ne ridica de la pământ. Fără Domnul, viaţa noastră este praf şi tină şi nu se deosebeşte cu nimic de a târâtoarelor care au pământul ca hrană, fericire şi mormânt. Însă cine Îl are pe Dumnezeu ca pe văzduhul în care tremură şi din care îşi trage duh, acela are aripi de vultur şi se avântă spre înălţimile cerului. Omul însă e mândru şi nu vrea să vieţuiască după voia lui Dumnezeu, lui îi place să se conducă el însuşi după mintea sa şi nu înţelege că

nu are destulă pricepere pentru a face binele fără Dumnezeu. Întotdeauna trebuie să ne rugăm ca Domnul să ne povăţuiască ce anume să facem şi Domnul nu ne va lăsa să rătăcim.

Despre fericirea pământească

Fiul meu, să nu te încrezi în fericirea pământească, în slava şi strălucirea acestei lumi, căci toate cele de pe pământ sunt mai înşelătoare ca visele. Precum zorii dimineţii alungă umbrele şi nălucirile somnului, tot aşa venirea ceasului morţii scutură toate închipuirile şi deşertăciunile cu care sufletul s-a îmbrăcat. Şi vai acelui suflet pe care moartea îl află lipsit de veşmântul ceresc al dragostei şi al credinţei în Dumnezeu!

Ia aminte la ceasul de pe urmă, fiul meu, şi nu te înălţa atunci când vei fi cinstit de oameni, căci în această viaţă fericirea e trecătoare şi întotdeauna urmată de durere. Nu te întrista peste măsură nici când cele de jale vor veni peste tine, ci mai mult întinde pânzele corabiei sufletului tău şi struneşte-ţi mintea ca pe un cârmaci bun către atotmilostivirea lui Dumnezeu. Nu-ţi lăsa sufletul doborât de tristeţe, chiar dacă pământul şi cerul se vor clătina, ci foloseşte-te de furtuna ce ţi-o trimite Dumnezeu pentru a te depărta de împătimirile vieţii pământeşti. Fiul meu, astăzi poate fi soare, mâine pot fi viscole, dar peste toate este Dumnezeu.

Despre tinereţea bine plăcută lui Dumnezeu

Fiul meu, tinereţea, dacă are smerenie, destul îi este ei! Că nimic nu cere Dumnezeu de la un tânăr fără numai curăţie şi smerenie. Deci tu, fiule, fii blând şi paşnic, îndurat şi milostiv şi te socoteşte pe tine dedesubtul tuturor oamenilor şi vei fi în adevăr sălăşluindu-te cu Dumnezeu. Şi sileşte-te a nu-ţi închipui cu mintea că ai ajuns la măsura curăţiei sfinţilor. Ci grăieşte-ţi ţie de-a pururea aşa: „suflete, cunoaşte că întru păcate ai covârşit şi pe demoni, iar vreun lucru bun încă nu ai făcut pentru Dumnezeu şi vai nouă, ticălosule, ce vom face în ziua Judecăţii?”. Şi să-ţi fie ţie rugăciunea ta în toată vremea vieţii tale ca a unui păcătos şi zi în fiecare clipă: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă!”. Şi iarăşi: „Dumnezeule, curăţeşte-mă pe mine păcătosul!” Zi şi graiurile acestea totdeauna: „Doamne, de cele ascunse ale mele curăţeşte-mă şi de cele străine iartă pe robul Tău!” Socoteşte-te pe tine ca nişte ţărână nefolositoare şi de aici îţi va fi ţie îndreptarea. (Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului)

(Măria Sa Neagoe Basarab..., Insemnările monahiei Platonida, Doamna Despina a Țării Românești, Ediţie ingrijită la mănăstirea Diaconești, Editura Bonifaciu, 2012)

Sfântul Nifon - Şansa mântuirii unei vieţi pline de păcate

A văzut cuviosul Nifon doi îngeri înălţând un suflet la cer. Iar după ce s-au apropiat de vama desfrânării şi de alte vămi ale păcatelor, au început cei mai mari draci de la vamă să se mânie şi să se tulbure, zicând „Cum de îndrăzniţi voi să treceţi sufletul acesta pe lângă noi, fiindcă al nostru este?"

Grăit-au îngerii către dânşii: „Cum să fie al vostru şi ce semn aveţi pe el, spuneţi-ne nouă."

Zisu-le-au lor aceia: „Până la moarte, răutăţile toate le-a făcut. Şi iată sufletul acesta este robit de patimi şi a murit fară de pocăinţă şi nu s-a lăsat de păcate nicidecum până ce a murit, rob fiind păcatului şi lucrător al nostru a fost până acum".

Atunci a grăit unul din îngerii lui Dumnezeu: „Într-adevăr, noi nu vă credem nici pe voi, nici pe tatăl vostru, diavolul, că de toată minciuna sunteţi plini, viclenilor. Să se cheme aici îngerul, căruia la Sfântul Botez i s-a dat lui spre păzire şi acela va spune adevărul."

Iar după ce-l chemară acolo, l-au întrebat pe el îngerii: „Să ne spui nouă, sufletul acesta căitu-s-a de fărădelegile sale sau întru păcate a murit?"

Răspuns-a îngerul şi a zis: „Eu nu sunt om nici duh viclean şi nu voiesc să spun minciună ca toţi aceşti draci. Ci, întru slava Domnului nostru Iisus Hristos, vă spun vouă că din ceasul când a început a se îmbolnăvi de atunci a început a lăcrima mărturisindu-şi păcatele sale. Şi, întinzându-şi mâinile sale la cer, se ruga lui Dumnezeu şi, pentru că l-a iertat, Dumnezeu îl stăpâneşte. Slavă judecăţii Lui celei drepte."

Apoi dracii au răspuns zicând către îngeri: „Dacă se cade să fie mântuit acesta, apoi toată lumea va primi mântuire şi toţi păcătoşii; şi în zadar ne ostenim noi."

Atunci iarăşi le-au zis lor Sfinţii îngeri: „Luaţi aminte, ticăloşilor, că oricăţi ar fi cei care, din tinereţe, au greşit, dar pe urmă s-au mărturisit şi s-au pocăit apoi să ştiţi că de toate acele păcate pe toţi i-a iertat Dumnezeu. Şi măcar că de au mai şi căzut în oarecare răutăţi, dar îndată lăcrimând, pocăindu-se, suspinând, şi făcând milostenie la săraci, aceştia degrabă au primit iertăciune. Deci, ce vi se pare vouă, ticăloase fiare cumplite, oare se cade să câştige mântuire sufletul acesta sau nu? Însă să ştiţi că Dumnezeu le este judecător acelora care prin pocăinţă îşi aruncă nădejdea spre Dânsul. Şi acestea ne-au ieşit nouă la lumină prin pocăinţă. Şi tot ce se arată în Dumnezeu lumină este."

Drept aceea câţi oameni îşi mărturisesc cu lacrimi păcatele lor înaintea lui Dumnezeu cu smerenie multă şi cu suspinuri şi se căiesc de lucrurile rele, primesc de la Milostivul Dumnezeu iertarea păcatelor lor. Iar cei care întru fărădelegi vor muri tăinuindu-le faţă de Dumnezeu şi nemărturisindu-le, acelora Dumnezeu le este judecător şi îi va mustra în vecii cei nesfârşiţi."

Acestea zicându-le, îngerii au ruşinat duhurile cele viclene. Şi aşa s-au dus spre porţile cereşti şi s-a mântuit sufletul acela.

(Sfântul Nifon, Din cuvintele duhovniceşti ale Sfinţilor Părinţi, Ed. Arhiepiscopiei Sucevei şi Rădăuţilor, Suceava, 2003, p. 123-124)

Monahul Lazăr Dionisiatul - Sfântul Nifon al Constantinopolului - izbăvitorul de la înec

În anul 1916, când mănăstirea m-a rânduit econom la moara din satul Mariana (metocul din Halkidikis), am ajuns în Dafni cu un vaporaş, care pare-mi-se, se numea «Elena». De acolo am plecat cu un alt vaporaş spre metoc, dar - vai, fratele meu! - la capătul peninsulei Sikea, la locul numit Kartalia, unde se încrucişează toate vânturile, ne-am primejduit să ne înecăm din pricina unei furtuni mari. Puteai să vezi cum marea se juca cu sărmanul vaporaş ca şi cu o coajă de nucă. Vedeai cum prora lui când se afunda în apă, când se ridica în aer; trosnea din toate părţile şi credeam că îndată avea să se sfărâme şi să se facă bucăţele.

Toţi călătorii erau înspăimântaţi, toţi vedeau primejdia, adică moartea, care ne împresura. Auzeai strigăte şi rugăciuni către Maica Domnului. Câteva femei cu copiii lor au început să plângă, să strige şi să-L roage pe Hristos, pe Maica Domnului... Până şi căpitanii se înspăimântaseră. Atunci m-a cuprins frica şi pe mine şi am început să mă rog în picioare cu mâinile ridicate spre cer, strigând cu credinţă şi cu mare glas: «Sfinte Părinte Nifon, apucă degrabă şi ne mântuieşte! Sfinte Nifon, izbăveşte-ne! Sfinte Nifon, ne înecăm, mântuieşte-ne!».

Femeile, bărbaţii, căpitanii, toţi mă ascultau uimiţi. Şi, o, minunata ta îndrăznire pe care o ai la Hristos, Sfinte Părinte Nifon! - nu au trecut zece minute şi îndată

s-au potolit valurile şi tulburarea pricinuită de vânturi. Şi peste puţin - o, minunile Tale, Hristoase al meu Preabunule, cât de mult îi iubeşti pe Sfinţii Tăi şi le împlineşti voile! - peste puţin timp, spun iarăşi, - unde a dispărut acea primejdie? - s-a făcut linişte desăvârşită şi toţi au rămas uimiţi.

Apoi căpitanii m-au întrebat:
- Ei, călugăre, cine este Sfântul acesta care ne-a izbăvit?

Iar eu cu multă bucurie şi dragoste le-am spus că acesta este Sfântul nostru, ocrotitorul mănăstirii noastre. Atunci, toţi s-au minunat şi au prea slăvit pe Domnul. I-au mulţumit şi Sfântului Nifon, care ne-a izbăvit dintr-o mare primejdie".

- Mă minunez, părinte Lazăr, de îndrăznirea pe care o are Sfântul Nifon la Hristos, a continuat Părintele.

- Da, cu adevărat, are mare îndrăznire, i-am spus eu.

- Dar ascultă, să-ţi spun acum cât folos află cei bolnavi de la sfânt. Când se apropie clipa morţii, cu câteva ceasuri sau chiar şi cu mai mult timp înainte, după cum rânduieşte Domnul, începe agonia. Atunci, vezi, bolnavul pătimeşte o mare supărare, începe să horcăie, tot pieptul îi arde, transpiraţie rece îi curge de pe frunte. Unii tremură de se mişcă tot patul cu ei. Alţii fac semne cu mâinile. Şi le fac de parcă s-ar apăra de înfricoşările demonilor, care atunci se sălbăticesc şi înfricoşează în multe chipuri sufletul ce se desparte de trup. Şi, ca să nu lungesc vorba, atunci când eu îl văd pe bolnav în această stare, chem un preot, după ce mai înainte tămâiez şi aprind o lumânare în sfeşnic şi alta la icoană, şi îi dau să citească deasupra bolnavului rugăciunea de ieşire a sufletului alcătuită de Sfântul Nifon. Şi - o, minunile tale şi marea ta îndrăznire la Hristos, Sfinte Nifone! - vezi, fratele meu, cum la 10-15 minute după ce termină preotul de citit rugăciunea, se petrece o schimbare cu cel bolnav, care mai înainte se chinuia şi respira din greu. Îl vezi cum devine liniştit, ca o corabie care, după ce este lovită de valuri în largul mării furtunoase, află odihnă atunci când ajunge la liman. Închipuieşte-ţi că un asemenea lucru li se întâmplă bolnavilor care sunt gata să-şi dea sufletul. După rugăciune, bolnavul se linişteşte, încetează marea suferinţă, chinul i se scurtează şi astfel moare în chip firesc.

De atâta amar de timp, de când îi slujesc pe bătrâni, observ acest lucru şi mă minunez. Slăvit să fie sfântul că ne-a lăsat această rugăciune!

(Monahul Lazăr Dionisiatul, Povestiri Dionisiate, traducere de Ieroschim. Ştefan Nuţescu, Editura Evanghelismos, Bucureşi, 2012, pp. 101-105)

Pr. Petroniu Tănase - Sfântul ierarh Nifon, izvor nesecat al virtuţilor

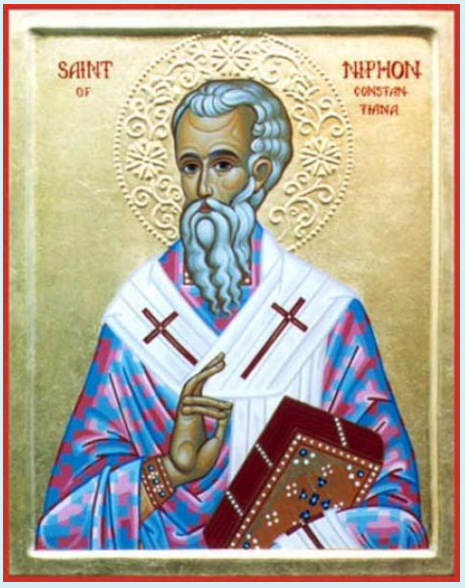

Ce să spunem despre virtuţile cuviosului? Îi dăduse Dumnezeu atâta credinţă şi dragoste, încât ruga cu îndrăzneală pe Preamilostivul Dumnezeu şi pentru eretici, ca să le deschidă ochii sufletului să vadă şi să înţeleagă întreita lumină a Sfintei Treimi.

Atâta smerenie şi blândeţe îi dăduse harul Sfântului Duh, încât se socotea că întinează lumea cu persoana sa. De aceea, când vorbea cu cineva despre ceva, de suflet folositor sau orice altceva, se socotea pe sine în mintea sa sub picioarele celui cu care vorbea. Vorbea cu inima zdrobită şi cu duh umilit. Dacă vreodată părea mânios, cu greu rostea cuvânt aspru, dar cu inima era plin de duhovnicească miere.

Ascultaţi o dovadă minunată a virtuţii sale, pe care am văzut-o cu ochii mei: Am mers odată în vizită la casa unui demnitar care avea mare evlavie către cuviosul Nifon. Acela, precum se obişnuieşte la oamenii mari, avea o mulţime de cerbi, între care era şi o cerboaică, sălbatică din fire şi agresivă. Dacă se întâlnea cu vreun om, se ridica în două picioare şi îl lovea cu picioarele dinainte şi cu capul. Deci, precum am zis, am mers odată la acel om bogat pentru folos sufletesc. Cum am intrat în curte, ne-am întâlnit cu animalul care se afla tocmai pe unde trebuia să trecem noi.

Când ne-a văzut că venim, s-a aruncat asupra mea, căci mergeam înainte. Cuviosul, înţelegând că cerboaica era înfuriată, a sărit repede între noi ca să mă apere. Şi numai cât a atins-o cu mâna, aceea s-a îmblânzit ca o oaie. Văzând-o sfântul că s-a îmblânzit şi că i se supune, i-a părut rău că a lovit-o şi a căzut la picioarele ei cu multă smerenie, zicând: „Am greşit, iertare, iertare, iertare!” La

rândul ei, cerboaica, văzând ce face cuviosul, s-a ruşinat şi a luat-o la fugă, ca şi cum ar fi fugărit-o cineva.

Foarte mirat, atunci, îi zic cuviosului:
- Spune-mi, Părinte, de ce ai făcut aceasta şi te-ai smerit în faţa unui animal?

- Pentru ca să înveţi puterea tainică a smereniei şi că aceasta este toiagul cel mai mare al lui Dumnezeu. Când ne smerim faţă de toţi şi ne socotim pe noi înşine foarte păcătoşi, ca gunoiul, atunci coboară din cer acest toiag şi ne stă în ajutor, zdrobind pe vrăjmaşii noştri, pe cei ce ne urăsc, pe diavoli, pe fiare, totul. Dar când începem să ne îngâmfăm, să ne umplem de mândrie, de slavă deşartă, atunci toiagul se întoarce asupra capului nostru şi ne loveşte, ca să ne pocăim şi să dobândim inimă înfrântă şi duh umilit.

(Preot Petroniu Tănase, Viaţa şi învăţăturile Sfântului ierarh Nifon, Editura Episcopiei Romanului şi Huşilor, Roman, 1993, p. 56)

Claudia Tița - Vechi icoane româneşti ale Sfântului Nifon II, patriarhul Constantinopolului

„Întâiu să cinstiţi cinstitele şi sfintele icoane, pentru că icoanele cu adevărat sunt semnul şi Chipul Domnului nostru Iisus Hristos şi pecetea Lui. Deci, de va iubi omul Chipul Dumnezeului nostru şi va cinsti semnul şi pecetea Lui cu toată inima, şi Dumnezeu încă va iubi sufletul lui, şi cu toată inima să va îndulci (pururea) de Domnul nostru…" [Învăţăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie, ed. 1971: 217]

Ambianţa creată în epocă de domnia lui Radu cel mare favorizează trecerea la nord de Dunăre a unor artişti experimentaţi ai penelului, dar şi a unor zugravi cu acul (acu pictores), a unor meşteri tipografi din Muntenegru, ca şi a unor arhitecţi-constructori de mănăstiri din Serbia şi Macedonia. „Perioada cuprinsă, aproximativ între sfârşitul secolului al XV-lea şi primele decenii ale secolului al XVI-lea, atât de rodnică în realizări de mare valoare în domeniul cultural-artistic, poate fi pe bună dreptate numită Epoca lui Neagoe Basarab (1512-†1521), deoarece în cei doar nouă ani ai domniei sale paşnice şi luminate, cultura şi arta ating un nivel neobişnuit de înalt" [Efremov, Icoane româneşti, 2002: 34-35].

Sfântul Nifon și Domnul Neagoe Basarab, icoana de pe capacul raclei de la Mănăstirea Dionysiou, Sfântul Munte, circa 1515

Iconografia aferentă epocii neagoene a fost supusă în timp unei relecturi cât mai adecvate cu putinţă. Astfel, sigilii şi steme în piatră, fresce, icoane şi broderii cu

caracter liturgic, ferecături de Evanghelii, relicvarii şi bijuterii, podoabe şi accesorii vestimentare, toate acestea au fost supuse pe rând cercetărilor ştiinţifice şi chiar unor dispute academice de mare ecou.

În ce măsură însă chipul Sfântului Nifon II, Patriarh al Constantinopolului (1486-1488, 1497-1498, 1502; †1508) şi părinte duhovnicesc al voievodului Neagoe a făcut obiectul unor reprezentări în frescă sau pe lemn, în broderii sau în manuscrise, nu ştim aproape nimic şi documentele de epocă par să ne lase la discreţia imaginaţiei. Cu alte cuvinte, „cea dintâi datorie a unui istoric nu este să-şi trateze subiectul, ci să-l inventeze" (Paul Veyne).

Prin urmare, cum arăta în viziunea artiştilor valahi Patriarhul Nifon II, cel care, găsind „biserica izvrătită şi cu obiceaiuri rele şi nesocotite", amendase pe faţă chiar pe voievodul Radu cel mare, dar şi cel care adunase un important sobor şi „tocmi(se) toate obiceaiurile pre pravilă şi pre aşezământul Sfinţilor Apostoli"(Gavriil Protul)? S-au încumetat ei, zugravii voievodului Neagoe, să-l portretizeze post mortem pe marele ierarh constantinopolitan şi duhovnic athonit? Putem proceda, în aceste condiţii, la o foarte scurtă recapitulare a evenimentelor:

La 7 ani după adormirea întru Domnul a duhovnicescului său părinte, adică în 1515, Neagoe Basarab trimite doi dregători însemnaţi şi doi egumeni de mănăstiri, între ei un logofăt pe nume Danciu, în Sfântul Munte, „cu scrisori şi cu daruri". Porunca domnului din scrisoare (s-a pierdut oare acest act extrem de preţios?) i-a uluit pe fraţii călugări care n-ar fi spus decât: „Prea cucernici dregători, noi nici porunca marelui domn Neagoe nu vrem să nu o băgăm în seamă, dar nici nu îndrăsnim să ne atingem de mormântul sfântului; şi mai ales că nu suferim să fim păgubiţi noi nenorociţii de la mănăstirea noastră de o comoară ca aceasta care e a mănăstirii noastre acesteia mângâiere. (…) Faceţi deci singuri voi orice veţi pofti! Noi nu cutezăm să săpăm (s. n.)!" [Viaţa Sfântului Nifon, ed. V. Grecu, 1944: 143-145]

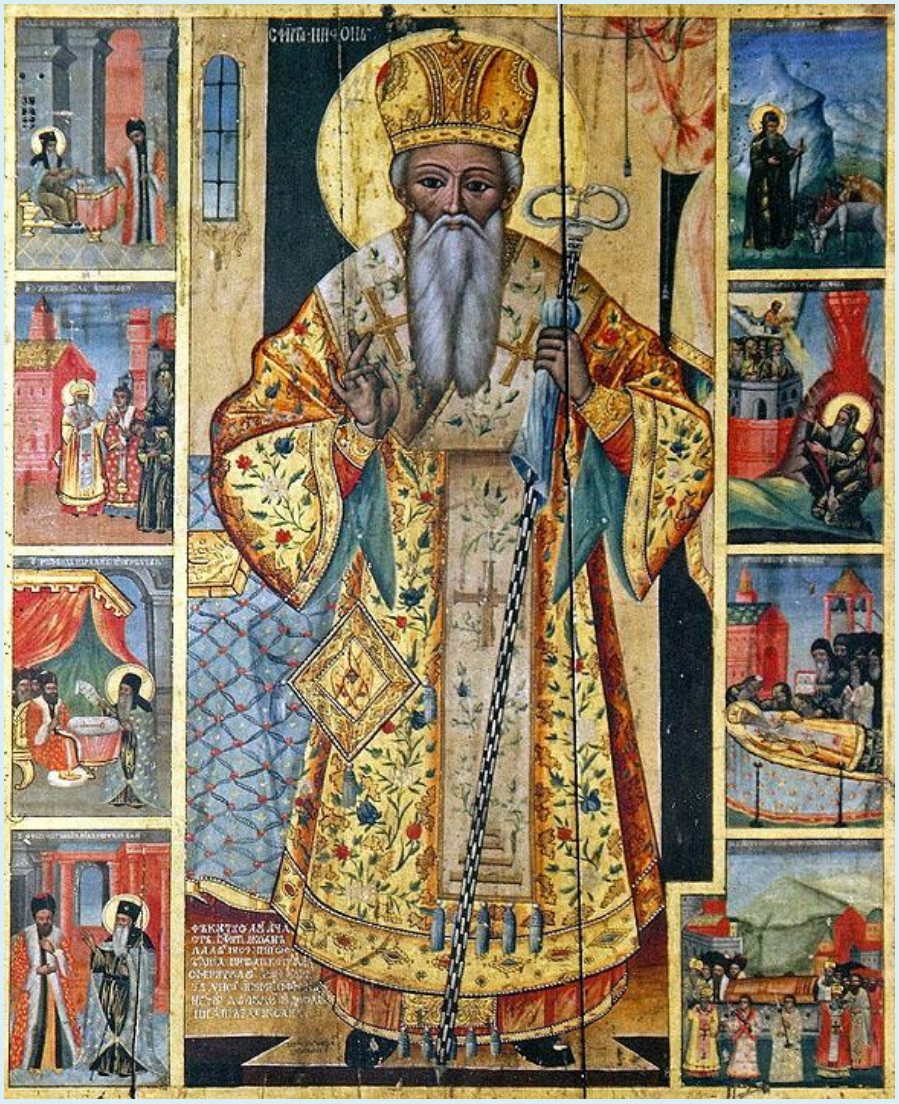

Sfântul Nifon, icoană de la Mănăstirea Dealu, 1809

Cel care a cutezat totuşi să sape a fost logofătul mai sus pomenit, graţie căruia Sfintele moaşte au fost ridicate din mormânt, umplând întreg locul de mireasmă nespusă. Nu după multă vreme, osemintele adormitului Patriarh s-au arătat a fi făcătoare de minuni.

Bucuria imensă pe care a încercat-o, la primirea lor, Neagoe Vodă l-a determinat, doi ani mai târziu, la 17 august 1517, să prilejuiască ţării prima canonizare vivae vocis oraculo, în prezenţa Patriarhului de Constantinopol, Teolept I (1513 - †1522), şi a tuturor celorlalte feţe bisericeşti invitate la marea târnosire a bisericii Mănăstirii Curtea de Argeş. Acesta este momentul începând cu care zugravii puteau să înveşnicească sfântul chip al Patriarhului Nifon II.

O primă reprezentare, păstrată până astăzi la Mănăstirea Dionisiu (Athos) se găsea iniţial pe capacul interior al preţiosului relicvariu sub forma unei biserici cu cinci turle, destinat Moaştelor Sfântului chiar de voievodul Neagoe. Este

vorba despre o icoană de mici dimensiuni (22,5 x 35,5 cm, tempera pe lemn, primul sfert al sec. XVI), în care părintele duhovnicesc, în odăjdii de înalt ierarh, ţine în mâna stângă Evanghelia, cu dreapta binecuvântându-l pe Neagoe Basarab, domn al Ţării Româneşti [Treasures of Mount Athos, 1997: 107-108]. Cel din urmă poartă coroană bătută cu pietre scumpe, aşteptând într-o poziţie de rugăciune binecuvântarea sfântului său părinte. Ea, binecuvântarea, nu se lasă prea mult aşteptată şi, în urma unei întâmplări de mare taină duhovnicească - pe care acelaşi protos Gavriil a consemnat-o - ridică blestemul de pe ţară, redând lui Radu cel mare iertarea şi pacea de dincolo de mormânt, iar lui Neagoe încredere în rugăciunile iubitului său părinte şi dascăl.

Alexandru Efremov aşază icoana în categoria „cutezanţelor epocii", date fiind „proporţiile aproape egale ale Sfântului cu cele ale donatorului" [Efremov, Icoane româneşti, 2002: 37].

Sfântul Nifon, icoană acatist de la Mănăstirea Stelea, Târgoviște, 1853

E momentul să trecem succint în revistă programul ctitoricesc al Mănăstirii Adormirea Maicii Domnului din Curtea de Argeş şi să remarcăm încă o dată că nimic nu e ales întâmplător în formula sa arhitectonică, în folosirea originală a spaţiului pronaosului, în corespondenţele dintre interior şi exterior. Unitatea de stil a monumentului, respectată de cercul de meşteri-artişti al lui Dobromir zugravul, se manifesta odinioară şi prin corespondenţa subtilă dintre pictura murală şi pictura icoanelor ce împodobeau interiorul. Dacă despre prima s-a spus că mărturisea „o deplină stăpânire a unui meşteşug de îndelungată tradiţie", fiind „o pictură în care ştiinţa meşterului are întâietatea faţă de sentiment" [Lăzărescu, 1967: 15-16], despre cea de a doua s-a sugerat indirect că sentimentul o amprentează mai puternic, în special în icoanele de familie, unde: „les portraits des donateurs accèdent à l'intérieur même de l'espace sacré de l'icône" [Musicescu, EBPB, I, 1979: 170].

Ne situăm acum în pătratul format de cele douăsprezece coloane, care realizează, în premieră în arta Ţării Româneşti, o demarcaţie extrem de subtilă între un spaţiu mai restrâns, de plan pătrat (pronaosul propriu-zis), şi celelalte părţi ale edificiului (în special spaţiul rezervat mormintelor). Între aceste coloane „se aflau strane ce aveau deasupra mari icoane cu două feţe, ferecate în argint şi încununate cu bolte (arce decorative sau baldachine), sculptate şi poleite cu aur". [Lăzărescu, 1967: 26]

Preţioasele amănunte au fost consemnate chiar de cronicarul-hagiograf Gavriil protul: „…iară prestolul, în oltariu, tocmi-l şi-l aşează însuşi Neagoe Vodă cu mâinile sale spre sfinţiri şi aşează şi făcătoarele de minuni icoane a lui Pantocrator şi a Precistii în biserică la locul lor, împodobite tot cu aur şi cu pietre scumpe. Aşijderea puse şi alte sfinte icoane în biserică câte încăpură şi în tindă printre stâlpi. Şi cele din tindă erau câte cu două feţe şi pe deasupra cu bolte săpate cu meşteşug şi poleite. Şi era acele icoane toate ferecate cu argint curat şi poleite cu aur, între care icoane era şi chipul Sfântului Nifon, ferecat tot cu aur şi cu pietri scumpe înfrumuseţat, atâta de minunat cât nu poate mintea omului să închipuiască şi să spuie (s. n.)…" [Protul, Viaţa Sfântului Nifon, ed. Simedrea, 1937/ 1969: 96]

Sfântul Nifon, icoană cu inscripții în greacă și română, Biserica Sf. Nifon Sârbi, Târgoviște, 1912

Opt astfel de icoane au făcut parte, aşadar, din tezaurul bisericii, între ele şi una înfăţişându-l pe Sfântul Nifon; dintre acestea au ajuns până la noi doar trei, într-o stare de degradare accentuată, nici una însă nu-l înfăţişează pe marele ierarh. Din păcate, nici hagiograful Gavriil protul nu face vreun fel de precizări legate de compoziţia icoanei, pe care o văzuse în 1517 la Argeş (în fiecare dintre

icoanele bicefale erau reprezentaţi câte trei Sfinţi Cuvioşi – pe una dintre feţe, în timp ce pe faţa a doua erau pictaţi Sfinţi militari călare, într-un ciclu iconografic în care hieraticul şi dinamicul căpătau aceeaşi pregnanţă).

Cu aceste două icoane de secol XVI ale Sfântului Nifon se încheie abrupt „seria" documentelor iconografice contemporane domniei lui Neagoe Basarab. Şi cum pictura zugravului Dobromir (şi a echipei sale) de la Mănăstirile Dealu şi Argeş a fost compromisă, la fel întâmplându-se şi în cazul Mitropoliei de la Târgovişte (din frumoasa ctitorie, dărâmată la sfârşitul sec. XIX, din iniţiativa arhitectului francez André Lecomte du Noüy, ne-a rămas numai o pisanie purtând data de 24 octombrie 1537, din zilele lui Radu Paisie – cel care a isprăvit-o şi a zugrăvit-o), nu putem decât accepta hiatusul creat între epoca plină de cutezanţe artistice a Sfântului Neagoe Basarab şi reprezentările mai noi ale Patriarhului Nifon, puţin fidele prototipului.

Începând cu secolul al XIX-lea, sincron cu apariţia Slujbei „într-o cărticică cu litere chirilice, tipărită de adormitul întru fericire Iosif, episcop de Argeş, la anul 1806, la Sibiu" [Anuarul Episcopiei Argeşului, 1940: 287 apud „Eclesiarh", MO, 1-2/1960: 96], găsim zugrăvită la mănăstirea Dealu, o icoană a Sfântului Nifon II, cu scene din Viaţa sa (expusă astăzi în trapeza mănăstirii): „Făcutu-s-a această icoană la leat 1809 prin osârdia şi toată cheltuiala smeritului arhimandrit Ilarion, igumen al Sfintei Mănăstiri Dealului, unde s-au şi aşezat icoana. De Constantin zograf s-au zografisit."

(Sfânta Măn. Dealu, 2006: coperta 3)

De aceeaşi factură cu icoana din 1809, numită însă icoană-acatist a Sfântului Nifon (adică o icoană cu scene din Viaţa Sfântului), este şi cea pictată în 1853, probabil la Târgovişte şi aflată astăzi în Mănăstirea Stelea [Mănăstirea Stelea, 2003: 17; Marinescu, Ο Άγιος Νήφων Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1508-2008), 2008: 145].

O ultimă icoană – s-o numim şi pe aceasta istorică – a Sfântului Nifon este o copie făcută la 1912 de pictorul V. Georgescu (semnat în colţul din dreapta-jos), compoziţie de mari dimensiuni (133 x 80 x 3 cm), după un original ce se găsea cândva în Biserica Sfântul Nifon-Sârbi din Târgovişte; între timp copia a înlocuit originalul, supravieţuindu-i. Al. Efremov afirmase că o cunoaşte „numai din scrieri", fără a-şi declina sursele. De la domnia sa aflăm că: „este probabil vorba de icoana de hram a bisericii, căci îl reprezintă pe Sfântul Nifon. În colţuri, erau înfăţişate două scene din viaţa Sfântului, legate de cea a voievodului român. Ambele ilustrau pasaje din textul lui Gavriil protul. Prima, Nifon binecuvântând pe coconul Neagoe, ce-i aduce de mâncare; a doua, ce s-ar putea intitula Visul lui Neagoe, se referă la aducerea Moaştelor Sfântului

Nifon de la Athos, pentru ridicarea afuriseniei pe care acesta o aruncase asupra lui Radu cel mare: Sfântul iese din coşciug şi spală păcatele persecutorului său" [Efremov, BMI, 40, I/1971: 41-48]. Fără a fi sigur însă că numita copie a lui V. Georgescu se mai păstrează în biserica târgovişteană, cercetătorul identificase „în depozitul Muzeului Patriarhiei, două còpii în ulei pe pânză, ce reprezintă pe coconul Neagoe sărutând mâna Sfântului Nifon care-l binecuvântează. Identice ca dimensiuni (98 x 79 cm), compoziţie, colorit şi personaje, executate în spiritul academist al secolului XIX, ele sunt fără îndoială còpii ale uneia şi aceleiaşi icoane, sau după una din scenele auxiliare din icoana amintită mai sus. În partea de jos, fiecare are următoarea inscripţie: «Copiat la Sfânta Mitropolie de H. Boicescu pictor, Bucureşti, 1905, Decembrie 15» şi respectiv: «Copiat la Sfânta Mitropolie de G. G. I. Copoiu pictor Izvoarele Prahova 1904, Octombrie 9».

Aceste icoane au fost făcute fără îndoială după o icoană pe care n-o cunoaştem, poate după icoana de hram, care nu se mai află la locul ei în tâmplă", conchide Efremov [BMI, 40, I/1971: 41-48]…

Am avut, la rândul nostru, ocazia de a fotografia icoana din 1912, de la Biserica Sfântul Nifon-Sârbi (Târgovişte), cu ocazia canonizării locale a Sfântului Voievod Neagoe Basarab din 26 septembrie 2009, lucrării revenindu-i atunci cinstea de a străjui un fragment din Moaştele Sfântului Nifon, special dăruit de Mănăstirea Dionisiu Mitropoliei de la Târgovişte.

Abrevieri:

Viaţa Sf. Nifon, ed. V. Grecu, 1944 = Viaţa Sfântului Nifon, o redacţiune grecească inedită, editată, tradusă şi însoţită cu o introducere de Vasile Grecu, Bucureşti, 1944 (după ms. nr. 610 din 1754, ff. 19-69, Mănăstirea Dionisiu, Athos);

Lăzărescu, 1967 = Emil Lăzărescu, Biserica Mănăstirii Argeşului, Bucureşti, 1967;

Musicescu, EBPB, I, 1979 = Maria-Ana Musicescu, „Byzance et le portrait roumain au Moyen Age", în EBPB, I, ed. Eugen Stănescu, Nicolae-Şerban Tanaşoca, Bucureşti, 1979, pp. 153-179;

Protul, Viaţa Sf. Nifon, ed. Simedrea, 1937/ 1969 = Gavriil Protul, Viaţa Sf. Nifon…, ed. Tit Simedrea, 1937 (după ms. nr. 464, BAR), reeditată în Literatura română veche, vol. I, ed. G. Mihăilă, Dan Zamfirescu, Bucureşti, 1969, pp.66-99;

Treasures of Mount Athos, 1997 = albumul Treasures of Mount Athos, Thessaloniki, 1997;

„Eclesiarh”, MO, 1-2/1960 = „Inscripţii de pe raclele din Catedrala Mitropoliei din Craiova” (semnat Eclesiarh), în „Mitropolia Olteniei”, nr. 1-2/1960, pp. 93-96;

Sfânta Măn. Dealu, 2006= micromonografia Sfânta Mănăstire Dealu, Arhiepiscopia Târgovişţei, 2006;

Mănăstirea Stelea, 2003 = micromonografia Mănăstirea Stelea, Arhiepiscopia Târgovişţei, 2003;

Marinescu, Ο Άγιος Νήφων Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1508-2008), 2008 = Florin Marinescu, „Η Μαρτυρια και το εργο του Αγιου Νηφωνοσ στην Βλαχια”, în albumul Sf. Nifon Patriarhul Constantinopolului (1508-2008), lb. gr., Măn. Dionisiu, 2008, pp. 134-145;

Efremov, BMI, 40, I/1971 = Al. Efremov, „Portrete de donatori în pictura de icoane din Ţara Românească”, în „Buletinul monumentelor istorice”, vol. 40, nr. 1, 1971, pp. 41-48.

Pentru copii - Sfântul Nifon despre Legea lui Dumnezeu şi legea oamenilor

Astăzi, Biserica noastră îl cinsteşte pe Sfântul Nifon, patriarh al Constantinopolului şi Mitropolit al Ţării Româneşti, un sfânt pe care cinstea şi mărirea nu l-au făcut să uite Legea lui Dumnezeu, iar prigoanele şi necazurile l-au întărit şi mai mult spre lucrarea mântuirii.

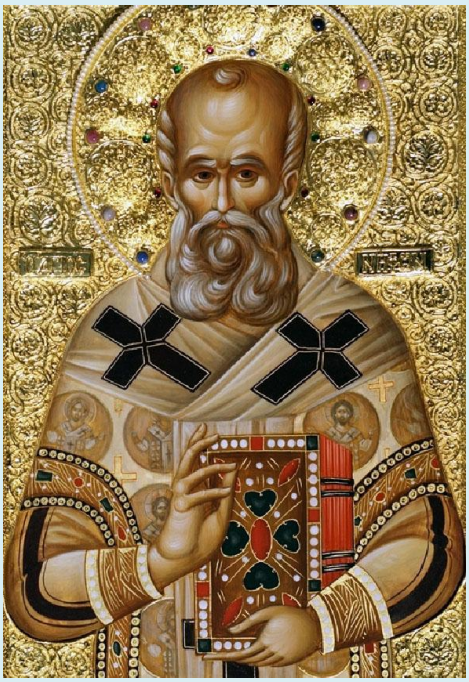

Sfântul Nifon, Patriarh al Constantinopolului
și Mitropolit al Țării Românești

Sfântul Nifon s-a născut în Peloponez, în sudul Greciei de astăzi, prin anul 1440, adică cu mai bine de 500 de ani în urmă. A fost dat la învăţătură de mama sa, rămasă văduvă. Fiind foarte isteţ, în scurtă vreme a cuprins toată învăţătura vremii, care nu era atât de întinsă ca astăzi, dar prin aceasta nu era nicidecum mai prejos, căci îndemna pe om să caute mai mult la cele folositoare sufletului.

A intrat de tânăr în rândul călugărilor, fiind numit, destul de curând, Mitropolit al cetăţii Tesalonicului şi, apoi, Patriarh al Constantinopolului. După ce a fost îndepărtat de două ori din scaunul de patriarh, de către turci, care stăpâneau, atunci, o bună parte din lumea ortodoxă, Sfântul Nifon a fost chemat de domnitorul Radu, zis cel mare, în Ţara Românească, să-i înveţe pe oameni despre credinţa cea adevărată şi rânduielile Bisericii. Căci credincioşii din aceste părţi nu mai aveau, de ceva vreme, păstori buni, care să-i călăuzească pe calea mântuirii şi, după cum spune Mântuitorul, dacă turma nu are un păstor bun, se risipeşte.

Cât de importantă era pentru Sfântul Nifon Legea lui Dumnezeu şi cât de serios îşi asumase sarcina de a întoarce pe semenii săi la calea mântuirii, se vede din următoarea întâmplare.

Pe când se afla în scaunul de Mitropolit al Ţării Româneşti, şi învăţa pe toţi să ţină rânduielile stabilite de Sfinţii Apostoli şi să nu uite cele ale lui Dumnezeu pentru cele lumeşti, domnitorul Radu a căsătorit pe sora sa cu un boier refugiat din Moldova, Bogdan pe numele său. Fugind, acesta îşi părăsise familia, fără să caute să-i aducă pe cei dragi în ţara de adopţie (pe atunci, Ţara Românească, Moldova şi Transilvania nu erau unite, ci avea fiecare domnul şi rânduiala proprie, aflându-se în sfere de influenţă politică diferite).

Bogdan era un om cu multă putere, de vreme ce domnul l-a dorit de ginere. Nu era, din păcate, şi un om cinstit şi moral. Nu numai că şi-a părăsit familia, ci s-a căsătorit cu o altă femeie, dorind să-şi refacă viaţa pe care o avusese înainte de a părăsi patria sa natală. Nu este un lucru rău să doreşti să-ţi refaci viaţa, şi chiar şi a doua căsătorie este îngăduită de Biserică. Dar Bogdan a fugit şi şi-a lăsat soţia şi copii în nevoie şi, poate expuşi primejdiilor pe care el le evitase prin fugă. De la sine înţeles ar fi fost că va încerca să-şi aducă şi familia în Ţara Românească. Nu numai că nu a făcut acest lucru, ci a şters din inima sa pe cei lăsaţi în urmă, încercând să-şi întemeieze o nouă familie.

Sfântul Nifon și Sfântul Neagoe Basarab, Domnul Țării Românești

Sfântul Nifon nu a fost de acord cu un astfel de comportament, care călca nu numai legea dumnezeiască, ci şi rânduiala omenească, pentru iubirea de bani şi de putere, adică dintr-un egoism care întrecea orice limită. Pe domnitorul Radu

nu l-au deranjat toate aceste nedreptăţi şi necuviinţe, ci le-a aprobat prin consimţământul său la căsătoria sorei sale cu acest boier moldovean lipsit de suflet şi de cinste. Sfântul l-a mustrat fără teamă pe domn, îndemnându-l să desfacă recenta căsătorie şi să redea pe Bogdan familiei pe care o lăsase orfană. Bineînţeles că domnul s-a mâniat foarte tare, căci oamenii puternici şi bogaţi nu rabdă ca ceilalţi să le facă observaţii sau să le dezaprobe comportamentul, ci vor ca toți să facă aşa cum hotărăsc ei. L-a oropsit, deci, pe Sfântul Nifon, alungându-l din scaunul de Mitropolit şi, în cele din urmă, din ţară. E adevărat, că după puţină vreme l-a chemat pe Sfânt şi a încercat să se împace cu el, dar nu recunoscându-şi greşeala şi încercând să o îndrepte, ci dorind ca Sfântul să se învoiască cu greşeala lui şi a lui Bogdan, în schimbul unor binefaceri trecătoare pe care i le promitea.

Radu a greşit îndoit: uitând că el însuşi îl chemase, în ţara sa, l-a prigonit, nu din altă pricină, ci pentru că el însuşi nu voia să renunţe la voia şi la păcatele sale, ci dorea să-l determine pe Sfântul Nifon să lase legea lui Dumnezeu şi să se învoiască cu legea oamenilor, adică cu păcatul. Şi a doua oară, prin încercarea de a-l trage pe Sfânt la păcat, spre voia sa strâmbă, spre voinţa sa îndreptată, în mod greşit, spre lucruri rele. Ei bine, aici se vede sfinţenia marelui om care a fost şi este de-a pururea Nifon: nu s-a plecat rugăminţii şi nu a primit promisiunile mieroase ale domnitorului, aşa cum nu se speriase nici de ameninţările rostite la furie ale lui Radu. A preferat să piardă cinstea de cârmuitor al Bisericii, să rabde prigoană, să se lipsească şi de cele ale traiului zilnic, căci Radu poruncise să nu se îngrijească nimeni de fostul Mitropolit al ţării. Şi, în cele din urmă, văzând că domnul nu vrea să-i asculte porunca şi să lase păcatul, a plecat în Sfântul Munte.

Veşmântul arhieresc al Sfântului Nifon. Mănăstirea Dionysiou, Sfântul Munte

În Sfântul Munte s-a stabilit la Mănăstirea Dionisiu. Dar nu s-a dus acolo ca fost Mitropolit şi Patriarh Ecumenic, ci, nespunând nimic despre el însuşi, şi-a arătat dorinţa de a se alătura obştii mănăstirii. Poate pentru a-l încerca, poate fiindcă părea un om simplu, a fost rânduit de stareţ, la catâri. A primit una dintre cele mai de jos ascultări, dar nu a protestat, ci şi-a îndeplinit această însărcinare cu tot atâta dăruire cu care condusese Biserica vreme de atâţia ani.

Dumnezeu nu l-a lăsat, însă, multă vreme să îngrijească de animalele de povară ale mănăstirii, ci i-a descoperit, în vis, stareţului, cine este Părintele Nifon şi câtă smerenie poartă în sufletul său. A doua zi, deci, pe când se întorcea de la pădure aducând vreascuri uscate, toţi fraţii mănăstirii, în frunte cu stareţul, l-au întâmpinat şi i s-au închinat ca unui stăpân şi ca unui sfânt, cerându-i iertare pentru nedreptatea pe care o săvârşiseră din neştiinţă. Sfântul i-a iertat şi în această Mănăstire şi-a dat şi sufletul în mâinile Domnului, pe care-L iubise şi slujise întreaga sa viaţă.

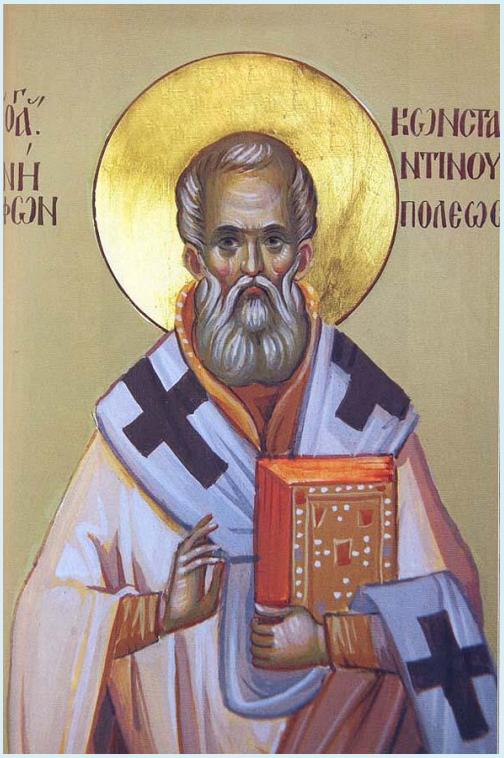

Sfântul Nifon, Patriarh al Constantinopolului și Mitropolit al Țării Românești

Astăzi, când legea lui Dumnezeu nu pare foarte însemnată nici măcar pentru noi, cei din Biserică, viaţa şi învăţăturile Sfântului Nifon ne cheamă să ne amintim despre lucrurile cu adevărat importante. Căci legea lui Dumnezeu nu este ceva despre care citim în cărţi şi care nu are legătură cu viaţa noastră de zi cu zi. Ci este ajutorul şi mila lui Dumnezeu pentru noi, cei grabnici la lucruri uşoare şi ispititoare, care nu ne gândim prea mult la scopul ultim al vieţii

noastre pământeşti: dobândirea vieţii veşnice şi a nesfârşitelor bunătăţi din împărăţia lui Dumnezeu cea făgăduită celor ce vor face voia Sa.

Cei care vor să se închine Sfântului Nifon, cerând ajutorul şi mijlocirea sa, o pot face nu numai la Catedrala Mitropolitană Sfântul Dimitrie, din Craiova. O părticică din moaştele Sfântului se păstrează şi în Biserica Sfântului Nicolae, de la Mihai Vodă, din Bucureşti.

Părţi din sfintele sale moaşte se mai găsesc, de asemenea, şi la Târgovişte: în Catedrala Arhiepiscopală din acest oraş precum şi în Biserica închinată chiar Sfântului Nifon, numită şi Sârbi, care se află chiar la intrarea dinspre Bucureşti în acest oraş.

Sursa:
http://www.pemptousia.ro/2014/08/sfantul-nifon-al-constantinopolului-si-al-tarii-romanesti/

Preafericitul părinte Daniel – Mesaj la sărbătoarea Sfântului ierarh Nifon (2013) - Istorie, spiritualitate şi cultură la Târgovişte

Mesajul Preafericitului Părinte DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, la sărbătoarea Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului şi mitropolitul Ţării Româneşti, Târgovişte, duminică, 11 august 2013:

Ziua de 11 august are o semnificaţie deosebită pentru Biserica Ortodoxă Română şi în mod special pentru Arhiepiscopia Târgovişte, care îşi sărbătoreşte astăzi ocrotitorul spiritual, pe Sfântul ierarh Nifon, fost patriarh al Constantinopolului şi mitropolit al Ţării Româneşti, înţelept învăţător al credinţei ortodoxe şi al valorilor Evangheliei Mântuitorului Hristos, personalitate marcantă a vieţii spirituale şi culturale, creştine şi româneşti, de la începutul secolului al XVI-lea.

Între rugătorii fierbinţi către Dumnezeu ai neamului românesc, care au luminat viaţa duhovnicească şi culturală a poporului român, îl avem la loc de cinste şi pe Sfântul Ierarh Nifon, cel dintâi sfânt canonizat pe teritoriul ţării noastre, care a rămas în memoria Bisericii ca fiind înţelept Arhipăstor, grabnic ajutător, pildă luminoasă pentru credinţă, trăire şi evlavie creştină.

Dintre roadele sale duhovniceşti cele mai cunoscute, se remarcă în primul rând aleasa îndrumare spirituală pe care a oferit-o, ca părinte spiritual, fiului său duhovnicesc, Sfântul voievod Neagoe Basarab, care a devenit mai apoi un model vrednic de principe creştin şi mare sprijinitor al Ortodoxiei universale.

De asemenea, un alt mare dar oferit de către Sfântul ierarh Nifon spiritualităţii şi culturii noastre naţionale este tipărirea primelor cărţi pe teritoriul ţării noastre şi în sud-estul european: Liturghierul (1508), Octoihul (1510) şi Tetra-evangheliarul (1512), toate tipărite, la îndemnul stăruitor al Sfântului ierarh Nifon, de către voievodul Radu cel mare şi Sfântul voievod Neagoe Basarab, la Târgovişte, prin osteneala şi priceperea Ieromonahului Macarie.

Erudit şi luptător, evlavios şi harnic, apărător neînfricat al principiilor evanghelice, Sfântul ierarh Nifon nu a îngropat nici unul din talanţii dăruiţi lui de Dumnezeu, ci pe toţi i-a înmulţit spre folosul tuturor, având o conştiinţă puternică în ceea ce priveşte responsabilitatea pastorală, precum şi un mare zel misionar în răspândirea Cuvântului lui Dumnezeu şi întărirea credinţei ortodoxe în vremuri grele, când majoritatea creştinilor din Răsarit se afla sub stăpânire otomană.

Anul acesta, 2013, este marcat în viaţa Bisericii Ortodoxe Române de ani-versarea a 1700 de ani de la proclamarea, de către Sfântul împărat Constantin cel mare, a Edictului de libertate religioasă de la Mediolanum (Milano), în anul 313, prin care înceta persecuţia împotriva creştinilor. În acest context, bucuria sărbătorii de astăzi, cu alese reverberaţii spirituale şi culturale, se adaugă la omagierea aniversării anul acesta a 325 de ani de la urcarea pe tronul Ţării Româneşti a Sfântului voievod Martir Constantin Brâncoveanu (1688) şi a 420 de ani de la urcarea pe tron a marelui voievod Mihai Viteazul (1593), primul unificator al românilor într-un singur stat (1600).

Deşi au domnit în perioade diferite, aceşti mari apărători ai credinţei creştine ortodoxe şi ai Bisericii noastre, se aflau uniţi în comuniunea mărturisirii lui Hristos, care a rodit raze şi chipuri de lumină în poporul român, sfinţind timpul şi legăturile între generaţii, pentru că „Iisus Hristos, ieri şi azi şi în veci este Acelaşi” (Evrei 13, 8).

Sărbătoarea de azi ne îndeamnă să păstrăm şi noi dreapta credinţă a sfinţilor şi a înaintaşilor noştri şi să o transmitem generaţiilor viitoare cu evlavie şi dragoste de Biserică, prin rugăciune şi milostenie, prin creşterea copiilor şi tinerilor în credinţa ortodoxă strămoşească, prin zidirea de locaşuri sfinte şi prin ajutorarea semenilor noştri aflaţi în sărăcie, în suferinţă şi singurătate.

În aceste zile de sărbătoare şi pelerinaj la Catedrala Arhiepiscopală din Târgovişte, când pelerinii credincioşi cinstesc cu deosebită evlavie şi bucurie moaştele Sfântului ierarh Nifon, să cerem ajutorul său pentru a ne întări în credinţă şi a spori în fapte bune. Să-l rugăm să mijlocească pentru noi ca Dumnezeu să ne dăruiască sănătate şi ajutor în viaţă şi să reverse în sufletele noastre harul, pacea şi bucuria Sfântului Duh, pentru a transmite cu multă

evlavie sfinţenia acestei sărbători, în familiile noastre, în parohii, în mănăstiri, în oraşe şi sate, în ţară şi străinătate, pretutindeni unde vieţuim şi lucrăm.

Cu prilejul acestei sfinte sărbători, creştine şi româneşti, felicităm pe Înaltpreasfinţitul Părinte mitropolit Nifon, arhiepiscopul Târgovişte, şi pe toţi colaboratorii săi de la Centrul eparhial, dimpreună cu clerul, cinul monahal şi credincioşii eparhiei, dorindu-le multă sănătate, pace, bucurie şi ajutor de la Dumnezeu în lucrarea pastorală şi social - misionară.

Preamilostivul Dumnezeu, pentru rugăciunile Sfântului ierarh Nifon, să vă binecuvânteze pe toţi cei prezenţi la sărbătoare: ierarhi, cler, autorităţi şi credincioşi pelerini, şi să vă răsplătească osteneala şi dărnicia, evlavia şi dorinţa de înnoire şi sfinţire a vieţii, pentru a vă bucura împreună cu toţi sfinţii în Biserica lui Hristos de pe pământ şi din ceruri!

Cu multă preţuire şi părintească binecuvântare, † DANIEL, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Sfântul Nifon sărbătorit la biserica bucureşteană Sfinţii Voievozi - Gherghiceanu

Românii ortodocşi îl sărbătoresc astăzi pe Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului. Cu acest prilej, sute de credincioşi au participat la Sfânta Liturghie de la biserica bucureşteană „Sfinţii Voievozi - Gherghiceanu”.

Slujba a fost oficiată de Preasfinţitul Varsănufie Prahoveanul, episcop-vicar al arhiepiscopiei Bucureştilor, după cum informează Radio TRINITAS.

Din încredinţarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, Preasfinţia Sa a adus şi o raclă cu o parte din moaştele Sfântului Nifon, care va fi, de acum înainte, unul dintre ocrotitorii locaşului de cult.

Biserica „Sfinţii Voievozi-Gherghiceanu” este în reconstrucţie, iar slujbele se ţin, în prezent, la demisolul locaşului.

Chiar şi aşa, spaţiul a fost neîncăpător pentru oamenii veniţi să se roage la Sfânta Liturghie şi să se închine la moaştele Sfântului ierarh Nifon.

Parohia „Sfinţii Voievozi-Gherghiceanu” a fost înfiinţată, în anul 1938, însă desfiinţată, 46 de ani mai târziu, de regimul comunist. A fost reactivată în 1994.

De atunci, slujbele s-au ţinut într-un locaş neîncăpător, până anul trecut, când s-a început zidirea noii biserici.

Sursa: basilica.ro

ro.orthodoxwiki - Nifon al II-lea al Constantinopolului

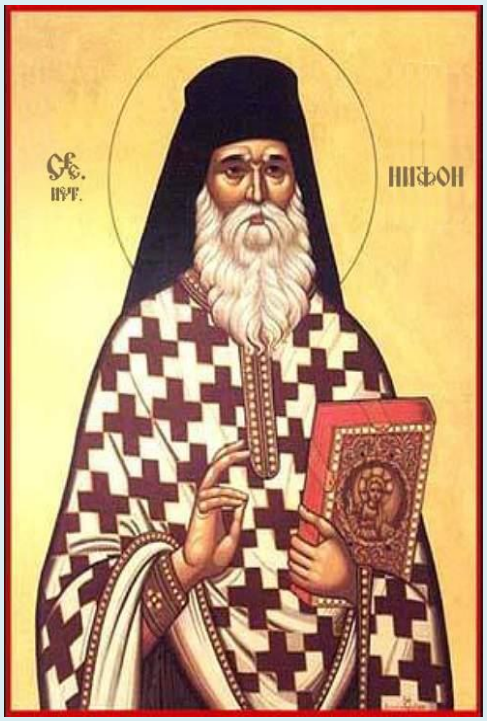

Cel întru sfinţi părintele nostru Nifon al Constantinopolului (Nifon al II-lea al Constantinopolului), a fost Patriarh al Constantinopolului între anii 1486-1488 şi 1497-1498. În anul 1502 a fost chemat pentru a treia oară pe tronul patriarhal, dar a refuzat invitaţia. A fost şi mitropolit al Ungrovlahiei aproximativ între anii 1502-1505. Biserica Ortodoxă îi face prăznuirea pe 11 august.

Viaţa

Preafericitul patriarh Nifon s-a născut în Peloponez, în sudul Greciei, primind la botez numele de Nicolae. Mama lui era grecoaică, iar tatăl albanez, amândoi de viţă nobilă.

A studiat cu mai mulţi dascăli, apoi a intrat în monahism la Epidauros şi după ce ş-a petrecut vremea uceniciei pe lângă mai mulţi părinţi îmbunătăţiţi, a plecat la Muntele Athos, stabilindu-se la mănăstirea Dionisiu, unde a primit şi marele şi îngerescul chip al schimniciei. Aici a fost hirotonit diacon, apoi preot.

Era iubitor de fraţi şi râvnitor în viaţa monahală, nevoindu-se în posturi, rugăciuni şi privegheri. Era şi bun cunoscător al Sfintelor Scripturi şi al teologiei. Faima lui s-a răspândit atât în Sfântul Munte cât şi dincolo de hotarele acestuia.

Arhiepiscop al Tesalonicului

De aceea, la moartea arhiepiscopului Partenie al Tesalonicului, Sfântul Nifon a fost cel ales să-i urmeze în scaunul arhiepiscopal. A păstorit aici vreme de trei ani, între anii 1483 şi 1486, purtând mare grijă mai ales de cei sărmani, de cei bolnavi şi neputincioşi, de orice credinţă ar fi fost aceştia. A luat parte şi la Sinodul din 1484 care a respins definitiv hotărârile Sinodului unionist de la Ferrara-Florenţa din 1439.

Patriarh al Constantinopolului

A fost ales patriarh al Constantinopolului în anul 1486, rămânând în scaun până în 1488, când a fost alungat din scaun datorită intrigilor din sânul Bisericii Constantinopolului; a fost trimis în exil la Mănăstirea Sozopoli.

De-a lungul întregii sale păstoriri pe scaunul ecumenic a trebuit să se confrunte cu diferitele facţiuni din sânul Bisericii Constantinopolului, ceea ce a făcut mai dificilă încercarea sa de a reorganiza patriarhia, şi a condus la depunerea sa repetată din scaunul de patriarh.
După prima depunere, în 1488, el a fost readus în scaun după nouă ani, dar pentru scurtă vreme, între 1497-1498, dar a fost alungat din nou din scaun din pricina aceloraşi intrigi şi exilat la Adrianopol.

În anul 1502 a fost chemat pentru a treia oară să preia tronul ecumenic, dar de data aceasta a refuzat.

Mitropolit al Ţării Româneşti

Probabil în perioada ultimei păstoriri pe scaunul ecumenic l-a întâlnit la Constantinopol pe domnitorul Radu cel mare (1496-1508) al Ţării Româneşti, care a rămas profund impresionat de înţelepciunea ierarhului. Aflând de scoaterea lui din scaun, acesta l-a chemat pe sfântul episcop la el, rugându-l să urce în scaunul mitropolitan al Ţării Româneşti.

Devenit mitropolit al Ungrovlahiei (cca. 1502), sfântul Nifon a ţinut un sinod de clerici şi mireni pentru a pune în rânduială viaţa bisericească de aici. La acest sinod s-a hotărât înfiinţarea episcopiilor Râmnicului şi Buzăului.

La scurtă vreme însă, între mitropolit şi domnitor a izbucnit un conflict. Un boier pe nume Bogdan, fugit din Moldova, unde era şi căsătorit, la curtea lui Radu cel Mare, dorea să o ia de soţie acum pe sora domnitorului.

Mitropolitul Nifon, cunoscând situaţia, a refuzat categoric să accepte o asemenea situaţie, afurisindu-l pe boierul moldovean şi pe toţi cei care ajutaseră la o asemenea faptă; tot atunci a proorocit şi despre necazurile care aveau să se

abată asupra domnitorului, a boierului şi a ţării, şi care aveau să se împlinească întocmai. Toate acestea i-au atras mânia domnitorului, care a poruncit ca sfântul ierarh să fie alungat din ţară (pe la anul 1505) şi tratat ca un proscris.

Moartea şi posteritatea

Mitropolitul a plecat atunci şi din Ţara Românească şi, după un popas la Sofia, s-a retras din nou la Sfântul Munte, la mănăstirea de metanie, Dionisiu, de unde plecase.

A trecut la Domnul în ziua de 11 august 1508, fiind în vârstă de 90 de ani.

După doar şapte ani, în anul 1515, domnitorul Neagoe Basarab al Ţării Româneşti (1512-1521) a trimis la Muntele Athos o delegaţie condusă de logofătul Danciul pentru a cere şi a aduce înapoi în ţară moaştele Sfântului Nifon, pentru a-i putea cere astfel iertare acestuia şi a răscumpăra greşelile domnitorului Radu şi ale poporului faţă de sfântul mitropolit. Aşezate într-un coşciug de lemn şi însoţite mitropolitul Neofit de Anchialos şi de mai mulţi călugări de la mănăstirea Dionisiu, moaştele sfântului au fost purtate cu cinste până în Ţara Românească.

Moaştele sfântului Nifon au ajuns la mănăstirea Dealu pe 16 august 1517, fiind aşezate pe mormântul lui Radu cel Mare, ca semn de dezlegare a domnitorului de blestemul ce-l pusese sfântul asupra sa, şi tot atunci s-a făcut proslăvirea sfinţitului Nifon.

Aşezate într-o raclă de argint aurit, moaştele sfântului au fost înapoiate, cu toată cinstea, mănăstirii Dionisiu. Capul şi o mână a sfântului au fost dăruite de monahii de aici domnitorului, care le-a aşezat în noua mănăstire ctitorită de el la Curtea de Argeş.

În anul 1949, moaştele Sfântului Nifon au fost mutate în Catedrala mitropolitană din Craiova.

În anul 1992, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a decis generalizarea cultului Sfântului Nifon al Constantinopolului în întreaga ţară şi înscrierea sa în calendarul bisericesc anual.

Sfinte Moaşte

Părticele din moaştele Sfântului Nifon se găsesc în România:

- în Catedrala Mitropolitană Sfântul Dumitru din Craiova;
- în Catedrala Mitropolitană din Târgovişte;

- în Biserica mănăstirii Mihai Vodă din Bucureşti;
- la mănăstirea Curtea de Argeş;

Imnografie

Tropar, glasul al 3-lea: Cu faptele dreptei credinţe strălucind, toată Biserica ai luminat, însoţindu-te cu smerenia cea dătătoare de înălţare, tu, cinstea cea mărită a celor două sfinte locaşuri, podoaba şi înfrumuseţarea patriarhilor, mărite Nifon. Iar acum umple de dumnezeieşti daruri pe cei ce cu credinţă te măresc pe tine.

Condac, glasul al 4-lea: Pomenirea nevoinţelor tale cea strălucită şi de lumină purtătoare răsărind în chip luminat, veseleşte, Părinte, sufletele tuturor celor binecredincioşi; iar atingerea de sfintele tale moaşte îndulceşte simţirile lor, îndulcindu-le. Pentru aceasta, după cuviinţă te mărim, înţelepte Nifon, de Dumnezeu cugetătorule, părintele nostru.

Mormântul Sfântului Nifon al Constantinopolului

Pe 11 august facem pomenirea Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului şi mitropolitul Ţării Româneşti, primul sfânt canonizat în ţara noastră.

Sfântul Nifon a fost patriarh al Constantinopolului în perioadele 1486-1488 şi 1496-1498 şi mitropolit al Ţării Româneşti între anii 1498-1505.

Sfântul a trecut la cele veşnice în Mănăstirea Dionisiu, trupul său fiind înmormântat în cimitirul mănăstirii ctitorite de Sfântul Neagoe Basarab. Astăzi, Sfintele lui Moaşte se află aşezate într-o criptă specială, în curtea mănăstirii, locul fiind minunat împodobit.

Sfântul Nifon s-a născut în jurul anilor 1435-1440, la Moreea, în ţinutul Peloponezului din sudul Greciei de astăzi, primind de la botez numele de Nicolae. Din tinereţe va intra în viaţa monahală, sub ascultarea unui duhovnic iscusit, Antonie, care îl va tunde pe Nicolae în monahism sub numele de Nifon. După moartea părintelui său duhovnicesc, Nifon va merge ca ucenic la un călugăr înţelept, cu numele Zaharia, venit de la Sfântul Munte.

În anul 1453, Constantinopolul a fost cucerit de turci şi mulţi călugări s-au refugiat prin munţi, fugind din calea invadatorilor; tot aşa au procedat şi Nifon împreună cu stareţul său, care s-au refugiat într-o cetate numită Ahridon. În urma trecerii la cele veşnice a episcopului acelei cetăţi, stareţul lui Nifon este ales episcop al acelei cetăţi, astfel că tânărul monah Nifon va rămâne fără povăţuitor. Va cere binecuvântare şi va pleca în Sfântul Munte.

În Sfântul Munte Athos, după ce va trece pe la mai multe aşezăminte athonite, se va stabili la Mănăstirea Dionisiu, unde, după puţin timp, va fi hirotonit ierodiacon şi apoi ieromonah. După moartea mitropolitului de Tesalonic,

Sfântul Nifon a fost ales în locul aceluia. La început acesta s-a împotrivit, dar îndemnat de fraţi şi rugat fiind de clericii din Tesalonic, a acceptat în cele din urmă, astfel el fiind păstorul acestei regiuni între anii 1483-1486.

Mănăstirea Dionisiu - Sfântul Munte Athos

După trecerea la cele veşnice a patriarhului Simeon al Constantinopolului, în anul 1486 Sfântul Nifon a fost ales în înalta demnitate clericală, însă, după doi ani de păstorie va fi alungat din acest scaun, prin uneltiri diavoleşti, până în 1496, când a fost chemat din nou în scaunul ecumenic.

În anul 1498, tot din uneltiri vrăjmaşe, va fi surghiunit la Adrianopol, unde îl va întâlni pe voievodul muntean Radu cel Mare (1495-1508). Acesta, văzându-i aleasa vieţuire duhovnicească, l-a rugat să vină în Muntenia, pentru a pune în rânduială viaţa bisericească de aici. Ajungând în Muntenia şi văzând neorânduielile ce erau în Biserică, a convocat la Târgovişte un Sinod mitropolitan mixt, de clerici şi mireni, sinod în care s-a hotărât înfiinţarea a două noi episcopii, a Râmnicului şi a Buzăului.

Sfântul Neagoe Basarab şi Sfântul Nifon al Constantinopolului

În scurt timp va izbucni un conflict între domnitor şi mitropolit, datorat faptului că Radu cel mare proteja pe boierul moldovean Bogdan, ce-şi lăsase nevasta şi copii în Moldova, fugind de pedeapsa pusă asupra sa de Ştefan cel Mare, ca urmare a unei trădări, şi se căsătorise "în fărădelege" cu sora sa, domniţa Caplea. Ca urmare a acestui conflict, în anul 1505, Sfântul Nifon va părăsi Ţara Românească, afurisind pe boierul moldovean cât şi pe cei ce-l ajutaseră la săvârşirea fărădelegii, proorocind apoi despre suferinţele care aveau să se întâmple Ţării Româneşti şi asupra domnitorului ei.

Sfântul Nifon al Constantinopolului - Mormântul

Din Ţara Românească, Sfântul Nifon se va opri puţin timp la Sofia, după care va poposi iarăşi în Sfântul Munte, mai întâi la mănăstirea Vatoped, apoi la Dionisiu.

Când a venit la Mănăstirea Dionisiu, el nu a spus nimănui cine este, smerenia acoperindu-i întreaga viaţă şi cinstea arhieriei. Aici era rânduiala ca noii începători să slujească un timp la catârii mănăstirii. Deci, a primit şi Sfântul Nifon această ascultare, cu toate că era bătrân şi slăbit de atâtea osteneli şi necazuri.

Într-una din nopţi, Sfântul Ioan Botezătorul s-a arătat stareţului şi i-a zis: "Adună pe fraţi şi ieşiţi în întâmpinarea Patriarhului Nifon, că-i ajunge lui atâta smerenie."

Dimineaţa, pe când Sfântul venea cu catârii aducând lemne, clopotele au început să bată singure, iar stareţul cu obştea i-au ieşit înainte şi căzând la picioarele lui, i-au zis: "Ajunge, sfinte al lui Dumnezeu, atâta smerenie şi ne iartă pe noi păcătoşii, că nu te-am recunoscut!"

Sfântul Nifon a trecut la cele veşnice în ziua de 11 august 1508, la vârsta de 90 de ani.

Sfântul Nifon al Constantinopolului - Mormântul

În anul 1515, la trei ani de domnie, domnitorul Neagoe Basarab a trimis o delegaţie la Muntele Athos, ce avea scopul de a cere în dar, pentru un timp, moaştele Sfântului Nifon.

În acest fel, moaştele Sfântului ierarh au ajuns la mănăstirea Dealu, racla cu sfintele moaşte fiind depusă peste mormântul lui Radu cel mare, ca semn de împăcare şi dezlegare de blestem.

În 1517, în ziua de 16 august, s-a săvârşit canonizarea Sfântului Nifon, aceasta fiind prima canonizare despre care ştim că s-a săvârşit la noi în ţară.

Moaştele Sfântului Nifon au fost aşezate într-un sicriu de argint curat, poleit cu aur şi înfrumuseţat cu pietre scumpe, dăruit de Neagoe Basarab, în semn de preţuire faţă de Sfântul Nifon. Moaştele Sfântului au fost duse înapoi la Dionisiu, unde călugării de acolo, fiind adânc mişcaţi de darurile făcute de domnitorul Ţării Româneşti, au hotărât să dăruiască acestuia capul şi o mână din

moaştele Sfântului Nifon. Acestea vor fi depuse cu preţuire în Mănăstirea Curtea de Argeş, după care vor fi mutate, în anul 1949, în Biserica Sfântul Dumitru, catedrala Mitropoliei Craiovei, unde se află şi astăzi.

Mănăstirea Dionisiu, locul de odihnă al Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului

A fost construită în a doua jumătate a secolului al XIV-lea de către cuviosul Dionisie, care mai întâi a fost călugăr la Mănăstirea Filoteu, unde era stareț fratele lui, Teodosie. Mai târziu, cuviosul Dionisie s-a retras aproape de Micul Aton, unde s-a nevoit o perioadă de timp. Din cauza vânturilor puternice și a frigului, a coborât aproape de mare, în partea de apus a Peninsulei, puțin mai sus de unde se află astăzi mănăstirea. Acolo, a zidit o biserică în cinstea Sfântului Ioan Botezătorul. Adunându-se mulți ucenici în jurul său, a fost nevoit să zidească mai multe colibe. De aceea a și fost numit «Starețul Colibașilor».

Numărul fraților se înmulțea din ce în ce mai mult. Într-una din nopți, stând cuviosul la rugăciune, a văzut un stâlp de foc care se înălța până la cer. Acest lucru l-a văzut de mai multe ori. Prin aceasta, s-a încredințat că pe locul acela e voia lui Dumnezeu să se zidească o mănăstire.

Fiind ajutat de fratele său (care acum ajunsese mitropolit al Trapezundei) și de împăratul Alexie al III-lea Comnenul a zidit mănăstirea, în cinstea Sfântului Ioan Botezătorul, pe locul care se chema Vulevtiria și pe care văzuse el stâlpul de foc.

În anul 1390, cuviosul Dionisie, fiind în Trapezunda cu treburile mă-năstirii, s-a mutat la Domnul, având vârsta de 72 de ani.

În această mănăstire s-a nevoit și s-a mutat la Domnul, tot la vârsta de 72 de ani și Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului, fost mitropolit al Ţării Românești.

Mormântul Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului din Mănăstirea Dionisiu

După ce Neagoe Basarab a ajuns la domnie, a adus cu cinste moaștele Sfântului Nifon de la Sfântul Munte în Ţara Românească, le-a pus pe mormântul domnitorului Radu și a dat poruncă să se facă priveghere de toată noaptea. În timpul privegherii, ațipind domnitorul puțin din cauza ostenelii, a văzut în vedenie că s-a deschis mormântul lui Radu și se vedea trupul lui negru și rău mirositor, curgând din el puroi și putreziciune. Neputând domnitorul să sufere acea privelişte, s-a rugat sfântului să-și facă milă de nefericitul Radu.

Deodată, vede o apă curată ieșind din racla Sfântului Nifon și pe sfânt, care spăla trupul lui Radu. După spălare, Radu a devenit frumos și strălucit. Apoi l-a închis din nou în mormânt și venind spre Neagoe, i-a zis: „Iată, fiule, că am ascultat rugăciunea ta. Îți mai poruncesc să ai pace întotdeauna cu poporul tău, iar moaștele mele să le trimiți din nou la mănăstirea mea, pentru mângâierea fraților ce viețuiesc acolo”. Acestea spunând, a intrat iarăși în raclă.

Deșteptându-se domnitorul Neagoe, a dat slavă lui Dumnezeu și Sfântului Nifon. Apoi, cu voia părinților de la Dionisiu care însoțeau moaștele, a oprit capul și mâna Sfântului Nifon și a dat în locul acestora mâna dreaptă a Sfântului

Ioan Botezătorul, îmbrăcată în aur foarte frumos lucrat. Celelalte moaște ale sfântului le-a pus într-o raclă de aur și le-a trimis înapoi la Dionisiu.

Mâna dreaptă a Sfântului Ioan Botezătorul, cu care a fost botezat Mântuitorul Hristos, comoara de mare preţ a Mănăstirii Dionisiu

Cât a trăit, domnitorul Neagoe Basarab purta totdeauna cu el capul și mâna Sfântului Nifon; după moarte le-a închinat Mănăstirii Curtea de Argeș, ctitoria sa. În prezent, aceste sfinte moaște se află la Mitropolia din Craiova.

Neagoe Basarab a ajutat Mănăstirea Dionisiu, construind turnul acesteia. Pe 25 octombrie 1535 mănăstirea a ars aproape în întregime. Atunci, domnitorul Moldovei, Petru Rareș a refăcut toată partea dinspre răsărit. Iar partea dinspre mare, cu tot ce se vede până astăzi, a fost făcută de la temelie de fiica lui Petru Rareș, doamna Ruxandra, dimpreună cu soțul ei, Alexandru Lăpușneanu. Mai târziu, doamna Ruxandra a răscumpărat toate metoacele și moșiile mănăstirii, care fuseseră răpite de sultanul turcilor, Selim al II-lea.

În Paraclisul lipit de pronaos, se află icoana Maicii Domnului numită «Acatist», care a fost pictată de Sfântul evanghelist Luca.

Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului "Acatist" pictată de Sfântului apostol şi evanghelist Luca

În anul 1592, piraţii au furat această icoană. Într-o noapte, şeful piraţilor a avut o vedenie înfricoşată, cu Judecata de apoi. Apropiindu-se cu tovarăşii lui de cutia unde se afla icoana şi deschizând-o, au aflat icoana plină de mir bine mirositor. Vedenia şi minunea i-au înspăimântat atât de tare, încât au întors icoana înapoi la mănăstire, iar ei s-au făcut monahi, plângându-şi până la sfârşitul vieţii lor păcatele făcute.

Altădată, venind alţi piraţi şi răpind icoana, au pus-o în corabie într-o cutie unde aveau puse mai multe odoare furate.

În timpul nopții, vede șeful piraților în somn pe Maica Domnului zicându-i: „Pentru ce, vicleanule, m-ai închis în cutie? Întoarce-mă înapoi de unde m-ai luat!”.

Deșteptându-se piratul, nu a luat în seamă cele văzute în vis, dar în scurt timp s-a ridicat o furtună năprasnică, care împingea corabia înapoi spre mănăstire, înfricoșându-se, căpetenia piraților a mers la cutia unde se afla icoana. A deschis-o și a aflat icoana plină de mir bine mirositor.

Ajungând aproape de mănăstire, au tras corabia la liman și a trimis rugămînți părinților din mănăstire, să vină să ia înapoi sfânta icoană.

Auzind părinții, s-au umplut de bucurie și îmbrăcându-se preoții în veșminte, cu lumânări aprinse în mâini, au ieșit la malul mării, să întâmpine icoana. Mulți dintre pirați, văzând această minune s-au întors de la faptele lor cele rele.

sursa: www.munteleathos.com

https://www.manastirea-amd.ro/manastirea-dionisiu-locul-de-odihna-al-sf-ierarh-nifon-patriarhul-constantinopolului/

Pr. Silviu Cluci - Sfântul voievod Neagoe Basarab - ctitor al întregului Athos

„Toate mănăstirile den sfânt muntele Athonului le-au înbogăţit cu bani, cu sate, şi dobitoace încă le-au dat şi multe ziduri au făcut. Şi fu ctitor mare a toată Sfetagora” (Gavriil Protul)

Paraclisul Sfinţilor apostoli din cimitirul Marii Lavre - ctitorie a Sfântului voievod Neagoe Basarab (Foto: Silviu Cluci)

Turnul Maicii Domnului de la Mănăstirea Vatoped - ctitorie a Sfântului voievod Neagoe Basarab (Foto: Silviu Cluci)

Turnul katholikonului Mănăstirii Iviron - ctitorie a Sfântului voievod Neagoe Basarab (Foto: Silviu Cluci)

Mănăstirea Dionisiu - mozaic reprezentându-i pe sfinţii ctitori: Sfântul Dionisie, Sfântul Nifon, Sfântul Neagoe Basarab şi Împăratul Alexie al III-lea Comnenul (Foto: Silviu Cluci)

Turnul de apărare al Mănăstirii Dionisiu - ctitorie a Sfântului voievod Neagoe Basarab (foto: Andrei Agache)

Arsanaua Mănăstirii Cutlumuş - ctitorie a Sfântului Voievod Neagoe Basarab (foto: Andrei Agache)

Turnul de apărare al Mănăstirii Sfântul Pavel - ctitorie a Sfântului voievod Neagoe Basarab (Foto: Silviu Cluci)

Figură marcantă a vechii culturi româneşti, Sfântul voievod Neagoe Basarab i-a întrecut pe toţi ctitorii de până la el, prin ajutoarele de tot felul pe care le-a făcut Sfântului Munte. Cele mai multe informaţii privind daniile făcute de voievodul muntean le aflăm din Viaţa Sfântului Nifon alcătuită de Gavriil Protul.

Marea Lavră

Evlaviosul domn a îndreptat către Marea Lavră un ajutor anual de 90.000 taleri.

După anul 1517 Neagoe a făcut un acoperiş nou din plumb pentru biserica mare închinată Sfântului Athanasie Athonitul, iar „tinzile le-au înnoit" şi a rezidit paraclisul cimitirului. În plus, a dăruit vase liturgice.

La Marea Lavră se mai păstrează şi două poale de icoană: prima (61x36 cm) reprezentând pe „Maica Domnului cu Pruncul" (în picioare), donată de Miliţa Despina, soţia lui Neagoe Basarab (cu o inscripţie în limba latină); a doua (109x75 cm), pe fond de catifea verde cu fir de aur, reprezentând un vultur bicefal cu coroane, donaţie a lui Neagoe Basarab din 1515-1516 (cu o inscripţie în limba latină).

Precum se vede, acest întâi ctitor român a reclădit mănăstirea Lavra aproape în întregime. Grija sa pentru această mănăstire poate fi pusă în legătură cu dragostea pentru Sfântul ierarh Nifon al Constantinopolului, care a vieţuit aici timp de un an.

Vatoped

Sfântul Neagoe a făcut danii însemnate şi lucrări „în lăudata mănăstire Vatoped".

În ce priveşte dania în bani, cu ocazia venirii tuturor egumenilor la sfinţirea marii ctitorii a lui Neagoe de la Curtea de Argeş, s-ar fi fixat Vatopedului suma anuală de 9.000 aspri. Un text grecesc ne indică aceeaşi sumă, 10.000 de taleri. Conform unor alte surse, domnul a emis, la 29 aprilie 1513, un hrisov de danie, cuprinzând o sumă mai mare pentru călugări, 500 de aspri pentru cei ce vor veni să o ia în primire şi 700 de aspri pentru bolniţă. Acordarea hrisovului a fost determinată de prezenţa în Ţara Românească a unor călugări vatopedini cu Sfinte moaşte printre care ale Sfintei Ana, mama Preasfintei Fecioare, ale Sfântului Ioan Botezătorul şi ale altor sfinţi.

În plus, se pare că a poruncit să se împodobească cunoscuta icoană a Maicii Domnului Vimatarisa cu „măr de aur cu mărgăritar şi pietre scumpe".

Într-un Inventar al moaştelor şi obiectelor de cult din mănăstirea Vatopedi se menţionează vase pentru „marele mir” dăruite de domnul Ţării Româneşti, Neagoe Basarab.

Pe când era mare comis (1510-1511), Neagoe a donat acolo un panaghiar, ce păstrează şi astăzi, cu o inscripţie slavonă care dovedeşte acest lucru.

Cât priveşte lucrările din această mănăstire, în doi codici ai mănăstirii se spune, mai amănunţit că în anul 1526, voievodul Ţării Româneşti „a refăcut turnul Precistii mai frumos decât era cel dintâi”. Turnul Maicii Domnului, din colţul de nord-est al mănăstirii Vatoped, este una dintre cele mai proeminente fortificații din secolul al XVI-lea din Muntele Athos.

A zidit apoi „altă biserică eu hramul Maicii Domnului” - Paraclisul cinstitului brâu poate cel mai interesant dintre paraclisele mănăstirii Vatoped.

Tot Neagoe Basarab a zidit şi “vinăria şi hambarele de grâu”, „a refăcut bucătăria” şi s-a mai îngrijit „şi de cămări pentru pâine”.

Iviron şi Hilandar

Acelaşi Gavriil Protul ne spune că la Iviron, Neagoe Basarab a adus apă pe ţevi de la o distanţă de două mile şi, în plus, a înzestrat-o cu averi (imobile). De asemenea, în 1513, prin dania făcută de voievodul muntean, s-a înălţat turnul katholikonului şi s-au refăcut unele dependinţe.

Milostivul domn a mai acordat Ivirului o danie anuală de 200 de taleri.

La a patra mănăstire în ordine ierarhică, Hilandar, mănăstire sârbească „mult slăbită”, Neagoe Basarab a adus apă, ca şi la Iviron.

După evenimentul sfinţirii marii sale ctitorii de la Curtea de Argeş, la 15 august 1517, a acordat un ajutor anual de 7.000 de aspri mult încercatei mănăstiri sârbeşti. Aceasta se datora celor doi monahi hilandarioţi care fuseseră prezenţi la evenimente, Leontie şi Mardarie, care se plânseseră de lipsa hainelor mănăstireşti şi prin care mănăstirea se obliga să facă slujbe pentru pomenirea voievodului, atât cât va trăi, dar şi după moartea sa.

Dionisiu

Datorită legăturilor dintre voievod şi Sfântul ierarh Nifon al II-lea, trecut la Domnul în mănăstirea Dionisiu (†11 august 1508), aceasta a fost mănăstirea unde sfântul voievod a făcut cele mai multe danii.

Prima faptă consemnată de Gavriil Protul după consolidarea domniei lui Neagoe Basarab a fost aducerea în ţară a moaştelor Sfântului patriarh Nifon, pentru a săvârşi o împăcare postumă cu fostul domnitor Radu cel mare. Mănăstirea primi înapoi, osemintele fostului patriarh, prin mitropolitul Neofit, domnul muntean luând în dar de acolo numai capul şi o mână. Acestea a fost aşezate într-un chivot „tot de argint curat şi poleit cu aur şi înfrumuseţat cu mărgăritar frumos şi cu alte pietre scumpe şi cu smalţ. Chivotul are forma unei biserici cu cinci turle, având pe capac pe însuşi domnul care se închină Sfântului. Pe părţile laterale superioare sunt reprezentaţi Sfinţi cu numele în limba slavonă. Pe friza exterioară, se păstrează inscripţia de donaţie în limba greacă. Tot domnul a donat şi o mână a Sfântului Ioan Botezătorul.

La Dionisiu, Sfântul Neagoe a făcut multe îmbunătăţiri. Gavriil Protul vorbeşte astfel despre ajutoarele date aici de Neagoe Vodă: „Iară în Muntele Athonului, pre groapa sfântului, zidi biserică frumoasă în numele Sfântului Nifon; iară mănăstirea o au îmbogăţit cu multă avuţie şi multe ziduri au făcut şi înalte”.

Vedem astfel că domnitorul a zidit un paraclis cu hramul Sfântului Nifon, chiar pe mormântul sfântului. Apoi a refăcut katholikonul mănăstirii. În arhitectura bisericii centrale sunt prezente elemente comune cu acelea ale mănăstirii Dealu, realizate probabil de acelaşi arhitect.

De asemenea, a mai ridicat unul dintre cele mai frumoase turnuri din Sfântul Munte (înălţime de 25 m, 4 etaje, cu biblioteca la primul etaj şi paraclis la al doilea etaj), astăzi bine conservat după reparaţii. Inscripţia turnului, pe marmură, e încă vizibilă, având acest cuprins: „S-a ridicat din temelie acest turn cu ajutorul şi cheltuiala prea cucernicului domn Io Neagoe Voevod al Ţării Româneşti, în anul 7028 (1520)”. În aceeaşi perioadă, Sfântul Neagoe a plătit construirea apeductului mănăstirii.

Tot aici se păstrează şi textul grecesc al Învăţăturilor lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie, redactat de celebrul Manuil de Corint, retorul Patriarhiei, tradus fiind după un exemplar slavon din Ţara Românească.

Deosebit de important este şi un fragment de icoană (31x25 cm) din sinodikonul mănăstirii în care sunt reprezentate şi portretele donatorilor: Neagoe Basarab şi fiul său Theodosie.

Cutlumuş

Neagoe Vodă Basarab poate fi socotit printre ctitorii de seamă ai Cutlumuşului. La 23 iulie 1312 domnul a emis un hrisov prin care îi întărea mănăstirii stăpânirea a zece sate din Ţara Românească, printre care Călugăreni şi Cireşovul,

împreună cu silişti şi bălţi. Doi ani mai târziu, la 7 decembrie 1514, acelaşi domn dădea un nou hrisov prin care îi acorda anual suma de 10.000 de aspri şi, în plus, 500 de aspri pentru călugărul venit să-i ridice şi alţi 700 pentru bolniţa mănăstirii.

Dar ajutoarele sale nu s-au rezumat numai la a acorda bani şi a întări sate, silişti şi bălţi. Aşa cum se menţionează în Viaţa Sfântului Nifon, „mănăstirea lui Ariton (…), care au început a o zidi din temelie Radu Vodă, Neagoe Vodă o au săvârşit şi cu toate frumuseţile şi podoabele o au împodobit, din lăuntru şi din afară iar împrejur o au îngrădit cu zid.”

A zidit şi pictat biserica Sfântul Nicolae cu turle (se pare în apropiere de portul Kaliagra), acoperind-o cu plumb, chilii, trapeză, pivniţă, brutărie, grădină, două porţi, una mică şi alta mare, bolniţă, casă de oaspeţi, hambar, skevofilakion şi alte construcţii pentru diferite trebuinţe, a pus şi geamuri la ferestre.

A mai făcut un port (posibil cel de la Kaliagra) pentru o corabie mare şi una mică, port pe care l-a înconjurat cu zid.

Pe peretele de nord al katholiconului mănăstirii Kutlumuş se păstrează portrete ale lui Neagoe Basarab, Radu cel mare şi Mircea cel bătrân, ultimele două zugrăvite probabil în vremea lui Vlad Vintilă (1532-1535).

Alte ctitorii athonite

La mănăstirea Pantocrator, din informaţiile de la Gavriil Protul, domnitorul a făcut „mari ziduri, ca şi la Ivera şi au dăruit multe daruri”. O a doua informaţie cu privire la Pantocrator este aceea că, la 1517, cu prilejul sfinţirii de la Curtea de Argeş, a fost prezent şi egumenul Pantocratorului, care, ca toţi ceilalţi, va fi primit şi acesta multe daruri pentru mănăstirea sa.

Şi mănăstirea Xiropotamu a fost miluită de Neagoe Vodă Basarab - reparaţii generale ale mănăstirii şi construirea trapezei şi pivniţei (1515).

Iar la mănăstirea Filotheu se păstrează patru hrisoave de danii de la Neagoe Basarab (din 10 martie 1513, 17 octombrie 1516, 19 iulie 1517, 14 mai 1521).

La Sfântul Pavel, Neagoe Vodă Basarab clădeşte, între anii 1515-1520, „un turn de apărare” – după cum arată pisania păstrată până azi, care a fost terminat peste 20 de ani de către Radu Vodă Paisie, împreună cu zidul de piatră dinspre munte, dăruind totodată mănăstirii un ajutor anual de 5.000 aspri şi alţi 500 aspri pentru cheltuiala drumului.

La mănăstirea Xenofont domnul, împreună cu soţia sa, Despina-Miliţa, a dăruit un epitrahil - broderie din fir de aur, argint şi mătase colorată, pe fond în întregime brodat din fir de aur, reprezentând şi familia donatorilor. Aici se păstrează un hrisov emis de domnitor în 1522.

Neagoe a sprijinit financiar nu doar mănăstirile pe care le-am înşiruit mai sus, ci şi altele: la Sfântul Pantelimon dădea 4.000 de aspri anual, la Zografu refăcea ajutorul pe care-l dăduse şi Xiropotamului, adică de 3.000 de aspri, şi n-a neglijat nici Esfigmenu şi Kostamonitu, deşi cu sume mai mici.

Chiar dacă pentru celelalte mănăstiri athonite (Simonopetra, Stavronikita, Dohiariu, Karakalu şi Grigoriu) din şirul celor douăzeci, nu avem acte de danii de la Neagoe Basarab, dar ştim că la sfinţirea mănăstirii Curtea de Argeş din 15 august 1517 au fost prezenţi egumenii tuturor mănăstirilor athonite, primind atunci fiecare ajutoare financiare din partea sfântului voievod.

Toate acestea i-au atras atributul de „ctitor mare a toată Sfetagora” din partea biografului patriarhului Nifon.

Pr. Silviu Cluci - Mănăstirea Dionisiu - Athos

Mănăstirea Dionisiu este aşezată pe o stâncă înaltă de 80 de metri, deasupra coastei de sud-vest a peninsulei athonite, între Mănăstirile Grigoriu şi Sfântul Pavel. În „Tipicul” lui Antonie (1394), Dionisiu ocupa locul al XIX-lea în ierarhia mănăstirilor athonite, dar din anul 1574 ocupă locul al V-lea.

***

Mănăstirea este închinată naşterii Sfântului Ioan Botezătorul, sub această denumire fiind atestată în documente. Dar ea mai este cunoscută şi sub numele de „Noua Piatră” şi de „Mănăstirea Marelui Comnen”. Prima denumire este legată de Mănăstirea Pietrei, situată într-o mică insulă din Marea Neagră, lângă Sozopolis, care şi ea era închinată cinstitului Înaintemergător şi care a fost distrusă de foc. A doua denumire aminteşte de daniile generoase ale împăratului Alexie al III-lea Comnenul din Trapezunda.

Întemeierea mănăstirii

Întemeietorul mănăstirii a fost cuviosul Dionisie din satul Karissos - Kastoria. La început cuviosul s-a stabilit pe moşia Mănăstirii Filoteu, al cărei egumen era fratele său după trup, Teodosie. După o vreme s-a mutat la poalele Micului Athon, apoi a coborât cu obştea sa spre mare.

De două ori a văzut în vedenie un stâlp luminos deasupra locului unde este astăzi mănăstirea şi din aceasta a înţeles că acolo era voia lui Dumnezeu să se construiască o mănăstire.

Între timp Teodosie devenise mitropolit al Trapezundei şi prin mijlocirea lui, cuviosul Dionisie a cerut ajutorul împăratului Alexie al III-lea Comnenul, care era din Trapezunda, pentru ridicarea şi înzestrarea mănăstirii. Îndată împăratul a dat un hrisov prin care a legiferat bogate danii pentru mănăstire în schimbul veşnicei pomeniri a împăratului şi a familiei sale.

În 1389 mănăstirea a fost recunoscută ca „patriarhală" prin sigiliul patriarhului Antonie al IV-lea şi s-a consolidat sistemul chinovial care fusese pus la întemeierea ei.

Urmaşul cuviosului Dionisie (†1390) la egumenie a fost prietenul şi împreună nevoitorul său, Dometie (†1403 sau 1405). Al Treilea Tipic al Sfântului Munte (1394) desemnează 25 mănăstiri, iar Mănăstirea Dionisiu se află în poziţia a 19-a.

După moartea împăratului Alexie al III-lea Comnenul, împăraţii bizantini de după el, mai ales cei din dinastia Paleologilor au oferit ajutoare mănăstirii Dionisiu, prin proprietăţi funciare şi bani.

Perioada stăpânirii otomane

După căderea Constantinopolului (1453), mulţi domnitori moldo-valahi au ajutat mănăstirea.

În 1520, Sfântul Neagoe Basarab a renovat cu cheltuiala sa turnul de apărare şi noul apeduct, a dăruit mănăstirii capul Sfântului Ioan Botezătorul şi un chivot în formă de biserică cu moaştele Sfântului Nifon, patriarhul ecumenic, căruia Neagoe îi era fiu duhovnicesc.

În 1535 un incendiu a distrus cea mai mare parte din moşia mănăstirii, iar domnitorul Moldovei Petru Rareş (1527-1538) a construit aripa de răsărit şi Katholikonul mănăstirii. Fiica lui Petru Rareş, Ruxandra, şi soţul ei, Alexandru Lăpuşneanu au construit aripa cu şase nivele dinspre mare. Ruxandra şi fiul ei Bogdan, au răscumpărat o mare parte a moşiei mănăstirii ipotecate şi mai apoi confiscate de sultanul Selim al II-lea (1568).

Dionisiu este singura mănăstire din Sfântul Munte care din 1535 nu a suferit pagube din cauza incendiilor. Acesta este şi motivul pentru care se păstrează

picturi murale şi de icoane. A suferit însă pagube din pricina cutremurelor, unei mari căderi de zăpadă (1600) şi inundaţiilor.

În 1574, mănăstirea a cumpărat drepturile Mănăstirii Xiropotamu şi de atunci ea este a cincea în ierarhia celor 20 de mănăstiri şi are dreptul să numească Protos al Sfântului Munte dintre monahii ei.

În 1617, patriarhul ecumenic Timotei al II-lea a confirmat drepturile mănăstirii printr-un act pe care l-au semnat şi patriarhii Atanasie al Antiohiei şi Teofan al Ierusalimului. Patriarhul Teofan chiar s-a retras mai târziu în această mănăstire.

De pe la mijlocul secolului al XVII-lea, datorită problemelor economice, mănăstirea a fost nevoită să adopte o formă de vieţuire semichinovială. Abia prin hotărârea patriarhului ecumenic Calinic al V-lea (1805) s-a revenit la vieţuirea chinovială propriu-zisă.

Mănăstirea Dionisiu a sprijinit activ Revoluţia din Halkidiki (1821).

Sfinţii şi cuvioşii dionisiaţi

În Mănăstirea Dionisiu a vieţuit şi a trecut la Domnul Sfântul Nifon al II-lea al Constantinopolului.

Tot aici Sfântul Leontie izvorâtorul de mir (†18 iunie) a fost tuns monah şi a trăit vreme 60 de ani fără să iasă deloc din mănăstire.

De asemenea aici a trăit cuviosul Flotei de lângă Kavala.

Sfântul Nicodim Aghioritul a fost tuns monah tot aici.

Monahi dionisiaţi au fost şi Sfinţii noi mucenici Ghenadie (†1818 în Constantinopol), Iosif zugravul (†1819 în Constantinopol), Hristofor (†1818 în Adrianopol) şi Pavel (†818 în Tripoli).

O mare personalitate duhovnicească a secolului al XX-lea a fost şi arhimandritul Gavriil Dionisiatul (†1983), egumen al mănăstirii între ani 1936-1976. A fost un duhovnic harismatic şi viu apărător al drepturilor Sfântului Munte.

Vezi şi: Acasă la Sfântul Nifon al Constantinopolului - Mănăstirea Dionisiu, Athos (galerie foto)

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

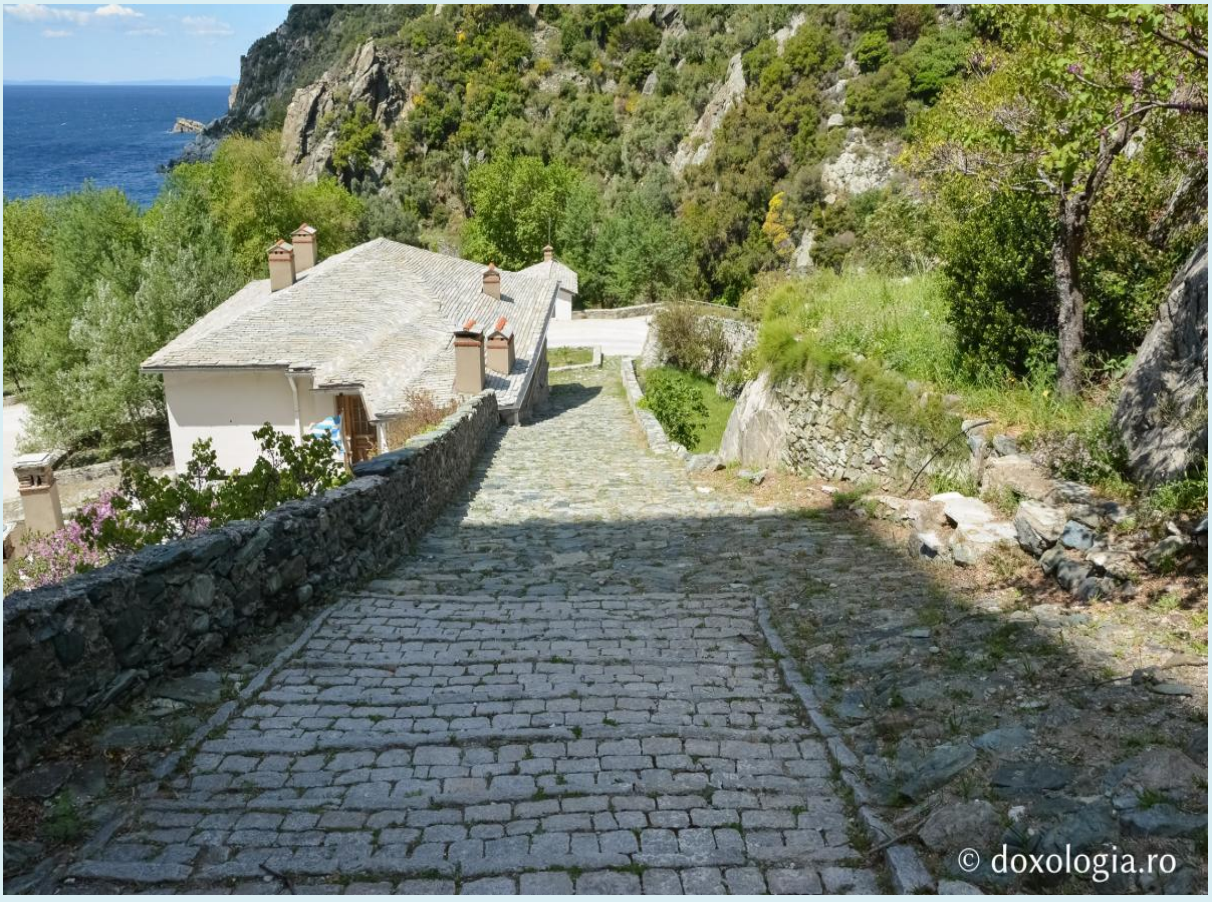
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΜΟΝΑΧΟΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΜΟΝΑΧΟΣ
ΔΑΥΙΔ
ΜΟΝΑΧΟΣ
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

Peştera şi mormântul Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului

Mai sus de Mănăstirea Dionisiu, la o distanţă mică de poarta mănăstirii, este o peşteră, care conform tradiţiei, a pustnicit Sfântul Ierarh Nifon, pe când era îngrijitor de animale al mănăstirii.

Sfântul Ierarh Nifon, trăitor în veacul al XV-lea, a fost mai întâi simplu vieţuitor în obştea mănăstirii Dionisiu din Athos, apoi mitropolit al Tesalonicului şi Patriarh al Constantinopolului şi în fine, Mitropolit al Ţării Romaneşti.

După alungarea din scaunul mitropolitan al Ţării Româneşti, Sfântul Nifon a revenit în Sfântul Munte, oprindu-se pentru puţin timp la Mănăstirea Vatoped, apoi mutându-se la mănăstirea sa – Dionisiu – nespunând nimănui cine este.

Aici era rânduiala ca noii începători să slujească un timp la catârii mănăstirii. Deci, a primit și Sfântul Nifon această ascultare, cu toate că era bătrân și slăbit de atâtea osteneli și necazuri. În această perioadă, Sfântul Nifon şi-a ales ca loc o mică peşteră aflată mai sus de mănăstirea Dionisiu, la o distanţă mică de poarta mănăstirii. Monahii vedeau noaptea o lumină în acel loc, în ceasurile când Sfântul se ruga.

Într-una din nopți, Sfântul Ioan Botezătorul s-a arătat starețului și i-a zis: „Adună pe frați și ieșiți în întâmpinarea Patriarhului Nifon, că-i ajunge lui atâta smerenie”.

Dimineața, pe când Sfântul venea cu catârii aducând lemne, clopotele au început să bată singure, iar starețul cu obștea i-au ieșit înainte și căzând la picioarele lui, i-au zis:
– Ajunge, sfinte al lui Dumnezeu, atâta smerenie și ne iartă pe noi păcătoșii, că nu te-am recunoscut!

Sfântul a mai trăit câțiva ani în mănăstire, timp în care a povățuit și a ajutat duhovnicește pe toți. S-a mutat la Domnul, în anul 1508, pe 11 august și a fost înmormântat în mănăstirea Dionisiu.

Mormântul sfântului se află în partea de miazăzi a paraclisului cimitirului Mănăstirii Dionisiu.

Mai târziu, lângă peşteră, s-a ridicat şi un paraclis închinat Sfântului Nifon.

Pr. Silviu Cluci - Peştera Sfântului ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului

Mai sus de mănăstirea Dionisiu, la o distanţă mică de poarta mănăstirii, este o peşteră, care, conform tradiţiei, a pustnicit Sfântul ierarh Nifon, pe când era îngrijitor de animale al mănăstirii.

Peştera Sfântului ierarh Nifon al Constantinopolului de la mănăstirea Dionisiu, Athos (Foto: Silviu Cluci)

Sfântul ierarh Nifon, trăitor în veacul al XV-lea, a fost mai întâi simplu vieţuitor în obştea Mănăstirii Dionisiu din Athos, apoi mitropolit al Tesalonicului şi patriarh al Constantinopolului şi, în fine, mitropolit al Ţării Romaneşti.

După alungarea din scaunul mitropolitan al Ţării Româneşti, Sfântul Nifon a revenit în Sfântul Munte, oprindu-se pentru puţin timp la Mănăstirea Vatoped, apoi mutându-se la mănăstirea sa - Dionisiu - nespunând nimănui cine este.

Aici era rânduiala ca noii începători să slujească un timp la catârii mănăstirii. Deci, a primit și Sfântul Nifon această ascultare, cu toate că era bătrân și slăbit de atâtea osteneli și necazuri. În această perioadă, Sfântul Nifon şi-a ales ca loc o mică peşteră aflată mai sus de mănăstirea Dionisiu, la o distanţă mică de poarta mănăstirii. Monahii vedeau noaptea o lumină în acel loc, în ceasurile când Sfântul se ruga.

Într-una din nopți, Sfântul Ioan Botezătorul s-a arătat starețului și i-a zis: „Adună pe frați și ieșiți în întâmpinarea patriarhului Nifon, că-i ajunge lui atâta smerenie”.

Dimineața, pe când Sfântul venea cu catârii aducând lemne, clopotele au început să bată singure, iar starețul cu obștea i-au ieșit înainte și căzând la picioarele lui, i-au zis:
- Ajunge, sfinte al lui Dumnezeu, atâta smerenie și ne iartă pe noi păcătoșii, că nu te-am recunoscut!

Sfântul a mai trăit câțiva ani în mănăstire, timp în care a povățuit și a ajutat duhovnicește pe toți.

S-a mutat la Domnul, în anul 1508, pe 11 august şi a fost înmormântat în mănăstirea Dionisiu.

Mormântul sfântului se află în partea de miazăzi a paraclisului cimitirului Mănăstirii Dionisiu.

Mai târziu, lângă peşteră, s-a ridicat şi un paraclis închinat Sfântului Nifon.

(Foto) Clipe de zăbavă la peştera Sfântului Nifon al Constantinopolului

foto: Andrei Agache

Mai sus de Mănăstirea Dionisiu se află o mică peşteră, unde, conform tradiţiei, a pustnicit Sfântul ierarh Nifon. Pentru a ajunge aici, pelerinul are de parcurs un traseu scurt, dar abrupt.

© doxologia.ro

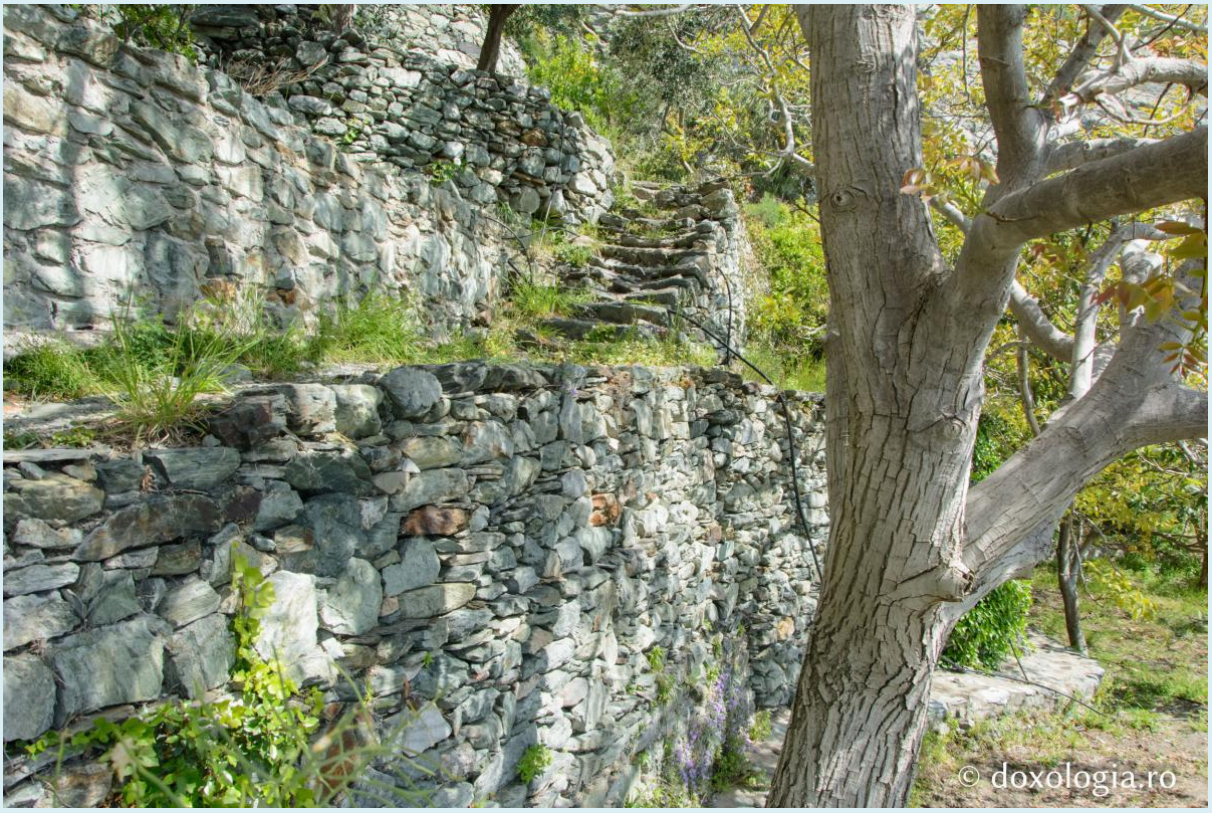
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ
ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

Pr. Silviu Cluci - Odoarele Mănăstirii Dionisiu

Un odor de mare preţ al mănăstirii este mâna dreaptă a Sfântului Ioan Botezătorul, cu care a atins capul Domnului nostru Iisus Hristos atunci când L-a botezat în râul Iordan.

Chivotul Sfântului Nifon (42 x 30 x 42 cm), făcut în 1515, în greutate de vreo 20 kg, în întregime din argint, aur şi email, este darul voievodului Ţării Româneşti Sfântul Neagoe Basarab (1512-1521), fiind o copie a bisericii pe care domnitorul a zidit-o în cinstea sfântului la Mănăstirea Curtea de Argeş. În acest chivot sunt aşezate moaştele Sfântului Nifon.

Într-o cutiuţă de argint, executată cu multă măiestrie, se află mir de la Sfântul Dimitrie. Apoi într-o altă cutie se află mâna dreaptă a Sfintei Matroana din Hios, împreună cu o Psaltire în manuscris. Acesta este cel mai mic manuscris (8 x 5,5 cm) din Sfântul Munte.

În mănăstire se mai păstrează capetele Sfintei muceniţe Chiriachi, al Sfintei muceniţe Tomaida, al Sfântului Grigorie episcopul Acragandelor, al marelui mucenic Mercurie, al Sfintei Teofana împărăteasa.

De asemenea se mai păstrează părţi din Sfintele moaşte ale Sfinţilor: Vasilie, Atanasie, Grigorie Teologul, Teodor Stratilat, Gheorghe, Neofit Zăvorâtul,

Filotei Dionisiatul, Dionisie Areopagitul, Iacov ruda Domnului, Grigorie Palama, Iacov persul, Ştefan întâiul mucenic, Trifon, Nichita, Artemie, Areta.

Tot aici se mai găsesc moaşte ale Sfinţilor noi mucenici: Gheorghe din Ioanina, Teodor Bizantinul, Ghenadie Dionisiatul, Dimitrie din Tripoli, Polidor, Atanasie din Tesalonic.

Mănăstirea mai are o parte din Sfântul Brâu al Maicii Domnului, pe care dionisiaţii l-au primit de la Mănăstirea Vatoped în schimbul unui deget de la mâna dreaptă a Sfântului Ioan Botezătorul.

Pr. Silviu Cluci - Katholikonul Mănăstirii Dionisiu

Actuala biserică, zidită direct pe stâncă în mijlocul curţii, a fost înălţată şi pictată între anii 1537-1547 din daniile făcute de voievodul Petru Rareş (1527-1538). Fiind ctitor, voievodul moldovean este pictat împreună cu familia sa în interiorul bisericii pe partea dreaptă. Pronaosul şi naosul sunt pictate de marele pictor al Şcolii Cretane, Zorzi.

În absida altarului se află icoana Maicii Domnului „Dulcea Sărutare” (1685), care a fost adusă de la metocul Mănăstirii Hotărani din România, precum şi icoana făcătoare de minuni a Sfântului Ioan Botezătorul, care provine de la metocul de la Metamorfosi (Halkidiki). În Sfântul Altar se păstrează de asemenea racla cu Sfintele moaşte ale Sfântului Nifon şi bastonul său.

Catapeteasma sculptată (1796) şi aurită (1803) a înlocuit vechea catapeteasmă (1553) lucrată cu cheltuiala voievodului Alexandru Lăpuşneanu, din care se mai păstrează fragmente în spatele celei de astăzi.

Lângă coloana din partea dreaptă din faţa catapetesmei se află renumita icoană făcătoare de minuni a Sfântului Ioan Botezătorul.

Pe spătarul tronului arhieresc este pictat Sfântul Ioan Botezătorul în locul Arhiereului cel mare. Pe coloana din spatele tronului se află o altă icoană veche a Sfântului Ioan Botezătorul, care a rămas nevătămată de la incendiul din 1535. De cealaltă parte, pe coloana din stânga, se află icoana Maicii Domnului „Izvorul Tămăduirii” (1669).

Pridvorul se întinde pe toată lăţimea bisericii şi a Paraclisului icoanei Maicii Domnului numită Acatist.

Pr. Silviu Cluci - Icoana Maicii Domnului „Imnul Acatist” de la Mănăstirea Dionisiu

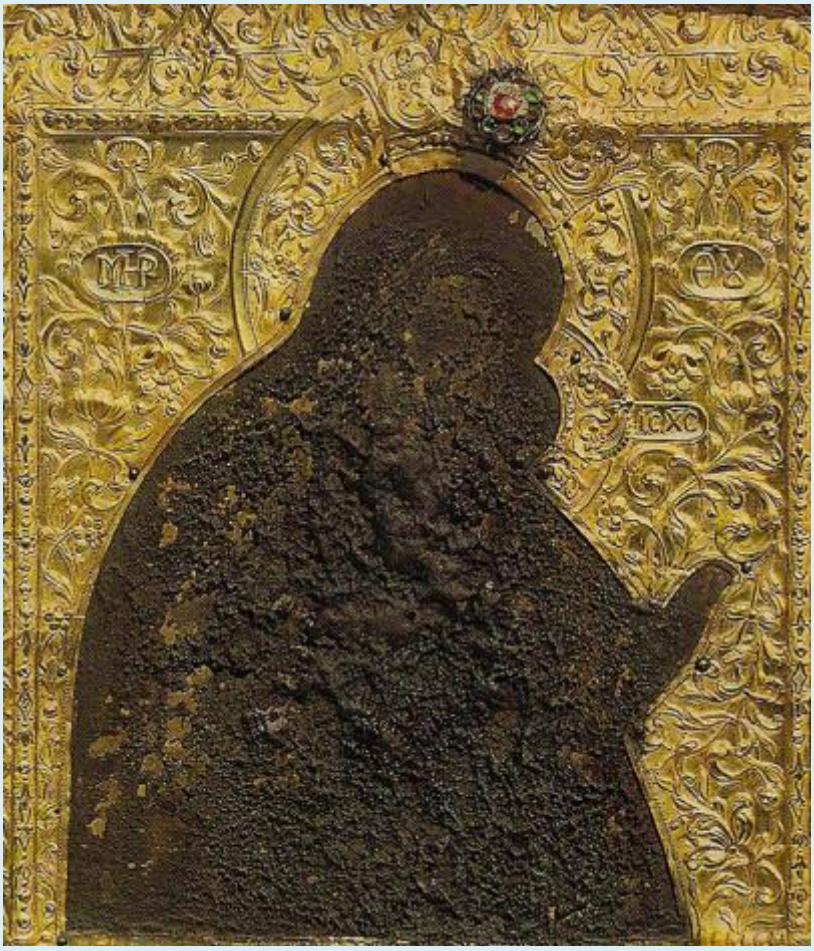

Aceasta este icoana pe care patriarhul Serghie a ţinut-o în mâini atunci când a înconjurat zidurile Constantinopolului, ca să-i însufleţească pe luptătorii care apărau cetatea împărătească în timpul asediului arabilor şi sciţilor (624), pe când împăratul Iraclie se afla într-o campanie împotriva perşilor. Maica Domnului a izbăvit cetatea într-un chip minunat. Atunci s-a cântat, pentru prima dată, Imnul Acatist dimpreună cu cântarea „Apărătoare Doamnă”.

Tradiţia spune că ea este una din icoanele mai mici dintre cele şaptezeci pe care le-ar fi pictat evanghelistul Luca. Materialul din care este făcută icoana este din ceară şi mastică (răşină), iar chipul ei este destul de schimbat, cu trăsături care abia se disting.

În anul 1786, icoana a fost acoperită cu o îmbrăcăminte de argint aurit. Pe partea din spate se păstrează reprezentarea dăruirii icoanei de către împăratul Alexie al III-lea Comneanul cuviosului Dionisie.

Icoana Maicii Domnului „Acatist” se află în pronaosul bisericii mari, în paraclisul cu acelaşi nume, în partea dreaptă a catapetesmei. Aici se săvârşeşte zilnic Sfânta Liturghie. În zilele de mari praznice, icoana este dusă în katholikon şi aşezată pe un tron frumos împodobit.

Ziua de prăznuire a icoanei este Sâmbăta Acatistului, în Săptămâna a cincea a Postului mare.

Considerată cea mai veche icoană făcătoare de minuni din Sfântul Munte, Icoana Maicii Domnului „Imnul Acatist” a izvorât de multe ori mir bine mirositor şi a săvârşit nenumărate minuni.

Spre sfârşitul secolului al XVI-lea, icoana a fost furată de piraţi, dar în timpul unei mari furtuni pe mare, Maica Domnului s-a arătat căpitanului lor şi i-a poruncit să aducă icoana înapoi la mănăstire.

O altă minune a fost săvârşită şi cu Evghenie Vulgaris (1758), directorul Seminarului Teologic (Athoniada) din Sfântul Munte, care a fost vindecat de o tumoare malignă.

Pr. Silviu Cluci - Proschinitarul Sfântului Ioan Botezătorul de la Dionisiu

După tradiţie, în acest loc unde se află proschinitarul s-a arătat cinstitul Înaintemergător şi i-a alungat pe piraţii care veneau să prade mănăstirea. Pe lângă această tradiţie, mai există încă una.

Tot în acest loc, egumenul şi părinţii mănăstirii l-au întâmpinat cu cinstea cuvenită pe Sfântul patriarh Nifon dionisiatul.

Aşa cum se arată în viaţa sa, patriarhul Nifon s-a închinoviat mai întâi în Mănăstirea Dionisiu. A fost chemat şi hirotonit mitropolit al Tesalonicului, apoi a urcat de două ori pe tronul patriarhal al Constantinopolului, de unde a fost alungat în urma clevetirilor. După aceasta a fost chemat să păstorească poporul Ţării Româneşti în timpul domniei lui Radu Vodă. Dar şi de acolo a fost alungat, deoarece l-a mustrat pe domnitor pentru abateri morale.

A revenit în mănăstire la adânci bătrâneţi, nerecunoscut de nimeni, pentru că purta nişte haine vechi. Fiind foarte smerit, le-a spus părinţilor că este frate începător şi că se numeşte Nicolae, cerând să fie primit în obşte.

Potrivit rânduielii mănăstirii, ca frate începător, trebuia să slujească trei ani la animale. El a primit cu bucurie această ascultare şi îngrijea cu sârguinţă catârii mănăstirii.

Însă cinstitul Înaintemergător i s-a arătat în somn egumenului şi i-a spus cu asprime: „Până când îl veţi mai ţine îngrijitor la animale pe patriarhul ecumenic, pe cel care a mântuit mii de suflete? Scoală-te şi cheamă-i pe părinţi, apoi întâmpină-l şi dăruieşte-i cuvenita cinste!”

Înfricoşat, egumenul a întrebat cine este acela şi a auzit din nou glasul: „Nifon, pe care voi îl numiţi Nicolae. Ajunge atâta smerenie, de care şi îngerii s-au minunat!”

Egumenul s-a sculat îndată cu toată obştea şi, luând felinare şi lumânări, l-au întâmpinat în afara mănăstirii, la locul amintit, pe Sfântul Nifon care venea de la munte cu catârii încărcaţi cu lemne de foc, dându-i cinstea ce se cuvine unui patriarh ecumenic.

Ascultarea de a aprinde candela de la acest proschinitar o are portarul, care face aceasta numai la sărbătorile la care se trag clopotele.

Mănăstirea Dionisiu - Pelerinajul părintelui Cleopa la Athos

De la Grigoriu mergem 15 minute cu barca spre vârful Athosului şi coborâm la cheiul Mănăstirii Dionisiu. Este penultima mănăstire pe latura de sud-vest a peninsulei. Între ambele mănăstiri se văd câteva chilii de sihaştri agăţate pe stânci lipsite de verdeaţă, deasupra malului mării.

Mănăstirea Dionisiu este o chinovie athonită dintre cele mai remarcabile, cu o obşte de 55 monahi, sub povăţuirea arhimandritului Haralambie, mare isihast şi dascăl al rugăciunii duhovniceşti. Hramul mănăstirii este Naşterea Sfântului Ioan Botezătorul. Mănăstirea Dionisiu este a cincea în ierarhia Muntelui Athos.

Fondatorul mănăstirii a fost cuviosul Dionisie din Castoria, mare sihastru în acest loc, pe la jumătatea secolului XIV. Într-o vedenie a văzut o lumină aprinsă pe stânca din apropiere şi a primit poruncă de la Maica Domnului să zidească aici o mănăstire. Cu ajutorul împăratului bizantin Alexie al III-lea Comnenul, mănăstirea a fost fondată în anul 1366, primind numele cuviosului Dionisie.

Mănăstirea Dionisiu a fost dintotdeauna chinovie cu viaţă de obşte şi are cea mai aspră rânduială de viaţă monahală. Aici se pune mare preţ pe viaţa mistică, contemplativă, şi pe rugăciunea inimii, în deplină linişte, smerenie, tăcere şi post.

Pentru o nevoinţă aleasă ca aceasta, Mănăstirea Dionisiu a dat numeroşi sfinţi aghioriţi, dintre care cei mai renumiţi sunt:

- Cuviosul Dionisie Athonitul, fondatorul mănăstirii;
- Cuviosul Dometie,
- Sfântul ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului (†1508);
- Cuvioşii mucenici Macarie, Ioasaf şi Macarie;
- Cuviosul Leontie de Argos, izvorâtorul de mir, care s-a nevoit într-o peşteră lângă mănăstire;
- Cuviosul Filotei şi
- Cuvioşii trei mucenici Hristofor, Ghenadie şi Ioasaf.

Intrăm în mănăstire însoţiţi de părintele Damaschin de la Grigoriu, care vorbeşte româneşte. Primul care ne întâmpină este monahul Teoctist, un călugăr macedoromân de 66 de ani, care vorbeşte curent româneşte. El ne conduce în biserică.

Ne închinăm la sfintele icoane şi la Sfântul Prestol înălţat de aproape cinci sute de ani de către evlaviosul domn Neagoe Basarab. Părintele Teoctist ne arată tabloul votiv al marelui ctitor pictat în frescă, în anul 1546, pe peretele de sud al pronaosului. Petru Rareş în ţinută de gală, împreună cu soţia sa, Elena Doamna, şi copiii, ţin în mâini biserica Mănăstirii Dionisiu, şi o prezintă lui Iisus Hristos.

Ne închinăm şi la sfintele moaşte ce se păstrează în Sfântul Altar. Această mănăstire are unele dintre cele mai importante moaşte şi anume:

- mâna dreaptă a Sfântului Ioan Botezătorul, cu care a botezat pe Hristos în râul Iordan;
- mâna dreaptă a Sfântului evanghelist Luca, cu care a scris frumoasa sa Evanghelie;
- mâna Sfântului Antipa al Pergamului,
- a Sfântului Ioan cel milostiv, şi altele,
- precum şi moaştele întregi ale Sfântului Nifon patriarhul Constantinopolului († 1508), fost mitropolit al Ţării Româneşti între anii 1500-1504. Numai craniul sfântului se păstrează în catedrala mitro-politană din Craiova.

Cântăm troparul hramului şi un axion, apoi vizităm biblioteca şi tezaurul. Părintele Mihail, un călugăr grec învăţat, ne dă explicaţii amănunţite, cu multă bunăvoinţă, iar părinţii Teoctist şi Damaschin ne sunt translatori.

În continuare vizităm „Izvorul Sfântului Nifon”, adică locul unde s-a oprit asinul când aducea lemne din pădure şi au început clopotele a suna singure.

Apoi vizităm gropniţa şi mormântul Sfântului Nifon, unde a fost aşezat trupul lui până a fost canonizat.

La urmă suntem invitaţi la trapeză, unde luăm masa. Peste tot vedem ordine, curăţenie şi râvnă pentru cele dumnezeieşti.

Mulţumim părintelui Teoctist pentru sfaturile date şi pentru explicaţii. Apoi coborâm la malul mării şi plecăm cu barca spre ultima mănăstire athonită.

(Protosinghel Ioanichie Bălan, Pelerinaj la Locurile Sfinte, editura Episcopiei Romanului şi Huşilor, 1992, pp. 464-469)

Odoarele Mănăstirii Dionisiu - Pelerinajul părintelui Cleopa la Athos

Ne închinăm şi la sfintele moaşte ce se păstrează în Sfântul Altar. Această mănăstire are unele dintre cele mai importante moaşte şi anume:

- mâna dreaptă a Sfântului Ioan Botezătorul, cu care a botezat pe Hristos în râul Iordan;
- mâna dreaptă a Sfântului evanghelist Luca, cu care a scris frumoasa sa Evanghelie;
- mâna Sfântului Antipa al Pergamului,
- a Sfântului Ioan cel milostiv şi altele,
- precum şi moaştele întregi ale Sfântului Nifon patriarhul Constantinopolului († 1508), fost mitropolit al Ţării Româneşti între anii 1500-1504. Numai craniul sfântului se păstrează în Catedrala Mitropolitană din Craiova.

Cântăm troparul hramului şi un axion, apoi vizităm biblioteca şi tezaurul.
În bibliotecă se păstrează 804 manuscrise pe pergament şi hârtie, 27 suluri pe pergament şi peste 5.000 de cărţi tipărite, printre care o mică parte sunt în limba română, în chirilică, lucrate în tiparniţele româneşti. Toate sunt bine păstrate şi aşezate în rafturi speciale.

Tezaurul conţine numeroase Evangheliare cu miniaturi, dintre care unele sunt româneşti.

Apoi, multe veşminte vechi de fir, donate de domni şi ctitori; sfinte vase în filigran, icoane bizantine portabile, cutii de argint pentru sfintele moaşte şi mai ales chivotul de aur şi argint donat de Neagoe Basarab, în anul 1515, în care se păstrează moaştele Sfântului Nifon. Chivotul sau relicvariul este lung de 57 cm, lat de 28 cm şi înalt de 53 cm, şi are câteva turnuri deasupra cu ornamentaţii de filigran. A fost lucrat în Ţara Românească şi este cel mai de preţ obiect din metal preţios din tezaurul Mănăstirii Dionisiu şi chiar din Athos.

În vitrine sunt expuse câteva documente preţioase bizantine şi româneşti, printre care şi o Evanghelie donată de Mircea Ciobanu şi Doamna Chiajna (sec. XVI). Evanghelia este scrisă în Ţara Românească, cu alese miniaturi şi, ceea ce este foarte rar, cu notaţii muzicale psaltice deasupra cuvintelor, pentru a putea fi mai uşor cântată la slujbe.

În două dulapuri metalice se păstrează sute de documente de danie, printre care nu puţine sunt româneşti.

Părintele Mihail, un călugăr grec învăţat, ne dă explicaţii amănunţite, cu multă bunăvoinţă, iar părinţii Teoctist şi Damaschin ne sunt translatori.

(Protosinghel Ioanichie Bălan, Pelerinaj la Locurile Sfinte, editura Episcopiei Romanului şi Huşilor, 1992, pp. 465-466)

Ajutoare românești la Mănăstirea Dionisiu - Pelerinajul părintelui Cleopa la Athos

În secolul XV, Mănăstirea Dionisiu a trăit aceeaşi epocă de înflorire duhovnicească. Pe la jumătatea acestui secol a fost călugărit aici Sfântul Nifon, de loc din Peloponez, care mai târziu ajunge mitropolit al Tesalonicului şi apoi patriarh al Constantinopolului. Fiind depus din scaun, se retrage la metanie.

În anul 1500, la insistenţa lui Radu cel mare, ajunge mitropolit al Ţării Româneşti şi conduce Biserica Ungrovlahiei timp de 4 ani. În urma unui conflict cu domnitorul, în anul 1504 se retrage la metanie şi moare la Dionisiu, în anul 1508.

Datorită Sfântului Nifon, Neagoe Basarab, fiul lui Radu cel mare, devine ctitorul principal al acestei mari mănăstiri. Între anii 1515-1520 el construieşte din temelie biserica, chiliile şi întreaga incintă. Apoi donează un chivot de aur şi argint pentru moaştele Sfântului Nifon, patriarhul Constantinopolului. Este cel mai frumos şi mai preţios obiect de artă din tot Sfântul Munte.

Între anii 1546-1548, Petru Rareş şi soţia sa, Elena, au pictat biserica şi trapeza. Pictura se păstrează încă în bună stare şi astăzi. Tot Petru Rareş donează mănăstirii un epitaf şi un epitrahil din fir de aur şi argint.

Alexandru Lăpuşneanu cu soţia sa, Ruxandra, zidesc bolniţa, chiliile de sud, şi măresc trapeza. În 1570, Ruxandra Doamna plăteşte birul întregului Sfânt Munte.

În 1577, Petru şchiopul dă Mănăstirii Dionisiu ajutor anual 6.000 aspri de argint; Matei Basarab continuă să dea ajutor 4.000 aspri în anul 1640; Sfântul Constantin Brâncoveanu (1692) dă mănăstirii ajutor anual 4.000 aspri; Nicolae Mavrocordat (1716) dă anual mănăstirii 8.000 aspri. La fel donează anual 8.000 aspri şi Mihai Racoviţă (1741-1744).

(Protosinghel Ioanichie Bălan, Pelerinaj la Locurile Sfinte, editura Episcopiei Romanului şi Huşilor, 1992, p. 465)

VIAŢA ŞI ACATISTUL SFÂNTULUI IERARH NIFON

Patriarhul Constantinopolului
şi Mitropolit al Ţării Româneşti

Arhiepiscopia Târgoviştei
2013

Icoane

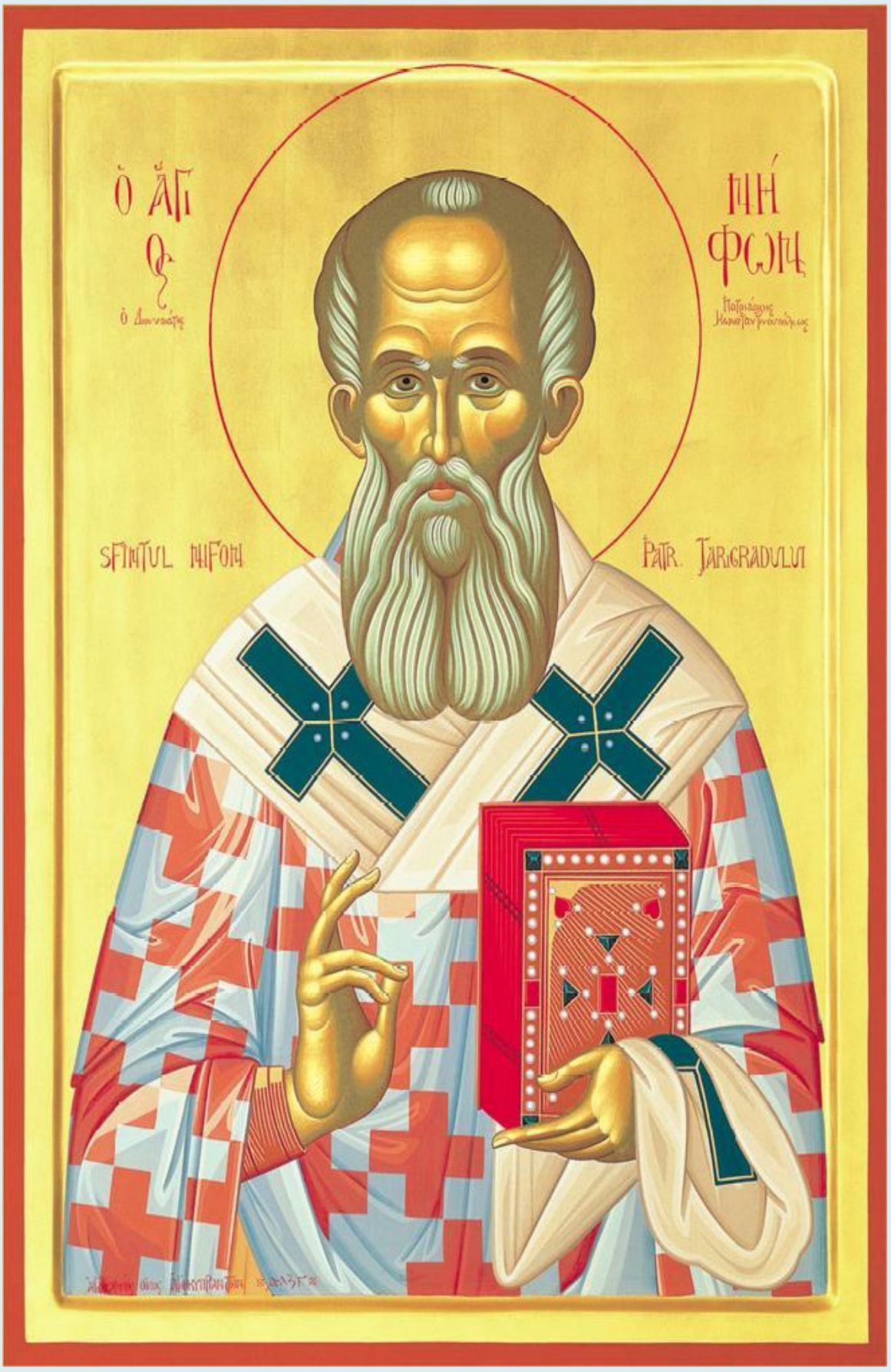

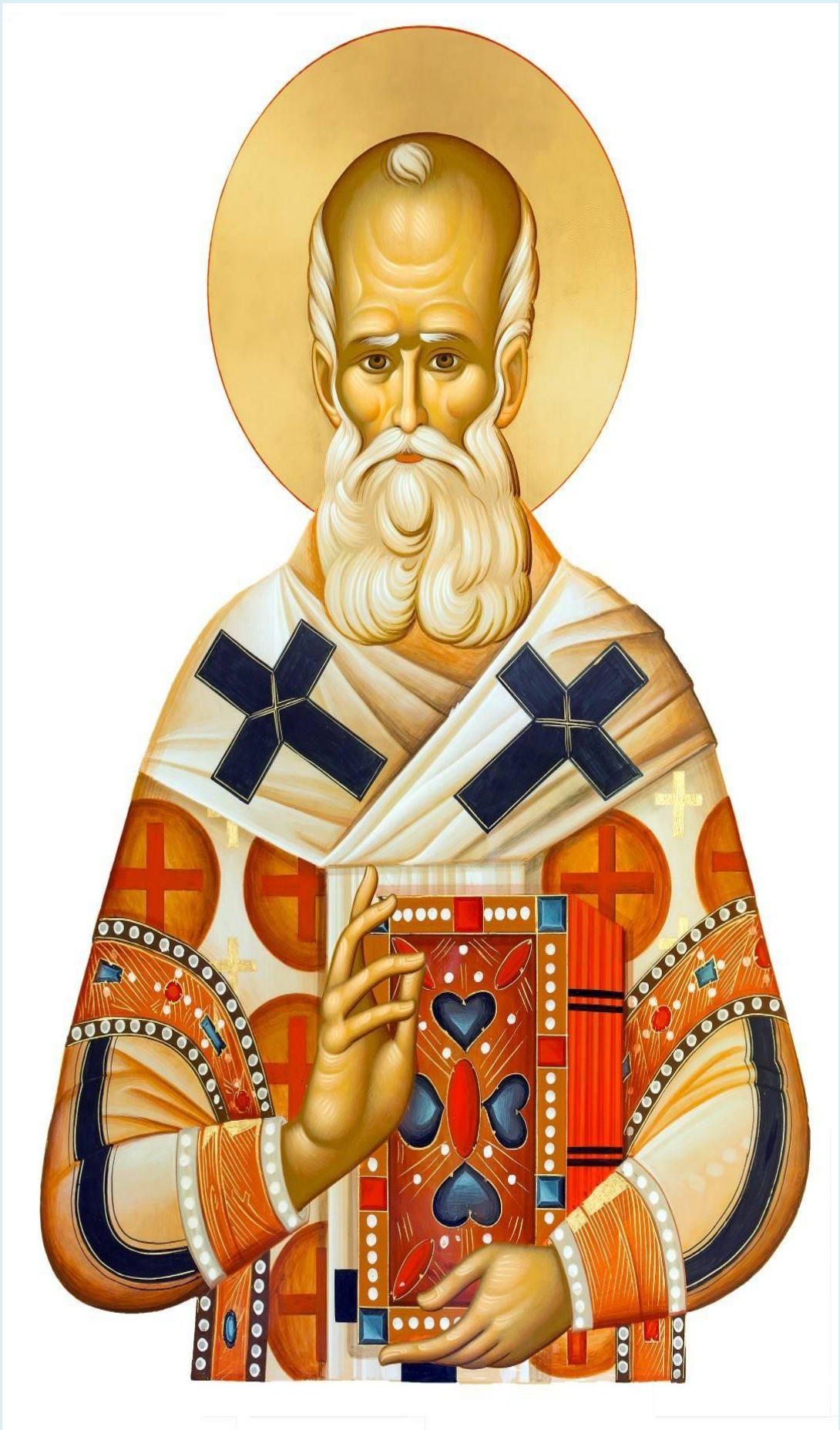

NIFON
11 august

11 august

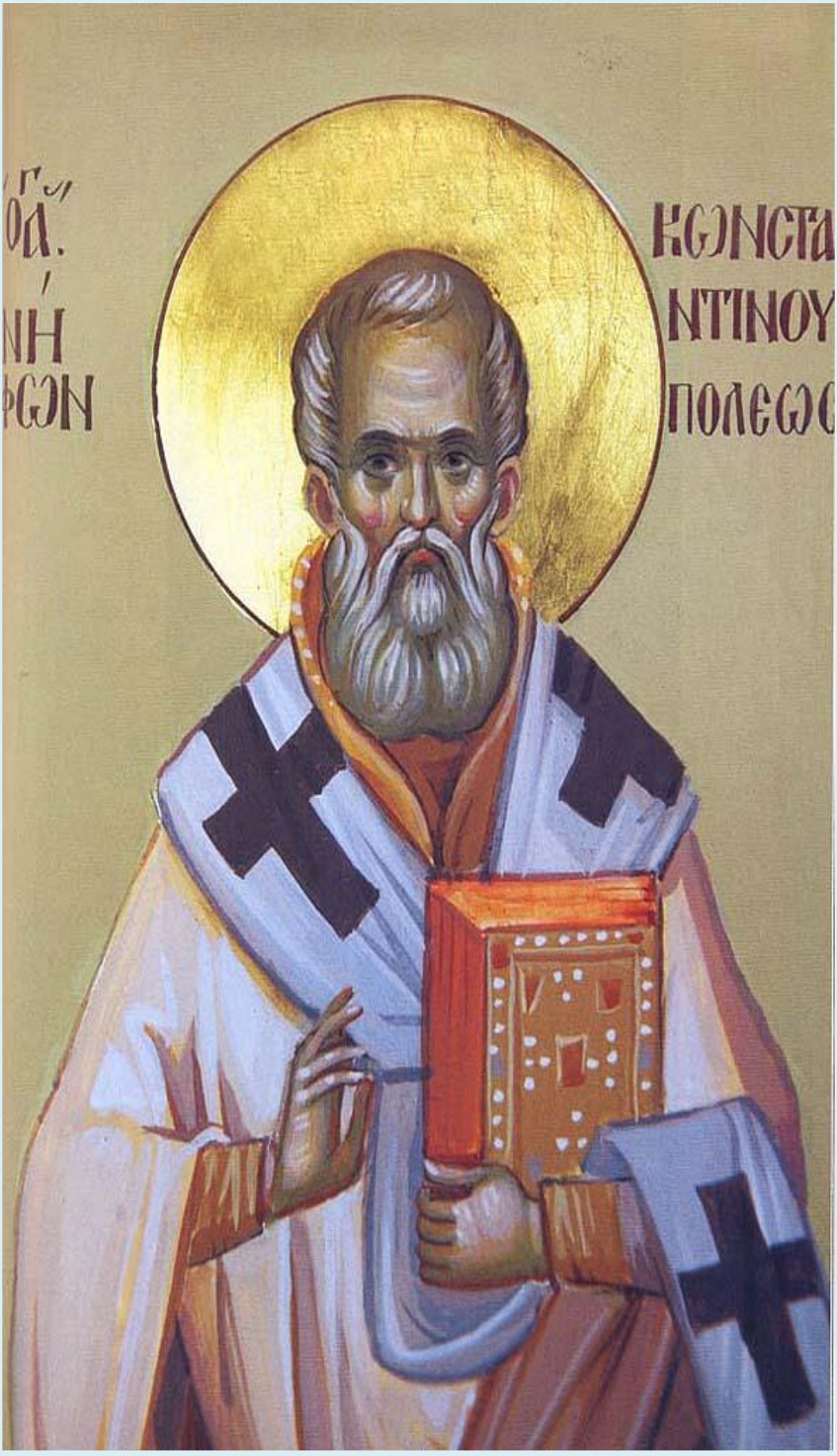
ΚΩΝΣΤΑ
ΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΕΩΣ

СВ. ІЄВ.
НІКОН

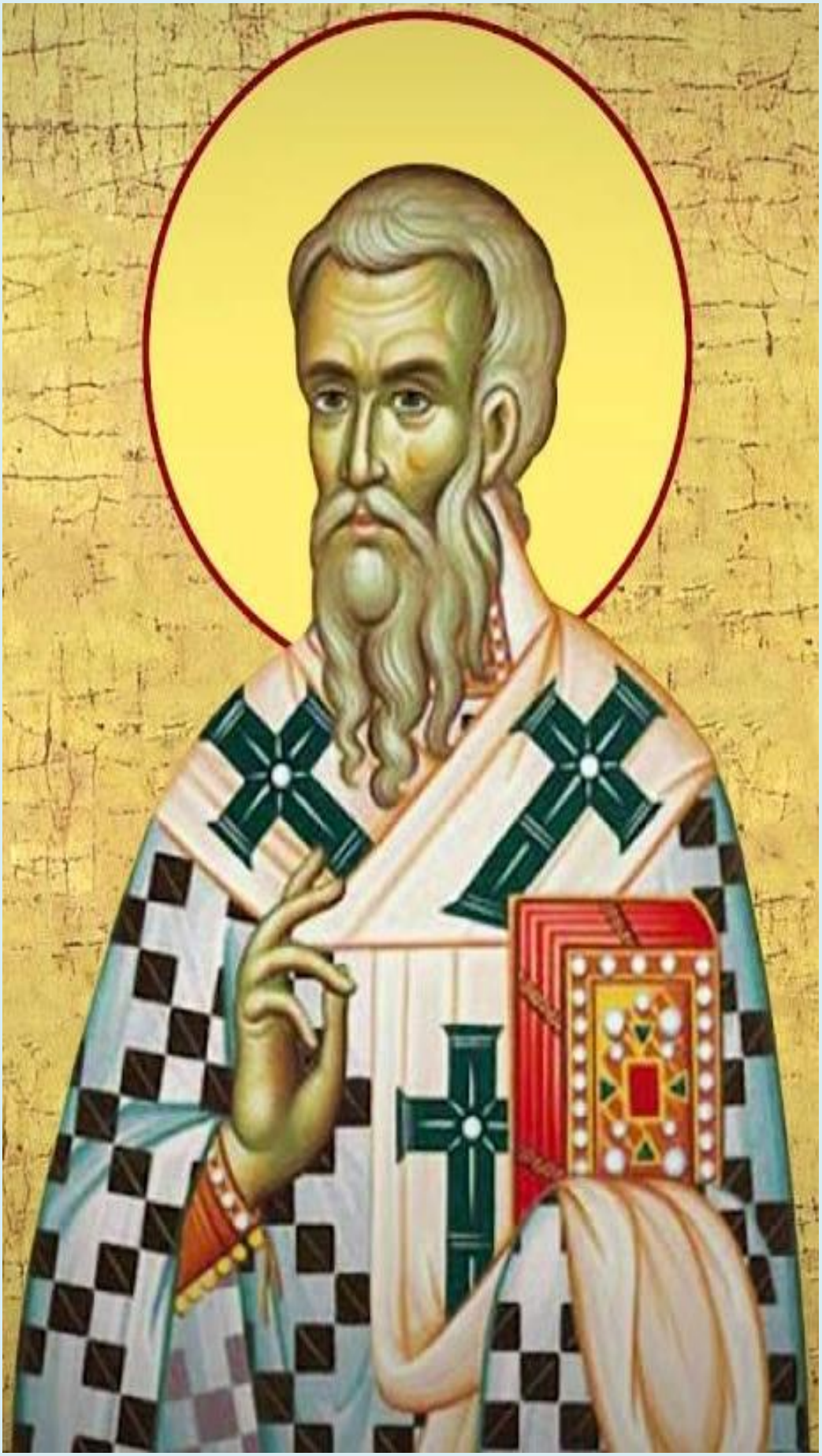

Ο ΑΓΙΟΣ
ΝΗΦΩΝ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Sfinţii Daniil Sihastrul şi Ştefan cel mare împreună cu Sfinţii Neagoe Basarab şi Nifon

Sfinţii ierarhi Nifon, Nicolae şi Calinic de la Cernica

11 august

Sfântul Ierarh

Nifon

Patriarhul Constantinopolului

icoane canon fotografii
articole acatist video

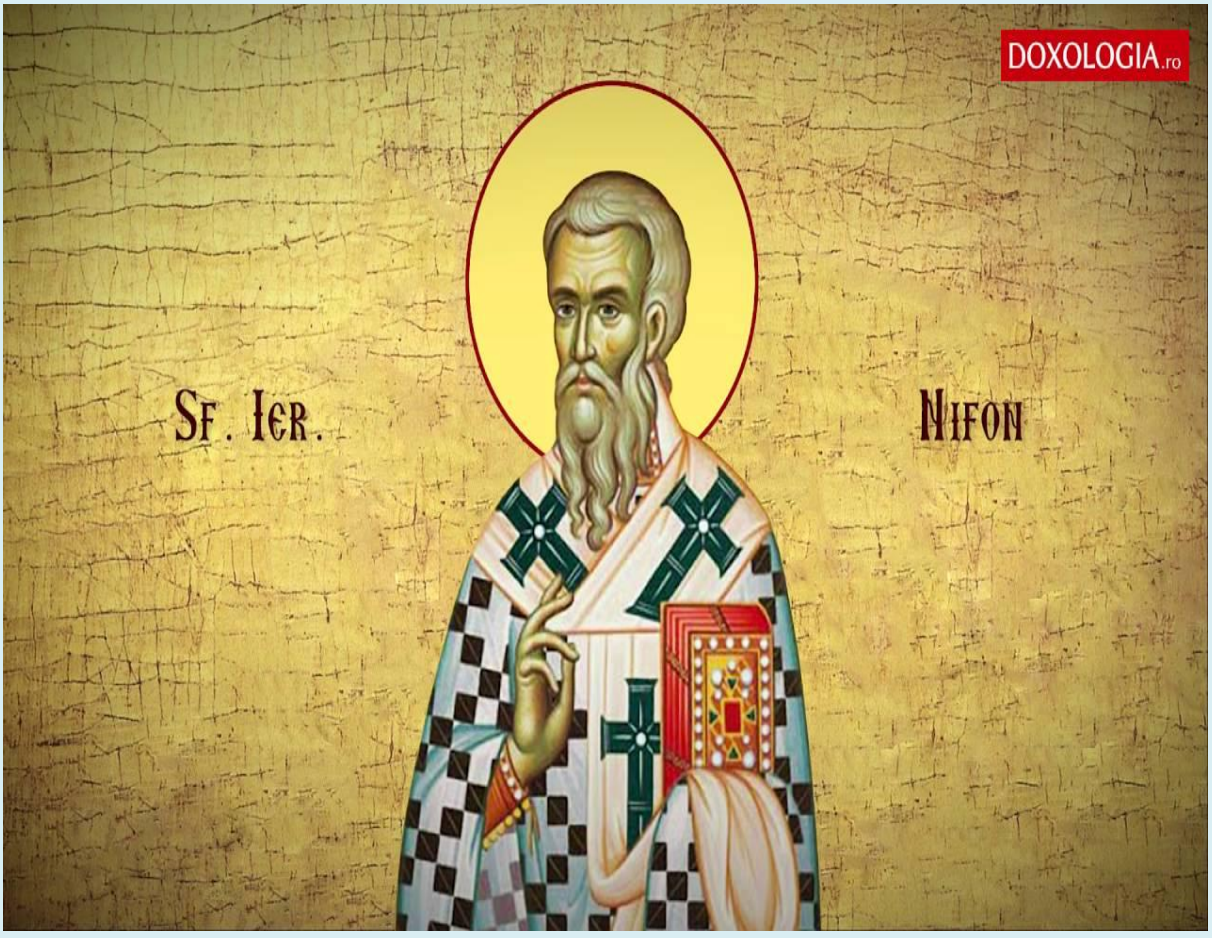

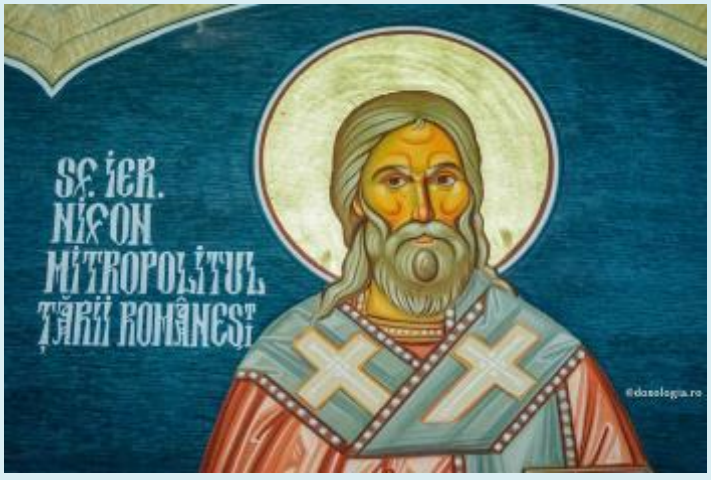
SF. IER.
NIFON
MITROPOLITUL
ȚĂRII ROMÂNEȘTI
©doxologia.ro

SF. IERARH
NIFON

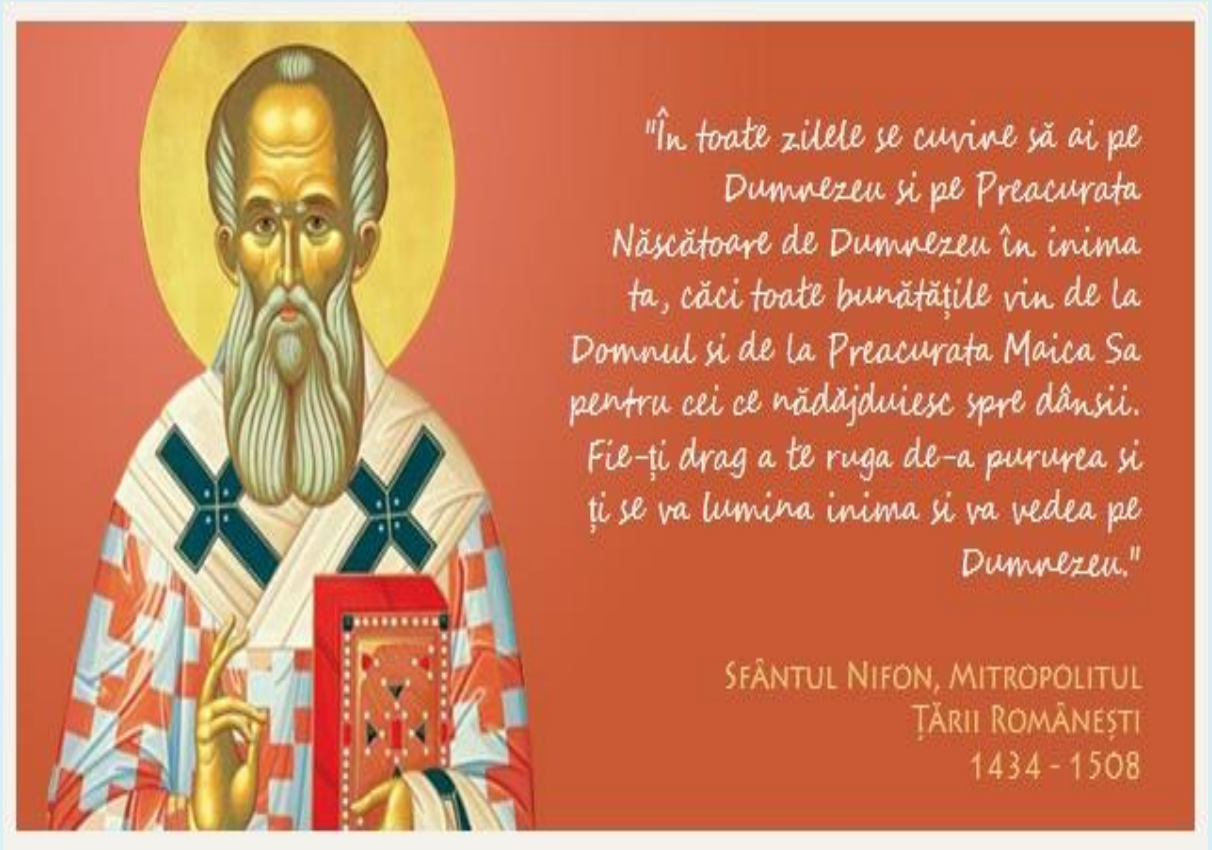
"În toate zilele se cuvine să ai pe Dumnezeu si pe Preacurata Născătoare de Dumnezeu în inima ta, căci toate bunătățile vin de la Domnul si de la Preacurata Maica Sa pentru cei ce nădăjduiesc spre dânsii. Fie-ți drag a te ruga de-a pururea si ți se va lumina inima si va vedea pe Dumnezeu."
SFÂNTUL NIFON, MITROPOLITUL ȚĂRII ROMÂNEȘTI
1434 - 1508

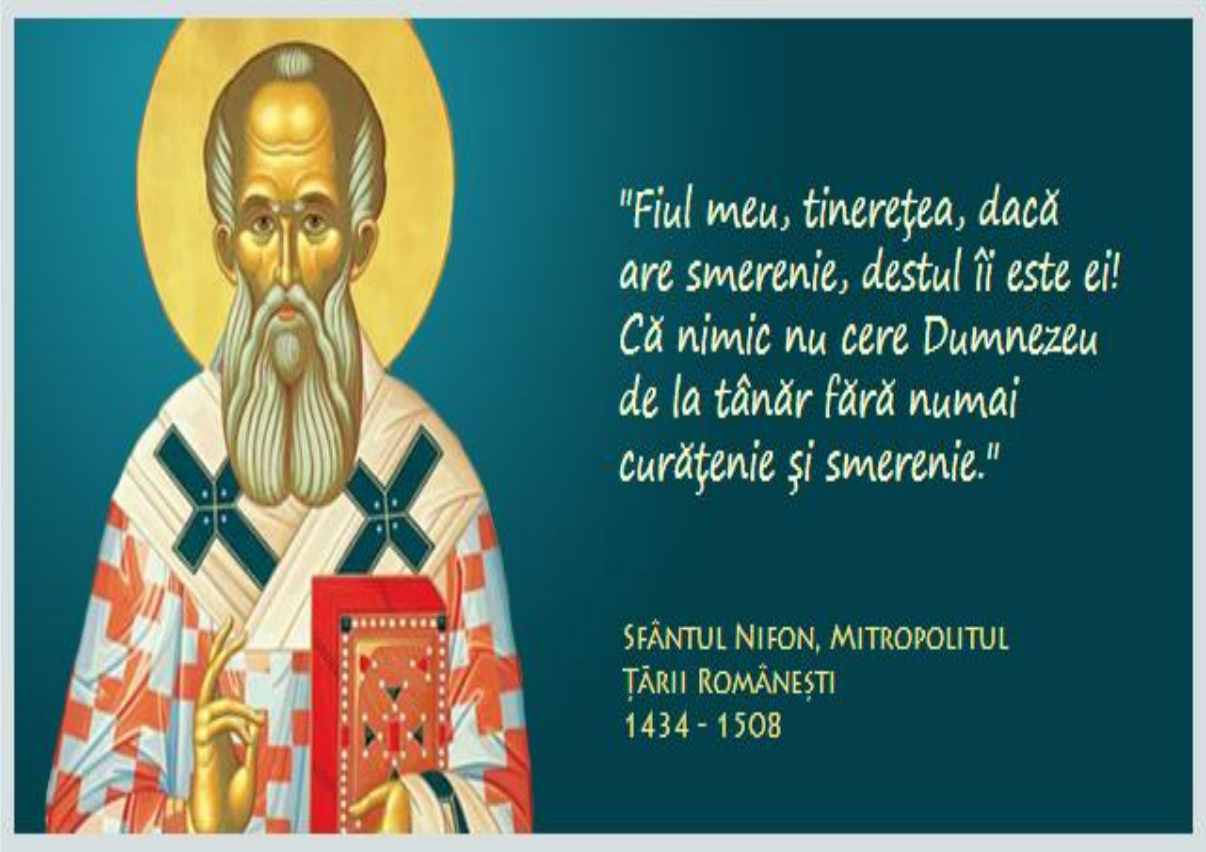
"Fiul meu, tinereţea, dacă
are smerenie, destul îi este ei!
Că nimic nu cere Dumnezeu
de la tânăr fără numai
curăţenie şi smerenie."
SFÂNTUL NIFON, MITROPOLITUL
ŢĂRII ROMÂNEŞTI
1434 - 1508

SF. IER. NIFON POVĂŢUIŞTE-L PE
SF. NEAGOE BASARAB
SF. IER. NIFON
SF. NEAGOE
BASARAB
BASILICA.RO
DESPRE CEEA CE ESTE CU
ADEVĂRAT DE PREŢ
ÎN VIAŢĂ
Dumnezeu este aerul sufletului nostru,
fiule Neagoe. Fără El, asemeni unei păsări,
noi nu putem a ne ridica de la pământ.
Însă cine are pe Dumnezeu ca pe văzduhul
în care trăieşte şi din care îşi trage duh,
acela are aripi de vultur şi se avântă spre
înălţimile cerului.
Sf. Ier. Nifon

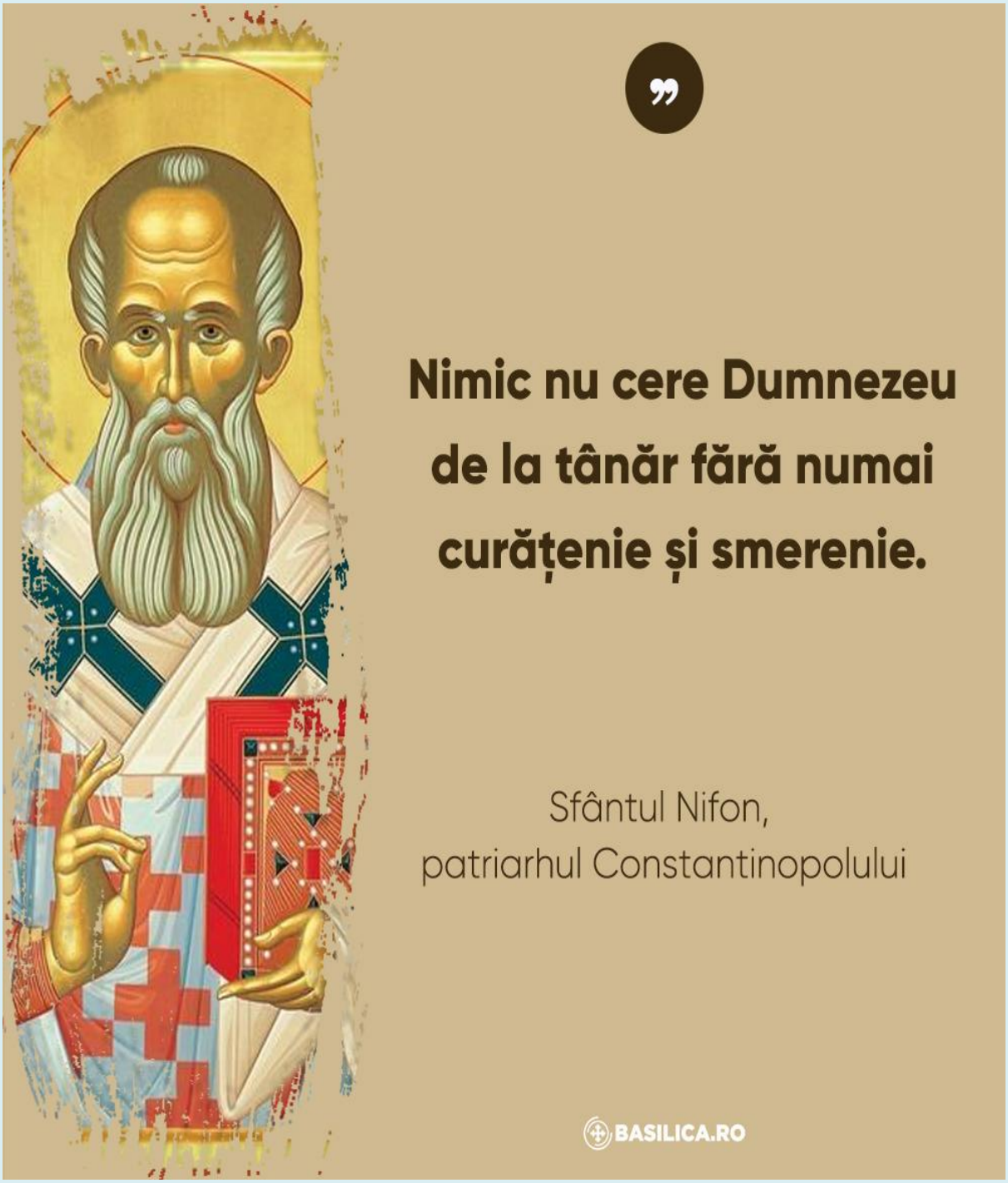
”
Nimic nu cere Dumnezeu de la tânăr fără numai curățenie și smerenie.
Sfântul Nifon,
patriarhul Constantinopolului
BASILICA.RO

Fiul meu, tinerețea, dacă are
smerenie, destul îi este ei!
Că nimic nu cere Dumnezeu
de la tânăr fără numai
curățenie și smerenie.

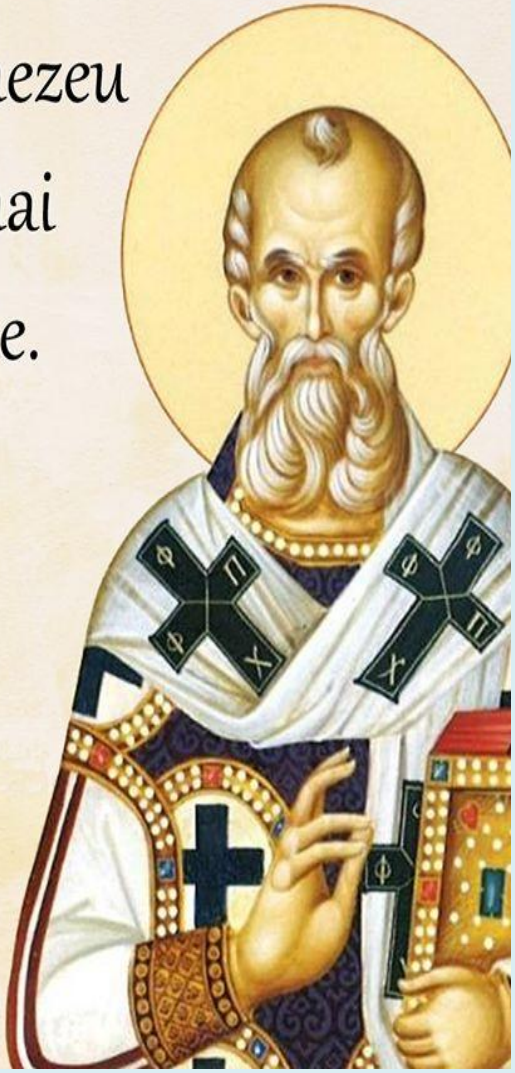

Sf. Nifon
patriarhul Constantinopolului

BASILICA.RO

MOAȘTELE
SFÂNTULUI
NIFON

MOAȘTELE
SFÂNTULUI
NIFON

Troparul Sfântului Ierarh Nifon, Patriarhul Constantinopolului

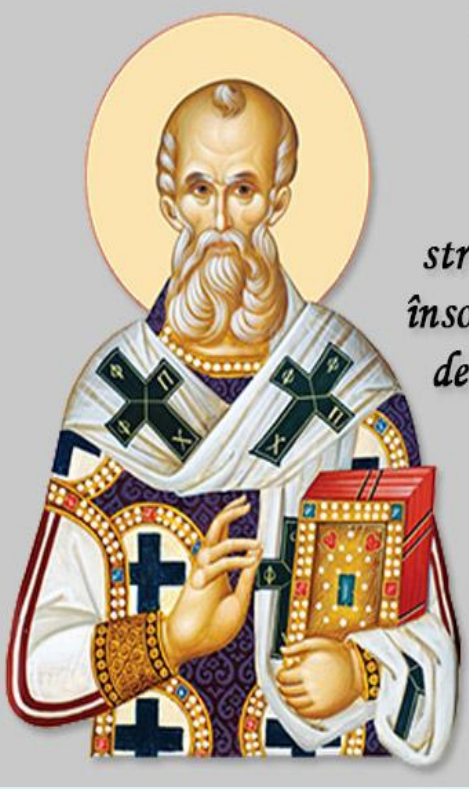

11 August

Cu faptele dreptei credințe
strălucind toată Biserica ai luminat,
însoțindu-te cu smerenia cea dătătoare
de înălțare, tu, cinstea cea mărită a
celor două sfinte locaşuri,
podoaba şi înfrumusețarea
patriarhilor, Mărite Ierarhe
Nifon. Iar acum umple de
dumnezeieşti daruri pe cei ce
cu credință te măresc pe tine.

Sfântul ierarh Nifon era întru toate şi pentru toţi "icoana cea vie a virtuţii şi izvorul cel pururea curgător de miere duhovnicească"

Bucură-te, Sfinte ierarhe Nifon de Dumnezeu cugetătorule, prea fericite, lauda creştinilor, candelă veşnic aprinsă în Împărăţia Cerurilor!